

RİSALE-İ NUR HİZMETKÂRLARI

AĞABEYLER ANLATIYOR 5

ÖMER ÖZCAN

risale-i nur hizmetkârları

**ağabeyler
anlatıyor 5**

ÖMER ÖZCAN

risale-i nur hizmetkârları

ağabeyler anlatıyor 5 ÖMER ÖZCAN

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan

Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu

Editör: İkrâm Arslan

Kapak Tasarımı: Gökhan Koç

İç Tasarım: İkrâm Arslan

ISBN: 978-605-131-102-9

Baskı Tarihi: Aralık 2011

Baskı Cilt: Nesil Matbaacılık

Beymer San. Sit., 2. Cad., No: 23
Yakuplu-Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0212) 876 38 68 pbx

Sanayi Cad., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 551 32 25

Faks: (0212) 551 26 59

www.nesilyayinlari.com

nesil@nesilyayinlari.com

Nesil olmasaydı, birşeyler hep eksik kalacaktı...

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

risale-i nur hizmetkârları

**ağabeyler
anlatıyor 5**

ÖMER ÖZCAN

ÖMER ÖZCAN

özcanmurs@hotmail.com

1950 yılında Milas'ta doğdu. Ortaokul ve lise eğitimini İzmir'de tamamladı. 1968 senesinde lise ikinci sınıfta okurken Risale-i Nur'u tanımakta şereflendi. 1973 yılında Ankara Erkek Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'ndan (Teknik Eğitim Fakültesi) mezun oldu. Ankara'da beş sene kadar Bayram Yücel Ağabey'in nezaretindeki muhtelif ders-hane-i nuriyelere kaldı. 1984 yılına kadar Zonguldak'ta öğretmenlik yaptı. Sonra İzmir'e, mezun olduğu liseye tayin oldu. 2000 senesinde aynı okuldan emekli oldu. Evli ve iki çocuklu babasıdır.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- Ağabeyler Anlatıyor 1, 2, 3, 4, 5

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
ABDULLAH GAYRETLİOĞLU	9
ABDULLAH TEKİN	14
ABDÜLKADİR BİLGE	26
ABDÜLKÂFİ TALU	33
ÂDİL ÇELİK.....	52
AHMET ÇOBANOZÜ	59
AHMET ATAK	64
ALİ DEMİREL.....	87
ALİ OSMAN KARAHAN	114
ALİ RIZA ÖZTÜRK.....	136
AYTEKİN EBEPERİ	148
FAHREDDİN SAYI.....	151
HAFIZ ÖMER BİLGİNOĞLU	156
HALİL İBRAHİM ÇOLLÜOĞLU	163
HASAN HÜSEYİN ATEŞ	171
HASAN KURU	179
HÜSEYİN TAMER	191
HÜSNÜ ALTINTABAK	197
İBRAHİM ETHEM TALAS	201

MEHMET AKİF USANMAZ	221
MEHMET GÜNAY TÖMER	235
MEHMET SARI	246
MUALLİM AHMET GALİP KESKİN	252
MUSTAFA ARSLAN	258
MÜŞİR ZEKİ PAŞA	260
NECATİ MÜFTÜOĞLU	271
NEVZAT MÜFTÜOĞLU	280
SABRİ KARAGÖZ	288
ÜZEYİR ŞENLER	297
ZEHRA DÜLEK	329

ÖNSÖZ

“Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor” isimli araştırma kitaplarımızdan beşincisini de Allah’ın tevfik ve inayetiyle tamamlamış bulunuyoruz. Bu beşinci kitapta Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri’ni gören, onunla konuşan, Risale-i Nur’da isimleri geçen otuz ağabeyimizin daha, çoğu hiç duyulmamış ve neşredilmemiş orijinal hatıraları, kimlik bilgileri ve fotoğrafları yer alıyor. Elinizdeki kitapla birlikte *Ağabeyler Anlatıyor* serisinde bugüne kadar toplam 174 ağabeyimiz hakkında bilgi, belge ve hatıralar yayınlanmış oluyor.

Diğer kitaplarımızda olduğu gibi, neşrettiğimiz hatıraların sıhhati ve doğruluğu bizim için öncelikli hedef olmuştur. Yazdığımız bir hatırada, isimleri geçen hemen her şahsın teyidi veya yorumu kendisinden alındıktan sonra ilgili metinde karar kılınmıştır. İhtilâflı yahut da kapalı kalmış bir mevzuun vuzuhu için bazen aylarca süren takiplerimiz olmuştur. Bu sayede en sağlam ve en güvenilir neticeye ulaştık, elhamdülillâh.

Amacımız, okuyucularımızın gönül rahatlığı ve güven içinde *Ağabeyler Anlatıyor* kitaplarını okuyup, kaynak olarak kullanabilmeleridir. Bu zorlu çalışmasının en önemli meyvesi de budur zaten. Elbette hasbelbeşer bilmeyerek yaptığım hatalar da olmuştur. Bunların düzeltilmesi için doğruyu bilenlerin ikaz ve yardımlarını her zaman beklediğimizi belirtmek istiyoruz.

Beşinci kitabı hazırlarken, Hz. Üstad’ın yakın talebeleri ile görüşmelerde bulunduk. Bu kadim ağabeylerin *Ağabeyler Anlatı-*

yor araştırma serisi hakkındaki müspet kanaatleri ve takdirleri bizim için büyük moral ve şevk kaynağı olmuştur. Bazı uyarılar da almadık değil... En son görüştüğümüz Abdullah Yeğin Ağabey, diğer bütün ağabeylerin de ortak kanaatleri olarak hassasiyet gösterdikleri hususu şöyle özetledi:

“Risale-i Nur’un düsturlarına aykırı olmamak, bilhassa başkalarının aleyhinde bir şey yazmamak kaydıyla araştırmalarına devam et!”

Biz de en temel kaynağımızın elbette Risale-i Nur olduğunu tekrar teyit ettik ve onun düsturlarına azamî riayet edeceğimize söz verdik. Çalışma ve araştırmalarımıza bu hassasiyetlerle devam edeceğiz. Tevfikini bize refik etmesini Rabbimizden niyaz ediyoruz.

ÖMER ÖZCAN

İzmir, Ağustos 2011

(1905-2010)

ABDULLAH GAYRETLİOĞLU

Emirdağlı Tenekeci Abdullah Gayretlioğlu'nu 24 Temmuz 2010 tarihinde kendi evinde ziyaret ettik. Bize 105 yaşında olduğunu söyledi. Dolayısıyla 1905 doğumlu oluyor. Abdullah Ağabey, kelimenin tam anlamıyla asırlık canlı bir tarih... Konuşurken takati kesildiğinden kendisini zorlayıp fazla konuşturmadık. Sadece Üstad Bediüzzaman Hazretleri'yle ilgili sorular sorduk. Abdullah Ağabey'i kamera ile kaydederken bize kızı Münevver Hanım ile ehl-i hizmet kardeşlerimizden Yasin Oktay yardımcı oldu. Kendilerine teşekkür ediyorum, Allah razı olsun.

Münevver Hanım da Hz. Üstad'ı görmüş. Bize şunları anlattı:

“Ben 1945 doğumluyum. Babamın en küçük kızıyım. O zamanlar çocuktum. Bediüzzaman camiye giderken biz çocuklar onun geçtiği yollara dizilir, onun geçmesini tören vaziyetinde beklerdik. O geçtiğinde hemen elini öperdik. O da bizi severdi.”

Sohbetimizde Abdullah Gayretlioğlu'nun Hz. Üstad'la ilgili iki hatırası ön plana çıktı. Bunlardan birisi Hz. Üstad'ın kırılan çay kaşığına gösterdiği vefa... Diğeri ise Abdullah Ağabey'in Bediüzzaman'ın kalması için Emirdağ'da yaptırdığı ev... Bediüzzaman Hazretleri, kısa bir süre kaldığı bu evin kirasını altın olarak vermiş. Bu altın şimdi Emirdağ Dershanesinde teşhir edilmektedir.

Emirdağ Lâhikası'nda bu evin bahsi "... Kirasını verdiğim Emirdağ'da iki menzirim, Eskişehir'de bir menzirim varken..." şeklindeki geçmektedir.

Abdullah Gayretlioğlu, ziyaretimizden tam 36 gün sonra, 29 Ağustos 2010 Pazar günü vefat etti. Allah duasını kabul etmişti. Abdullah Gayretlioğlu'na Allah'tan rahmet niyaz ediyoruz.

Abdullah Ağabey'in evine vardığımızda yatağında yatıyordu. Kalkıp karyolasına oturduğunda İzmir'den geldiğimizi söyledik. O güzel gür sesiyle bize ilk sözleri bir şiir tadındaydı:

Abdullah Gayretlioğlu anlatıyor:

Yeri göğü yaratan, ağaçları donatan, çiçekleri açtıran bir Allah'tır, bir Allah. Cenab-ı Allah Kur'an-ı Azimüşşan'da buyuruyor ki: "İnsanları ve cinleri bana ibadet etsinler diye yarattım." Yine Allah bir hadis-i kutsîde buyuruyor ki: "Siz bana bir adım gelin, ben size on adım geleyim." Bu dünya ahiretin tarlasıdır. Şimdi burada ne yaparsanız yarın karşımıza o çıkacak.

Abdullah Gayretlioğlu ile birlikte

[†] Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası II*, Söz Basım Yayın, s. 609.

Not: Bu kitapta Risale-i Nur'dan yapılan alıntılarda Söz Basım Yayın'ın külliyatı esas alınmıştır. Bundan sonra sadece eser adı ve sayfa numarası verilecektir.

Abdullah Gayretlioğlu'nun Bediüzzaman Hazretleri'nin kalması için dükkânının üstüne yaptırdığı ev

Ben Nakşî tarikatındandım. Yunuszade Ahmet Efendi vardı. Benim gibi bazı arkadaşlarla onun dershanesine gidiyorduk biz. O sırada (1944) Bediüzzaman hükümet vasıtasıyla Emirdağ'a gönderildi. Talebeleri onun büyük bir âlim olduğunu söylediler. Üstad bizleri çağırdı. "Ben on iki tarikattan icazetliyim. Lakin tarikat zamanı geçti. Şimdi imanı kurtarmak zamanıdır" dedi. Ondan sonra bizler Bediüzzaman'ın büyük âlim olduğunu anladık. Talebeler mütemadiyen risale yazar, Bediüzzaman da noksanlarını tashih ederdi. Üstad bayırları gezerdi. Önce merkeple giderdi bayırlara. Sonra faytonla, daha sonra da taksiyle gitmeye başladı. Ben hepsini biliyorum.

Tenekeciydim. Dükkânım vardı. Üstad'ın kaldığı ev bana çok yakındı. Ben camiye giderken Üstad sırtımı okşar "Abdullah kardeşim bana dua et" derdi. O büyük âlim, bu âcizden dua istiyor... Tabii biz de elimizden geldiği kadar dua ederdik.

Bediüzzaman bize dedi ki: "İki sünneti yapmadım: Birincisi sakal bırakmadım. İkincisi evlenmedim." Risalelerde de izah ediliyor bunların sebebi.

ÇAY KAŞIĞINA BEDIÜZZAMAN'IN VEFASI

Bir defasında Bediüzzaman'ın çay kaşığı kırılmış. Zübeyir kırık kaşığı alıp yanıma geldi. "Üstad'ın selamı var. Bunu yapıversin di-

yor” dedi. Bakır, teneke, altın lehim tutar da alüminyum lehim tutmaz. Ben yine de denedim; ama lehim tutmadı. Bakkala gidip yüz paraya o kaşık gibi bir çay kaşığı aldım. “Bunu götürün Üstad’a verin” dedim.

Üstad kaşığı alınca bakmış ve “Bu benim kaşığım değil. Ben kendi kaşığımı istiyorum” demiş. Bu sefer Ceylan geldi. “Üstad bunu istemiyor. Kendi kaşığını istiyor” dedi. Ben ocağı yakıp tenekeden bir bilezik yaptım ve Üstad’ın kendi kaşığına sıkıca geçirdim. Üstad bunu görünce, “Hah tamam! Bu kaşık bana yirmi beş senedir hizmet ediyor!” demiş. Bunda büyük bir ibret var.

**Bediüzzaman Hazretleri’nden kalan hatıralar
Emirdağ dershane-i nuriyesinde böyle teşhir ediliyor.**

BEDİÜZZAMAN’IN SON ZAMANLARINDA KALDIĞI EV

Ben onun için dükkânın üstüne bir ev yaptım. Benim dükkâ-

nın üstündeki evde bir hafta veya on-on beş gün kadar kaldı. Son zamanında, vefatına yakın kaldı burada. Sonra hastalandı, Urfa'ya gitti ve orada vefat etti.

Medreseye (Emirdağ Dershanesini kast ediyor) verdiğim o iç çamaşırını Bediüzzaman vermişti bana. Aslında çok çamaşır vermişti. Bizim gelin onları talebelere dağıttı. Sadece bir içdonu kaldı. Hastalandığın zaman giydin mi şifa olurdu.

İzmir'den gelmişsiniz, Allah razı olsun, her yerden geliyorlar. Ben 105 yaşındayım. Sizlerden ricam, bana dua ediniz hayırlısıyla ruhum kabzedilsin. Ben cümle âleme dua ediyorum.

Üstad'ın bir şifresi vardı. Bir misafirle görüştüktan sonra, "Siz safa geldiniz, hoş geldiniz!" derdi. Böyle dedi mi talebeler kalkar giderdi. Bir gün Eskişehir'den Üstad'a ziyaret için gelen bir adam vardı. Bediüzzaman şifreyi söylediği halde kalkmadı. Onun kulağından tuttu ve tekrar "Safa geldin, hoş geldin kardışım" dedi. Onu da böyle gönderdi. Ben de onu yâd ederek "Siz de safa geldiniz, hoş geldiniz!" diyorum.

(1933-)

ABDULLAH TEKİN (HAFİZ)

Hafız Abdullah Tekin'in Bediüzzaman Hazretleri'yle ilgili pek çok hatırası var. Bunlardan en önemli iki tanesi, biri, 1952 İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi sırasında Hz. Üstad'a çok yakın mesafede bulunması, ikincisi ise sonraki yıllarda Isparta'da Bediüzzaman Hazretleri'ne yaptığı bir ziyaretidir. Abdullah Tekin, Bediüzzaman'ı en son Konya ziyareti sırasında tekrar görüyor.

1963 senesinde merhum Mustafa Kırıkçı, Konya'da "Bediüzzaman" isminde bir mecmua çıkarır. Mustafa Kırıkçı'ya yardımcı olarak çalışan Abdullah Tekin Hocaefendi, üç kere ismi değişen bu mecmua hizmetinin zorlu serüvenini de anlattı bize.

Hafız Abdullah Tekin, daha sonraki yıllarda Hollanda'ya gider, orada tam 18 sene kalır ve çok nuranî hizmetlere vesile olur.

Abdullah Tekin, bize Zübeyir Ağabey'den bir dua tarifi verdi ki, sanki ihlas düsturlarının tamamı bu duanın içinde özetlenmiş. Bir de Mehmet Feyzi Efendi'nin Hıristiyanlarla ilgili bir tespitini nakletti Abdullah Hocaefendi bize.

Ağabeyler Anlatıyor 4 kitabımızda hatıraları yayınlanan Rahmi Erdem, Abdullah Tekin'in yeğenidir. Sorumuz üzerine kısaca yeğeni Rahmi Erdem'i de anlattı bize Abdullah Hocamız.

Abdullah Hocamızla 6 Ağustos 2009 tarihinde Korkuteli'nde bir okuma programı sırasında görüşmek ve hatıralarını almak nasip oldu. Hatıralar yazıldıktan sonra kendisine tashih ettirdik.

Merhum Mustafa Kırıkçı'nın kızı Zehra Hanımefendi'ye de yardımları için, bilhassa neredeyse yarım asır önce babasının büyük meşakkatlerle çıkardığı dergilerden birer nüsha verdiği için çok teşekkür ediyorum.

Abdullah Tekin anlatıyor:

1933 yılında Konya'nın Bozkır kazasında doğdum. Hafızlığımı Bozkır'da tamamladım. Bizim memleketimiz esasında Bozkır, ama daha çok Konya-Ereğli'de hayat geçirdik. 1952 senesinde İstanbul'a gittim. Orada Hasan Akkuş'tan talim okudum.

BERGAMA'DA İLK RİSALE-İ NUR HİZMETLERİ

1952 senesinde İzmir Bergama'ya tayin oldum. Bergama Ulu Camii'nde resmi imamlık görevi aldım. Orada sekiz seneye yakın kaldım. Bergama'da, talebelerle Arapça ve Risale-i Nur dersleri yaparak meşgul olduk. Ulu Camii'nde cemaatle hummalı bir şekilde gece gündüz Risale-i Nur dersleri yapıyorduk. Bilhassa ramazanlarda çok bereketli Nur dersleri oluyordu. Sonra müfettiş ve vaiz olarak bazı maksatlı adamlar geldi Bergama'ya. Onların hizmetimiz hakkında verdikleri menfi fetvalarına tahammülümün dışında cevaplar verdim. Tabii o günler artık geride kaldı. Bugün bunları daha fazla karıştırmak istemiyorum.

Sonra ananın ısrarı üzerine Konya Ereğli'sine gelmek zorunda kaldım. Ereğli'de ilk görevim Kur'an kursu öğretmenliği idi. Birkaç sene sonra Konyalı Mustafa Kırıkçı Ağabey'in teşvikiyle Kur'an kursu öğretmenliğinden istifa edip *Bedüzzaman* ismindeki mecmuayı çıkarmaya başladık. Mustafa Kırıkçı bu mecmuanın müdürüydü. Üç seneye yakın Konya'da, o mecmuada çalıştım. Bu mecmua işini ayrıca anlatacağım.

Akhisar'dan, rahmetli Şahin Yılmaz Hocamızla yıllardan beri tanışırđık. İstanbul'da talebeydi o zaman. 1950-1952 yıllarında Şahin Yılmaz Hoca ile İstanbul arkadaşlığımız vardır. 1960'ların başlarında, Ereğli'ye, Akhisar'ın şubesi olarak bir Kur'an kursu-

nun temelinin atılmasına karar verildi. Sonra temel atıldı ve altı katlı bir kurs binası yapıldı.

HOLLANDA HİZMETLERİ

Daha önceden tanıştığım Bedreddin Hoca vardı. Uzun zaman önce Hollanda'ya yerleşmiş, orada yaşıyordu. Çok ısrarlı bir şekilde Hollanda'ya gitmemi istedi. Sonunda gittim. Ama uzun süre geri gelemedim. Çünkü oradaki kardeşler bizi bırakmadılar. 18 sene Hollanda'nın Den Haag şehrinde dershanede kaldım. Çocuk çocuk yoktu. Bir işte de çalışmadım. Sadece Kuran ve Nur dersleriyle alakadar olduk. Sonra o derslane mülk olarak satın alındı. Üzeri de hanımlar dershanesi yapılmak üzere satın alındı. Çok güzel hizmetler oldu bu dershanede, elhamdülillah. Bayram Yüksel ve Ali Uçar Ağabeylerle Abdullah Yeğin Ağabey devamlı olarak bizim dershaneye gelirlerdi. Bunların irtibatı hiç kesilmiyordu. Ben şimdilerde yine ramazan-ı şeriflerde hiç aksatmadan Hollanda'ya gidiyorum.

1984'te Konya Ereğli Ulu Camii imam hatipliğinden emekli oldum.

GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİ

Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa, 1952 senesinde, İstanbul'da, Gençlik Rehberi Mahkemesinde gördüm. O zaman İstanbul Çamlıca'da Arapça okuyordum.

Bediüzzaman'ın İstanbul'a geldiğini duydum. Onu görmeyi çok istiyordum. Birkaç arkadaşla gittik mahkemeye. Mahşeri bir kalabalık vardı. Öyle ki tramvaylar, arabalar durmuştu, geçecek yol bulamıyorlardı. Hatta Bediüzzaman'ı da kalabalıktan dolayı götüremiyorlardı. Polisler sonunda şöyle bir çözüm buldular: "Bediüzzaman'ı sevenler yol versin!" dediler. Birden bire kalabalık yarıldı ve Bediüzzaman için yol açıldı. İlk defa orada gördüm ben Üstad'ı. Üstad iki ağabeyin kollarındaydı. Bir ara "Bu kalabalık nedir?" dedi. O ağabeyler "Üstadım sizin mahkemeniz var ya. Bu kalabalık ondan" dediler. "Acayip, acayip!" diyerek hayretini ifade etti. Ben Üstad'a çok yakındım, bunu duyabildim.

Sonra mahkeme başladı. Abdurrahman Şeref Laç ve diğer avu-

katlar müdafaaya başladılar. Onlar müdafa ederlerken savcı da ayet ve hadis ile cevap vermeye çalışıyordu. Bediüzzaman Hazretleri “Yoruldunuz yavrularım, müsaade” dedi. Onlar susunca kendisi başladı. Ama bir başladı konuşmaya! Konuştu, konuştu... Sanki adliye binasında başka hiçbir ses yoktu. Bir ara savcı “İlmî-niz ne kadar?” dedi. Bediüzzaman, “Yarım ümmiyim” dedi. “Se-nin ümmiliğin böyle ise, âlimliğin nasıl acaba?” dedi. Üstad da, “Arı su içer bal akıtır, yılan su içer zehir akıtır” dedi. Ben aslında pek çok şeye tanık oldum. Kaydedilmesi gereken çok şey vardı; ama ihmal ettik maalesef. Hatırladıklarım bunlar.

MEHMET KAYALAR’IN YAPTIĞI UNUTULMAZ DERS

1954’de Mamak Muhabere Okulu’na asker olarak gittim. Sonra, Sarıkamış’a dağıtım oldu. Oradan Diyarbakır’a çavuş kursuna üç arkadaş olarak gönderdiler bizi.

Ben Kolordu Camii’ne gidip orada zaman zaman Kur’an okuyordum. Oranın üç vazifeli vardı; imam, vaiz ve müezzin.

O zaman Beşinci Şuâ yoktu, daha pek çok kitap da yoktu. Bahsettiğim imam, vaiz ve müezzinin terhisî yakındı, onlar, hemen bana Beşinci Şuâ’yı, Hücumat-ı Sitte’yi Osmanlıca yazıp temin ettiler.

Diyarbakır’da Mehmet Kaylar Ağabey’i tanıdım ve onun derslerinin müdavimi oldum. Bir gün Kayalar Ağabey’in toplantısına gittik. Ortaya bir sandık kitap geldi. Herkesin gözü o sandığa dikilmişti. Toplantıda olanların ekserisi subaydı. “Şuradan bir tane de bana çıksa” diye içimden geçiriyordum. O camide vazifeli üç erden birisi, Kayalar Ağabey’e, “Hafız kardeşi unutma ağabey” dedi. “Yok, yok unutmuyorum onu” dedi. Ben bir tek kitap beklerden her çeşidinden bana birer tane verdi. Sevincimden ayaklarım yerden kesildi. Kayalar Ağabey’in derslerine gittiğimizde perde arkasından hafif kalem sesleri duyardık. Sonra ağabeylerden işittik ki çocukları, hanımı sürekli risale yazıp çoğaltırlarmış.

Kayalar Ağabey çok cevval, cesur, kahraman bir insandı. Onun yaptığı derslerin hiçbirini ben ömrüm boyunca unutmadım. Çok güzel ders yapardı. Hem de nasıl güzel! Öyle güzel ders yapardı ki kalbimize nakşedilirdi okudukları.

Derken kursumuz tamamlandı ve tekrar Sarıkamış'a, birliğime geldim.

RİSALE-İ NUR'DAN BAYRAM NAMAZI HUTBESİ

Sarıkamış'ta muhabere bölümünde, 35-40 kişi devamlı olarak cemaatle namaz kılardık. Ama bayram namazı çok kalabalık oldu. Sarıkamış'ın dağlarına varıncaya kadar mahşerî bir cemaat doldurmuştu camiye. Cemaatin arasında yüksek rütbeliler de vardı.

Biz hutbe okuduk:

“Dünya madem fanidir, hem madem ömür kısıdır. Hem madem hayat-ı ebediye burada kazanılacaktır. Hem madem dünyevî dostlar ve rütbeler kabir kapısına kadardır. Hem madem ne iyilik ve ne fenalık cezasız kalmayacaktır...”

Şekline Risale-i Nur'dan (Özellikle Yirminci Mektuptan) hazırlanmış olduğum hutbeyi okumuştum orada. Cemaat çok büyük bir heyecan içerisinde dinliyordu. Sarıkamış'ta askerliği, unutulmaz bir cennet hayatı gibi, terhis oluncaya kadar böyle geçirdik.

Ben daha evvel Bergama'da görev yaptığım için bizim bölük kumandanına “Abdullah Tekin'i istiyoruz” diye Bergama'dan bir telgraf geldi. Terhisime on gün vardı. Bölük Kumandanı: “Sen git, biz senin terhisini arkadan göndeririz” dedi. Sene 1956'ydı.

ISPARTA'DA BİRKAÇ GÜN

Askerliğim 1956'da bitince, büyük bir şevk ve aşk içerisinde Üstad'ı ziyaret için doğru Isparta'ya gittim. Rüştü Çakın Ağabey'in dükkânının adresi vardı bende—boyacı dükkânı. Rüştü Ağabey saatlerce konuştu. Ben onun yanından hiç kalkmak istemiyordum. Nasıl hoşlanıyordum konuşmalarından, tarif edemem! Risalelerden ve Üstad'dan anlatıyordu durmadan.

Rüştü Ağabey'in o zaman söyledikleri arasından aklımda kalan bir şey şöyleydi: “Üstad sabah namazından sonra Arapça *İşârâtü'l-İcâz*'dan bize ders veriyordu. Tam öğle vaktine kadar bu ders devam ediyordu.” Sonra da şunu eklemişti: “Üstadımız bize *İşârâtü'l-İcâz*'dan ders yaparken, biz hiç durmadan ağlardık. Ama göz damarlarımız şimdi kurudu. O yaş nereden gelirdi bilemezdik.” İzahlı ders yaparmış Üstad Hazretleri.

O tarihlerde önümüze bir adam düşecek de bizi götürecekti; bu mümkün değildi. Çünkü çok sıkı kontrol vardı. Üstad'ın kapısının önünde bir cip dolusu polis duruyormuş.

Rüşti Ağabey bana evi tarif etti ve "Ulu Camii'nin altından git" diye talimat verdi. Dediği gibi yaptım. Ama yolda birisini gördüm. Başında bere, elinde sepet olan uzun boylu birisiydi bu. Aramızda epeyce mesafe vardı. Ben onun kim olduğunu bilmiyordum ama beni görünce başını kaldırdı ve yanıma geldi. Bana hiç bakmadan, "Konuşmadan yürü, sokağı dön ve kapısını çal!" dedi. Bu ağabeyin Tahiri Mutlu olduğunu sonradan öğrendim.

Kapıyı çaldım, bir ağabey açtı. Onun da Ceylan Ağabey olduğunu sonradan öğrendim. "Nerden geliyorsun?" dedi "Diyarbakır'dan, Kayalar Ağabey'in oradan" dedim. "Peki kardeşim. Bir dakika, soralım" dedi. Üstad'a sorup geldi ve bizi içeriye aldılar.

Üstad şimdi müzede bulunan karyolasının üzerinde yatıyordu. Sesi çıkmıyordu. Ben kapıdan ayağımı içeri atarken eliyle şöyle gel işareti yaptı. Hemen vardım elini öptüm. O da benim başımı tutarak gözlerimden, alnımdan öptü. "Hafız mısınız?" dedi. Ben "Evet" dedim. "Talebelerinize Risale-i Nur'u göstereceksiniz, onlara okuyacaksınız" dedi. Ama sesi çıkmıyordu. Ceylan Ağabey onun dudaklarını okuyor, bize naklediyordu.

Sonra Ankara'da bastırılan büyük *Sözler*'i-Said Özdemir ve Atıf Ural'ın yeni harflerle bastıkları kitabı-"Gördün mü?" dedi ve bana uzattı. Onların isimleri vardı ilk sayfada. *Sözler*'i aldım, öptüm. Koydum oraya. Herhalde yarım saat kadar kaldım yanında. Başka ağabeyler de vardı orada. Ama o kadar heyecanlıydım ki, doğru belli etrafa bakamadım. Sadece Ceylan ve Zübeyir Ağabeyleri hatırlıyorum şimdi.

Sonra beni bir terzi dükkânına götürdüler. Orada Mehmet Çalışkan varmış. Bizi tanıştırdılar. Bana bir mektup ve eserlerden bazılarını verdiler. "Kitapları Konya'da Mehmet Parlayan'a vereceksin" dediler. Komiser emeklisiydi; yorgancılık yapıyordu. "Mektubu da Rifat Filizer'e vereceksin" diye tembihlediler. O zaman otobüs olmadığı için trenle dönmem gerekiyordu. Emanetleri aldıktan sonra doğruca istasyona vardım. Tam tren hareket edeceği esnada Ceylan Ağabey'i karşıda fark ettim. Meğer beni ar-

kadan takip ediyormuş. Olur da bir sıkıntıya maruz kalırsam, başına bir iş gelirse hemen müdahale etmek için takip ediyormuş.

Tren hareket edince ellerini kaldırıp beni selamladı. Isparta'dan bu şekilde ayrıldım. Konya'ya vardığımda emanetleri söylenen yerlere verdim. Rifat Ağabey mektubu okuyunca çok durgunlaştı. Gözleri dolmuştu. Uzun uzun baktı ve çok duygulandığını söyledi. Rifat Filizer, Zübeyir Ağabey'in Risale-i Nur'la tanışmasına vesile olan ağabeydir.

Mustafa Kırıkçı

ÜSTAD'IN KONYA'YA GELİŞİ

1959 senesinde olacak... Bediüzzaman Hazretleri "Konya'da derslane açın, geleceğim" diye haber göndermişti. Üstad'ın geleceği duyulunca, Konya'da bayram havası içerisine girildi. Kapı Camii'nin yanında bir derslane tutuldu ve Üstad Hazretleri geldi. Ancak derslaneye girmesiyle çıkması bir oldu. Sadece birkaç dakika oturabildi. Sonra Mustafa Kırıkçı Ağabey'in evine gitti. Orada iki saat kadar istirahat etti.

Mustafa Kırıkçı Ağabey, Üstad'la rahatça konuşur, fikirlerini onunla paylaşırdı. Derken Üstad, "Arabayı hazırlayın gideceğiz" dedi. Biz etrafında toplanmıştık. "Üstadım sen bize bunca zamandır 'Konya'da derslane açın geleceğim, orda kalacağım' diyordun. Şimdi gideceğim diyorsun?" dedi Kırıkçı Ağabey. Üstad da "Emir öyle kardeşim" dedi. Öylece Konya'dan ayrıldı.

Üstad'ın Mevlana Hazretleri'ne ziyareti sırasında da oradaydım ben. Hatta polisler mani oluyordu. O kalabalıkta, Mustafa Kırıkçı Ağabey, Üstad'la görüşmek için elini herhalde yukarı doğru, şöyle sertçe kaldırdı—bunu tam göremedim—bir polis sırtüstü düşmüştü.

Bu, Bediüzzaman Hazretleri'ni son görüşüm oldu. Vefat ettiğinde cenazesine gidemedim. Ereğli'de hatimle teravih kıldırıyordum o sırada. Cemaati bırakamadım. Ama gidemediğim için hâlâ içimden bir yangın var.

BEDİÜZZAMAN, BEDİÜLBEBYAN VE NUR DERGİLERİ

Mustafa Kırıkçı ile Konya'da *Bediüzzaman* isminde bir mecmua çıkarıyorduk. Bu çok maceralı olmuştu. Şöyle ki:

Sene 1963... Birinci sayısı henüz çıkmıştı ki polisler ellerinde bir yazıyla çıkıp geldiler. "Ben Bediüzzaman'ın neseben kardeşi-yim. İznim olmadan eserler bastırılamaz" şeklinde bir yazıydı. Altında da Üstad'ın kardeşi Abdülmecid Ağabey'in imzası vardı. Mecmuaları müsadere ettiler. Ashında Abdülmecid Ağabey bunu isteyerek yazmış değil. Kendileri yazıyı yazmış ve tehditler savurarak Abdülmecid Ağabey'i imza atmak zorunda bırakmışlar. Yani emniyet maksatlı olarak alıyor imzayı.

Bilahare kendisiyle konuştuk. Abdülmecid Ağabey çok üzgündü. Ellerini göğsüne bağlayarak, "Kardeşlerim kusura bakmayın. Suya düştük yılana yapıştık. Beni mecbur ettiler" dedi. Mustafa Kırış, "Ağabey sen müsterih ol! Bunların hepsinde bir hikmet vardır" dedi, teselli etti.

Abdülmecid Ağabey o sıralar Konya İmam-Hatip Lisesi'nde Arapça öğretmeni-ydi. Onu "Seni filan yere tayin ettiririz" diye tehdit ederek almışlar imzayı. Abdülmecid Ağabey'in oğlu ahlak komiseri merhum Suat Ağabey'den de aynı tehditle imza almışlar.

Neticede bu mesele sorgu hâkimine geldi. Sorgu hâkiminin elleri titriyordu. Mustafa Kırıkçı Ağabey, "Hâkim Bey, niye elleriniz titriyor?" diye sordu. "Kardeşim ben bu yaştan sonra hamallık mı yapayım? Beni tehdit ediyorlar, illa aleyhte karar vermemi istiyorlar" dedi. Tabii bu sohbette mahkeme başlamadan önce oluyordu. Hâkim müspet bir adamdı.

Sonra şimdiki Konya Valiliğinin olduğu yerde mahkeme edildi. Ağır ceza reisine dosya verildiğinde dosyaya baktı, baktı ve "Ben bu eserleri inceden inceye tetkik ve tahkik etmiş ve kararımı vermişim. Şimdi tekrar mahkemeyi meşgul etmenin ne manası var?" diye mübaşirin üzerine dosyayı attı. Tıknaç, kısa boylu, çok dirayetli bir hâkimdi. O gün Konya Valiliğinde iğne atsan yere düşmeyecek derecede kalabalık vardı; her taraftan ağabeyler gelmişti. Ahmet Feyzi Ağabeyler konuşma yaptılar. Avukatımız Bekir Berk Ağabey'di. Ondan sonra o mecmuaya serbestiye verdiler.

[illegible]

Mustafa Kırıkçı ve Abdullah Tekin'in Konya'da neşrettiği *Bediüzzaman* dergisinin 23 Eylül 1963 tarihinde çıkan ilk sayısının kapağı

Bu dergi uğradığı takibatlar sonunda daha sonra “Bediülbeyan” ve “Nur” dergisi şeklinde yoluna devam etmiş, toplam 17 sayı çıkarılabilmektedir.

Sonra *Bediüzzaman* mecmuasının ismi *Bediülbeyan* olarak değişti. Fakat bu süreç sonrasında baskınlar son bulmadı. Aynı baskınlar devam etti. Yine birbiri arkasına mahkemeler oldu. Ve neticede yine ismi değişti. Bu sefer *Nur* ismini aldı mecmua. 22. sayıya kadar bu isimle neşredildi. Biz o mecmuada gece-gündüz durmadan çalışıyorduk. Ziya Bey vardı; matbaacıydı. Çok halim

selim bir kardeşti. Allah rahmetler eylesin. Mecnuaları dışarıya çıkarırken, eğer bunların eline geçerse yine alırlar diye, arabaların üzerinde götürüyorduk mecnuaları. Bir kardeşin bahçe evine bırakırdık.

Mahmut Babadağ diye bir komiser vardı.² Tanınmış bir polisti. Çok sert mizaçlı bir adamdı. Bir defasında bizi yakalayıp karakola götürdü. Biz tevil yoluyla bir şeyler söylemeye çalıştık. Sonunda bizi serbest bıraktı ve biz matbaaya geldik. Ama sonra Babadağ tekrar gelip bizi karakola götürdü. Sonunda komiser, “Bu Abdullah Hoca yular taktı boynuma. Beni böyle getirdi, götürdü” dedi ve bizi tekrar serbest bıraktı. Biz yine oradan çıkıp matbaaya geldik. Kardeşler bana anlamlı anlamlı bakıyorlardı. Herhalde bende bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Ben de, “Bu olsa olsa *Cevşen*’in kerametidir. Biz de bir şey yok” dedim. Bu safha böyle atlattık.

22 sayı *Nur* olarak devam etti. En sonunda, Mustafa Kırıkçı Ağabey’e, yazı işleri müdürü olarak iki sene, on ay ceza verdiler. Kırıkçı Ağabey emniyetteki tanıdıkların tavsiyesiyle bir müddet ortadan kayboldu. Sonunda bir affa uğradı; bir gün bile yatmadı.

Bizi karakollarda çok sorguya çektiler. Emniyete götürürler, birkaç saat tutup bırakırlardı. Bir gün hâkim, “Bu milleti siz mi kurtaracaksınız?” gibi sert bir ifade kullandı. Ben de orada sert bir söz söyledim. Benim tevkifimi yazmış. Ereğli’de tanınmış avukatlar vardı. Onlar devreye girince serbest bırakıldık. Hapse girmedim; ama karakollara çok gidip geldik. Evlerimiz de çok defa bu baskınlardan nasibini aldı; aramalar, taharriler oldu. Dosyamız çok kabarıktı yani.

² Garip, çok garip bir tecelli ki, Abdullah Tekin Hocamızın bahsettiği bu komiserin, yani Mahmut Babadağlı’nın adı, Abdullah Hocaferdi’nin yeğeni Rahmi Erdem’in Van hizmetlerini anlattığı hatıralarda da geçiyor. Şöyle diyor Rahmi Erdem:

“Hadiseyi tertipleyen ve tezgâhlayan Komiser Mahmut Babadağlı idi. Bu zat Konya’da yıllarca *Nur* talebelerine kan kusturmuş, bu davanın amansız bir düşmanıydı. Konya’da âdil ve hakperest Ağır Ceza Reisi Cevdet Can ve arkadaşlarının verdiği beraat kararıyla muradına erememiş ve oradan Van’a sürgün edilmişti. Halbuki böyle vatandaşına zulmeden zalimlerin cezası sürgün değil, başka türlü olmalıydı. Konya’dan Van’a göndermek, ‘Zulmüne orada devam et’ demektir. Bu, yanlış ve çarpık bir devlet politikasıydı.”

“İSLAMİYET’İ KABUL EDECEKLER, İNŞAALLAH”

Kastamonu’da bulunan Mehmet Feyzi Efendi’yi ziyaret ettim. Çıkardığımız *Nur* mecmualarından da götürmüştüm. Dergiyi görünce çok sevindi. “Allah’ım şükürler olsun sana! Dairemizi, nurlarımızı genişlettin” dedi.

Feyzi Efendi önce bir ayet, bir hadis okuyor, ondan sonra Risale-i Nur’dan izahlar veriyordu.

O zaman, “İlk defa Ay’a ayak basıldı” diye gazeteler havadisler yazıyordu. Mehmet Feyzi Efendi bu vesileyle dedi ki:

“Ümmet iki kısımdır kardeşlerim. Ümmet-i icabe ve ümmet-i davetiye. Hristiyanlar ümmet-i davetiyedendir. Günün birinde onlar da İslamiyet’i kabul edecekler, inşaallah. Dairemiz geniştir, daraltmayın.”

ZÜBEYİR AĞABEY’İN İSTEDİĞİ DUANIN ŞEKLİ

Zübeyir Ağabey’i Kirazlımescid’de kaldığı sıralarda sık sık ziyarete giderdik. Hatta bazen yanında kalırdık. Zübeyir Ağabey’in derslerini çok dinledik. Sürekli bizi okumaya teşvik ederdi. Bir defasında “Günde yirmi sayfa okusak, bir senede külliyyatın tamamını bitirebiliriz” dedi.

Onun yanında kalan sekiz yaşlarında bir çocuk vardı. Çocuğa hayret ederdik. Sanki kırk yaşına bir adammış gibi hareket ederdi. Soru sorulduğunda da öyle isabetli cevaplar verirdi ki, o yaştaki bir çocuğu nasıl böyle yetiştirmiş diye hayret ederdik biz.

Zübeyir Ağabey bir gün, “Kardeşlerim bana dua edin” dedi. Ben, “Nasıl dua edelim ağabey?” dediğimde, istediği duayı şöyle okudu:

“Ya Rabbi! Zübeyir’i azamî ihlas, azamî sadakat, azamî fedakârlık, azamî metanet, azamî ciddiyet, azamî gayret, azamî sebat, azamî iktisatta daim eyle. Riyadan, ucbdan, şöhretperestlikten, hodfuruşluktan, fahirden, gururdan, tasannudan, tekellüften, her türlü kötü hasletlerden âli kıl!”

RAHMI ERDEM

Rahmi Erdem benim yeğenim olur. Rahmi, Adana’da Ziraat Okulunda okuyordu. *Sözler* kitabını Rahmi’ye gönderdim. Zaman

zaman Ereğli'ye geliyordu, konuşuyorduk. Sorular soruyor, ben de anlatıyordum. Bazı mevzuları hazmedemezdi, onun için sinirleniyordum ben. O zaman bana "Dayı sen bana kıızıyorsun ama ilkokuldan itibaren bize, sizin hakikat olarak anlattığınız şeyler batıl, batıl dedikleriniz de hakikat olarak telkin edildi. Onun için sen bize kızma" diyordu.

Ama o, zamanla çok yol kat etti. Ben bazen dayanamaz uyurdum, o okumaya devam ederdi. Hatta beni uyandırır "Dayı nasıl yatabilirsin! Şu hakikatlere bak!" der, bu sefer o bana bahisler okumaya başlardı. Hem de çok büyük bir şevkle okurdu. Rahmi Risale-i Nur camiasına böyle dâhil oldu. Onun önemli hizmetleri oldu, elhamdülillah.³

³ Rahmi Erdem'in çok önemli hizmet hatıraları, *Ağabeyler Anlatıyor 4* kitabında kendi ismiyle yayınlandı.

(1880-1953)

ABDÜLKADİR BİLGE (MÜFTÜ)

Emirdağ Lâhikası'nda "Buranın korkak müftüsü"⁴ şeklinde geçen bir ibare vardır. Yıllar boyunca, ilgili lâhika mektubu okundukça "Kimdir bu müftü? Adı neydi? Hz. Üstad ona niçin korkak demişti?" gibi sualler ister istemez aklıma takılıyordu. Camiamızdan benim gibi merak edip soranlar da oluyordu. Demek zamanı gelmişti ki Allah bir kapı araladı; ben de hemen içeri daldım.

Üstad Hazretleri'nin "korkak" dediği müftü, Hz. Üstad'ın Emirdağ'da bulunduğu sıralarda ilçenin müftülüğünü yapan Abdülkadir Bilge'dir. Müftü Abdülkadir Bilge, 1 Temmuz 1880 tarihinde Emirdağ'ın Çilli mahallesinde doğmuş olup, 5 Ocak 1953 tarihinde yine aynı ilçede, 73 yaşında iken vefat etmiştir.

Abdülkadir Bilge'nin babası Hacı Mehmet Hayri Efendi de Emirdağ Müftülüğü yapmış. Hatta Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin fasılalarla namaz kıldığı Emirdağ Çarşı Camii'ni de bu zat yaptırmış. Afyon'un bir caddesine de bir vefa borcu olarak "Müdderris Mehmet Hayri Caddesi" diye onun ismini vermişler. Çünkü bu zatın İslam'a çok büyük hizmetleri olmuş.

⁴ *Emirdağ Lâhikası* I, s. 190.

Müftü Abdülkadir Bilge hakkında topladığımız bilgiler için bize en temel kaynak, torunu Nevzat Müftüoğlu oldu. Kendi müşahedelerini, babasından dinlediklerini ve sesli olarak babasından kaydettiklerini bizlere anlattı. Bu tarihî ses kasetlerini bizimle paylaşarak yazmamız konusunda büyük kolaylık sağladı.

Nevzat Müftüoğlu Emirdağlı bir Nur talebesi... Çocukluğunda ve gençliğinde Hz. Üstad'ın mübarek ellerini defalarca öpmüş. Şimdi Afyon'da ikamet ediyor. Bizi yine Afyon'da oturan oğlu Ahmet Bey'in evinde kabul etti. Tanışmamıza vesile olan Said Sulak Kardeşimizle beraber gittik ziyaretlerine. Kendisinin, babası Necati Müftüoğlu'nun, Üstad'ın komşusu olan eniştesi Hasan Hüseyin Ateş'in ve dedesi Abdülkadir Bilge'nin birer Emirdağlı olarak, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'yle çok temasları olmuş. Bize anlattığı kıymetli hatıraları kamerayla kayda aldık. Hepsinin hatıralarına kendi isimleriyle bu kitapta yer verdik.

Bir noktayı bilhassa ifade etmek istiyorum. Nevzat Ağabey, Bediüzzaman Hazretleri tarafından dedesine "Korkak Müftü" denmesinin nedenini hiçbir tekellüfe kaçmadan, bize açık yüreklilikle anlattı.

Müftü Abdülkadir Bilge hakkında yanlış bir kanaate varılması için şunu da özenle belirtmek istiyorum: Merhum Müftü, bütün bütün hizmetlere bigâne kalmamıştır. O günkü şartlarda kendi meslektaşları ile kıyaslanınca aslında az hizmet etmiş de sayılmaz. En azından Hz. Üstad'la Hulûsi Ağabey arasında mektup teatisini sağlamıştır. Hz. Üstad, bu müftünün oğluna "Gardaşım oğlu" şeklinde hitap edermiş. Bu müftüyü kardeş kabul etmiş yani Üstad.

Hatıralar yazılıp düzenlendikten sonra Nevzat Müftüoğlu tarafından tashih edilmiştir.

Nevzat Müftüoğlu anlatıyor:

1945 Emirdağ doğumluyum. Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nden 1968 yılında mezun oldum. "Emirdağ'ın Korkak Müftüsü Abdülkadir Bilge" benim dedemdir. Babam, Necati Müftüoğlu, "Bilge" olan soyadımızı "Müftüoğlu" olarak değişt-

tirdi. Çünkü hem babası hem de dedesi müftüydü. Babam Emirdağ Adliyesi'nde başkâtip olarak görev yapmış olup bazen de savcı vekilliği yapmıştır. Eniştem Hasan Hüseyin Ateş ise Üstad'ın komşusudur; dükkânı Üstad'ın evinin yanındaydı. Hepsinin de Bediüzzaman'la ilgili çok hatıraları var. Bana da iki yaşımdan on beş yaşıma kadar Üstad'ın mübarek elini defalarca öpmek nasip oldu. Üstad'ın faytonunun peşinden çok koşmuşumdur.

“KORKAK MÜFTÜ”

Dedemden gördüğüm kendi müşahedelerimle rahmetli babamdan dinlediğim, sesini kaydettiğim hatıralardan anlatacağım.

“Bu defa görüşmediğim buranın korkak müftüsü vasıtasıyla, Hulûsî'nin Kars'tan bir mektubunu biraderzadem Nihat'ın mektubuyla aldım. Elhak o kardeşimiz, daima fevkalâde sadakatini ve Nurlara kuvvetli alakasını muhafaza ediyor.”⁵

Burada bahsi geçen korkak müftü, benim dedem Abdülkadir Bilge. Üstadımız Emirdağ'da bulunduğu sıralarda dedem müftüydü. Üstad'ın ona “korkak müftü” denmesinin sebebi ise şöyle:

Dedem yakışıklı, boylu-poslu, babadan kalma mal-mülk sahibi, zengin, çok varlıklı ve dört hanımla evli bir insandı. Ninelerimin hepsi de çok güzel hanımlardı. Birisi bir sebeple ayrıldığı zaman dedem yine dörde tamamlıyordu sayıyı. Sabahları yumurtalı-tereyağlı kahvaltı, öğleyin kuzu etinden güveç... Atının üzengi bile gümüşlendi. İkinci Dünya Savaşı'nda kimse yiyecek bir şey bulamazken, rahmetli dedem ava çıkar, tavşan etiyle beslerdi bizleri. Emirdağ'da dedemin “borda kapılı” dediğimiz büyük kapılı bir konağı vardı.

Dedem bu kadar rahat yaşarken, Üstad'ı ziyarete gelenlerin akıbetlerinin nasıl olduğuna da şahitlik ediyor. Üstad'ı ziyarete gidenlere ne yapıyordu? Kapıda bekleyen sivil polisler tarafından yakalanıyor, karakolda bir araba dayak atılıyor, bu işkencelerden sonra salıveriliyorlardı. Veya bazen tehlikeli gördüklerini mahkemeye veriyorlardı. Dedem de Üstad'ı görmeye giderse yakalana-

⁵ Emirdağ Lâhikası I, s. 190.

cağını ve rahatının kaçacağını biliyordu. Üstelik Emirdağ Hapishanesi berbat bir yerdi. Ben iyi hatırlıyorum; rutubet içinde bir yerdi. O zaman hapishanelerde bit hadisesi de vardı. Dedem hapishane hayatının bu sıkıntılarını çok iyi bildiğinden, kendisini geri çekiyordu. Rahmetli rahatına çok düşkündü.

Dedemin nefsi, bu tür ızdıraplara razı gelmediğinden, Hz. Üstad'a büyük saygısı olmasına rağmen, hizmetin kendisinden beklediği azamî gayreti gösteremiyordu. İşte bu nedenle Üstadımız ona "korkak müftü" demişti.

DEDEMİN ARKA PLANDAKİ HİZMETLERİ

Dedem, bilfiil ağabeyler gibi hizmetlerde bulunmuyordu; ama bazı geri hizmetleri yapıyordu. Mesela az önce okuduğum mektupta "Buranın korkak müftüsü vasıtasıyla, Hulûsi'nin Kars'tan bir mektubunu biraderzadem Nihat'ın mektubuyla aldım" diye bir ifade geçiyor. Hulûsi'nin mektubunu müftü vasıtasıyla aldım, diyor Üstad Hazretleri. Anlaşıldığı gibi zaman zaman Üstad'ın ziyaretine gitmiştir dedem. Bu ziyaretler vesilesiyle Bediüzzaman'ın talebeleriyle olan karşılıklı mektuplaşmalarına yardımları dokunmuştur. Mesela ağabeylerin mektuplarını Üstad'a getiriyor, Üstad'dan da cevabını alıp tekrar ağabeylere gönderiyordu dedem. Bu arada tashih edilen risaleleri de PTT kanalıyla gönderiyordu.

Üstad'a yaptığı bu ziyaretler şöyle başlıyor ilk defa:

Hulûsi Ağabey bir mektup gönderiyor müftü dedeme. "Sen din adamısın. Bu mektubu Üstadımıza verirsin. Tashihini yaptırır, adresime geri gönderirsin. İsterseniz mektubu emniyete de verirsiniz. Benim adresim filan tabur, oraya ihbar edersin" diye de adresini açık olarak yazıyor.

Dedem mektubu okuyunca gayretine dokunuyor tabii. O şekilde varıyor Üstad'ın evine. Sivil polisler, "Oo Müftü Efendi! Sen de mi?" diyorlar. "Hocaefendi'nin ilmî derecesini ölçmeye geldim. Onunla bir sohbet edeceğim" diyor dedem. O zaman polisler girmesine izin veriyorlar. Dedem böylelikle o mektubu Üstad'a veriyor. Üstad'dan da cevabını alıyor ve Hulûsi Ağabey'e gönderiyor. Bundan sonra da Hulûsi Ağabey'in her mektup gönderişinde Üs-

tad'a gidiyor, görüşüyor dedem. Bu şekilde geri hizmetlerde bulunmuş oluyor.

Yalnız okuyacağım şu mektuptan da anlaşılacağı gibi bu vazife aksayarak devam etmiş:

"... Öz kardeşim Abdülmecid beni çok merak ediyor. Görüşemediğim buranın müftüsünden, halimi anlamaya çalışıyor."⁶

O sırada Üstad'ın kardeşi Abdülmecid Ağabey de Ürgüp Müftüsüydü. *Emirdağ Lâhikası*'nda Üstad "Ürgüp Müftüsü kardeşim Abdülmecid" diye bahsediyor. Müftü Abdülmecid Ağabey, müftü dedeme mektup göndermiş o zaman.

Bir seferinde dedem, ağlayarak eve geliyor. Nenem "Ne oldu Müftü Efendi, kötü bir şey mi var?" diye soruyor. "Mektup geldi. Bediüzzaman'ın kardeşi Âlime Hanım, tahttrevanla Kâbe'de tavaf ederken vefat etmiş" diyor. Bu mektubu Üstad'a dedem götürüyor. *Şuâlar* kitabında bu mesele geçmektedir.

Üstad'ın kardeşinin oğlu Fuad'ın vefat mektubunu da dedem Üstad'a ulaştırıyor. İkisinin de ismi aynı yerde geçmektedir. Bera-ber okuyalım:

"... Bu hazin kışta ve elîm bir vaziyetimde gayet elîm iki vefat haberini aldım. Biri, hem âlî mekteplerde birinciliği kazanan, hem Risale-i Nur'un hakikatlerini neşreden, biraderzadem merhum Fuad; ikincisi, hacca gidip sekerat içinde tavaf ederken, tavaf içinde vefat eden Âlime Hanım namındaki merhume hemşirem."⁷

ÜSTAD'IN ZEHİRLENMESİ

Bir gün de babam ağlayarak geliyor. Dedem, "Ne oldu oğlum?" diye sorunca, "İnnâ lillâhî ve innâ ileyhi râciûn. Bekçi dedi ki, Bediüzzaman'ın yemeğine zehir katmışlar. Yarına sağ çıkamazmış" diyor babam. Buna dedem de çok üzülüyor ve "İyi insandı. Allah rahmet etsin. Tanıyamadılar, anlayamadılar..." diye aralarında konuşuyorlar. Babam o zaman adliyede zabıt kâtibi, dedem ise müftü...

⁶ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 182.

⁷ *Şuâlar*, s. 340.

Üstadımız yemeklerini bozulmasın diye oradaki pencereye koyuyor. Bunu bilen bekçi de gece çıkıp Üstad'ın oradaki yemeğine atıyor zehri.

Bu mesele *Tarihçe-i Hayat* kitabında şöyle geçmektedir:

“Üstad'ın Emirdağ'da Zehirlenmesi: Bir siyasî memurun iğfali ve ‘İmhası için yukarıdan emir aldık’ demesine aldanan bir bekçi-başı, Üstad'ın penceresine geceleyin merdivenle çıkarak yemeğine zehir atmış, ertesi gün Üstad zehirlenerek kıvranmaya başlamıştır. Zehirin tesiri çok azîm olduğu halde; kendisi, ‘Cevşenü'l-Kebir gibi evrâd-ı kudsiyelerin feyziyle ölümden muhafaza olunuyorum. Fakat hastalık, ızdırıp çok şiddetlidir’ derdi. Bir hafta kadar aç, susuz denecek bir halde perişan bir vaziyette inlemiş, sonra biiznillâh şifa bulup tekrar tashihât gibi Risale-i Nur vazifeleriyle iştigale başlamıştı.”⁸

İSTİKLAL SAVAŞI SIRASINDA

Dedem aslında fitraten çok cesur bir insandı. İstiklal Savaşı'nda Yunanlılar Emirdağ'ı bastıkları zaman bizim dağ efeleri gelip “Bize gâvur evlerini gösterin!” diye bağırlırlarmış. O zaman Yunanlılar kaçarmış tabii. Yunanlılar güç alıp geldiklerinde ise bizim efeler çekiliyormuş dağlara. Böyle devir-teslimle Emirdağ'ı korumuş bizimkiler.

Emirdağ'ın o zamanki papazı Rumları organize ediyor. Dedem ona diyor ki: “Bak burada bu olaylar oluyor, insanlar ölüyor. Biz seninle bir anlaşma yapalım, bunun önüne geçelim. Ben işaret ettiğimde hepiniz gideceksiniz. Sizin birlikleriniz geldiğinde de sen bana işaret et. Bizimkileri gönderelim” diyor ve karşılıklı olarak anlaşılıyorlar. Efeler Emirdağ'a geldiği zaman dedem Rumları borda kapılı dediğimiz büyük kapılı konağına alıyor. Yunan birlikleri geldiğinde de bu sefer papaz, Türkleri koruyor. Hatta bir seferinde Yunanlılar aniden gelmişler, şimdi yıkılan Hükümet Konağına Türkleri toplamışlar, yakmak istiyorlar. Dedemin bundan haberi oluyor. Hemen papaza koşup “Biz ne anlaşmıştık? Bak neler olu-

⁸ Bediüzzaman Said Nursi *Tarihçe-i Hayatı*, s. 575.

yor” diyor. Papaz da koşuyor, bağırıp azarlıyor Yunanlıları ve konağın yakılmasına engel oluyor.

EMİRDAĞ’DA İLMİ FAALİYET

Benim büyük dedem, yani Abdülkadir Bilge dedemin babası Hacı Mehmet Hayri Efendi de Emirdağ Müftülüğü yapmış.

Büyük dedem Hacı Mehmet tahsilini Afyon’da, bir medresede yapıyor. Dedemin ağırbaşlılığı hocası müderris Seyyid Abdullah Efendi’nin hoşuna gidiyor ve kızını onunla evlendiriyor. Hatta o büyük nenem vefat edince öbür kızını da veriyor Seyyid Abdullah Efendi (Onlar Medine’den gelip oralara yerleşmişler). Büyük dedem buradan icazetini alınca da onu Emirdağ’a müftü tayin ediyor. Büyük dedemin Emirdağ hayatı böyle başlıyor yani.

Emirdağ’ın şimdiki Askerlik Şubesi ile Yeni Camii’nin çaprazında bulunan Büyük Konak büyük dedeminmiş. Develerle gidip gelen hacıların ağırlandıkları büyük kapılı bir konak...

Emirdağ kozmopolit bir yer o zamanlar. Şehirdekilerin dine olan ilgisi zayıf; köylerin neredeyse hiç alakası yok. Ölüler ortada kalıyor. Namaz, gusül bilinmiyor. Büyük dedem Hacı Mehmet, Afyon’dan Emirdağ’a müftü olarak atanınca köyleri dolaşıp çocukları topluyor ve para istemeden onları eğitiyor. Yetişenleri imam olarak tekrar köylerine gönderiyor. Bu eğitim hizmetini konağında veriyor. Köylüler ilk başta biraz tereddüt ediyorlar. Sonra bakıyorlar ki ağzı Kur’an okuyan insanlar yetişiyor, ertesi sene seerek gönderiyorlar çocuklarını.

Bunun esprisi şu: Sağ günleri Emirdağ’ın pazarı kurulur. Köylüler kağı arabalıyla geldiğinde müftü efendiye üzüm, kavunlar, şememeler (ekşimsi küçük kavun) getiriyorlar. O da bunları talebelere harcıyor. Afyondaki bir caddeye büyük dedemin ismini verdiler: Müderris Mehmet Hayri Caddesi. Üstad’ın faslalarla namazlarını kıldığı Emirdağ’ın Çarşı Camii’ni yaptıran da bu büyük dedem Hacı Mehmet Hayri Efendi’dir. Bu cami 1902 tarihinde yapılmış. Kapısındaki levhada da yazmaktadır.

(1932-)

ABDÜLKÂFİ TALU

Risale-i Nur hizmetkârları Ağabeyleri araştırdıkça, bu kutsî, Kur'anî hizmetin hangi şartlarla, nasıl ve kimlerle, hangi taşıyıcılarla bugünlere geldiğini daha iyi öğreniyor, hayret ve hayranlığımız gittikçe artıyor.

O, ne büyük Üstad'mış, ne büyük bir müdebbirmiş ki—güya—dört duvar arasına kapatıldığı, içeriden ve dışarıdan kapısının kilitlendiği, insanlarla arasına derin uçurumlar, kalın duvarlar örüldüğü halde, her sınıftan, her yaştan, her meslekten farklı mizaçları Allah ve Resulullah yolunda koşturmuş. Bazen hiç görüşmeden, bazen üç-beş dakikalık tebessümüyle, okşamasıyla ne özel kabiliyetler, ne fedakâr serdengeçtiler dâhil olmuş hizmet safına.

Abdülkâfi Talu bunlardan birisi... Hatıraları okununca görülecek ki, o, yenilerin nazarında gizli kalmış gerçek bir fedaidir.

Abdülkâfi Ağabey'i ben de hiç duymamıştım. Ta ki Mehmet Sarı ve Ali Demirel Ağabeylerle yaptığım röportajlara kadar. Adı geçen Ağabeyler onun yaptığı hizmetleri anlattıkları zaman, bir de kendisinden dinleyeyim diye randevu talep ettim; kabul etti. Anlattıklarının teyidini de Ali Demirel ve Mehmet Sarı Ağabeylerden önceden almış olduk.

Babasından İslamî değerleri alamayan genç Abdülkâfi, boşluk

içinde yüzerken, Cübbeli Ahmet Hoca'nın babası Yusuf Ünlü vesilesiyle Risale-i Nur'u ve Bediüzzaman'ı duyar, tanır ve hiç tereddüd etmeden dört elle sarılır bu nuranî hizmete. Hemen Hz. Üstad'a bir ziyarette bulunur ve kısa zamanda her fedakârlığa hazır hale gelir, hizmet sevdalısı olur.

O sırada İstanbul'da taksi şoförlüğü yapan Talu Ağabey, artık Ağabeylerinin verdiği her vazifeye koşmaya başlar. Bunların içinde teksir kolu çevirmek ve askerî cip ve tayyareyle Risale-i Nur paketleri taşımak da vardır.

İkinci ziyaretinde Hz. Üstad'a şoförü olma talebinde de bulunur. Bediüzzaman'ın İstanbul'a yaptığı son ziyaretleri sırasında Hz. Üstad'ı karşılamak için giderken, taksisinde Ahmet Aytimur, Said Özdemir, Salih Özcan ve Av. Bekir Berk olduğu halde çok sırlı bir araba kazası yapar. Hatta bu kazada Salih Özcan Ağabey'in dudağı patlar, dişi kırılır. Tahkik namına Salih Özcan Ağabey'le yaptığım görüşmede hadiseyi aynen teyit etmiştir.

Abdülkâfi Talu, "asabî ve sert mizaçlı" olduğunu kendisi söylüyor. Fakat biz şunu gördük onda: Tok ve kalın sesiyle, celalli simasıyla olduğu gibi görünen ve yaşayan, mert, dürüst ve davaya çok sadakatli, şefkatli bir Nur talebesi... Aynı zamanda çok da duygusal; bize hatıralarını kâh ağlayarak, kâh gülererek anlattı.

Bizlere farklı gelen adının anlamını sorduk. Bunun hikâyesini bize anlattı. Abdülkâfi Talu Ağabey'e ikinci bir ziyaretim daha olamadı. Abdülkâfi Ağabey şimdi emekli olarak İstanbul Dudullu'da oturuyor, duasıyla hizmetine devam ediyor. İlk defa yayınlanacak olan hatıralarını yazıp düzenledikten sonra, oğlu Ahmet Said Talu vasıtasıyla kendisine tashih ve düzeltmeler yaptırdım.

Sohbetimizin sonunda Abdülkâfi Talu: "Bediüzzaman Hazretleri vefat edince, birisi bana ed-Dâî şiirini okudu. Çok sinirlendim. Onu ezbere biliyordum ben. Ama manasını bilmiyormuşuz meğer. Orada Üstad'ın vefatına işaretler varmış" dedi. İşte bu vesile ile istikbalden haberler veren sırlarla dolu bu şiir hakkında yaptığım bir çalışmamı, hatıraların sonuna ekledim. İnşallah istifadeye medar olur.

Abdülkâfi Talu anlatıyor:

1932 Maraş doğumluyum. Padişahlık zamanında İstanbulluları askere almıyorlarmış. Pederim İsmail Faik Talu, “Çocuklarım asker olsunlar” diye kaydımızı Maraş’a aldırılmış. Dedem aslında Batumlu. Babam oradan Trabzon’a, sonra İstanbul’a gelmiş. Müteahhitliğe başlamış. İstanbul’da Pembe Köşkü satın almış; fakat zamanla işleri bozulunca memur olmuş ve çok yer gezmiş; hapis-hane müdürlüğü, imar-iskân müdürlüğü yapmış. Babam 1941’de, Artvin’de iken vefat etti. Ben o zaman ilk mektep, ikinci sınıftaydım. Alman Harbi bitince tekrar dede ocağı Fatih Çarşamba İsmailağa sokağına geldik, yerleştik. Sanat mektebinin orta kısmını son sınıftan terk ettim. İşçilik falan derken sonunda şoförlüğe başladım. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden şoför olarak emekli oldum.

Benim nüfusa kayıtlı adım, Ahmet Kâfi Talu. Risale-i Nur’u tanıyınca ağabeyler bana Abdülkâfi demeye başladılar. Biz sekiz kardeş olunca bana “Yeter” manasında “Kâfi” demişler. Benden sonra da bir kardeşim olunca ona da “Vâfi” adını vermişler. Yani yeterin de yeteri... “Talu” ise iyi, hoş, güzel, seçkin, seçilmiş manasına geliyormuş; yeni öğrendim. Ben 1964’te 32 yaşında iken, yani geç yaşta evlendim. Onun için bana akrabalar “Koca Damat” derler. Şimdi Dudullu’da oturuyorum.

RİSALE-İ NUR’U TANIMA

Risale-i Nur’u askerden geldikten sonra tanıdım. O zaman manen epey bocaladım, kendime bir çıkış yolu arıyordum. Bazı sorularım vardı. O sıralar Yusuf Ünlü benim arkadaşım; Cübbeli Ahmet Hoca’nın babası. Parlak Yusuf derlerdi ona. Çivici de derdik ona. O zaman topluiğne, çivi imalatı yapardı. Oğlu Ahmet o zaman küçüktü. Sonradan Mahmut Hocaefendi cemaatine intisap etti. Üstad’a ve Risale-i Nur’a dosttur babası.

Bir gün Yusuf’la manevî sıkıntılarımı konuşup dertleşirken bana, “Ağabey ben seni Nurculardan birisiyle tanıştırayım” dedi. Benimle tanıştırmak için getirdiği adam benim ilkokul arkadaşım Galip Gigin çıkması mı? Galip de Artvinlidir. Artvin’in eşrafındandır yani. Ağa oğludur. Yedi sülâlesini tanıyorum tabii. İşte bu

şekilde onunla beraber Risale-i Nur hizmetlerine dâhil olmuş ol-duk. Galip'le beraber Risalelerden okumaya başladık. Dertlerimi tedavi edecek, sıkıntılarımı giderecek ilacı bulmuştum.

Abdülkâfi Talu gençliğinde

Derken, ben asabî, sert mizaçlı bir insan olduğumdan ateş ba-cayı sardı. Evde ağabeylerim var. Ama onlar içki içtikleri için kav-ga ediyordum onlarla. Evin de en küçüğü benim. Tabii netice ola-rak evi terk etmek mecburiyetinde kaldım. Hakkı Yavuztürk var-dı, ben ona mülâyim mizacından dolayı "Koyun Hakkı" derdim. Hakkı'nın babası Ekrem Amca, Üstad'a yakın olmuş birisidir. Ye-nikapı'da onun evi vardı. Orayı kiraladık biz. Orada Galip Gigin, Üzeyir Şenler ve ben, üçümüz kalmaya başladık. Üzeyir bizim ho-camızdı o zaman. O, Risaleleri bizden çok daha iyi biliyordu. *Ene ve Zerre Risalesi*'ni ezbere bilirdi mesela.

İstanbul'da bir de Süleymaniye Kirazlımescit Sokak'ta 46 Nu-mara denilen bir derslane vardı. Orada Ahmet Aytimur Ağabey kalıyordu. Yalnız 46 Numara küçüktü. Fırıncı, Birinci, Halil Yürür kalıyordu orada. O zamanki teksir işlerine katılırdık hep beraber. Çok teksir kolu çevirdik. Risale sandıklarını sırtımıza alır, posta-neye götürürdük. Ahmet Aytimur, ağabeyimizdi; çok ihlâşlıydı. Fırıncı 24 saat boyunca çevirir, sonra 24 saat istirahat ederdi. Onun da öyle huyu vardı. Ben o sıralar bekârim tabii.

HALİL YÜRÜR'ÜN FEDAKÂRLIĞI

Az evvel dediğim gibi biz Yenikapı'da oturuyoruz. Halil Yürür

de Süleymaniye’de oturuyor, Risale-i Nur’un teksir işlerini yapıyordu. Biz aklımıza estikçe birbirimize gider gelirdik. Gece yarısı bile olsa... Bir gün rahmetli Mehmet Emin Birinci ile gittik Halil’in yanına. Çay falan derken acıttık biz. Garibanlık var ya, çayı kaynatıp kaynatıp içerdik.

Bir süre sonra acıınca, “Yiyecek bir şeyin yok mu Halil? Acıttık biz” dedik. “Var ama siz yemezsiniz onları” diye mırıldanmaya başladı. “Yeriz canım, ekmek değil mi bu?” dedik. Meğer çöpten topluyormuş ekmekleri mübarek. Hâlbuki Halil ticarî kabiliyeti olan bir adamdır; çalışsa iyi kazanırdı. Ama hizmetten çalışmaya fırsat bulamıyordu.

Ekmekleri getirdi ama yere düşüp kalktığı belli. “Bunlar var. Ben sürekli teksir yapıyorum. Hizmeti bırakamadığım için bir yerde çalışmıyorum” dedi mahcup bir şekilde. Ağzımız açık kaldı. İçimiz çekmese de yedik artık.

MEHMET EMİN BİRİNCİ’NİN ŞEFKATİ

Rahmetli Mehmet Emin Birinci’yle oradan ayrıldık. Tam İstanbul Müftülüğü’nün karşısında el kesilen masa kadar taş var ya, oraya geldik. Ben orada coşmuştum. “O zaman olsam ben de ke-serdim” dedim. Birinci, Allah rahmet eylesin, “Bana bak!” dedi kızgın bir şekilde. “Ben de o zaman Şeyhülislam olsam seni azle-derdim.” Sonra da, “Sen ne biçim insansın yahu? Ağzından salya-lar akıyor, herkesin elini kolunu kesiyorsun iştahla. Adam ömrü billâh kolsuz, bacaksız kalacak. Sen nasıl da rahat konuşuyorsun! Kırk senedir bu yolda çalışıyorsun, daha bir arpa boyu ilerleme-din mi?” dedi. Bende anında ses kesildi. Dersimi almıştım.

ÜSTAD’IN “ANNEN İYİDİR” ISRARI

Herhâlde 1950’lili yılların başlarında olacak, Üstad’a Emir-dağ’da, ilk ziyaretim şöyle oldu:

Emirdağ’a vardığımda önce Mehmet Çalışkan Ağabey’i buldum. “Ben Aytimur’un derşhanesinden geliyorum. Üstad’ı ziyaret etmek istiyorum” dedim. Çalışkan Ağabey, “Kardeşim Van’dan gelenler var. Yirmi gündür bekliyorlar, Üstad kabul etmiyor” dedi. “Ağabey sen gönder birisini. Kabul ederse ne âlâ, etmezse et-

mez” dedim. Mizaç olarak biraz sert olduğum için orada biraz çatıştık. Bizi içeri alıp yer gösterdi. Biz oturduktan sonra Üstad’a bir çocuk gönderdi. Bir süre sonra çocuk geri geldi ve Mehmet Ağabey, Üstad’ın bizi kabul ettiğini söyledi, elhamdülillah.

Huzura vardığımda, “Hoş geldiniz” diye karşıladi beni Üstad. Hızlı konuştuğu için pek anlayamıyordum sözlerini. Beş dakika kadar ancak kalabildik yanında. Yüzüne gözüne de bakamıyorsun zaten.

Ben babam İsmail Faik Talu’yu dokuz yaşında kaybettiğim için, ahvalini merak ederdim hep. Bu sebeple bir ara Üstad’a, “Acaba babamın ahiretteki durumu nasıl?” diye sordum. Fakat Üstad, “Annen iyidir! Ona iyi bak” diye cevap verdi. Oysa annem hayattaydı. Bir defa daha babamı sordum. Ama Üstad yine aynı cevabı verdi. Hep annemden bahsediyordu. Dönünce bunda bir iş var diye amcamlardan, babamı sorup durumunu öğrendim. Meğer babamın hayatı biraz karışıkmiş. Mesela Şehzadebaşı’nda tiyatroyu ilk açanlardan birisiymiş babam. Zaten bizimle de pek ilgilenmemiş; abdesti, namazı değil de hep boş şeyleri öğretmişti maalesef.

ASKERİ ARAÇLARLA RİSALE-İ NUR SEVKİYATI

Sene 1952. Bir gün Yenikapı’da Ekrem amcanın (Yavuztürk) evine Pilot Ali Demirel Ağabey geldi ve “Bir fedai arıyorum” dedi. “Ben varım! Ne yapılacak ağabey?” dedim. “Bir tayyare kalkıyor Erzincan’a. Erzincan’dan da Malatya’ya gidecek. Uçağın pilotu da Nur talebesi... Biraz kitap gönderelim Erzincan’a, Malatya’ya ve Diyarbakır’daki Mehmet Kayalar’a” dedi. Ali Ağabey, pilot arkadaşıyla önceden konuşmuş.

Geceleyin bana bir astsubay kimliği ayarladılar. Bunu da çok ilginç bir yöntemle yaptılar. Bir yumurta haşlayıp henüz sıcakken mührün üzerinden geçirince arkadan kâğıtta izi çıktı. Sözde, ben Üstçavuş olmuştum. Birisinin kimliğinden kopya yapıldı. Yani ne olur ne olmaz, şayet birisi sorarsa göstermek için bir kimlik bulunsun diye yapıldı bu iş. Çünkü oralara sadece resmî adamlar girebiliyordu.

Üç çuval Risale-i Nur kitabını üç arkadaşla götürdük askeriye-ye. Ali Ağabey (Demirel) bizi karşıladı ve içeri aldı. Gidecek kargo uçağına koyduk kitapları. Ben de kitapların yanına, kargo bölümüne oturdum. Ben o güne kadar hiç uçağı binmemiştim. Ali Ağabey bana dedi ki, “Bak burada delik var. Hafif çıkart, fazla çıkarırsan parmağın kırılır burada. Burnunu daya hava alırsın bu delikten” dedi. Burada beş-on subay daha vardı. Uçakla gitmek isteyenler böyle idare ediliyormuş. Tabii çoğu elinde en fazla bir çantayla gelmişti. Bir tek benim çuvalarım vardı. Beş kitabı bir paket olarak yapmıştık.

Tayyare kalktı ve bir süre sonra Erzincan’a indik. Bir adres vermişti Aytimur Ağabey bana. On-on beş kitap bırakacaktım. Bir faytona bindim ve adresi buldum. Adam huylandı bizden. Kitapları almak istemedi. “Yahu kardeşim yapma, etme! Biz bunu askeri yerden çıkardık. Yakalanırsız sonra!” Adamı ikna edemedim. “Senin yanışın var” dedi ve almadı kitapları. Tabii o zaman yakalansa, başı ciddi derde girecek. Korkuyor haliyle. Geri döndük... Kendi özel aracımızmış gibi tekrar yerleştirdik kitapları. Allah’tan kimse de sormadı. Ama işin daha heyecanlı kısmı sonra başladı:

Tayyare tekrar kalktı ve Malatya’ya indik. Tayyareden indiğimizde vakit akşam namazına yakındı. Herkes çantasını alıp şıp diye gitti. Benim üç çuvalım vardı. Üstelik beşli paketler epeyce kalın oluyordu. Yalnız başına bunları taşımam kolay değildi. Birini sağ, diğerini sol koltuğumun altına aldım. Birer tane de kırınaplarından tutup ellerime aldım. Robot gibi yürümeye başladım. Merdivenden inerken bir binbaşı, bir de asker selam verdi bana. Ben ne yapayım artık, ellerim dolu olduğu için başımı öne doğru eğip selamlarını aldım.

İçimden, “Bunu başarmama yardım et Allah’ım! Yoksa foyam meydana çıkacak” diye dua ediyorum. Merdiven çok dik, çabuk çabuk inemiyorum. Binbaşı halime baktı ve askere işaret ederek bana yardım etmesini istedi. Asker benim ellerimdeki Risale-i Nur paketlerini aldı. Tabii daha var içeride. Asker gidince hemen geri dönüp taşımaya devam ettim. Birkaç sefer daha yaparak kitapların hepsini taşıdım cipe.

İstanbul'un ilk Nur hadimlerinden (sağdan) Galip Gigin, Abdülkâfi Talu, Üzeyir Şenler, Servet Armağan

Üzerimde resmî kıyafetler yoktu. Yaptığımız kimlik yanımdaydı; fakat birisi bana askerî bir şey, hatta binayı sorsa, takılır kalırdım. Bilmiyordum. “Himmet et Üstadım! Şu işi göreyim de ne olursam olayım” diye Allah’a dua ediyorum hep.

Bindik cipe, garnizona gidiyoruz artık. Cip benim paketlerimle doldu tabii. O günkü nöbetçi bölük komutanı Binbaşı, “Hoş geldin kardeşim! Seni Allah gönderdi. Bu gece benim misafirimsin” demez mi? Adamı tanı mıyordum. Ama yalnız kaldığı için arkadaş arıyordu herhalde. İçimden “Eyvah!” dedim. Ben askerlikle ilgili bir şey bilmiyorum ki! Beni iyi karşılaması hoşuma gitti. Ama ya foyam meydana çıkarsa? Ben artık bildiğim bütün imdat dualarını vird edindim.

Adamcağız çay kahve söyledi. Bir-iki saat öyle geçti. Bana askerî bir şey açsa bilemeyeceğim için çok korkuyordum. Kitaplar da orada duruyordu. Adam bana paketlerde ne olduğuyla yahut da rütbemle, eğitimimle alakalı bir şey de sormuyordu. Hep havadan sudan konuşuyordu. Bir fırsatını bulsam, hemen kaçacaktım. Adamın yüzünü güleç bulduğumda, “Komutanım bana müsaade et. Ben gideyim artık” diyordum. “Yok! Yahu misafirimsin dedim ya! Beraber yer içeriz sabaha kadar” diyor, bırakmıyordu. Ama

ben birkaç sefer böyle ısrar edince bir asker çağırdı ve bana yardım etmesini söyledi. Risale-i Nur paketlerini cipe taşıdık. “Nereye gideceğiz?” diye sordu asker. “Ben buraya daha yeni geliyorum. Buraları bilmiyorum. Bir caminin yanında bulunan bir otele götür beni” dedim. O kadar çok sevinmişim ki! O kumandandan kurtulmuştum ya... O sevinçle, sonradan bir miktar harçlık verdim askere.

Bu sefer beni başka bir düşünce aldı. “Ben şimdi Diyarbakır’a gidince Mehmet Kayalar’ı nasıl bulacağım?” Allah bana yardım etti. Yardıma birini gönderdi. O da Nur talebesiymiş. O zaman Kayalar Ağabey’in giydiği sarık gibi görünen takkeler vardı. O takkeden giyen birini gördüğümüzde onun Nur talebesi olduğunu anlayabiliyorduk. Onunla Malatya’dan trene binip Diyarbakır’a gittik ve kitapları Kayalar Ağabey’e teslim ettik. Kayalar Ağabey’in sohbetleri çok etkileyiciydi.

AĞABEYLERİ GÜLDÜREN MEKTUP

Ben öyle kaliteli bir adam değilim. Okumak, hele mektup yazmaktan pek hazzetmem. Bana deseniz ki “Şurada bir ton kömür var. Onu mu taşırsın, mektup mu yazmak istersin?” Ben kömür taşımayı tercih ederim.

Bir gün Diyarbakır’dan İstanbul’a, 46 Numara’ya bir mektup göndermek icap etti. Ben mektubun başına şöyle yazdım:

“Bismihî subhanehu, Aziz, Sıddık Kardeşlerim, El-Bâki Hüve’l-Bâki Kardeşiniz Abdülkâfi.”

Çok gülmüşler o zaman bana. O sırada Sungur Ağabey 46’ya gitmiş. Beni sorunca, “Yahu sorma! Kayalar’ın yanında kalıyor. Bak mektup gönderdi” demişler. Sungur Ağabey mektubu okuyunca o da başlamış gülmeye. Onun için bazı toplantılarda beni gördüğü zaman, “Oo! El-Bâki Hüve’l-Bâki Kardeşiniz Abdülkâfi geliyor” der.

ÜSTAD BAŞIMI OKŞADI

Bir seneden fazla Kayalar Ağabey’in yanında kaldıktan sonra tekrar İstanbul’a, 46 Numara’ya döndüm. Neşir faaliyetleri, özellikle de teksir işleri hızla sürüyordu İstanbul’da. Ben de elimden

geldiği kadarıyla hizmetin ufak tefek işlerine el atıyordum.

1956'da Ankara'da *Sözler*'in ilk baskısı yapılacağı zaman, baskı işlerini hazırlayan Atıf Ural'a yardım için Ankara'ya gittim. Orada Samanpazarı'nda kalmaya başladım. Hakkı Yavuztürk de o zaman Ankara'da askerdi. Mustafa Türkmenoğlu, Mühendis Ahmet Kalgay Ural da vardı.

O sırada Üstad Hazretleri'ne gitmek icap etti. Orada bir kelimenin Türkçe karşılığını bulamadılar da, onu Üstad Hazretleri'ne sormaları gerekti. O kelimenin hangisi olduğunu şimdi hatırlamıyorum. Matbaayı durdurup acil gittik Isparta'ya. O sırada orada Üzeyir Şenler askerdi, Üstad'ın yanında kalıyordu.

Ağabeylerin Üstad'ın hizmetinde kullandıkları bir araba vardı. Ceylan Ağabeyler şoförlüğün yapıyorlardı. Ben de şoför olduğum için, istiyordum ki bu bahaneyle Üstad'ın yanında, Medresetü'z-Zehra'da kalabileyim. Yani Üstad'ın şoförlüğünü yapma emelin-deydim. Ben Üstad'ın yanında kalmayı o kadar çok istiyordum ki, adeta yanıyordum. Israrla “Beni de götürün” dedim, zorla kabul ettirdim kendimi. Mustafa Türkmenoğlu ile daha samimiydim. O yardım etti bana.

Üstad Hazretleri kabul etti bizi. Yanında Zübeyir Ağabey vardı, bize o tercümanlık yapıyordu. Türkmenoğlu, Zübeyir Ağabey'in yanında duruyor, ben de onun yanında oturuyorum. Üstad kar-yolasındaydı.

En nihayetinde Üstad Hazretleri, “Kardeşim! Şimdi Hüsrev'i de ziyaret edin. İlk trenle gidin ve vazifeye devam edin. Safa geldiniz!” dedi.

Ben artık Türkmenoğlu'nu dürtmeye başladım. Adeta ayağını parçalıyordum “Söyle!” diye. Söyleyemedi... O da kalktı. Ben kalkmadım. Kaldım Üstad'la karşı karşıya. “Üstadım ben size şoför olmak için geldim” demek istedim, ama sadece “Üstadım” dediğimi hatırlıyorum. Gerisini getirebildim mi yoksa getiremedim mi bilmiyorum, ama hakikaten olduğum yerde çöktüm kaldım. Meğer onun yanında konuşmak ne zormuş! Üstad'ın yanında benim diyen adam bile konuşamaz yani; bunu yaşadım ben. Üstad kolunu hızla ileri doğru uzatarak “Kardeşim” dedi. Başımı avucuyla ok-

şadı. Sanki mübarek ağzından nurlar saçıyordu. Herkes dışarı çıkmıştı. “Abdülkâfi nerede” diye konuşuyorlardı. Seslerini duydum ama hareket edemiyordum.

Sonra iki kişi geldi, kollarıma girip beni dışarı çıkardılar. Ayakta zor duruyordum. Dışarıda duvara yaslandım. “Yahu ne yaptın sen?” dediler. Vallahi elini şöyle sallasaydı, ben yedi kat yerin dibine gitmiştim yani (Hıçkırarak ağlıyor). Oysa sadece başımı okşamıştı.

Yemek olarak biraz ekmek verdiler. Sonra Üstad’ın söylediğini yaparak Hüsrev Ağabey’i ziyaret ettik ve trenle Ankara’ya döndük.

KİTAPLAR BİR ODADA MÜHÜRLENDİ

Ankara’da *Mektubat* beş bin adet basılınca, ciltlenmeleri için İstanbul’a, 46 Numara’ya getirdik. Kitap ciltleme işlemleri daima İstanbul’da yapıldı. Meğer polisler haber almışlar. Alt kat, arka tarafta bir oda dolusu kitap vardı. Derken polis baskın yaptı. Bize “Bir kişi yediemin lazım” diyerek kitaplara kefil istediler. “Ben varım” dedim. “Ama dayağa dayanıklı mısın?” dediler. “Oo, dayağa çok iyi dayanıklıyım!” dedim. Yazdı bir şeyler, imzaladık. Polisler gittikten sonra Aytimur Ağabey’e, “Ağabey, boş ver yediemin. Bu kitapları kurtaralım” dedim. Kitapları arka taraftaki pençereden çıkardık. Kapıdan çıkaramazdık; çünkü kapı mühürlenmişti.

Allah onlara unutturdu. Ne dayak yedik ne de başka bir şey dediler. Hatta çağırmadılar bile.

Başka bir gün yine dershaneye gittim, ama kimse yoktu. Komşulara sordum. “Polisler onların hepsini alıp götürdüler karakola” dediler. Doğruca karakola gittim. “Ben de arkadaşlarıma yanına girmek istiyorum” dedim. “Yok! Yahu bu kadar yeter sen git” dediler, beni almadılar. Beni, bu delidoluğum kurtarıyordu. Onlar üç-beş gün içerisinde salıverilene kadar medreseyi bu fakir idare etti.

ÜSTAD İSTANBUL’DA

Üstad Hazretleri’ni İstanbul’a en son gelişinde de gördü bu fakir.

1959 senesinin son günleri... Ahmet Aytimur Ağabey Süleyma-

niye 46'ya çağırmış beni. Hemen gittim. O zaman bir Hudson marka araba kullanıyordum. Araba başkasınındı. Ben taksi şoförlüğü yapıyordum. Akşamları 46'da kalıyordum. Ahmet Aytimur Ağabey, "Araban sağlam mı?" diye sordu. "Sağlamdır" dedim. "Üstad Hazretleri İstanbul'a gelecek. Sen hazır ol. Sana haber verdiğimde hemen gelirsin" dedi. "Tamam" dedim.

Derken Üstad geldi. Ahmet Ağabey "Avukat Bekir Berk'e gideceksin ve o ne derse onu yapacaksın" dedi. Bekir Berk'in Çağaloğlu'ndaki yazıhanesine gittim. O da beni Kadıköy'e gönderdi. Gidip orada beklememi tembihledi. O zaman Anadolu yakasına geçmek için vapura binmek gerekiyordu. Henüz köprü yapılmamıştı. Her gelen vapura bakıp bekliyordum. Ne kadar bekledim bilmiyorum, ama Kadıköy'e giden vapur bir türlü gelmek bilmedi. Sonra Ahmet Aytimur, Tillolu Said (Özdemir), Salih Özcan, Bekir Berk geldiler. Biraz sonra bir vapur geldi ve arabaya binip gittik.

Kadıköy İskelesi'nden kalktım gidiyordum ki bir iskele babasına çarptım ve sol tarafa doğru savrulduk. Bir parke taşına vurduk sanmıştım. İnmek için kapıları açmaya çalıştım ama açamadım. Sonunda arabadan çıktık ama ağabeyler, "Sen arabanın işlerini hallet, biz gidelim" dediler. Böylece biz saf dışı olmuştuk. Ama gerçekten benim araba artık gidilecek gibi değildi. Salih Özcan'ın bir dişi kırılmış olacak... Dudağı patlamış kanıyordu.

Ben bu işe hayret ettim. Yılanmış şoför olmama rağmen nasıl böyle bir kaza yaptığımı anlayamadım. Ama bir hikmeti vardı ki bu sonra anlaşıldı.

Sonra polis geldi. Bir sürü resmî işlem yapmamız gerekiyordu. Ama çok şükür yapmadık. Polis, "Sen iyi bir adama benziyorsun. Resmî muameleye tabi tutmayacağım seni. Şu çarptığın iskele babasını düzelttir. Sonra gel ehliyetini, ruhsatını al" dedi. Ben de bir at arabası tuttum ve o iskele babasını götürüp tamir ettirdim. Derken hava kararmaya, akşam olmaya başladı. Arabanın tamiriyle de ben uğraşmadım. Mal sahibine haber verdim, o ilgilendi.

Sonra Üstad'ı Çemberlitaş Piyer Loti Oteli'ne getirdiklerini öğrenince hemen oraya gittim. Üstad'ın kaldığı kata çıkmak istiyordum; fakat polisler bırakmıyorlardı.

İzin alabilmek için çok dil döktüm:

“Yahu al sana hüviyet, al sana ehliyet! Ne istiyorsan vereyim. Ben bu zatla Allah rızası için görüşmek istiyorum. Bir kere sen buranın kâtibi değilsin. Hapse de girsem ben bu zatı göreceğim!”

Benim ısrarımdan kurtulamayınca, “Bakalım seni kabul edecekler mi?” dedi. Ben de “Sen telefon et. Kabul etmezlerse gitmem” dedim. Telefon etti. “Kâfi” deyince, bırakın gelsin demişler. Böylece otele girdim. Üstad’ın kaldığı kata çıkınca kapının önündeki kalabalığı fark ettim. Üstad’ı görmeyi öyle arzuluyordum ki, ellerimle yol açarak kapının önüne kadar geldim. Delikten baktım. Üstad hareketliydi, sürekli geziniyordu. Ara sıra görüyordum. Ceylan Çalışkan ve şimdi profesör olan Zekeriya Kitapçı geldi. Ceylan’la aram çok iyi olduğu için ben de onlarla girdim içeriye. Bir yere sıkıştım oturdum.

Otuz Bir Mart Hadisesi’ni anlatıyordu Üstad. Hurşit Paşa’dan, gösterilen idamlardan, Hareket Ordusu’ndan bahsediyordu. Berattan sonraki Ayasofya’ya yürüyüşünü “Zalimler için yaşasın cehennem!” deyişini anlattı. Ben bunları bizzat kendisinden duydum. İçeride belki on beş-yirmi kişi vardık. Üstad çok celalllenmişti. El ve kol hareketlerinden bu anlaşılıyordu. Sesi de iyi çıkıyordu.

Sonradan öğrendim ki, o gün Üstad otele girerken bazı olaylar olmuş. Gazeteciler Üstad’ı taciz etmeye çalışmışlar. Ağabeylerin arasında Üzeyir Şenler de vardı. Orada onlara karşı çıkmış. İşte bu olanları duyunca yaptığım kazanın hikmetini anladım. Çünkü ben kaza yapınca Üstad’ın otele gelişine yetişemedim. Yoksa gazetecilerin o tutumunu görsem, kesinlikle dayanamaz vururdum onları. Allah’ın hikmeti... Ben saf dışı kalmasaydım hadise çıkardı.⁹

ÜSTAD’IN VEFATI

Mart 1960... Taksie bir müşteri almış, Taksim’den Aksaray istikametine doğru gidiyordum. Unkapanı’na geldiğimde akşam ga-

⁹ Bahsedilen hadiseler için “Üzeyir Şenler” başlıklı bölüme bakınız. S. 329.

zetesini satan bir adam bağırıyordu. “Bediüzzaman Said Nursî öldü!” Bunu duyar duymaz bir garip oldum. “Eyyvah!” dedim. Müşteriye “Burada inmeliisin. Senden para falan istemiyorum” dedim. “Ne oldu?” dedi adam şaşkın bir şekilde. “Benim Üstadım vefat etmiş” dedim.

23 Mart 1960 tarihinden bir gün sonra Hz. Üstad'ın Urfa'da cenazesinin kaldırıldığı sıralarda çekilmiş kıymetli bir hatıra fotoğrafı

En sağda önde Abdülkâfi Talu, Av. Bekir Berk, Dr. Tahsin Tola

Kirazlımescid 46 Numara'ya vardığımda her taraf doluydu. Urfa'ya gidilecekti. Ben de taksiyi sahibine gönderdim ve bir araba tutarak yola çıktık. O araba da yolda arıza yaptı, yandı. Başka araba tutarak yola devam ettik. Ben, Mehmet Fırıncı, Abdullah Yeğin... Toplamda beş kişiydik.

Urfa'ya vardığımızda oteller dolmuştu zaten. Çayırdı, bayırda yattık. “Nasıl olur bu! Üstad'ın, Mehdi'nin daha işleri var!” diye düşünürken, birisi Üstad'ın “ed-Dâî” şiirini okudu. Buna çok sinirlendim. Onu ezber biliyorum ben, ama manasını bilmiyormuşum meğer. Orada Üstad'ın vefatına işaretler varmış.

Biz vardığımızda Üstad'ı bir gün önce defnetmişlerdi. Gıyabında cenaze namazını kıldık ve İstanbul'a döndük.

Altı ay kadar sonra Kirazlımescid 46 Numara'dan ayrıldım. Annem yaşlanmıştı. Onunla ilgilenmem gerekiyordu.

1964'te evlendim. 4 evladım, 7 torunum var. Sağlığımız elverdikçe gidip geliyoruz, ama eskisi gibi değil tabii.

İSTİKBALDEN HABER VEREN SIRLI BİR ŞİİR

Ed-Dâî, istikbalden haberler veren sırlarla dolu bir şiidir. “Ağabeyler Anlatıyor” isimli kitaplarım için röportajlar yaptığım bazı kadim ağabeylere bu sırlı şiiri de sordum. Said Özdemir, Abdullâh Yeğin, Mustafa Pestil bunlardan bazıları... Bu sohbetler sonunda, şiirdeki birçok esrarın kendi âlemimde açıldığını gördüm. Hayret, takdir ve hayranlık içinde kaldım. Bu vesile ile bunların bazılarını paylaşmak istedim.

Ed-Dâî, sözlüklerde “duacınız; malum bir duacı; hayrınızı isteyen” gibi anlamlara gelen ve imza yerine yazılan bir tabirdir. Üstad Hazretleri tarafından, vefatından 40 sene evvel telif edilmiştir. Risale-i Nur’da iki yerde, Sözler ve Şualar kitaplarında yer almaktadır. İki şiir arasında tek kelimelik sırlı bir fark vardır.

ED-DÂÎ

* Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde
Said’den yetmiş dokuz emvat** bâ-âsâm âlâma.
Sekseninci olmuştur mezara bir mezar taş,
Beraber ağlıyor*** hüsrân-ı İslâm’a.
Mezar taşımla pür-emvat enîndar o mezarımla
Revânım saha-i ukbâ-yı ferdâma.
Yakınım var ki, istikbal semavatı, zemin-i Asya
Bâhem olur teslim yed-i beyzâ-yı İslâm’a.
Zira yemin-i yümn-ü imandır,
Verir emn ü eman ile enâma.

* Bu kıt’a onun imzasıdır.

** Her senede iki defa cisim tazelandığı için, iki Said ölmüş demektir. Hem bu sene Said yetmiş dokuz senesindedir. Her bir senede bir Said ölmüş demektir ki, bu tarihe kadar Said yaşayacak.

*** Yirmi sene sonraki bu şimdiki hali, hiss-i kablelvuku ile hissetmiş.

KELİMELER**ed-Dât:** Duacınız**Emvat:** Ölüler**Bâ-âsâm:** Günahlarla birlikte**Âlâm:** Elemler**Hûsran-ı İslâm:** İslâm'ın maruz kaldığı tehlikeler**Pür-emvat:** Ölülerle dolu**Enîndar:** İnleyen**Revân:** Gidiş**Saha-ı ukbâ-yı ferdâ:** Yakın gelecekteki ahiret meydanı**Yakîn:** Kesin ve doğru bilgi**Zemin-i Asya:** Asya kıtası**Bâhem:** Birlikte**Yed-i Beyzâ-yı İslâm:** İslâm'ın parlak eli**Yemin-i yûmn-ü iman:** İmandan gelen kuvvet ve bereket**Emn ü emân ü emniyet:** Emniyet, korkusuzluk ve güvenlik**Enâm:** Halk, insanlar

Mezarının yıkılacağına işaret: “Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde” ifadesi ile mezarının yıkılacağına açıkça işaret ediyor. Said Özdemir Ağabey diyor ki: “Biz mezar yıkılır mı? Herhalde burada bir mecaz, bir işaret, bir remiz, bir hikmet var, diye düşünürdük. Fakat gördük ki mecaz değilmiş, mezarı hakikaten balyozla kırılıp yıkıldı.”

Vefat edeceği tarih: Üstad Hazretleri 1960'da vefat etmiştir. Miladi 1960, hicri 1379'a tam olarak tekabül eder. “Said'den yetmiş dokuz emvat bâ-âsâm âlâma” derken, “yetmiş dokuz” kelamı ile vefat edeceği 1379 (1960) tarihini tam olarak söylüyor. Abdullah Yeğin Ağabey diyor ki: “Biz bu şiire bakarak, acaba Üstadımız 79 sene mi yaşayacak diye düşünürdük hep. Aynı sene gelince gördük ki vefat edeceği tarihi söylüyormuş.”

1960 ihtilaline işaret: “Sekseninci olmuştur, mezara bir mezar taş” kıta'sı, bir sonraki “Beraber ağlıyor hûsran-ı İslâm'a” kıtası ile birlikte iki işaret verir. Birisi: Bediüzzaman, Hicri 25 Ramazan 1379'da vefat ettikten üç ay sonra 1380'e girildi. Ama miladi 1960

henüz devam ediyordu. İşte aynı sene içinde 27 Mayıs 1960 İhtilali oldu, “Sekseninci” kelimesi bu ihtilale bakar. Zira o tarih ve bu kıta içindeki mana, aynı noktada kesişir. Tarih: 1380. Mana: Müslümanların ağlayacağı bir hadise. Kesiştiği nokta: 1960 İhtilali.

Yeni bir mezar: İkincisi: 1380 (12 Temmuz 1960) tarihinde Üstad’ın mezar yeri değiştirilerek Urfa’dan alınıp Isparta’ya getirilmiştir. “Sekseninci” ve “Mezara bir mezar taş” kelimeleriyle, tarihiyle beraber (1380) yeni bir mezar taşına, yani, yeni bir mezara sahip olacağına apaçık bir şekilde işaret eder. Çünkü “1380 tarihi” ve “yıkılıp kaçırılmış yeni mezara bir taş” manası, aynı noktada buluşmaktadır.

İhtilal çok menfi olacak: “Beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâm’a” ifadesiyle de, 1379’un son günlerinde başlayıp 1380’de şiddetini arttıran 1960 İhtilali’nin çok menfi olacağını, yani İslâm’ın zararına ağlanacağına işaret eder; öyle de olmuştur. Bir önceki kıta ihtilalin tarihine, bu kıta ise Müslümanları ağlatacak özelliğine bakar. O günlerde yaşayan bütün ağabeyler, 60 İhtilali’nde kendilerinin ve sair Müslümanların çektikleri sıkıntı, takip ve tarasutları ibretle anlatıyorlar. Av. Gültekin Sarıgül diyor ki: “1960 İhtilali’nin hazırladığı zeminle, adli sistem siyasileştirilmiş ve daha sonraki yıllarda Müslümanlar aleyhinde üç bine yakın dava açılmıştır.”

Dünya İslâm’a dönecek: Üstad Bediüzzaman Hazretleri, bu şiirin sonunda müjdelere veriyor. “Yakînim var ki, istikbal semavâtı, zemin-i Asya. Bâhem olur teslim yed-i beyzâ-yı İslâm’a.” Said Ağabey diyor ki: “Hiç şüphesiz bir şekilde, gerek istikbal semavâtı gerekse Avrupa ve Asya İslâm’ın parlak eline beraber teslim olacaklardır. Bu müjdelere şimdiden çıkmaya başladı, elhamdülillah.”

İmanın bereketi ve verdiği emniyet: “Zira yemin-i yümn-ü imandır, verir emn ü eman ile enâma.” Yine Said Ağabey diyor ki: “İmanın bereketi insanlığa emn ve emniyet, sulh, huzur ve saadet getirecektir. İnşallah Üstad’ın bu müjdeleri de diğer haber verdikleri gibi görünecek ve Asr-ı Saadet’e yakın bir asır yaşanacaktır.”

İkinci mezar yerinin bulunma tarihine işaret: Risale-i Nur'da iki tane ed-Dâî şiiri vardır. Birisi *Sözler*'in sonunda, diğeri *Şuâlar*'da, On Üçüncü Şuânın içindedir. *Sözler*'deki ed-Dâî'de "yetmiş dokuz", *Şuâlar*'dakinde ise "altmış dokuz" tarihi geçer.

Bunun hikmetini, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin Urfa'dan Isparta'ya kaçırılan kabrini 1969 yılında bulan Mustafa Pestil Ağabey (Minareci Mustafa) şöyle izah etmişti:

"Ben Üstadımızın Isparta'daki kabrinin yerini vefatından dokuz buçuk sene sonra, 1969 da buldum. (...) Mübarek Üstad'ın yüzünde hiçbir bozulma yoktu. Yalnız bir yerine ilaç dökmüşler belli oluyordu. (...) Burada bir şey daha var. *Sözler*'deki ed-Dâî şiirinde, 'Said'den yetmiş dokuz emvat bâ-âsam âlâma' diyor Üstad Hazretleri. Üstad'ın hicri takvime göre vefat tarihi 1379'dur ki, bu ona işaret eder. *Şuâlar*'daki ed-Dâî şiirinde ise, 'Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde Said'den altmış dokuz emvat bâ-âsam âlâma' demektedir Üstad Hazretleri. Burada 69 ifadesiyle Üstadımız, Isparta'daki yeni mezarının on yıl sonra bulunduğu, miladi 1969 senesine işaret etmektedir. On sene fark da bunu gösteriyor."

Kabir yerinin gizli olacağına işaret: 1969 tarihinde mezarının yerinin bulunması ve Üstad'ın buna işareti, kabrinin gizleneceğine ve kaybedileceğine de işaret eder. Zira bir şeyi bulmak fiili, gizli veya kayıp olma keyfiyetine bağlıdır. Bediüzzaman'ın, "Risale-i Nur'daki azamî ihlası kırmamak için ve o ihlasın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garbda, hem kim olursa olsun okudukları Fatihalar o ruha gider. Dünyada beni sohbetten men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu suretle beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle men etmeye mecbur edecek."¹⁰

Üçüncü Said dönemine işaret: Aynı meseleyi yani "79" ve "69" farkını Abdullah Yeğin Ağabey'e de sordum. Şöyle bir izah getirdi: "Üstad'ın vefat tarihi hicri 1379, miladi olarak 1960'tır. Burada Üstad vefat tarihini tam olarak söylüyor. 79 tarihi tam tevafuk

¹⁰ *Emirdağ Lâhikası II*, s. 592.

ediyor. On Üçüncü Şuâdaki ed-Dâî şiirinde geçen 69 ise, bundan on sene evvele, 1950'ye (1369) rast geliyor. Tam hikmetini bilmiyorum ama 1950'den sonraki hayatı Üçüncü Said Dönemi'dir. Bütün hizmeti şahs-ı maneviye bıraktığını söylediği tarih oluyor. Al-lahu a'lem buna işaret etmiş olabilir.”

(1904-2011)

ÂDİL ÇELİK

Afyon-Sandıklı civarında Bediüzzaman şahitlerinin son mümessili olan Adil Çelik, 1904 Sandıklı doğumludur. 26 Temmuz 2010 tarihinde kendisini ziyarete gittik. Sandıklı'daki evinin yakınında bulunan camide bulduk Âdil Ağabey'i. İkinci namazını beraberce camide eda ettikten sonra bizi evine götürdü.

Evinde apayrı bir huzur vardı; biz bunu açıkça hissettik. Yetmiş beş senedir risale yazan bu ağabeyimiz, eve girer girmez hemen rahlenin başına geçti. Gördük ki hizmet heyecanını hiç kaybetmemiş. Rahlenin çevresi ciltlenmiş, ciltlenmemiş kendi yazdığı onlarca eserlerle, kitap formlarıyla doluydu. Bunlardan birisini bize imzalayarak hediye etme lütfunda bulundu.

Âdil Ağabey'in Hz. Üstad'a çok ziyaretleri olduğunu bildiğimizden kameramızı açtık, Bediüzzaman'la ilgili anlattıklarını kaydettik. Bu yaşlı ağabeyimiz, bize önce Dördüncü Şuâdan kısa, fakat çok tesirli bir ders okudu. Sonra da açıklamasını yaptı. Hatıralarında daha çok Bediüzzaman Hazretleri'nden gördüğü karametler üstünde durdu. Üstad'a olan bağlılık ve hayranlığı anlatılacak gibi değil... Tevafuk eseri, ziyaretimizden bir gün sonra Afyon'da kalp ameliyatının olacağını öğrendik. Bizim vasıtamızla cemaatin duasını talep etti. Biz hatıralarını aldıktan sonra, kendi-

sini daha fazla yormamak için müsaade alıp yanından ayrıldık.

Burada Hasan Hüseyin Erol Hocaefendi'yi anmam gerekiyor. Kendisi Âdil Çelik Ağabey'in Sandıklılı kadim dostudur. Bizi ona götürüp tanıştırdığı ve hatıralar yazıldıktan sonra Âdil Ağabey'e tashih ettirdiği için kendisine çok teşekkür ediyorum.

Büyük ve kökü çok derinlere giden asırlık çınar ağacı Âdil Çelik, hatıraları alınıp yazıldıktan 11 ay sonra, 25 Haziran 2011 tarihinde rahmet-i Rahman'a kavuştu. Âdil Ağabeyimize Allah gani gani rahmet eylesin.

Sizlerle paylaştığımız Âdil Ağabey'in bu hatıralarının ilk defa yayınlandığını belirtmek istiyoruz.

ÂDİL ÇELİK'TEN KISA FAKAT ESASLI BİR DERS

Âdil Çelik Ağabey, önce kendi yazdığı Osmanlıca *Şuâlar* kitabını açtı ve sırayla iki cümle okudu. Sonra Hz. Üstad'ın bu ifadelerinden ince ve derin manalar keşfederek açıklamalarda bulundu. Şöyle ki: "Hem o şuur-u imanî ve intisap ve münasebet ve alakadarlık ve uhuvvet vasıtasıyla bütün dostlarımın—ki hayatımı ve bekamı maalmemnuniye onların saadetleri için feda ediyorum—onların mesudiyetleri ile hadsiz bir saadet kendimde hissedebilir gördüm."¹¹

Âdil Çelik ile Ömer Özcan, 26 Temmuz 2010 tarihinde ikinci namazı sonrasında camiden çıkarken

¹¹ *Şuâlar*, s. 96.

Bediüzzaman burada, “Ey Risale-i Nur talebeleri! Hayatımı, ten ve bekamı bilâterreddüd, memnuniyetle size hibe ettim” diyor. Daha sonra da şöyle dua ediyor:

“Bu dünyada 70-80 senedir zindanda yatıyorum. Ya Rab! Ben dar-ı bekaya gittikten sonra, Nur talebelerinin yerine yatmış olayım. Onları, ben öldükten sonra kanunun pençesine verme!”

“Bir valide veledinin lezzetiyle, zevkiyle, rahatıyla zevklenmesi gibi, ben de o bütün şefkat ettiğim zatların, o rahmetin himayeti altındaki necatlarıyla ve istirahatlarıyla zevklendim ve ferahlandım ve çok derin şükrettim.”¹²

Bediüzzaman Hazretleri burada da, “Bir valide çocuğunu dünyaya getirdiği zaman nasıl zevkleniyor, lezzetleniyor o çocuğuna. Ben de o validenin çocuğunu sevdiği gibi talebelerimi seviyor, onlarla zevkleniyorum” diyor.

Âdil Çelik anlatıyor:

96 yaşındayım. Bu evde doğdum, bu evde büyüdüm.

Ben 75 senedir Risale yazıyorum, kalem çalıyorum. Benim isim bu. Şu anda da *Mesnevî-i Nuriye*'yi yazıyorum.

“KALBİME BİR AŞK DÜŞTÜ”

Ben aslında 1926'da Nur talebesi oldum. Ama onunla ilk tanışmamız 1927'de oldu. Vanlı Sabri namında bir hizmetkârı vardı. Bizim köye geldi—zaten her köye gidiyordu. “Sana bir şey söylesem, kabul eder misin?” dedi. “Barla'ya bir Kürt hoca geldi, duydu mu?” dedi. “Duydum” dedim. “Aslında o mehdidir! Hoca değildir” dedi. Elini cebine soktu bana dört-beş üzüm tanesi verdi. “Al bunları ye” dedi. Onları yedikten sonra kalbime bir aşk düştü. Üstad Barla'ya geldiğinde Hacı Ahmet beni çanta gibi taşıyordu. Barla'ya onunla beraber gittik. 1927'de ziyaretine gitmiş olduk. Dokuz gün yanında kaldım. Üstad'a, onlara baktım ve dünyanın mahiyetini anladım. Fakat onlar gibi olmak mümkün olmadı. Olmak da mümkün değil... Onun yanında devamlı olarak kimse

¹² *Şuâlar*, s. 97.

durmadı o zaman. Biz devamlı gittik geldik. Ben çok gittim ziya-
retine. Eskişehir, Denizli, Afyon Mahkemelerine de gittim hep.

ÇOCUĞU OLMAYANLARA ÜSTAD'IN CEVABI

Sandıklı'nın Macıl köyünde, büyük bir evliya olan Nasıf Hoca'nın medresesinde bir süre ders okuduk.

Bir gün Macıl köylü Hacı Ahmet ve Hacı Hasan'la beraber olduğumuz sırada Nasıf Hoca yanımıza geldi. Benim elimde ders kitabı vardı o esnada.

Nasıf Hocaefendi, "Ahmet Çavuş, gittiniz mi Burdur'a? O hocayı gördünüz mü?" dedi. O da, "Gittik efendim" dedi. Bu sefer "Kürt mü?" diye sordu. "Evet, Kürt" dedi onlar da. Sonra Nasıf Hoca, "Ahir zamanda gelecek zat, budur. Hemen ipine sarılın ve asla koyuvermeyin" dedi.

Mesele şu:

Hacı Ahmet ve Hacı Hasan, Burdur'a çocukları olmadığı için gidiyorlar. Bediüzzaman'ı görüp ondan dua isteyecekler... Onlar daha "Bizim çocuğumuz olmuyor" demeden Bediüzzaman anlatmaya başlıyor:

"Ben İstanbul'da Yuşa aleyhisselamı ziyaret ediyordum. Bir gün bir kavağın altında oturmuştum. Kavaktan bir yaprak düştü. Yaprakta bir kabarcık vardı. O kabarcığı kırıp baktığımda içinde ufacık sinekler gördüm. O zaman düşündüm ki, kavak canlı fakat ruhsuz. Canlı kavaktan ruhlu mahlûkat halk eden Allah, dilerse her şeyden halk eder."

Hacı Ahmet ve Hacı Hasan "Biz daha hiçbir şey demeden bizim kalbimizdekini yüzümüze vuruverdi. Fakat dua istemediğimizden çocuğumuz da olmadı" demişlerdi o zaman.

ÜSTAD'IN DUASI BİZİ HAPİSTEN KURTARDI

1948'de Afyon Hapishanesine, Bediüzzaman'ı görmek için gittik. Bir kilo şeker aldık. O zaman şeker bulmak çok zordu tabii. Gittik, Hocaefendi (Bediüzzaman) gardiyan odasındaymış. Selam verip içeri girdik. Selamımızı aldı ve "Siz hoş geldiniz!" dedi. "Üstadım bir okka şeker getirmiştik" dedik. "Ben sizin şekerinizi al-

dım kabul ettim. Kardeşlerim ‘Çay için şeker yok’ derlerdi. Bunu onlara dağıtın” dedi.

Az sonra şık giyimli bir adam geldi. “Türklerde bu kadar hoca varken, siz bütün kazandığınızı bu Kürt’e yediriyorsunuz” dedi. Bizim Hacı Ahmet biraz asabî tabiatlı biri. Çok kızdı ve adama ağır ifadeler söyledi. “Bizim kazandığınızı sen mi veriyon! Çık buradan çabuk!” dedi. Bu sefer sivil polisler hemen bizi tuttular ve attılar bizi dama (hapishaneye). Meğer o adam Cumhuriyet savcısıymış.

Üstad da olanların hepsini duydu. Bizi tuttuklarında, “Kardeşlerim siz merak etmeyin! Sizi burada tutamayacaklar. Ben dua ediyorum” dedi. O günkü hali nasıl unuturum bilmiyorum, unutulacak bir şey değil (Âdil Ağabey ağlıyor).

Sonra bizi attılar içeri.

Komiser ifademizi aldı. Hacı Ahmet ihtiyar, ben gencim. “Gel buraya!” dedi hiddetle ve kimlik bilgilerini sırayla sordu. Bir taraftan da ifadeleri daktiloyla yazıyordu. Yalnız çok ilginç bir şey oldu.

Ahmet Ağabey bütün bilgilerini doğru verdiği halde daktilodan bilgiler farklı çıktı daktilodan. Adı İbrahim, babasının adı Süleyman, memleketi Emirdağ olarak çıkmıştı. Halbuki babasının adını Mustafa, memleketini ise Sandıklı olarak söylemişti.

Tekrar sordu. Aynı bilgileri verdi Ahmet Ağabey. Komiser de hemen şak, şak yazdı daktiloyla. Bu sefer de adı İbrahim, babasının adı Süleyman, memleketi Şuhut olarak çıktı.

Komiser çok tuhaf oldu. Derken âmir girdi içeriye. “Ne yapıyorsun?” diye sordu. “Efendim bunların ifadesi alınamıyor. Ben bir harfe basıyorum başka bir harf çıkıyor” dedi. “Nasıl alınmaz yahu?” deyince, “Siz buyurun” dedi ve çekildi komiser. Aynı şekilde âmir kimlik bilgilerini sordu ve Ahmet Ağabey bilgileri tekrarladı. Bu sefer de adı Ali, babasının adı Süleyman çıktı. Bize hiçbir şey demedi. Ama polisleri çağırdı ve hemen “Çıkartın bunları!” dedi. Bir polis bana, bir polis de Hacı Ahmet’e kelepçe taktı. Sırtımıza silahlarını dayayarak bizi savcıya götürdüler. Sanki eşkıya götürüyorlardı.

“Savcı Bey bunların ifadesi alınmıyor, alamadık” dedi âmir. Savcı çok kızdı. Önce başını yere eğdi, sonra sırtını bize döndü ve sinirle bağırdı:

“Koca Atatürk bunların hakkından gelemedi! Koca hükümet haklarından gelemedi! Ben nasıl geleyim! Git! Götür! Gözüm görmesin bunları!”

Savcı, bakışlarını hızla bizden kaçırdı ve eliyle yüzünü kapattı. Artık, daha fazla Nur talebesi görmek istemiyordu.

Böylece bizi bıraktılar. Biz oradan çıkınca doğruca camiye gittik. Orada birisi yüksek sesle şöyle diyordu:

“Ey hükümet! Bu bir evliyadır, Allah dostudur. Allah’tan korkun ve kere-köre tapmayın!”

Ben karakoldan henüz geldiğim için onu uyarmak istedim ve “Kardeşim neden böyle diyorsun? Duyarlarsa seni dama koyarlar” dedim. O da, “Ben damda Üstad’ın yanında olurdum. Sen işine bak!” dedi bana.

ÂYETTEN DELİL GETİRMEK İSTEYEN HÂKİME ÜSTAD’IN CEVABI

1948’de Sandıklı’dan Afyon’a mahkemeyi izlemek için gittik. O zaman bir hâkim, bir savcı ve iki aza oturuyordu kürsüde. Üstad kapıdan girince insanlar ayağa kalktı, yer gösterdiler. Üstad oturdu. Sarık her zaman olduğu başındaydı. Savcı sırtını dönmüş oturuyordu.

Bir ara hâkim, Nisa suresinin 59. ayetinin “Atıfullâhe ve atıfurresûlle ve ulil emri minkum” kısmını okudu. Sonra “Madem bu bir hoca neden bu ayeti kabul etmiyor?” dedi. Sonra da, “Ayette ‘ulu’l-emre itaat edin’ şeklinde bir mana var” diye ekledi. Bediüzzaman, hiç itiraz etmeden hâkimi dinledi. Hâkim konuşmasını bitirinceye konuşmaya başladı:

“Ey Heyet-i Hâkime! Şimdi ben size soracağım. Bana okudunuz âyet-i kerimde Cenab-ı Allah diyor ki: ‘Ey Resulüm! Ümmetine söyle ki bana itaat etsinler, sana da itaat etsinler. Ayrıca benden gelen hükümlerle mahkeme eden hâkimlere de itaat etsinler!’ Peki sizde ‘minkum’ var mı, yok mu?”

Hâkim, “Biz ‘minkum’u bilmiyoruz ki” dedi. Üstad, “Ben şimdi söyleyeceğim, ama siz itiraz edeceksiniz?” dedi. Hâkim, “Söyle, kızmayacağız” deyince, Üstad, şöyle devam etti: “Allah diyor ki: ‘Habibim! Kullarıma söyle, bana iman edip itaat etsinler. Sana da itaat etsinler. Bana itaat etmeyene ben rahmet etmem. Sana itaat etmeyene sen de şefaât etme!’ ‘Minkum’la diyor ki: ‘Benim Kur’anımla mahkeme etmeyen, benim hükümlerimle muhakeme etmeyen bir hâkim gelirse ona itaat etmeyin.’ Şimdi sizler neyle muhakeme ediyorsunuz? Kur’an’ın hükümlerine göre mi?”

Bunun üzerine hâkim, “Biz Kur’an’la muhakeme etmiyoruz” dedi. Üstad da, “Öyleyse onunla mahkeme etmeyen size, ben de itaat etmiyorum” dedi. Üstad’ın bu sözü karşısında artık hâkim bir şey diyemedi.

ÜSTAD’IN DUASI

Sene 1955... “Yarın Isparta’ya mahkemeye gideceğim ben” dedim nenenize (Hanımını kast ediyor). “Allah denk getirsin” dedi. “Sen de gelmek ister misin?” dedim. “Ne güzel olur!” dedi. Çok sevindi. Sonra da, “Bir görsem yüzünü, bana yeter!” dedi.

Isparta’ya vardık. Kalem arkadaşımız vardı, Mustafa Ezener; onun dükkânındayız. Onun dükkânına oturttum nenenizi ve “Sen burada bekle. Şimdilik kalabalık var. Sonra ben seni buradan alırım” dedim. Bir elimde de Kur’an vardı.

Allah bize nusret verdi, adliyenin merdiveninde yer aldık biz. Bediüzzaman sarık başında, elini bana doğru açiverdi ve bağrıma değdirdi. “Allah, sizi ve zevcenizi Lehv-i Mahfuz’da Nur talebesi olarak kaydetmiş” dedi. Meğer neneniz arkama dinelmiş, bekliyor. Ama benim haberim yok. Ne ben geldim diyor ne beni dürtüyor. Ve böylece o da görmüş oldu Üstad’ı.

Sonra birisi sırtıma üç defa vurdu. Döndüm, baktım ki İstanbullu Fahri Bey. “Yedi senedir ben kapısında yatıyorum, bir dua almadım. Bugün siz Allah’a karşı ne yaptınız da bu duayı aldınız?” dedi.

(1934-)

AHMET ÇOBANÖZÜ

Vanlı Ahmet Çobanöz'üyle, Molla Hamid Ağabey'in oğlu Hasan Ekinci'nin Van'daki dükkânında buluştuk ve görüşmemizi burada sürdürdük. Van'ın hizmet erleri Hasan Ekinci ve Celal Huyut da yanımızdaydı.

Kısmetli insan Ahmet Çobanöz... Askerliğini 1955-57 yıllarında Isparta'da yapmış. "Her zaman Hz. Üstad'ın yanıdaydım" diyebilecek kadar ona yakın olmuş. Bu kitapta hatıraları bulunan Üzeyir Şenler de bu kısmetlilerden birisi... Hatta o, askerliğinin bir senesini Hz. Üstad'ın yanında kalarak yapmış.

Ahmet Çobanöz, Üzeyir Şenler'in takım çavuşuymuş meğer. Bu sürpriz, hatıralarını anlatırken Üzeyir isminin geçmesiyle çıktı ortaya. Ahmet Ağabey bir ara, "Ah, Üzeyir'in adresini bir bulabilsem!" diye hayıflandı. Ben de hemen numarası telefonumda kayıtlı olan Üzeyir Şenler Ağabey'i aradım ve telefonun sesini dışarıya vererek ikisini görüşturdüm. Görüşme esnasında Ahmet Ağabey bazı hatıralarını yâd edip paylaştı ve böylece onun anlattıkları, Üzeyir Ağabey tarafından tasdik ve teyit edilmiş oldu.

Bediüzzaman Hazretleri'nin *Tarihçe-i Hayat* kitabında Isparta Tümen Camii'nin temel atma merasiminde çekilmiş fotoğrafları vardır. Ahmet Çobanöz'ünün, bunu sağlayan Isparta Tümen

Komutanı Fevzi Okan Paşa ile de çok ilginç hatıraları ve tespitleri var.

Ayrıca 1957 seçimlerinde Van'da Halk Partisi kazanınca Hz. Üstad'ın nasıl üzüldüğünü de bizlerle paylaştı.

Ve daha başka hatıralar...

Hatıralar düzenlendikten sonra Ahmet Ağabey'e okunmuş, onun tashih ve tasvibinden geçmiştir.

Ahmet Çobanözü anlatıyor:

1934 Van doğumluyum. Esnaflık yaptım, ticaretle uğraştım. 1955-57 senelerinde iki yıl Isparta'da yaptım askerliğimi. Üstad'ın yanında çok bulundum. Kaldığı evde defalarca görüştüm. Üstad Hazretleri sıkça Eğridir tarafına gider gelirdi. O sırada yolun kenarında talim yapan askerlerin yanından geçiyor, askerleri selamlıyordu. O zaman Üstad'a Şeyh Said-i Kürdî diyorlardı. Oradan arabayla geçerken devamlı eliyle bizi selamlayıp gidiyordu. Hatta arkadaşlar bana "Ahmet bak, senin şeyhin geçiyor" derlerdi.

İLK ZİYARET

Üstad'ın evine gitmeye başladığımda, ekseriyetle Zübeyir, Sungur, Bayram Ağabeyler ve sonraları ise Üzeyir Şenler açıyordu kapıyı.

İlk ziyaretimi acemi birliğindeyken yaptım. O zamanlar Üstad'ın evinin önünde açık bir tarla vardı; oradan geçtim ve kapıyı vurdum. Zübeyir Ağabey çıktı ve "Üstad rahatsız" dedi. O zaman ziyaret edemedim. Birkaç gün sonra yine gitmişim, Erzincan Milli Eğitim Müdürü olduğunu söyleyen birisi iki hafta beklemiş; ama Üstad kabul etmediği için üzgün olarak dönüyordu. Ona bakarak ben de dönmeye karar verdim. Tam dönecekken "Ahmet!" diye bir ses duydum. Baktım Zübeyir Ağabey beni çağırıyor. İlk ziyaretim bu şekilde olmuştu. Bundan sonra neredeyse her hafta gitmeye başladım.

Aynı sene İstanbullu Üzeyir Şenler de askerliğini yapmak üzere Isparta'ya geldi. Isparta'da benim bölüğüme düştü. Üzeyir'in acemiliğinde ben onun takım çavuşuydum. Onu devamlı Üstad'a

gönderiyordum. Yalnız, Üzeyir adeta Üstad'a âşıkı.

Kız kardeşi Şüle Yüksel Şenler için sürekli dualar ediyor ve Üstad'dan da dua istiyordu. "Bir bacım var Üstadım, dua edin o da Müslüman olsun!" diyordu.

Üzeyir Şenler ve Şerafeddin Kartal

TÜMEN KOMUTANI FEVZİ OKAN PAŞA

Tümen Komutanımız Fevzi Okan Paşa'ydı. Aslen Hataylı olan bu paşanın da Üstad'ın talebesi olduğunu tahmin ediyorum ben. *Tarihçe-i Hayat*'ta askeriye içinde Üstad'ın cami temeli atma fotoğrafları vardır. İşte Üstad Hazretleri'ni oraya davet eden paşa odur.

Onunla ilgili şöyle bir hatıram var:

Mardinli, Muhammed Şirin Öztanrıkulu isimli bir âlim vardı. Aslen Diyarbakırlıdır. Bir defasında onu Üstad'a götürdüm. İçeri girdiğimizde Zübeyir Ağabey'e bir not kâğıdı uzattı. Daha önce yazdığı bu notta Arapça bir yazı vardı. Sonra Üstad'ın yanına vardık. Üstad Hazretleri onu öyle bir kucakladı ki, herhalde Üstad onu içine alıyor dedim içimden. Sonra o, Üstad'ın sağına oturdu, ben de soluna. Üstad, önce sağındakiyle ilgilenirdi. Onun için onunla konuşmaya başladı. Ama Arapça konuştular. Sadece Arapça...

Sonra Üstad bana döndü, "Keşke bugün gelmeseydin" dedi. O öyle deyince, "Üstad benden razı değil" diye bir ateş aldı beni. Neredeyse ağlayacaktım.

Meğer bizim Tabur Komutanı Ramazan Oğuz'un evi Üstad'ın evinin karşısındaymış, ikinci katta oturuyormuş. Biz oradan çıktığımızda bizi fark etmiş.

Baktım bana el ediyor, beni çağırıyor. Bunda bir iş var diye düşündüm. Hocaya, “Sen git” dedim. “Senin kanın benim kanımdan daha mı tatlı?” dedi ve gitmek istemedi. Ama gitmesi için ısrar ettim ve onu gönderdim. Gittim komutanın yanına. Beni içeri alır almaz dayak atmaya başladı. O kadar feci dövdü ki, anlatamam. Özetle şunu söyleyeyim, yedi gün hastanede kaldım.

Bir gün Tümen Komutanı Fevzi Okan Paşa hastaneye ziyarete geldi. Benim için değil, başka bir hastayı ziyarete gelmiş. Hastaların içinde beni gördü. Hal-hatırımı sorduktan sonra, “Şikâyetçi misin?” diye sordu.

Meğer benim Bölük Komutanım Emin Çelebi, “Tabur komutanı askerimi öldüresiye dövmüş” diye Paşa’ya gidip şikâyetle bulunmuş. Bölük komutanımız Nur talebesiydi.

Paşa bana sorunca, “Evet, şikâyetçiyim” dedim. Ben böyle deyince, “Bilseydim gelmezdim” dedi. “Paşam vallahi beni öldürecekti!” dedim. Üstad’ı kastederek, “Hayır! O, ehl-i dünyayı Allah rızası için helal etmiştir” dedi. Paşanın bu sözü üzerine ben diyecek bir şey bulamadım. Elini öptüm, oturdum.

Bölük Komutanım Emin Çelebi, bayramlarda beni onun evine gönderirdi. Oranın meşhur tatlıcılarından tatlı alıp götürüyordum evine. Fevzi Paşa’nın çok yaşlı bir annesi vardı. Eve her vardığımda annesini elinde Kur’an okurken, namaz kılarken görürdüm. Ben annesine Üstad Hazretleri’nden bahsederdim. Sevincinden havalara uçuyordu. Paşa da bir gün bana, “O çok, çok büyük bir âlimdir” dedi. Ben bir cuma günü evine gittiğimde *Küçük Tarihçe-i Hayat* ve *Küçük Sözler* kitabını bırakmışım. Pazartesi günü yine beni çağırdı, kitapları geri aldım.

“EYVAH, EYVAH, EYVAH!”

1957’de seçim olmuş, Van’da Halk Partisi kazanmıştı. Üstad sorunca, “Demokrat Parti Türkiye’de ilerdedir, fakat Van ağalarının eline düşmüş Üstadım. Gazeteler böyle yazıyor” demiş ağabeyler. Ertesi gün Üzeyir Şenler geldi. “Üstad seni çağırıyor” dedi ve beraber gittik. Üstad bana da sordu. “Demokrat Parti Türkiye’de kazandı Üstadım” dedim. “Ben Van’ı soruyorum” dedi. “Van’da

Halk Partisi kazandı Üstadım” dedim. Üstad o zaman üç defa “Eyyvah!” dedi.

“KALEMİNİ AL, YAZ!”

Terhisime üç ay kala Üstad’ı ziyarete gittiğimde Üstad bana, “Beni görmeden Van’a gitme” dedi. Ben birinci gidişimde Üstad bana dört isim söyledi ama ben anlayamadım. Zübeyir Ağabey’e sordum, o bana söyledi. Meğer Üstad, “Hamid Kuralkan, Hamid Hoca, Çaycı Emin ve Cahit Ünsal’a selamımı söyleyeceksin” demiş. Daha sonra Üstad, “Elhamdülillah, Van’da talebelerim çoğalmış” dedi.

Yola çıkmadan evvel Üstad’a gittim. Bu ikinci gidişimde güldü ve “Sen perşembe günü gitmedin mi?” dedi. Hakikaten de ben bir hafta gecikmişim. Ben daha önceden “Van’a perşembe günü geleceğim” diye de haber göndermişim. Onlar da o gün için benim düğün hazırlığını yapmışlar. Fesühbanallah! Meğer o gün düğün yapmışlar, gelin getirmişler; ama kendi düğününe ben yetişemedim. Üstad da buna gülmüş.

Oradan ayrıldım ve trenle yola çıktım. Tatvan’a kadar karayolıyla gittim. Buradan Van’a gemiyle devam edecektim. Gemide giderken isimleri zihnimden geçirdim. Ama bir türlü bir ismi hatırlayamadım. Sonra uyumuşum. Aynen şöyle bir ses duydum: “Kalemimi al, yaz!” Bir daha uykuya dalınca, “Cahit Ünsal” dendi. Hemen yazdım.

Van’a vardığımda Hamid Kuralkan’ın dükkânına gittim ve Üstad’ın selamını söyledim. Bana “Çaycı Emin’i şimdi göremezsin. Kıştır, uzaktır” dedi. Hamid (Ekinci) Hoca’yı da öyle. Cahit Ünsal’a da çalıştığı postaneye giderek selamı ilettim.

(1930-)

AHMET ATAK **(Ahmet Remzi Hatip)**

Tarihçe-i Hayat'ın "Tahliller" kısmında, "Ahmet Atak" imzasıyla yayınlanmış bir mektup vardır. "Ey Mübarek, Müşfik ve Muazzez Üstadımız Hazretleri" hitabıyla başlayan bu mektup, "Üniversite Nur Talebeleri Namına Siyasal Bilgiler Fakültesinden Ahmet Atak" imzasıyla bitmektedir. Bir sonraki mektupta geçen "Ahmet" imzasının da Ahmet Atak'a ait olduğunu kendisinden öğrendik. *Emirdağ Lâhikası*'nda da Hz. Üstad'ın, Ankara'da bulunan Osman Nuri Tol'a yazdığı mektupta "benim vekilim ve senin talebelerin" diye isimlerini saydığı "Sungur, Ceylan, Tillolu Said, Salih, Abdullah, Ahmed, Ziya" listesinde de Ahmet Atak'ın adı geçmektedir.

Şimdi, nüfusa kayıtlı adı "Ahmet Remzi Hatip" olan bu ağabeyimizi Ankara'daki kendi evinde, kadim dostlarımız Hattat Muhsin Demirel ve Mehmet Demiröz'le beraber ziyaret ettik. Kendisini biraz yorduk ama sorduğumuz sorulara güzel cevaplar alarak bunları kaydettik. O anlattıkça hafızamızdaki Bediüzzaman kronolojisinin eksik kalan boşluklarının tamamlanmaya başladığını gördük.

Büyük bir ciddiyetiyle hazırlandığını gördüğümüz Ahmet Remzi Hatip, anlatacağı hatıraları önceden notlar halinde yazıp düzenlemiş. Görmemiz gereken fotoğraf, belge ve el yazılarını da masasının üzerine sererek gerekli tedbirleri almış. Ahmet Remzi Hatip, duruşuyla ve konuşmalarıyla hakikaten bir devlet adamı... Kaymakamlık, üst seviyede bürokratiklik, senatörlük ve milletvekilliği de yapmış olan ağabeyimizin soyadının değişmesinin bir nedeni var. İleride bunun ayrıntılarına değineceğiz; ancak biz burada daha çok Ahmet Atak ismini kullanmayı tercih ettik.

Daha lise talebesi iken Risale-i Nur'u ve Bediüzzaman'ı Kon-ya'da Sabri Halıcı ve Zübeyir Gündüzalp Ağabeyler vesilesiyle tanıyan ve bu ağabeylerin ders ve terbiye atmosferi altında yetişen Ahmet Atak'ın, Hz. Üstad'la da çok yakın münasebetleri olmuş.

Ahmet Atak, 1948 Afyon Mahkemesine Zübeyir Ağabey'le beraber gitmiş ve haziran ayında yapılan ilk duruşmayı dışarıdan seyretmiş.

1952 İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi sırasında, Akşehir Palas Otelinde Hz. Üstad'a yakın hizmetlerde de bulunmuş olan bu ağabeyimiz, Hz. Üstad'ı İsmail Doyuk'la beraber bir taksiyle adliyeye götürmüş, kollarının arasında adliye binasına çıkarmış. Hz. Üstad onların kolları arasında iken çekilmiş fotoğrafları bile var. Beraber aynı taksiyle mahkemeye giderken, Hz. Üstad'ın hallet-i ruhiyesini de anlatan Ahmet Atak'ın müşahedeleri ve o sırada Hz. Üstad'da gördükleri çok ama çok manidar.

Bu sohbetimiz sırasında, Avukat Abdurrahman Şeref Laç'ın yaptığı müdafaanın Hz. Üstad tarafından tashih edildiğini de öğrendik. Zira bu müdafaayı Ahmet Atak, Av. Şeref Laç'a götürüp getirmiş.

Akşehir Palas Otelinde, Bediüzzaman Hazretleri'ne Eşref Edip, Necip Fazıl, Sami Efendi gibi önemli ziyaretçilerin de geldiğini anlatan ve karşılamalardaki incelikleri yorumlayan Ahmet Ağabey'in tespit ve müşahedeleri bizce önemli.

İstanbul'dan Hz. Üstad'a haber vermeden ayrılan Ahmet Atak'ın pişmanlığı ve yediği tokat ise çok ibretli.

Ahmet Remzi Ağabey'e yaptığımız ziyaret sırasında bizi en çok

heyecanlandıran şey, elinde bulunan emanetler oldu. Bunlar, Hz. Üstad'dan ve muhtelif ağabeylerden tevarüs etmiş tashihli risale ve mektuplar... En önemlisi ise, Risalelerde de bahsi geçen, Hz. Üstad'ın hapishanede yazıp kibrit kutusu içinde talebelerine ulaştırdığı bir mektubun orijinalinin kendisinde bulanması. Mektubun kibrit kutusuna sığacak şekilde katlanmış izleri hâlâ duruyor. Zaten Ahmet Ağabey onu orijinal şekilde katlayarak muhafaza ediyor.

Aralarından küçük yaş farkları olsa da Abdullah Yeğin, Kemal Ural, Ziya Nur Aksun, Ahmet Atak ve sonradan Atif Ural, Mustafa Cahid Türkmenoğlu, Gültekin Sarıgül ve İbrahim Canan, Ankara Üniversitesi'nin ilk Nur talebelerindendirler. Bu ağabeylerimizin hepsinin hatıraları *Ağabeyler Anlatıyor* serisinde yayınlanmış durumda. Bu seri Ahmet Atak ile tamamlanmış bulunuyor.

Hatıraları yazılıp düzenlendikten sonra Ahmet Ağabey'in kendisine tashih ettirilmiştir. Yardımları için Hattat Muhsin Demirel'e çok teşekkür ediyorum.

Ahmet Atak anlatıyor:

1930 Aydın Bozdoğan doğumluyum. Babam Kerküklüdür. Birinci Cihan Harbinde Şark Cephesinde subay olarak görev yapmış olan babam, Kayseri Müftüsü, Birinci Millet Meclisi üyesi Ahmet Remzi Efendi'nin kızıyla evlenmiş. Dolayısıyla benim bir tarafım Kerkük'e, diğer tarafım Kayseri'ye bakar. Aslında her ikisi de Konya menşeli, Mevlevî silsilesinden geliyor. Onun için Konyalılığımız da vardır bizim. Benim doğum yerim ise Aydın'ın Bozdoğan ilçesidir. O sırada babam asker olduğu için görevi icabı Bozdoğan'da bulunuyormuş. Elhasıl, ben aslen Osmanlıyım, Osmanlı memleketindenim. Anadolu'da yedi ayrı yerde dolaştıktan sonra kader bize Karaman ve Konya'da ilk, orta ve liseyi bitirtti.

Üniversite olarak, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Ankara Hukuk Fakültesi mezunuyum. Çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptım. İsparta-Senirkent kaymakamı iken oradan askere gittim. Askerlik dönüşümde Eskişehir'in Sarıcakaya ilçesi kaymakamı iken istifa ettim. Serbest olarak tarımla uğraşmak için İzmir'e yerleştim. İz-

mir'de bir bahçe tesis ettim. Mandalına yetiştirmek istiyordum. 1960 İhtilali'nden sonra İzmir Belediyesi'nde Karşıyaka Şube ve Büyükşehir Zat İşleri Müdürlüğü yaptım ve daha sonra encümen azası olarak görev yaptım. Üstadımız o sene vefat etmişti. Oradan DPT'ye intisap ettim. Bilahare İzmir'de Sanayi Bölge Müdürü iken 1975'ten itibaren Milli Selamet Partisi'nden evvela Konya Senatörü seçildim. 12 Eylül 1980 İhtilali'ni gördük. Konya mitin-
ginin tertip heyetinde olduğumdan dolayı diğer arkadaşlarla be-
raber tutuklanıp sekiz ay medrese-i Yusufiyede yattık. Beş sene de
siyasî yasaklı olarak bununduk. Bilahare 1991 seçimlerine Refah
Partisi'nden Konya Milletvekili seçildim.

1986 başından itibaren Eski Diyanet İşleri Başkanı Gümüşha-
ne Milletvekili Lütfi Doğan Hocaefendi ile beraber İslamî İlimler
Araştırma ve Yayma Vakfı'nı kurduk. Vakfımızın yetiştirdiği tale-
belerle meşgulüz şimdi. Daha ziyade ilahiyat talebelerine yönelik
eğitim faaliyetlerimiz var.

1940'lı yıllarda Konya'da bazı Nur talebeleri:

1. Ziya Arun, 2. Dr. Mustafa Oruç, 3. Muhsin Alev, 4. Salih Özcan,
5. Fevzi Halıcı, 6. Saatçi Muhittin Yürüten (Eskişehir), 7. Ziya Nur Aksun

NÜFUSTAKİ İSMİM AHMET REMZİ HATİP'TİR

Osmanlı dağıldıktan sonra eski ile bağları koparmak için gayretler gösterildi. Soyadı kanunu çıkınca eski soyadlar—hele Arapça olanlar kesin olarak—yasak oldu. Babam, “Benim soyadım Hatip olsun” dediğinde itiraz etmişler. “Senin mesleğin piyade... Onun için soyadın Atak olacak” demişler. Ben 1956 yılında kaymakamlık yaptığım sırada dava açtım ve eski soyadım olan Hatip’i kullanmaya başladım. Bu sebeple *Tarihçe-i Hayat* kitabındaki mektupta adım “Ahmed Atak” diye geçer. Bu mektubu Siyasal Bilgilerde okurken yazmıştım. Bir sonraki mektupta “Ahmed” diye ismi geçen şahıs da aynı kişidir. Ahmet Remzi ise dedemin ismidir.

1946’DA HALICI SABRİ’NİN VERDİĞİ DERS

Orta ve liseyi Konya’da okudum. Ziya Nur Aksun, Muhsin Alev, Ziya Arun, Hasan Helvacılar ile yakın devreyiz. Biz Konya’da o sıralarda Hacı Veyiszade Mustafa Efendi’nin Piri Paşa Camii’nde yaptığı sohbetlerine gidiyor, Konya’nın manevi havasını teneffüs ediyorduk.

Ayrıca bana İslamî eğitim ve şuuru veren bir ağabey de vardı; İstanbul Teknik Üniversite talebesi Kemal Selçüker. Kendisinden, her geldiği tatilde Kur’an ve temel İslam ahlakını öğrenirdim.

Sene 1946... Ben lise talebesiydim. Kemal Ağabey bir tatilde yine geldi ve tatil bitince İstanbul’a döndü. Arkasından kendisine bir mektup yazdım. “Sen buradan gittikten sonra yalnız kaldım. Bana birisini tavsiye et.” Bana cevap yazdı. “Bizim dükkânın bitişiğine halıcı Sabri Bey var, ona git.” Ben de öyle yaptım ve Sabri Ağabey’e gittim. Büyük bir dükkânı vardı, orada tanıştık.

Bana ders vermeye başladı. İlk olarak tecvid dersleri gösterdi. Sadece “Euзу” demem için bir-iki ay çalıştırmıştı. O mübareğin sayesinde Kur’an’ı tecvid üzerine okumaya başladım. İlmi hal bilgileri dâhil bütün İslamî bilgi ve terbiyeyi de bize kendisi verdi. İşini terk eder bana bunları öğrettirdi rahmetli Sabri Halıcı. Çok muhterem bir zattı.

Şubat tatili oldu, İstanbul’dan üniversiteliler Sabri Bey’e geldi.

Dediler ki: “Biz gelirken Emirdağ’ına uğradık, Üstad Hazretleri’ni ziyaret ettik. Bu Nurları gönderdi.” Ben o güne kadar Emirdağ neymiş, Üstad neymiş, Risale neymiş hiç duymamıştım. Ama böylece ilk pencere açılmış oldu.

ZİVER BEY’İN TERBİYE ATMOSFERİ

Bu arada Sabri Halıcı’nın yanına her gün gelen biri vardı. Gayet vakur, posbıyıklı, kırmızı yanaklı, sarı-kızıl saçlı genç bir zattı bu. Elinde küçük bir sepet olduğu halde, bir tomar evrak gibi, kareli kâğıtlara yazılmış eski yazlı kâğıtlar getirir, götürürdü. Ben bunların henüz ne olduğunu bilmiyordum tabii ki.

1. Ahmet Remzi Hatip, 2. Emekli Yüzbaşı Refet Barutçu, 3. Salih Özcan, 4. Saatçi Muhittin Yürüten, 5. Ziya Arun, 6. Ziya Nur Aksun

Zamanla bu vakur ve ciddi zatla tanıştım. PTT memuru Ziver, yani Zübeyir Bey'miş. O, akşam nöbetine gider, Mors alfabesiyle sabaha kadar gelen telgrafları çekerti. Elindeki de yemek sepeti. Ben postaneye kadar onun arkasına takılır, uğurlardım. Böylece Sabri Halıcı Bey'in terbiye atmosferi altında iken, Zübeyir Bey'in terbiye disiplini altına girmiş oldum. Bir risale götürür, Kur'an harfleriyle aynısını yazar ve tekrar getirirdi. Bunlar Üstad'a veya çevre il ve ilçelere gönderilirdi. Kendisinden aldığım risalelerden ben de yazmaya başladım.

Gençlere bir ayak olmuş oldum ben. Liseden bazı arkadaşlarımı Zübeyir ve Sabri Bey ile tanıştırmaya vesile oldum. 15-20 kişilik bir cemaatimiz oldu. Bunları hep Zübeyir Bey'in evine getirirdim, o bize Risale okur, ders verirdi. Evi de çok basit bir Konya eviydi. Talebeler gelmeden evvel pastaneye gider, küçük küçük kremalı pastalardan alır ve kremalar üzerine toplu iğneyle "Risale-i Nur" diye yazardı. Hepsine tek tek yazardı. Bunları ikram ederdi. Böylece epey bir beraberliğimiz olmuştu.

Ben lise son sınıftayken edebiyat hocası bana sigaranın zararları hakkında bir konferans hazırlama görevi vermişti. Cumartesi günleri bayrak merasimlerinde konferans verilirdi. Zübeyir Bey'le beraber sigaranın zararları diye öyle bir konferans hazırladık ki, İslam ahlakını başından sonuna kadar anlatan bir konferans oldu. Çok da takdir gördü. Bu sefer İslam'ı anlatan bir konferans hazırlayalım dedik. *Gülistan* isimli kitabı tanıtan konuşmayı da Kemal Selçuker ve Zübeyir Beylerle beraber hazırladık.

HUZUR

1947 yazında, Emirdağ'a gidip Üstad'ı ziyaret etmek nasip oldu bana. Daha Konya'da lise talebesiyim.

Yalnız gittim Emirdağ'a. Önce Çalışkan'ları buldum. Onlar Üstad'ın evine çıkardılar beni. İlk defa orada görüştük Bediüzzaman'la. Öyle bir huzur ki! Onun manevi azametini ve büyüklüğünü görüyorsunuz, hissediyorsunuz. Orada bir haşyet, bir vakar var. Başkalarının yanında duyamayacağınız rahathğı ve huzuru duyuyorsunuz bu huzurda.

Görüşmemizde Üstad'ın bize tavsiyesi, Risalelerde ne varsa o olmuştur. "Bu Risaleleri okuyan benim talebemdir, siz de benim talebemsiniz. Hizmet için gayret ediniz" şeklinde konuştu. Bu görüşmeler, ziyaretler daha sonra hep devam etti. Sırası geldikçe bu ziyaretlerimi ve diğer hatıralarımı anlatacağım.

ÇOK DİKKAT GEREKTİREN BİR NOKTA

Yalnız özellikle şunu belirtiyim: Risalelerde anlatılanların dışında Üstad'a izafe edilen rivayetlerden, efsanelerden Allah bizi korusun. Sizi tenzih ederim, yapılan röportajlarda, sizin şahsi kanaatleriniz veya istekleriniz, bizim sözümüz, hele Üstad'ın sözüymüş gibi kesinlikle okuyucuya intikal etmemelidir. Buna çok dikkat edilmelidir.

HULÛSÎ AĞABEY'İN SOYADI

Albay Hulûsî Bey, Urfa'da vazife yaparken ben 1948-49 tatilinde Urfa'ya gittim. Ramazan ayındaydık. Urfa'da annem, babam, ağabeyim vardı. Hulûsî Özbaş; tıpkı Ziver'in Zübeyir, Ahmet Atak'ın Hatip olması gibi sonradan soyadını "Yahyagil" olarak değiştirmiştir.¹³ O sırada Hulûsî Ağabey, askerlik daire başkanıydı. Ağabeyim de subaydı. "Teravihe beraber gideceğiz" dedi. Ağabeyimle onun dairesine gittik. Resmi elbisesiyle imam oldu ve teravih namazını kıldırdı bize. Tatil boyunca Hulûsî Ağabey'in yanına mutlaka gidiyordum. Onun yanından hiç ayrılmayan genç inşaat mühendisi Osman Çataklı ile Urfa'da tanıştık. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde profesördür. Mehmet Zahid Koktu Hazretleri'nin *Ramuzu'l-Ehadis*'ini neşreden ve Necmettin Erbakan'ın da eniştesi olan zattır.

Size gösterdiğim Hulûsî Ağabey'in el yazısı bulunan defterler at o zamandan kalmadır. Gördüğünüz gibi, diğer ağabeylerden de böyle el yazıları bende var.

Hulûsî Ağabey, Risalelerin artık yeni harflerle tabedilmesi gerektiğini söylerdi.

¹³ Bu meseleyi Salih Özcan Ağabey'e de sordum. Ahmet Atak'ı aynen teyit etti.

SABRİ HALICI'NIN SANDIK DOLUSU KİTAPLARI

Sene 1948... Kış geldiğinde Üstad'ı Emirdağ'dan alıp Afyon Hapsine götürdüler. Kısa bir zaman sonra Konya'dan Sabri Halıcı Bey'i de aldılar. Zaten Sabri Bey takip altındaydı. Sabah evinden çıktı mı, ta yatıncaya kadar sivil polisler onu takip ederlerdi.

Sabri Halıcı gittikten sonra hanımı beni çağırdı ve "Bu kitaplar ne olacak?" diye sordu. Bir salonun tam karşısını kaplayan uzun bir sedir vardı. Tahtadan yapılmış sandık gibi bir sedirdi. Ama yerinden zor kalkar bir şeydi. İşte onun altı kitap doluydu. O bas-kın sırasında Sabri Ağabey'in bu kitaplarını görmemişler. Çünkü sedir sanki oraya çakılı gibi duruyordu. Teyze ile beraber onları çuvallara doldurup bizim eve naklettik. Birkaç sefer gidip gelerek hepsini taşıdık.

Benim annem müftü kızıdır. I. Dönem Milletvekili Yalvaç Müftüsü Ömer Vehbi Efendi'nin kızı da ev sahibemizdi. Annem ona gidip "Ahmet kitaplar getirdi. Ne yapacağız?" diye sormuş. O da anneme moral vermiş ve "Abla sen korkma. Ben Ahmet'in kitaplarını çeyiz sandığımda saklarım" demiş. Vaktiyle dedem çok zulme uğradığı için annem korkuyordu.

Benim istinsah ettiğim nüshaların altında Üstad'ın yazdığı şu dua vardır:

"Ya Erhamerrahimin! Bu nüshayı yazan Ahmet Atak'ı ve annesi Sadiye'yi cennetinde mesut eyle! Said Nursî"

Elhamdülillah...

ZİVER BEY KENDİNİ İHBAR ETTİ

Sabri Halıcı Ağabey Afyon Hapsine gittikten sonra Ziver Bey, "Ben nasıl gitmem Üstad'ın yanına?" diye hayıflanmaya başladı. Rahat edemiyor... "Ne yapabiliriz?" diye düşünmeye başladık. "Bir mektup yazalım Ahmet" dedi. Aldı eline bir daktilo ve Afyon Savcısına hitaben şöyle birkaç ihbar mektubu yazdı:

"Siz Sabri Halıcı'yı aldınız ama elebaşlarından birisi burada. Siz onunla niye alakadar oluyorsunuz?"

Bir mektubu Merkez Postanesinden verdim. İkinci mektubu Samanpazarı Postanesinden, üçüncüsünü başka postaneden...

Derken Ziver Bey'i Akşehir'e sürdüler. Tutuklanmadı; ama sürgün edip hakkında dava açtılar. Afyon Hapsine, Üstad'ın yanına giremedi.

Afyon'da ilk duruşma günü belli olunca, ben liseden mezun oldum. Demek ki 1948'in Haziran ayında olmuş ilk duruşma.

**Ahmet Atak (ortada),
tarihi hatıralarını paylaştığı Ömer Özcan (sağda) ve Muhsin Demirel'le...**

Ziver Bey'le ikimiz Afyon'a, ilk duruşmaya gitmek için yola çıktık. Ziver Bey büyük bir hevesle, tutuklanma hevesi içinde gidiyordu. "Ah Ahmet! Bir girsem hapishaneye ilk yapacağım şey, çeşmeyi açıp oradan kana kana su içmek olacak. Üstad'ın mübarek elinden nur çeşmesi gibi içeceğim" diyordu. Üstad'ın hasreti içerisindeydi. Eşyalarını da ona göre aldı Akşehir'den. Yatağını denk yaptı ve sepetini aldı. Yaz günü geç vakitte trene bindik.

HAPİSHANE PENCERESİNDEN HASRET

Afyon'da trenden inince bir otele gittik. Saat gecenin 02.00'si... Hava da çok güzel... Ben uyumak için yatağımı hazırlarken "Ahmet abdest aldın mı?" diye sordu Ziver Bey. "Aldım" dedim. "Haydi bakalım" dedi. "Nereye?" "Üstad'ı ziyaret gideceğiz" dedi. "Ağabey gece vakti..." falan dedim ama hayır... Kalktık, beraberce hapishaneye doğru yürüdük. Adliye binasının yarısı eski yapıydı,

yarısı yeni yapı. Onun arkasında da hapishane vardı.

Ortalıkta hiç kimse yoktu. Caddeler bomboştu. Ne gelen vardı, ne geçen. Tabii o zaman motorlu araçlar da yoktu. Hapishaneye yaklaştık. Eski bir bina... İçeride bir bina daha vardı. O bina görünmüyordu. Hapishanenin çok büyük bir cümle kapısı vardı. O kadar büyüktü ki, iki taraflı açıldığı zaman at arabası bile girebiliyordu. Kapı, kemerli bir taş yapıydı. Kapının üstüne de bir oda oturtmuşlardı. Yani dört tarafı açık bir oda... Bütün kışı orada geçirmiş Üstad. Afyon'un şiddetli soğuğu malum...

Bir baktık ki, nöbetçi köşede silahına dayanmış uyuyordu. Resmen horul horul uyuyordu. Pencereye iyice yaklaştık. Ancak pencere yukarıdaydı.

Üstad Hazretleri herhalde teheccüde kalkmış, Salâvât-ı Kadiriye'yi açıktan okuyordu. "Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammed..." diye yüksek sesle başlıyor, giderek yavaşlıyor, sonra sesi gittikçe kayboluyordu. Ne kadar kaldığımızı tam olarak bilmiyorum; ama bir, belki iki saat orada kaldık. Böyle huzur içerisinde dinledik Üstad'ı. Adam hâlâ ayakta uyuyordu. Derken imsak vakti yaklaştı. Ziver Bey, "Biraz sonra ezan okunacak, biz gidelim, bu adam ezan sesiyle uyanır şimdi" dedi. Usulca çekilip ayrılınca ezanlar da okunmaya başladı.

DURUŞMA ESNASINDA NAMAZ

Birkaç saat otelde uyuduktan sonra sabahleyin kalktık ve Ziver Bey'le adliyeye gittik. O, duruşma salonuna girdi, ben binanın dışından izledim duruşmayı. Adliye binasının bir tarafı parktı, çimli bir yamaç vardı, oraya gittim ben. Benim gibi başka gelenler de vardı o yamaca. Oradan duruşma salonu bir amfi gibi çok iyi, çok net görünüyordu.

Üstad ve talebeleri tek tek hapishaneden çıktılar, sırayla mahkemeye geldiler. Elleri bağlı değildi. Üstad en öne oturdu ve duruşma başladı. Olanları görüyorduk ama konuşmalar duyulmuyordu.

Öğle ezanı okununca bir hareketlenme oldu. Üstad ayağa kalktı, boynundaki dolağını çıkarttı yere serdi, namaza durdu. Sonra-

dan öğrendik ki hâkim “Sonra kaza edersiniz” falan demek istemiş ama Üstad, “Ben kılıyorum” deyip namaza durmuş. Mahkeme heyeti buna bir şey diyemedi tabii. Üstad namazını kılarken sorgulamaya devam edildi.

Ziver Bey tutuklanmak hevesiyle gitti ama duruşma başka bir zamana ertelendiği için geri geldi. Fakat ilerideki bir duruşmada onu da tevkif edip içeri aldılar.

“KENDİSİNE BIRAKIN”

Ziver Bey bana devamlı telkinde bulunurdu. “Sen edebiyat oku, lise öğretmeni ol. Özellikle felsefeye git, terbiyeci ol” derdi. Ama benim gönlümde başka şeyler vardı. Nihayet mahkemede Üstad’a sormaya karar verdik. İşte duruşma günü orada sormuş Üstad’a. “Ahmet liseyi bitirdi. Hangi fakülteye gitsin?” diye sormuş. O mübarek Üstad da bir evliya nazarıyla bakmış ve “Kendisine bırakın” demiş.

Sonradan Sami Efendi Hazretleri’nden de duymuştum ki, evliyaullah “şunu yap, bunu yapma” demez. Çünkü istişarede bulunan kişi onun yap dediğini yapmazsa zarara uğrar. Onun için kendi haline bırakıyor.

Sonra imtihan için İstanbul’a gittik. Mülakatın sonunda kazandığım dört yer içinden Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesini tercih ettim.

1951-1952 tarihleri arasında görev yapan
DP Adalet Bakanı Rüknettın Nasuhioğlu (Edirne)

ANKARA'DAKİ GÜNLER

1948'de Ankara'ya geldim ve Siyasal Bilgiler Fakültesine kaydoldum. Ama orada, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Arapça Bölümünde okuyan Abdullah Yeğin'den başka kimse yoktu. Hem o da bir-iki sene sonra mezun olacaktı.

Onun bir hemşehrîsi vardı; Ulus Meydanı'nda Şekerci Nuri. Ankara'ya gelen mektup ve Risaleler onun dükkân adresine gelirdi. O da tezgâhtaki şeker kavanozlarının arasına koyardı. Sonra biz gidip oradan alır, okur ve durumu değerlendirirdik.

Sonra babamlar geldiler Ankara'ya. Ankara Hastanesi'nin önünde bir ev kiraladık. 1950'den itibaren mektuplar bana gelmeye başladı. Bir gün evimizi sivil polisler taharri ettiler. Allah'tan bir şey bulamadılar. Gelen mektupların dağıtılma işine devam edildi. Bunlardan bir tanesi Temyiz Mahkemesi Başkanı Abdullah Aytemiz'e yazılmıştı. Kendisi Maraşlıdır. Ona bizzat ben götürdüm verdim.

İşte o sene seçim oldu ve Demokrat Parti kazandı.

ADALET BAKANININ TEPKİSİ

1951'de, ben Siyasal Bilgiler üçüncü sınıftayken enteresan bir şey oldu. Bir gün Mustafa Sungur geldi. Emirdağ'dan bir mektup getirdi. Üstad, "Bunu Adalet Bakanına Ahmet götürsün" demiş. Devlet memurluğu yapan bir ağabeyimiz vardı. Ona gittik ve "Böyle bir vazife var, ne dersin?" diye sorduk. Dedi ki: "Sen Ziya Nur'u ve Abdurrahman Cantekinler'i al, öyle git. Yalnız gitme."

Biz de öyle yaptık ve gittik... Şimdiki Adalet Bakanlığı binasıydı. Kapıdan "Nereye gidiyorsun?" diye soran olmadı hiç. Doğruca Bakan Özel Kalem Müdürüne çıktık. "Biz Üniversite talebesiyiz. Bakan Bey'e bir mektubumuz var. Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri bu mektubu gönderdi. Bakan Bey'e vereceğiz" dedim. Adamcağız buyur etti. Bakana üstadım selâmlarını ve mektubunu takdim ettim. Gözlüğünü burnunun üstüne indirdi ve okudu. Biz de hiç ondan müsaade almadan oturduk. Yüz hatları değişmeye başladı adamın. "Senin adın ne?" dedi.

"Ahmet Atak."

“Nerde okuyorsun?”

“Siyasal Bilgiler...”

“Kaçınıcı sınıftasın? Numaran kaç?”

Böyle sorular sordu. Sonra aynı şekilde diğerlerine de sordu ve hepsini kaydetti. Ziya Nur Aksun hukukta, Abdurrahman tıbbiye-de okuyordu.

İsimlerimizi yazdıktan sonra “Ne işiniz var sizin burada? Kurun-u vustada kalmış bir pir-i faninin arkasında ne işiniz var sizin? Gidin derslerinize çalışın” dedi, aynen böyle dedi ve bizi kovdu.

Üstad’ın daktiloyla yazılmış mektubunun muhtevası şöyleydi:

Siz Nasuhizade şeyhülislam falanın torunusunuz. Babanız da Nasuhizade müderris falanca. Siz bu zatların evladısınız. Onlar din-i mübine hizmet eden kimselerdi, sizin de öyle olmanız umulur. Bana bu Halk Partisi idaresi, iktidarı boyunca, akla gelmedik eziyetler yaptı. Sürgünden sürgüne, mahkemeden mahkemeye göndermiştir. Risaleleri yasaklamışlar ve bu zulüm size kadar devam etmiştir. Siz Nurlara sahip çıkmalısınız.

Belki kelimeler tam böyle değil ama bu manada bir mektuptu. “Dikkat edin!” diyordu Üstad mektupta. Dolayısıyla adam, “Adalet Bakanına nasıl böyle bir mektup yazılabilir!” gibi düşündü herhalde ki bizi kovdu.

Bizi azarlayıp kovduktan sonra, Bakan Rüknettın Nasuhioğlu mecliste Isparta Mebusu Dr. Tahsin Tola’yı bulmuş ve “Bu çocukları niye benim üzerime gönderiyorsunuz?” demiş. Onun Nur talebesi olduğunu biliyordu tabii. Allah rahmet etsin, Dr. Tahsin Tola çok mübarek bir zattı. Sonradan benim nikâh şahidim olmuştur.

AKŞEHİR PALAS

Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde son senemizdi. 1948’de bu okula başlarken Afyon Mahkemesi vardı, 1952’de bitirirken de İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi oldu.

Siyasal’da gelenek haline gelmiş bir uygulama vardı. Son sınıf talebelerine İstanbul, Bursa, İzmir turu yaptırıyorlardı. Şubat

ayındaki Sümestir tatilinde başımızda asistan-şimdi profesör-Bülent Daver olmak üzere İstanbul'a hareket ettik. Bütün sınıf İstanbul Teknik Üniversitesi'nin yurdunda yerleşti. Ben arkadaşları bıraktım ve doğrudan Akşehir Palas Otel'i'ne gittim.

Mahkeme dolayısıyla Üstad orada kalıyordu. Duruşma günü belliydi. Daha bir hafta, on gün kadar vardı. Otel baştan aşağı Nur talebesi ile doluydu. Üstad beni görünce çok sevindi ve "Benim misafirimsin" diye bana yevmiye, tayinat verdi.

Orada bulunduğum sürece Üstad'ın en yakın hizmetlerinde bulundum. Geceleri Muhsin Alev'in yanında kalıyordum. O, Süleymaniye Kırazlımescid Sokak 46 Numara'da kalıyordu. Bozdoğan Kemerli'nin yakınlarında eski bir İstanbul evi...

Sirkeci'de bulunan Akşehir Palas Otel

Sabah namazından sonra otele vardığımda, Üstad kapısını yeni açmış oluyordu. Bana kapaklı bir sefertası veriyor, parasını da verdikten sonra “Git Sultanahmet’ten süt al” diyor ve alacağım yeri de söylüyordu. “Şişeden alıp buna dökersen” diyordu. Şişeyle istemiyordu. Tedbir olsun diye böyle istiyordu. Çünkü Üstad’ı çok defa zehirledikleri için yemekleri oteldeki odasında pişirilirdi. Bu-lalık gözünün önünde evvela kâğıtla silinir, sonra sabunla yıka-nır, gözünün önünde münasip bir yere asılırdı.

Süt de o şekilde... Sabahleyin ben gider alır gelirdim. Tabii her zaman aynı yerden aldırımıyordu. Ertesi gün “Karaköy’e git” der-di. Peki niye özellikle bana aldırınıyordu? Çünkü ben herhangi biri-siydim. Öteki talebelerin hepsi polisçe belli kişilerdi. Bu, 15 gün kadar, orada bulunduğum sürede her sabah aynı şekilde devam etti elhamdülillah.

ÜSTAD’IN NAMAZ VURGUSU

Bu arada, Teknik Üniversite’de misafir olarak kalan, bizim Siyasal Bilgiler talebelerinden birkaç kişiyi Üstad’a getirdim. Yiğit Kızılcan vali oldu. Konyalı Hasan Helvacılar ve Kaymakam Mehmet Us vardı. Nuri Tortop profesör oldu. Bir tanesi de Behiç Erdem’di; Sayıştay üyesi ve başkan vekili oldu. Onları Üstad’la tanıştırdım. Üstad onlara isimlerini, nereli olduklarını sordu. Son-ra, “Beş şeyi yerine getirirseniz iyi bir Müslüman olursunuz” dedi ve namaz, oruç, haramdan kaçınma, ana babaya hürmet gibi beş önemli şey saydı.

Bu arada şöyle bir şey oldu:

Üstad, Yiğit Kızılcan’a döndü ve “Bak sen Ağrılısın, Kürt’sün. Kürtler şeyhlerine çok bağlıdır ve çok sadık Müslümanlardır. Şeyhi dese ki, ‘Şu beşinci kattan at kendini’ atar. Ben de sana di-yorum, beş vakit namazını bırakmayacaksın” dedi. Üstad bunu, elini kaldırıp parmağını Yiğit’e doğru uzatarak ve sesini yükselte-rek söyledi.

Sonra “Siz şimdi seferdesiniz, iki rekât kılacaksınız, bırakmak yok. Hatta namazın kaçma ihtimali varsa cem edin, ama bırak-mak yok” dedi.

NECİP FAZİL GELİNCE

Ulemadan ve sülehadan birtakım kimseler, bu arada Cevad Rifat Atilhan, Eşref Edip, Ziya Uygur, Necip Fazıl gibi yazarlar geldiler Üstad'ın ziyaretine. Belki başkaları da gelmiştir ama benim şahid olduklarım bunlar.

Burada Üstad'ın bir zarafetine daha şahit oldum:

Üstad'ın odası, Akşehir Palas Oteli'nin çatı katındaydı. Batar kat denir ya; kenarlarında balkonlar olan teras tarzı bir yerdi. Bir karyola, bir teneke, musluk, birkaç kap kaçak, bir de hasır vardı. Hasırda cemaatle namaz kılınıyordu. Hiçbir namazı yalnız kılma-
dı Üstad. Kendisi imam olurdu. Tekbir alışı ise bir başkaydı. “Allah-u Ekber!” dedi mi, biz titrerdik. İşte misafirler böyle bir odaya gelirler, hasır üstünde otururlardı. “Necip Fazıl geliyor” denince Üstad, “Hemen bir sandalye bulun” dedi. Bu çok önemli bir şey... Üstad'ın nezaketine bakın!

SAMİ EFENDİ'NİN ÜSTAD'I ZİYARETİ

Bu arada Mahmud Sami Ramazanoğlu da Üstad'ı ziyaret etmek için geldi Akşehir Palas Oteli'ne. O da zaten bir iki sene evvel gelmiş İstanbul'a.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile Sami Efendi Hazretleri'nin karşılaşması görülmeye değerdi. “Sami Bey kardeşim, siz ne kadar gençtiniz o zaman” Son derece nazik ve kibar bir hitabeyle konuşuyordu. Üstad'la Sami Efendi'nin karşılaşmaları adeta koyunla kuzunun kavuşması gibi hasret ve muhabbet içinde olmuştu. Kelamî Dergâhı'ndaki genç halinden bahsediyordu Üstad. O zaman Kelamî Dergâhı'ndaki hatıralardan konuşmuşlardı.

Kelamî Dergâhını açayım önce size:

Üstad, Eski Said dönemindeki İstanbul ikameti sırasında, Şehremini'de bulunan Kelamî Dergâhı'na, Esad Erbilî Hazretleri'nin dergâhına gidiyor. Esad Erbilî, Mahmud Sami Efendi'nin şeyhidir. Genç Sami o sırada dergâh hizmetinde bulunuyor. İşte Üstad, “Sami Bey kardeşim, siz ne kadar gençtiniz o zaman” demekle bunu kastediyordu.

Üstadın dergâha ilk geldiği gün, herkes murakabe celsesinde,

sükût içinde... O da, bu usul ve adaba uyup sükût içinde murakabeye giriyor. Bu murakabe esnasında hiç konuşmadan Esad Efendi ile Üstad Hazretleri kaynaşıyorlar. Üstad sık sık oraya gidip gelmeye başlıyor, bazen kaldığı da oluyor. Gelişi de aynı resimlerinde gördüğümüz gibi şark kıyafetiyle oluyor. Bediüzzaman Hazretleri oraya bir şey öğrenmek için değil, muhatap bulmak için gidiyor. Esad Efendi'yle hasbihal sırasında Üstad Hazretleri bir mevzu açar, konuştukça bazen de "Allah-u Ekber" deyip ayağa kalkarmış!

Çok önemli bulduğum bir hususu da sizlerle paylaşayım:

Mahmud Sami Efendi, şeyhi Esad Efendi'den şunu duymuş: Üstad bir seferinde dergâhtan uğurlanıp ayrıldıktan sonra, Esad Efendi demiş ki: "Bu zat, Allah Teâlâ'dan gençlerin irşadına memurdur. Fakat o henüz bilmiyor bunu. İleride bunu hayatı ile gösterecek."¹⁴ Evet, Üstad'ın hayatı ortada, Cenab-ı Allah onu ta başlangıçtan itibaren bu vazife için hazırlıyor. Esad Efendi keşfen bunu müşahade ediyor.

Ben arzu ederim ki Üstad'ın hayatıyla ilgili yazılan kitaplarda, eserlerde bu kısımlar da işlensin. Çünkü yanlış bir telakki var; sanki Üstad tasavvufa karşı imiş gibi görülebiliyor.

1952'deki Üstad'a gelen ziyaretçilerden bir tanesi de Musa Topbaş Efendi'dir. Sonradan Sami Efendi'nin halifesi olmuştur. Hatta Musa Topbaş, kendi özel arabasıyla gelir ve Muhsin Alev'le beraber Üstad Hazretleri'ni alıp dışarı çıkarlardı. Üç yıl kadar Üstad'ın İstanbul'da bulunduğu zamanlarda yanlarına gelir bizzat hizmet ederlerdi. Bazı zamanlar kendisini evinde, Sami Efendi ile birlikte misafir ederlerdi.¹⁵

Sami Efendi Hazretleri Şam'da bulunduğu sıralarda Şam âlimlerinden Bediüzzaman Hazretleri'nin talebelerinden Abdülmecit Efendi'yi hususi olarak ziyaret etmiştir.¹⁶

¹⁴ Mustafa Eriş, *Sami Efendi Hatıraları*, 1 ve 2. Cilt, Erkam Yayınları, İst. 2010.

¹⁵ Adem Ergül (G.S. Dr.), *Sahibu'l-Vefa Hâce Musa Topbaş*, Erkam Yayınları, İst. 2008, s. 126.

¹⁶ Mustafa Eriş, *Sami Efendi Hatıraları*, 1 ve 2. Cilt, Erkam Yayınları, İst. 2010.

Bir defasında bir zat Sami Efendi'ye şöyle bir soru sormuş: "Bediüzzaman Hazretleri karanlık günlerde, kendisine yapılan haksızlıklar ve zulümler karşısında nasıl korkusuz ve pervasızca davrandı?"

Şöyle cevap vermiş: "Allah korkusu bir kimseyi ihata ederse sair korkular o kimseye girmeye yer bulamazlar."¹⁷

MÜDAFAALARIN HAZIRLANMASI

Gençlik Rehberi Mahkemesinin müdafaasını yapan avukatlardan Abdurrahman Şeref Laç'ın yazıhanesine de kurye olarak ben gidip geliyordum. Onun hazırladığı müdafaaları Üstad okuyup tashih ediyordu; Bunu çıkart, şunu ilave et, gibi...

O sırada Üstad her gün gazeteleri takip ediyordu. Müdafaalar da ona göre düzenlenip düzeltiliyordu.

GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİ

1952 İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesinin duruşma günü geldi. Üstad, "Otelde kim varsa hepsi gitsin. Ahmet ile İsmail (Doyuk) kalsın" dedi.¹⁸ Herkes gitti mahkemeye, bizden başka kimse kalmadı. Akşehir Palas Otel, Sirkeci Garı'nın Sultanahmet'e çıkan caddenin sağında hemen çıkmaz sokakta ve adliyeye yürüme mesafesindedir, çok yakındır. Adliye büyük postanenin üst katı, 5. katındaydı. Fakat biz taksiyle gittik adliyeye.

İsmail'le ikimiz Üstad'ın kollarına girdik ve beraber caddeye çıkıp taksi bekledik. Taksi gelince durdurup bindik. Üstad arka koltuğa, ben yanına, İsmail de ön koltuğa oturdu.

Yolda "Bu Sirkeci Garı, Vakıf İş Hanı, şurası Sepetçi Kasrı, burası Mısır Çarşısı" diye Üstad etrafı eliyle gösterip bize anlatıyordu. Bu kadar tatlıydı mübarek... Mahkemeye gidiyor olması hiç de umurunda görünmüyordu. Sanki düğüne gidiyordu. "Burası Yeni Camii, şurası Osmanlı Bankası..." Osmanlı'dan kalma o eserlerin

¹⁷ Mustafa Eriş, *Sami Efendi Hatıraları*, 1 ve 2. Cilt, Erkam Yayınları, İst. 2010.

¹⁸ Bilahare, Bursa'da ikamet eden İsmail Doyuk Ağabey'e bir ziyaretimiz oldu. Hatıraları teyit etmiştir.

hepsini gösterdi bize. Bu şekilde, taksiyle bir tur atarak geldik adliyeye.

Kapının önünde kimse yoktu. Herkes yukarda, salona çıkmıştı. Biz bir merdivenlerden çıktık. O arada fotoğraf çekenler oldu. İşte size verdiğim, Üstad'ın kollarımız arasında çekilen fotoğrafları onlardır. Duruşma salonuna, 5. kata varınca elimizden aldılar Üstad'ı, içeri götürdüler. Kalabalıktan biz içeri giremedik. Salon da, koridor da tıklım tıklım doluydu.

Duruşmanın teferruatını bilemiyorum. Duruşma biter bitmez Üstad'ı bir taksiye bindirdiler, kayboldular. Ne oldu, nereye gittiler, anlayamadık. Sonradan öğrendik ki, ikinci namazını kılmak için doğruca Sultanahmet Camii'ne gitmişler. Biz o kısmı kaçırdık yani.

Bediüzzaman Hazretleri 1952 İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi için adliyeye girerken Ahmet Atak ve İsmail Doyuk'un kolları arasında

ÜSTAD'DAN İZİNSİZ AYRILINCA

İstanbul'da sayılı günler çabuk bitti. Şubat ayıydı ve artık İstanbul'dan ayrılma vaktimiz gelmişti. Bizim kafileden bir haber geldi, "Ahmet biz yarın sabah Bursa'ya hareket edeceğiz, hemen yetiş." Ben kafiyele yetiştirme telaşıyla hiç kimseye haber vermeden Üstad'ın hizmetinden ayrıldım. Üstad'ın da haberi yoktu yani.

Otobüsümüz, o günkü şartlarda çok kullanılmış, burunlu, eski bir vasıtaydı. Evvela Gemlik'e, oradan Bursa'ya geçecektik. Yola çıktık, ama yağmur çok şiddetli yağıyordu.

Bizim otobüs bir virajı geçerken devrildi. Tekerlekler havada, biz baş aşağıda kaldık. İyi hatırlıyorum, “Söndürün şu sigaraları!” diye bağırdım. Zira şırıldayarak yukarıdan bir şey akıyordu. Su mu akıyordu, benzin mi, belli değildi. Derken arkadaşlar asistana hücum ettiler. Bir kabahatli bulacaklar ya... Allah’tan yaralanan kimse olmamıştı. Bir saat kadar bekledik, ama ne gelen var ne giden. Düşünün 1952 senesinde koskoca Yalova-Bursa arasında trafik yok.

Neyse sonunda Gemlik’ten bir otobüs geldi ve bizi alıp götürdü. Bu arada benim öğle namazım geçiyordu. Bir su birikintisinde abdest aldım, mağara gibi bir yer buldum, orada kıldım namazımı.

Tabii bende büyük bir pişmanlık başladı. “Allah’ım ben ne yaptım!” diye mırıldanıyordum.

Doğru Gemlik Savcılığına... Savcı da benim eniştemdi; amcamın damadı, İhsan Aşan. Geri dönmek için bir bahane arıyordum. Derken amcamın hasta olduğunu öğrendim. Arkadaşlara, “Ben İstanbul’a döneceğim” demedim. Amcamın hastalığını bahane ederek onlardan ayrıldım.

Sabahleyin beni İstanbul’a yolcu ettiler. Doğruca Akşehir Palas Oteli’ne vardım. Yani oradan ayrıldığımın ertesi günü dönmüş oldum. Otele girdim. Beni görür görmez herkes “Ahmet neredesin?” deyip hemen yukarı koştu. Benden önce Üstad’a varıp, “Efendim Ahmet Atak geldi” demişler. Mübarek Üstad, akşam namazından sonra, “Ahmet nerede?” diye sormuş. Yatsı namazında yine “Ahmet nerede?” diye birkaç kere sormuş. Hatta “Çocuğun yevmiyesini de vermemiştim” demiş. Yevmiye dediği 25 kuruş. Üstad’ın mutat prensibi, akşam namazından sonra konuşması yoktur. Yatsı namazını da talebeleriyle kılardı. Fakat sadece çok zaruri işler olursa onlarla konuşurdu.

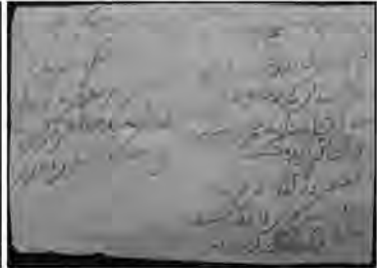
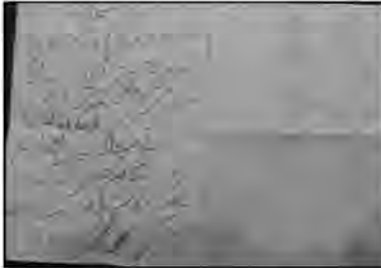
Çıktım yukarıya, baktım kapıda bekliyor Üstad. Elinde bir gazete vardı. Sağ eliyle yanaklarımı birkaç kere sağdan, birkaç kere de soldan okşayıverdi. “Keçeli, keçeli! Şefkat tokadı yedin” dedi. Fesühbanallah! Oysa hadiseyi ben kimseye anlatmamıştım.

MERHAMET YÜKLÜ ÜSTAD

1953 yıllarında Üstad Emirdağ'dan Isparta'ya nakledilmişti. Ben ise Maraş'ın Andırın ilçesi kaymakamıydım. Toroslarda bir trafik kazası geçirdik, uçuruma yuvarlandık. Sağ omuzum kırıktır benim. Hastanesi olan bir yere tayin olmam gerekiyordu. O tarihte içişleri bakanı, Tahsin Tola ile beraber Senirkent'e gelmiş. Senirkent'in de kaymakamı ayrılmış. Halk yeni bir kaymakam talep edince, Tahsin Tola da "İyi bir arkadaş var, Ahmet Atak" demiş bakana. O da "Tamam, kaymakamınız tayin oldu!" demiş Senirkentlilere. Tahsin Tola Ağabey'le her zaman görüşüyorduk. Çok mübarek bir zattı. Nikâhımda benim şahidimdir. Allah rahmet eylesin.

Tayinim çıktı ve kış bastırmadan Senirkent'e geldim. Isparta'ya gidip geliyorum ama Üstad'ın yanına gidemiyordum. Üstad tam gözaltındaydı. Fakat Isparta'dan gelenlerle Üstad devamlı selam gönderirdi bana. Bilhassa Ali İhsan Tola nerdeyse haftada birkaç defa giderdi Üstad'ın yanına. Otobüsten inince doğru bana gelir, konuştuklarını aynen anlatırdı. "Ahmet merak etmesin, mahzun olmasın" dermiş ve yanındaki Ceylan, Zübeyir, Sungur'u göstererek "Bunlarla beraber onu da kabul ediyorum" diye eklermiş. Bizi böyle teselli ederdi merhamet yüklü Üstad.

KİBRİT KUTUSUYLA GÖNDERİLEN MEKTUPLAR

Hiz. Üstad'ın Afyon Hapishanesinde iken kendi eliyle yazıp kibrit kutusu içinde talebelerine gönderdiği mektup

1948'de Afyon Hapsinde, haberleşmelerde kullanılan kibrit kutusunun içine sığsın diye katlanmış mektuplar var. İşte şu elimde

gördüğünüz o mektuplardan bir tanesi. Üstad'ın kendi el yazısıdır, orijinaldir. Bana Ziver Bey'in hediyesidir. Kibrit kutusuna sığacak şekilde katlanmış. İzleri görüyorsunuz, hâlâ belli oluyor. Bu mektubu okuyayım size:

“Bismihi Subhanehu.

“Aziz, sıddık kardeşlerim,

“Leyle-i Mirâç, ikinci bir Leyle-i Kadir hükmündedir. Bu gece mümkün oldukça çalışmakla kazanç birden bine çıkar. Şirket-i mâneviye sırrıyla, inşaallah herbiriniz kırk bin dille tesbih eden bazı melekler gibi, kırk bin lisanla bu kıymetli gecede ve sevabı çok bu çilehanede ibadet ve dualar edeceksiniz. Ve hakkımızda gelen fırtınada binden bir zarar olmamasına mukabil, bu gecede ki ibadetle şükredersiniz. Hem sizin tam ihtiyatınızı tebrikle beraber, hakkımızda inâyet-i Rabbâniye pek zâhir bir surette tecelli ettiğini tebşir ederiz.”

Ahmet Remzi Hatip ile yaptığımız röportaj bittiğinde vakit bir hayli geç olmuştu. Dinlediklerimiz ve Hz. Üstad'ın elinin değdiği emanetlere elimizin değmesi bizi çok etkilemişti. Huzur, coşku, şevk ve heyecan içinde Ahmet Ağabey'le vedalaşıp gecenin geç saatlerinde otomobile bindiğimizde Hz. Üstad, Zübeyir, Hulûsi, Sabri Halıcı ve diğer ağabeyler sanki aramızda, otomobilin içindeydi.

(1924-)

ALİ DEMİREL

Ali Demirel 1924 Burdur doğumlu olup askerî pilotluktan emeklidir. Şimdi İstanbul Fatih'te ikamet etmektedir.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin askerlere, hususan havacı olanlara taltif ve dualar ettiğini *Tarihçe-i Hayat* kitabından her zaman okuyor ve ağabeylerin anlattığı hatıralardan dinliyordum. Ali Ağabey'in hatıralarını kaydedip yazdıktan sonra *Tarihçe-i Hayat*'taki ifadelerin âlemimde tam yerini bulup yerleştiğini hissettim. Ali Demirel gibi fedakâr şahsiyetler çok güzel ifade edilmişti bu satırlarda. Şöyle deniyor Bediüzzaman'ın *Tarihçe-i Hayat* kitabında:

“... Askerler içinde, bilhassa havacılardan pek çok Nur talebeleri vardı. Bunların her birisi imanlı ve yüksek ahlak sahibi olup, şecaat-i millîye-i İslâmiye ile serefrâz, ihlâslı, kalpleri muhabbet-i Nebiyye ve cihan-değer hizmet-i İslamiye ve vataniye ile meşbû kimselerdi.”¹⁹

Yine aynı kitapta Hz. Üstad'ın tayyarecilere ayrı bir müjdesi ve şöyle ince bir mesajı var:

¹⁹ *Bediüzzaman Said Nursî Tarihçe-i Hayatı*, s. 805.

“Yine bir gün vaktiyle Eskişehir’de, tayyareciler ve subaylar ve askerlere de aynen şu dersi vermişti: ‘Bu tayyareler, bir gün İslamiyet’e büyük hizmet edecekler. Farz namazlarınızı kılsanız, kılamadığınızı zaman kaza etseniz, asker olduğunuz için her bir saatiniz on saat ibadet, hususan hava askeri olanların bir saati, otuz saat ibadet sevabını kazandırır. Yeter ki kalbinde iman nuru bulunsun ve imanın lazımı olan namazı ifa etsin.’”²⁰

Havacı Astsubay Emekli Pilot Ali Demirel Ağabey, bu temenni ve iltifatın makes bulduğu imanlı, yüksek ahlak sahibi, ihlâslı, şecaat-ı milliye-i İslamiye ile serefrâz mümtaz şahsiyetlerden birisidir. Hatıralarının tamamı okununca bunu hayret, tebrik ve takdirle anlayacağız. Hatıralarını kendisinden dinlemeden önce, burada sadece bir örnek vermek istiyorum: Cebinde küçük bir risale taşıyanların bile hapise atıldığı, işkence edildiği bir dönemde Ali Ağabey, sayısız asker ve subayın arasından kolilerle Risale-i Nur geçirip, askerî jiplerle dağıtıyor, askerî uçakla muhtaç olan uzak beldelere götürüyor. Hatta bir keresinde Birinci Ordu Komutanını taşıdığı aynı uçakta taşıyor Risaleleri.

Tayyareci Ali Demirel’in Bediüzzaman Hazretleri’ne çok sayıda ziyaretleri oluyor ve onun duasını alıyor. Meslek hayatı hep böyle risk taşıyan hizmetlerle geçtiği, hem devamlı takip edildiği, hatta *Milliyet* gazetesine konu bile olduğu halde, inayet-i İlahiye ile bir kere bile başına ciddi bir vukuat gelmiyor Ali Ağabey’in. Kendisi “Bu hizmet kabiliyetle değil, inayet-i İlahiye ile istihdam olunmaya bakıyor” diyor.

Randevu talebimizi kabul edip 1 Nisan 2010 tarihinde bizi evinde ağırlayarak sevindiren Ali Ağabey, doyumsuz sohbetiyle ve bir döneme ışık tutan çok kıymetli hatıralarıyla bizi coşturdu. Saatlerce yanından ayrılmadık. Daha önce de bazı hatıralarının yazılıp yayınlandığını, fakat bunların çok eksik kaldığını belirten Ali Ağabey, her sorumuza çok açık ve geniş cevaplar verdi.

Ali Ağabey, merhum Gazeteci Yazar Hüseyin Demirel ve Hatırat Muhsin Demirel’in babalarıdır aynı zamanda. Bir de bu hiz-

²⁰ *Bediüzzaman Said Nursi Tarihçe-i Hayat*, s. 580.

met-i kudsienin hanım hadimlerinden Nurdan isminde bir kızı var Ali Ağabey'in. "Çocuklarımı cemaate teslim ettim. Cemaat yetiştirdi onları" diyor Ali Ağabey.

"Dünyada en büyük sermayem" dediği bu hatıralarına, bir vefa örneği göstererek muhterem eşi Şükran Hanım'ı da şerik ediyor Ali Ağabey. Hayat arkadaşı hakkında, "Evimizdeki hizmetlerin en büyük kaynağı odur. Eğer o kabul etmemiş, izin vermemiş, razı olmamış olsa böyle olmazdı" diyor. Biz de, bu vesileyle, hizmetlerini hep duyduğumuz Şükran Abla'mıza şükranlarımızı arz ediyoruz.

Ali Demirel'in hatıralarını yazıp düzenledikten sonra, torunu Nedim Celal Demirel vasıtasıyla kendisine gönderdim ve tashih ettirdim.

Ali Demirel anlatıyor:

6 Eylül 1924 tarihinde Burdur vilayetinin Karamanlı kazasında doğmuşum. 1931'de ilkokula başladım, ortaokulu Burdur'da bitirdim. Burdur'da lise yoktu, Denizli'de ve Antalya'da vardı; oralara gitme imkânımız da yoktu. Sanki her taraf kapalı, yalnız havacılık açık...

1941 senesi, İkinci Dünya Savaşı'nın devam ettiği yıllar içindeydik. Türk Hava Kurumu devamlı reklam yapıyor, süslü elbiseler içindeki pilotları gösteriyordu. Biz adeta oraya, havacılığa sevk edildik.

Havacı olmaya karar verdikten sonra ilk olarak Burdur Türk Hava Kurumu'na gittik. Oraya vardığımızda bize alaka gösterdiler. Bize yol harcırahı verdiler ve bizi bir trene bindirip Eskişehir İnönü'deki Türk Hava Kurumu'na gönderdiler. Eğitime alınmadan önce adaylar muayene ediliyor, sınıflara ayrılıyordu; makinist, pilot vs. gibi. Benimle birlikte doksan kişi pilot olarak yetiştirilmek üzere ayrıldı. İlk etapta birkaç ay planörle eğitim aldık. Oradan Türk Hava Kurumu'nun Ankara'daki Etimesgut tesislerine gittik. Orada çeşitli dersler görmeye, motorlu tayyarelerle uçuş yapmaya başladık.

Bir senelik eğitimden sonra, yani 1942'de tekrar Eskişehir'e,

ama bu sefer Hava Kuvvetleri Hava Okulu'na sevk edildik. İki sene sonra da, 1944'de pilot olarak mezun olduk.

İLK RAMAZAN ORUCU

Pilot olarak mezun olduktan sonra, 1944'de ilk görev yerim olarak Bursa'ya tayin oldum. Burada üç sene görev yaptım. 1947'de Kütahya'da vazifeye başladım. O zamanlar dinle imanla pek alakamız yoktu. Bir gün, hemşehrim Silahçı Hasan Coşkun ve pilot arkadaşım Abdülkadir Açar ile gezerken, Hasan, "Ramazan geliyor. Bir oruç tutsak..." dedi. Abdülkadir de hemen "Yemeği ben yaparım" diye ıstıyakla bu teklifi kabul edince ben de "Erzakları da ben alırım" diye destekledim. Mesele hallolmuş oldu. Evli olan Hasan'ın hanımını memlekette olduğundan bizi hep birlikte evinde kalmak için davet etti. Ve biz üç arkadaş, o ramazan ilk defa bütün bir ay oruç tuttuk. Temmuz ayıydı. Çok sıcak zamanlardı. 23 yaşındaydık, gençtik. "Niye başladık?" diye hiç aklıma gelmedi. Zevkle yapıyorduk çünkü. Talebeyken de kimse bir şey söylemediği halde birkaç kere oruç tutan arkadaşlarla birlikte oruç tutmuştum. Memlekete gidip de oruç tuttuğumu söyleyince "Peki namaz kıldın mı?" diye sormuşlardı. Oruç tutup da namaz kılınacağından haberim bile yoktu. Ama demek ki iyi niyet varmış.

Ramazana ayı boyunca hava meydanında herkes öğle yemeğine giderken oruç tutan yirmi-yirmi beş kişi söğütlerin altında oturup sohbet ediyorduk. Tarikatta ders verme salahiyeti olan Astsubay Telsizci Adil Koç isimli bir arkadaş vardı. Onun anlattıklarıyla biz hem namaz kılmaya başladık, hem de Nakşî tarikatına girdik. Eskişehir'de Muttalip Köyü'nde ikamet eden, Hacı Hilmi (Okur) Efendi'ye bağlandık.

Namaz kılmaya başlayınca Kur'an öğrenmek de lazım geldi. Oruç tutmak her şey için başlangıç oldu yani. O zamanlar Latince anlatımlı bir tek Kur'an alfabesi vardı. Gidip aldık. Kur'an'ı öğrendikten sonra her gün bir sayfa okumaya başladım. Bazı günler

Genç Pilot Ali Demirel

vesaiti kaçırdım, mesaiye geç kalırdım ama o bir sayfayı okurdum. Yayan giderdim alaya. Yani o kadar gayret gösterirdim.

Kütahya'da göreve devam ederken 1948'de evlendim. Orda üç yıl kaldıktan sonra alayı lağvettiler. 1950 senesinin Şubat ayında tayinim Erzincan'a çıktı. Bilinmedik bir memleketti. Zelzele olmuş, on sene geçmiş, caddeler sokaklar hâlâ çamur içindeydi. Gece on birde indik trenden. Elektrikler sönmüş... Bir fayton tuttuk. "Hani evler nerede?" diye soruyordum. Faytoncu gösteriyor, ama ben inanmıyordum. Etrafta hep tek katlı evler vardı. Meğer tüm bu zorlukların içinde, daha önce adını bile duymadığımız bu şehirde, Cenab-ı Hak Risale-i Nur'u bulduracakmış, oradaki hizmet bizimle başlayacakmış.

ÖMER HALICI'NIN BESMELESİ

Abdülkadir'le birlikte Erzincan Tayyare Alayı'nda vazifeye başladık. İkimiz ayrı taburlardaydık. Bir gün arkadaşım Abdülkadir, "Yahu bizim taburumuzda bir başçavuş pilot var, bir besmele çekti ki... Allah, Allah! Bir duyacaktınız" dedi. Düşünün, o zaman besmele çekilmesi bile dikkati çekiyordu. "Kim o?" dedim. "Ömer Halıcı" diye cevap verdi. Meğer Ömer Halıcı da bir hafta olmuş namaza başlayalı. Sonradan öğrendik ki Konyalı Halıcı Sabri'nin oğluymuş. Babası Afyon'da Üstad'la beraber hapis yatmış. İstanbul'dan hafız getirtip çocuklarına ders aldirmiş zamanında. Ömer namaz kılmaya yeni başlamış ama çocukluğundaki bu derslerden mütevellit besmele çekmeyi iyi biliyor.

Velhasıl Ömer Halıcı ile tanıştık. Bir araya geldiğimizde biz ona sık sık tarikattan bahsediyorduk. Çok hoşuna gidiyordu. Bir gün "Şeyh Efendi'ye mektup yazsan da bana da bir ders verse" dedi. Ben de "Tarikat işi böyle mektupla olmaz. Gidersin, şeyh Efendi'nin önüne diz çökersin ve 'Ben ders istiyorum' dersin. Herkese de vermez zaten" diye cevap verdim. Bu konuşmanın üzerinden kısa bir vakit sonra Ömer Halıcı izin aldı, memleketi Konya'ya gitti. Varınca babasına demiş ki "Ben Muttalip'e gideceğim." Babası merakla "Ne yapacaksın Muttalip'te?" diye sormuş. Ömer de "Tarikat dersi alacağım" deyince, o da, "Oğlum, Emirdağ'da Bediüzzaman var. Sen ona git" demiş ve ona Üstad'ı anlatmış.

**Alli Demirel'e Risale-i Nur'u tanıtan ve
uçacağı düğerek şehit olan Pilot Ömer Halıcı**

Derken Ömer Halıcı tarikatçı olmak için gitti, Nurcu olarak geri geldi. Dolayısıyla biz de Risale-i Nur'u ve Bediüzzaman'ı Ömer Halıcı vasıtasıyla duymuş ve tanımış olduk.

Ömer Halıcı kısa bir süre sonra Emirdağ'dan kitaplar getirtti, büyük boy teksir kitaplardı bunlar. Biz de aldık bu kitaplardan. *Sözler*, *Tılsımlar Mecmuası*, *El-Hüccetü'z-Zehra* ve *Cevşen* almıştım ben ilk olarak. Ama tabii kitaplar Osmanlıcaydı. Aslında ilk tayin yerim Bursa'da henüz daha din imanla alakamız yokken, Cenab-ı Hakk'ın sevkiyle, boş vakitlerimizde ev arkadaşlarımla birlikte bir şeyler yapalım diyerek Osmanlıca öğrenmiştik biraz. Ama Risale-i Nur'u okuyacak kadar iyi bilmiyordum.

**Bediüzzaman Hazretleri'nin zor günlerinde destekçisi olan
Eskişehir-Muttalıp Köyü'nden Hacı Hilmi Efendi**

RİSALE-İ NUR'UN GÜZELLİĞİ

Ömer, Risaleleri Eskişehir'den getirince ilk olarak *Asâ-yı Mûsâ'yı* okudum. Bütün kitaplar Osmanlıcaydı. Yalnız *Asâ-yı Mûsâ'yı* yeni harflerle tefsir etmişler, ama daha ciltlenmemişti. İlk defa kitabı açtım, okumaya başladım. Tarıkatta murakabe var, yani tefekkür. Tefekkürün içinde Allah'ın büyüklüğünü, kudretini düşünüyorsun. Baktım, *Asâ-yı Mûsâ'nın* içinde tefekkür nevinden güzel meseleler var. Onun üzerine "Bu kitaplar ne kadar güzel" diye takdir ettim. Yani Risale-i Nur'un güzelliğini idrak ettim.

Bir gün tayyare ile Erzincan'dan Eskişehir'e vazifeli gitmiştik. Şeyh Hilmi Efendi'yi ziyaret ettim. "Efendim bizim elimize Bediüzzaman Hazretleri'nin kitapları geçti. Ne yapalım, okuyalım mı?" diye sordum. "Evladım onları hem okuyun, hem de kendisini mutlaka ziyaret edin" diye cevap verdi. "Herkesi kabul etmiyor muş. Hilmi Efendi'nin talebesi deyince kabul eder" dedi. Ben sonradan öğrendim ki, Hilmi Efendi de üç defa Üstad'ı ziyaret etmiş.

Velhasıl, Erzincan'da kaldığımız süre boyunca akşamları yatı namazından sonra beş-on kişi bir araya gelip Risale-i Nur okumaya başladık. Bir sene *Asâ-yı Mûsâ'yı*, ikinci sene *Sözler'i* okuduk. Hocalar vardı aramızda. Onlar meseleyi biliyorlardı tabii. "Bu nasıl yazılır?" diye hayret ediyorlardı. Biz de onların anlattıklarından mühim bir şey olduğunu idrak ediyorduk. Ben de bu süre zarfında Osmanlıca Risale okumasını iyice öğrenmeye başlamıştım.

DİYARBAKIR VE MUZAFFER AKSU

İki sene sonra 1952'de bizim alay Erzincan'dan Diyarbakır'a kalktı. Türkiye NATO'ya girmişti o zamanlar. Pervaneli tayyareler yerine jet tayyaresi alınacaktı. O vakte kadar daha jet yoktu Türkiye'de.

Diyarbakır'a gittim, bir camide Nur talebelerini sordum. Bana bir kahvehane tarif ettiler. Orada Eski İçişleri Bakanları'ndan Abdülkadir Aksu'nun babasını tarif etmişler. Meğer o sırada Diyarbakır'da Risale-i Nur hizmetlerini o tanzim ediyormuş. Muzaffer Aksu ile o kahvehanede tanıştık. O sırada her hafta bir lâhika

mektubu geliyordu Üstad'dan. Muzaffer bu mektupları alıyor, kahveye gelen her kardeşe okuyordu. Bir kişi daha geliyor, ona da okuyordu. Çok enteresandır, sırayla kırk kişi gelse hepsine o mektubu okuyordu. Postanede veznedardı Muzaffer Aksu. Zübeyir Ağabey de Urfa'da postanede çalışıyordu o sırada, onunla her gün konuşuyordu. Her zaman "Urfa'dan Zübeyir Gündüzalp, Abdullah Yeğin ve Hüsnü Bayram'ın selamı var" diye söylüyordu kahvehanede.

ÜSTAD'I ZİYARETİMİZ

1952'de Diyarbakır'da Türkiye'ye yeni gelen jetlerle uçuş kursunu almak için Ömer Halıcı'yla beraber ikimiz Eskişehir'e gittik. Kursu ve muayeneleri bitirdik. O sırada Üstad da Emirdağ'da. Üstad'ı ziyaret etmeye karar verdik. 1952 senesinin Ekim ayında dört asker, üç sivil olarak yedi kişi bir taksi tuttuk. Binbaşı Reşat, Yüzbaşı Ekrem, Ömer Halıcı ve ben vardım. Siviller ise Eskişehir'in vaaz hocası Abdullah Toprak, Saatçi Muhiddin Yürüten ve ev sahibimiz Elbiseci Mustafa. Yola çıkmadan bir gün evvel Hacı Hilmi Efendi'ye gittik. O da yeni hacdan gelmişti. Üstad'a hurma, misvak, koku, tespih, zemzem gönderdi.

Üstadın yanına vardık. Üstad evvela Hilmi Efendi'nin hediyelerini açtı ve hurmaları saydı. Sekiz tane hurma vardı. Yedi kişi biz, bir de Üstad, içeride sekiz kişi vardık. Üstad bu tevafuku görünce "Fesühhanallah!" dedi. Sonra bana, "Bir sayı söyle" dedi. Diğerlerinin de birer sayı söylemesini istedi. Sayıları toplayıp ilk söyleyenden sağa doğru saydı. Kime denk geldiyse—unuttum kime çıktığını—en güzelini seçme hakkı onun oldu. Küçüğünü alanlara, Üstad, "Yooook! En güzelini alacaksın" diyordu.

Sonra anlattıklarını dinlemeye başladı. "Ben üç zümreye dua ediyorum" dedi Üstad ve saymaya başladı: "Bir Nurcular, iki Muttalipçiler—Çünkü Hilmi Efendi bütün talebelerini Üstad'a yönlendiriyordu. O sırada Muttalipçilerin neredeyse yüzde sekseni aynı zamanda Nur talebesiydi,—üç havacılar."

Üstad devam etti:

"Bir zamanlar kunduracılar çok geliyordu, bir zaman terziler

çok geliyordu, şimdi havacılar çok geliyor. Çünkü ben onlara dua ettim, namaz kılsın kulmasın havacılar dua ettim.”

Bahsi geçen bir diğer konu da Ticaniler’di. Ticaniler 1940’ların sonuna doğru ortaya çıktılar. Heykelleri kırıyorlardı. Onların yaptıklarına karşı Üstad şöyle dedi:

“Kardeşim! Ben bir emir versem, Türkiye’deki bütün heykelleri kırdırırım. Ama bu heykellerin bize bir zararı yok. Biz asıl kalplerdeki heykelleri kıralım.”

“TEK BAŞIMA KALDIM”

Üstad bir ara Abdullah Toprak Hocafendi’ye döndü: “Kardeşim Hafız Abdullah! Ben tek başıma kaldım. Beş-altı kişi beraber olsaydık Türkiye’nin hali böyle olmazdı” dedi. Tabii biz meseleden bir şey anlamadık. Evveli yok, sonu yok... Sekiz sene sonra bu mesele meydana çıktı. Şöyle ki:

Üstad vefat ettikten sonra, Birinci Meclis’te mebusluk da yapan Balıkesirli âlim Hasan Basri Çantay hastalanmış, İstanbul’a gelmiş. Üsküdar tarafında bir hastanede yatıyormuş. Bir gün Bekir Berk, Fırıncı Mehmet, Birinci Mehmet, Hakkı Yavuztürk ve Mehmet Kutlular bunu ziyarete gidiyorlar. Hasan Basri bunları görür görmez başlıyor hüngür hüngür ağlamaya. “Biz Üstad’ın kıymetini bilemedik, ona sahip çıkamadık. Eğer biz beş-altı kişi birlikte olsaydık böyle olmazdı. Bediüzzaman mecliste konuşurken, biz, ‘Onu kızdıracaksın’ diye eteğinden çekiyorduk” diye anlatmış. İşte Üstad’ın “Tek başıma kaldım” dediği buymuş. İlk mecliste Üstad’a sahip çıkmamışlar. Hasan Basri Çantay gibi üç ciltlik Kur’an meali olan bir âlim bile onu tutmaya çalışınca... Tek başına ne yapsın Üstad?

Hasan Basri Çantay (solda) ve Mustafa Nezihi Polat

ÖMER HALICI'NIN ŞEHADETİ

Üstad'ı bu ilk ziyaretimizin üstünden yaklaşık bir buçuk yıl sonra, yani 1954 senesinin Temmuz ayında, biz henüz Eskişehir'de vazifeliyken Ömer bir uçak kazasında şehit oldu. Üstad'ın, onun için, "Benim yerime şehit oldu" dediğini bir yerlerden işitmiştim. Meğer

Üstad ve yanındaki birkaç kişi Ömer'in şehit olduğu gece, Eğirdir'de kayıkla fırtınaya yakalanmışlar. Daha sonradan duydum ki, Ömer'in şehadetinden sonra Üstad'ı bir havacı ziyaret etmiş. Üstad kendisine Ömer'i tanıyıp tanımadığını sormuş. Sonra da "Ben onu yirmi evliyaya değişmem" diye kendisini yâd etmiş.

Düşünün, Ömer 1950 senesinde namaza başlıyor, 1954 senesinde şehit oluyor. Cenab-ı Hak dört yıl zarfında hem dindar olmayı, hem Risale-i Nur'la tanışıp hizmet etmeyi, hem de Üstad'ın bu taltifine mazhar olmayı nasip ediyor kendisine.

İZMİR'DE HİZMET

Hava Harp Okulu, 1954 senesinin ortalarında Eskişehir'den alınıp İzmir'e nakledildi. Biz de uçuş öğretmeni olarak İzmir'e gittik. Okul Gaziemir'deydi.

İzmir'de hizmet eden Abdurrahman Cerrahoğlu Ağabey varmış. Hem teksir yapmış, hem de Risaleleri neşretmiş. İzmir'e varınca onu aradım ilk önce. Meğer hacca gitmiş, bizim gittiğimiz zaman da onun hac dönüşüydü. Eskiden Tilkilik'te dükkânı varmış diye biliyordum. Bir hafta boyunca her akşam mesaiden sonra oraya gidip, onu tanıyanlara hacdan dönüp dönmediğini soruyordum. Fakat bir türlü Cerrahoğlu Ağabey gelmedi. Sonunda bana dediler ki: "Senin derdini şu adam anlar." İşaret ettikleri adama gittim baktım ki Mustafa Birlik... Cerrahoğlu'nun eski dükkânı

1 Ağustos 1954 tarihli Milliyet gazetesi Şehit Ömer Halıcı'nın kaza haberini böyle vermişti

nının yakınında züccaciye dükkânı işletiyordu. Cerrahoğlu Ağabey Mustafa Birlik'e Bediüzzaman'dan bahsetmiş, ama mahiyetine dair fazla bir şey bilmiyordu.

Refet Barutçu Ağabey vardı. Bir gün bana demişti ki: "Kabiliyetler ya odundur, ya çıradır. Çıraya çaktın mı kibriti şar diye yanar. Oduna istediğin kadar kibrit tut yanmaz." Yani Mustafa Birlik de hakikaten çıra gibiymiş. Bir iki ay içerisinde hakiki bir Nur talebesi oldu. Artık birlikte hizmet etmeye başladık İzmir'de.

Bir gün uçuştan geldiğimde beni bir asteğmenin aradığını söylediler. "Allah, Allah! Kim ola ki?" diye düşündüm. Baktım ufak boylu bir adam; Faik Özdemir. Bu arkadaş, İstanbul Kirazlımescid'de kalmış, hizmeti biliyormuş. Benim adresimi Isparta'dan vermişler. Olduk İzmir'de üç kişi. Ahmet Feyzi Ağabey falan var ama onunla o kadar irtibatımız yoktu o zaman. Üçümüz bir araya gelip, haftada bir gün olmak üzere, sırayla evlerimizde ders yapmaya başladık. Benim ev Ballıkuyu'daydı o zamanlar.

MUZAFFER ARSLAN

Mustafa Birlik bana dedi ki: "Erzurumlu bir çocuk var, bir Nurcu olsa çok kıyak olur." "Öyle mi? Kim bu?" dedim. "Muzaffer Arslan" diye cevap verdi. Muzaffer Arslan üç ay amelelik yapıp iktisatla bir sene geçiniyormuş. Hanlarda, umumi yerlerde yatıyormuş. Bir gün Faik kardeşimiz ikindi namazına camiye gitmiş. İmam, müezzin, bir de Muzaffer Arslan'ın caminin bahçesinde konuşmalarına kulak misafiri olmuş. Muzaffer Risaleleri tenkit ediyormuş. Faik, konuşmalarına iştirak edip Muzaffer'e Risaleleri hiç okuyup okumadığını sormuş. Okumadığını söyleyince ona *Siracü'n-Nur*'u vermiş. Onun etkisi kuvvetli olmuş ki bir gün üç kişilik dersimize Muzaffer de iştirak etti. O gün de *İktisat Risalesi*'ni okuyorduk. Kendi meşrebine uygun olduğundan mıdır nedir, *İktisat Risalesi* çok hoşuna gitmişti. Risalelerle tanıştıktan sonra, gerçekten de Mustafa Birliğin dediği gibi, Muzaffer'in çok hizmetleri oldu.

İLK OSMANLICA İŞÂRÂTÜ'L-İCÂZ KİTABI

Derken bizi daha on bir ay olmadan 1955'de İzmir'den Anka-

ra'ya gönderdiler. Orada da on bir ay kaldım. Ankara'da kaldığımız ilk yıl babam Ankara'ya yanıma geldi ve büyük oğlum Hüseyin'i memlekete götürdü. Hüseyin beş yaşındaydı o zaman. Ben birkaç ay sonra çocuğu almak için Karamanlı'ya gittim. Oradan dönerken Isparta'ya uğradım. Burdurlu olduğumuz için yolumuz Isparta'dan geçiyordu. Fakat Üstad Emirdağ'a gitmiş. Isparta'da evvela Hüsrev Ağabey'e gittik. "Nereye gidiyorsun?" dedi. "Üstad'a" dedim. "Öyleyse bu Arapçadan Türkçeye çevrilip Osmanlıca olarak teksir edilen *İşârâtü'l-İcâz* kitabını Üstad'a götür. Üstad tashih edecek" dedi. Oradan ayrılmış Afyon'a gittik. O gece bir otelde kaldık. Ertesi gün Eskişehir arabasına binip Emirdağ'a gelince, "Burada ne kadar kalacaksın?" diye şoföre sordum. O da, "Hocaya mı gideceksin?" dedi. Ben, "Evet" deyince, "Bekleriz o zaman sizi" dedi. Bu tavrı, Üstad'ın o civarda sevildiğinin, ona hürmet edildiğinin bir işaretiydi.

Emirdağ'da önce Mehmet Çalışkan'ın bakkal dükkânına, sonra da Üstad'ın yanına gittik. Kitabı, daha doğrusu kitabın formalarını Üstad'a götürüp verdim. Nüshaları alınca çok memnun olduğunu söyledi. Hüseyin de yanımdaydı. Üstad ona dönerek, "Bunun adı ne?" dedi. Ben, "Hüseyin" deyince, "Maşaallah" dedi ve dua etti. Ziyaret sonrasında aynı arabayla yola devam ettik. Dört ay sonra bu kitap ciltli olarak çıktı.

TEKSİR MAKİNESİYLE ALTMİŞ BEŞ SAYFA

Ankara'ya tayin olduğumuz vakit, ilk olarak Hukuk Fakültesinde okuyan Atıf Ural'ı bulmuştuk. Küçük bir odada kalıyordu. *Haşir Risalesi*'ni çok severdi. Ne zaman okumaya başlasa uykusu dağılır, sabaha kadar *Haşir Risalesi*'ni okurdu.

1955'in Kasım ayında bir gün, "Ali Ağabey, şu *Haşir Risalesi*'ni teksir yapsak?" dedi. "Olur, ama teksir için bir teksir makinesi lazım, daktilo lazım" dedim. O zaman malî yılbaşı mart ayıydı. "Mart gelsin eğer maaşlara bir fark gelirse taksitle bir teksir makinesi alırsız" diye de ekledim. Mart geldi ama maaşlarda bir değişiklik olmayınca makineyi alamadık. Bu arada Atıf'ın ağabeyi Kemal Ural, Balıkesir Kepsut'tan Kastamonu Taşköprü'ye tayin olmuş. Oraya giderken Atıf'a uğramış. Atıf teksir meselesinden bah-

sedince bir miktar para çıkarıp uzatmış. “Al şu parayı ve bir teksir makinesiyle bir daktilo al” demiş.

Teksir makinesi ilk geldiğinde babam vardı evde. Ondan gizlice arkadaki mutfaktan soktuk içeriye. Babam gittikten birkaç gün sonra kardeşler bizim eve geldi. Çalıştıracamız ama kimse bilmiyor. Ali İhsan Tola, Said Özdemir, Mustafa Türkmenoğlu Atıf Ural, birkaç kardeş ve ben. Yepyeni bir teksir makinesi... Makineyi çalıştırdık. Mürekkebinı koyduk. Said Özdemir teksir makinesinin kolunu tuttu. Ali İhsan Tola kendine has üslubuyla “Çevir kardeşim, çevir” diyordu. “Dur dur dikkat et!” “Kâğıt getirin” filan derken bir heyecanla makineden ilk kâğıt çıktı.

Teksir makinesini tecrübe ettik birlikte ama, sonrasında teksiri yapacak Atıf’la ikimizden başka müsait kimse yok... Bir şekilde bu işi ikimizin yapması lazımdı. Ama bende de çocuk var. Sonra mesaiye gidip uçuşa çıkıyordum. Dolayısıyla güzel uyumam lazımdı. Bunlar mani oluyordu.

Derken evvela apartman satıldı ve yeni ev sahibi “Çıkın” dedi. Filomuzun İstanbul’a gitme ihtimali vardı.

İşler çok karıştı. “Teksir olacak.” “İstanbul’a gideceğiz.” “Evden çık.” Ne yapacaktık?

Hanımın kardeşi Celal, Ankara’da Tıp Fakültesinde talebeydi o zamanlar. Memlekete gidiyordu. Ona “Ablanı ve çocukları al git” dedim. Onlar gittikten sonra hava meydanına vardım. Benimle birlikte birkaç kişiye, “İkinci bir emre kadar uçmayacaksınız!” dediler. Uyku meselesi de halloldu.

Peki, ev meselesi nasıl hallolacaktı? Ev sahibi dedi ki: “Madem tayin meselesinden dolayı sıkıntıda-sın, eşyaların bir süreliğine evin bir odasında dursun.” Böylelikle ev meselesi de halloldu. Bütün meseleler hallolduktan sonra Atıf’ın Ulucanlar’daki dershanesinde başladık teksir yapmaya. Mesaiden gelince bir başlıyordum teksir makinesini çevirmeye, ta sabah dörde kadar. Atıf da makineden çıkan kâğıtları dağıtıyordu ki birbirlerine yapışmasınlar. Sabah dörtte sabah namazını kılıp yatıyordum. Üç saat uyuyup kalkıp alaya gidiyordum. İçindeki ayet-i kerimleri Harbiye’de yedek subay talebe olan Mustafa Sungur yazıyordu. Altmış

beş sayfanın bittiği gün alaya gittiğimde, filonun İstanbul'a nakle-
dileceği haberini aldım.

UÇAĞIM ARIZALANINCA YERE DÜŞTÜK

Sene 1956... Bizim filomuzun tayini Ankara'dan İstanbul'a çıktı. Bir yere tayin olduğumuzda ev eşyalarımızı uçakla taşıyorduk. Eşyalarımı İstanbul'a getirmek üzere uçağa yüklediğim gün, koyma dediğimiz halde bir yüzbaşı bazı demir eşyalar da yükledi. Tabii yükümüz çok oldu. Uçak, yirmi kişilik C-47 Dakota, pervaneli uçak... Bu uçaklar 1939'dan 1995 senesine kadar kullanılmıştı. Dünyanın en çok uçan uçaklarıydı onlar.

Velhasıl İstanbul'a doğru havalandık, Yalova üstünde iken uçakta bir arıza meydana geldi. Meydana inmek için manevra yapamadık. Geri dönmek de mümkün değildi. Baruthane denilen mevkide, tarlaya mecburi iniş yaptım. Tam ineceğimiz sırada önümüze Demir Yolları'na ait upuzun bir demir direk çıkmasını mı? Çarptık. Uçak bir vurdu, bir daha vurdu. Sol kanat, sol motor ve kuyruk koptu. Uçak biraz gidip durunca, baktım ki önüm açık, ama çok şükür ben de hiçbir şey yok...

Asıl enteresan olan eşyaların bulunduğu yer sanki kaza görmemiş gibiydi. Eşyaların yanında bizden habersiz uçağa binen iki de asker varmış. Çok şükür ki onlara da bir şey olmamıştı. İçeride ayrıca üç-dört kişi daha varmış. Onlarda hafif sıyrıklar, yaralanmalar vardı, hepsi o kadar.

Alli Demirel'in yıllarca pilotluğunu yaptığı C-47 Dakota askeri uçak

Üstadımıza bir ziyaretimde anlattım bu kazayı. Üstad cevaben, Emirdağ'da Çalışkanlar'ın dükkânı yanında bir yangın çıktığını, içerde *Ayetü'l-Kübra* olduğunu, onun hürmetine Allah'ın inayet ettiğini ve dükkânın mahfuz kaldığını söyledi. Benim eşyalarımın içinde de Kur'an-ı Kerim, *Sahih-i Buharî* ve bazı Risaleler vardı.

ÜSTAD'IN SEVİNCİ

Kazadan sonra istirahat verdiler. Memlekete giderken önce Ankara'ya vardım. Tashih için Üstad'a götüreyim diye *Haşir Risalesi*'ni verdiler. Üstadımız Isparta'daydı o zamanlar.

Önce Hüsrev Ağabey'e gittim. Bir nüshayı ona verdim, almadı. Sonradan anladım ki, bu nüshalar Latin harfleriyle olduğu için almamış. Sonra Üstad'ın yanına vardım. Üstad da bir yere gidiyormuş. Ayakta, merdivene yakındı. Kitabı kendisine verince, "Kardeşim, ben bu risaleyi yirmi kitap yerine kabul ettim" dedi. Sonra bir şey demek istiyor ama ben anlamıyordum. Meğer elimdeki ikinci nüshayı da istiyormuş. Ceylan, "Elindekini de istiyor" dedikten sonra anlayabildim. İki nüshayı da alarak bizi taltif etti.

BİRİNCİ ORDU KOMUTANININ UÇAĞI İLE NURLARI HAVADAN TAŞIMAK

Kitaplar Ankara'da basılıyor, Said Özdemir Ankara'da 12. Nakliye Hava Alay Komutanlığı'nda Astsubay Mehmet Akif Usanmaz'a gönderiyor, oradan İstanbul Yeşilköy Hava Meydanı'na, yani bana geliyor, ben de gerekeni yapıyordum. Bu şekilde Ankara'dan kolilerle Risale geliyordu. Kolilerin üstünde ne yazıyordu biliyor musunuz? "İstanbul Medresesine." Bazılarında da "Ankara Medresesinden İstanbul Medresesine" yazıyordu.

Üç-dört sene evvel Said Özdemir'i gördüğümde hatırıma geldi ve "Sen mi yazıyordun bu yazıları?" diye sordum. O da, "Evet, ben yazıyordum" dedi. Şimdi düşünüyorum da, ne yapsın adam? Yoksa kitaplar koskoca hava alanında kaybolacaktı.

Bir keresinde bir paket geldi. Bir kaldırdım ki, sanki içinde kurşun varmış gibi ağırdı. Üzerinde yine "İstanbul Medresesine" yazıyordu. Paketle birlikte Kirazlımescid 46 numaraya vardık. Hemen paketi açıp baktık. Kuşe kâğıda basılmış Üstad'ın fotoğrafları

vardı. Ondan dolayı bu kadar ağırmış. Daha önce, İstanbul'da ciltlenmek üzere 500 adet *Tarihçe-i Hayat* gönderilmişti. İşte, her kitap için beş fotoğraf olacak şekilde toplam 2500 adet fotoğraf göndermişlerdi.

Kitapların ciltleri İstanbul'da yapılmaya devam etti. Birkaç ay sonra da geri kalan 4500 kitap için 22.500 adet fotoğraf, makarna kutularının içinde geldi.

Zamanında rahmetli oğlum Hüseyin, "Baba ben bunları yazmak istiyorum. Bir de Mehmet Akif Ağabey'le bir röportaj yapayım" dedi. Ben de Mehmet Akif'le bu vesileyle konuştum. "Ağabeyciğim, sana gelen Risaleler üç-dört paketti. Bazen bir kamyon geliyordu bizim oraya. Biz her tarafa gönderiyorduk" dedi.²¹

O zamanlar her sabah Ankara'daki Hava Kuvvetleri'nden biri şarka, biri garba iki kurye tayyaresi kalkıyordu. Garba giden sabahleyin kalkıp Eskişehir, İstanbul, Bandırma, Balıkesir, İzmir'e varıyor, sonra akşama Ankara'ya dönüyordu. Şarka giden de Merzifon, Kayseri, Malatya, Diyarbakır'a uğrayıp dönüyordu. İşte Mehmet Akif sadece İstanbul'a değil, bu iki uçağın gittiği bütün vilayetlere üçer-dörder paket Risale gönderiyormuş. Bazen bir kamyon Risalenin dağıtıldığı oluyormuş.

Bir şehre vazifeli olarak gideceksem, bu bir gün önceden belli olurdu. Bana uçuş yazıldığı günün akşamı Süleymaniye'ye gider, o şehre gidecek emanet olup olmadığını sorardım. Eğer varsa uçağımın kolileri oraya götürür, oradaki kardeşlere teslim ederdim.

Bir gün zamanın Birinci Ordu Komutanı bizim komutana telefon etmiş ve "Bana bir tayyare hazır edin. Yarın Bursa'ya teftişe gideceğim" demiş. Uçağın pilotu olarak beni ve bir arkadaşı yazmışlar. Ben yine akşamdan Süleymaniye'ye gidip Bursa'daki kardeşlere ulaştırılacak Risaleleri istedim. Onlar da hava meydanına getirdiler.

Sabah olunca kolileri yükledik. Fakat o gün hava biraz bozuktu. Bizim komutan yanımızda telefon etti Ordu Komutanına. "Pa-

²¹ Mehmed Akif Usanmaz'ın hatıraları bu kitaptan okunabilir. S. 221.

şam, hava bozuk, bugün gitmeseniz...” dedi. “Kardeşim, bineriz tayyareye, gidemezsek döneriz” demiş. Birinci Ordu Komutanı yanında bir emir subayıyla bindi bizim uçağa ve havalandık. Baştan yağmur yağmaya başladı. Baktık, Bozburun tarafına varınca hava açılırverdi. Bursa’ya inince bize paşanın pilotları diye bir cip verdiler. Eşyaları koyduk cipe ve Çekirge mevkiindeki askerî birliğe gittik. Meğer o cip tabur komutanınınmış. “Verin o cipi” deyip onu aldılar ve bize kapısız bir jip verdiler. Kolileri diğer cipe taşıırken pilotun paketleri diye oradaki askerler de şevkle taşıyordu. O ciple doğruca Leblebici Ali Çakmak’a gittim ve kitapları teslim ettim. O zaman Bursa’da hizmetlerle Ali Çakmak ilgilenirdi. Hâlâ hizmet eder Bursa’da.

Cenab-ı Hak nasip etti, hiçbir şey soran olmadan, Allah’ın lutfuyla yaptık bu işleri. Bu hizmette ister kabiliyetli ol, ister olma, Cenab-ı Hak kulağından tutuyor yaptırıyor.

TAKİPLER, BASKINLAR...

1957 senesinin başında, uçak kazasından dört ay sonra, o kazadan mütevellit belim ağrımaya başladı. Kasımpaşa’daki Deniz Hastanesi’ne gittim. “Arkadaş sen pilotsun biz senin derdinden anlamayız. Seni Eskişehir Hava Hastanesi’ne gönderelim” dediler.

Eskişehir’de indim ve doğruca Saatçi Şükrü Yürüten Ağabey’in dükkânına vardım. Ceylan Çalışkan geldi. “Üstad burada. Fakat Yarbay Reşat Bey geldi. Bazı hadiseler oldu. Biz namazı kılıp hemen Emirdağ’a gideceğiz. Sen de şehrin dışına çık. Üstad’ı orada görürsün” dedi. Öyle yaptım ve namazı kılar kılmaz şehrin dışına çıkıp beklemeye başladım. Derken Üstad’ın bindiği araba gözük-tü. Yaklaştı, yaklaştı ve önümde durdu. Ceylan şoför, Zübeyir Ağabey onun yanında, Üstad da arkada... Kapıyı açtı ve “Ne arıyorsun sen burada?” diye sordu Üstad. “Efendim belim ağrıdığı için hastaneye geldim” dedim. “Senin hiçbir şeyin yok” dedi ve gitti. Hakikaten sonra hastaneye gittim ama hiçbir şey olmamış gibi iyileştim ve bu yaşa geldik, hiçbir şey kalmadı o ağrıdan.

Üstad’la görüştükten sonra tekrar Saatçi Şükrü Ağabey’in dükkânına geldim. Meğer polisler benim Üstad’la konuştuğumu gö-

rüp İnzibat Başçavuşu'na demişler ki: “Şurada bir tayyareci var, git onun hüviyetini al.” Dükkânda otururken Başçavuş yanıma gelip hüviyetimi istedi. Verdim. Bir hafta sonra Yeşilköy'e, vazifemin başına vardım. “Yahu ne yaptın sen?” demeye başladı arkadaşlar. “Hiçbir şey yapmadım” dedim. Meğer Eskişehir Valisi, “Uzun zamandır bu taraflarda tarikatçılık yapan Said Nursî isminde birisinin, birliğinizden Kıdemli Başçavuş Ali Demirel aracını durdurmuş, elini öpmüştür” gibi bir yazı yazmış. Bizim kumandan şaşırıp kalmış. İki kişiye sormuş. Birisi, “O namazını kılar, iyi birisidir” demiş. Diğeri de, “Kitap okur ama yasak değil zaten” demiş. Komutan da, “Yazın öyleyse müspet bir yazı” deyip gitmiş.

1958 senesiydi. Alay için bir perde alınacaktı. Ben gidip aldım. Arkadaşlar yetmediğini söyleyince ben bir daha gidip alacağımı söyledim. Ama kumandan, “Onu göndermeyin” demiş. Meğer emniyetten biri gelip komutana demiş ki: “Bu Ali Demirel çok tehlikelidir. Biz bunu devamlı takip ediyoruz. Bir şehre bir vazife çıksa—bir gün evvelden program yazıldığı için—hangi vilayete gittiğini bildirip ‘Pilot Ali Demirel gelecek. Kiminle görüşüğünü takip edin’ diye haber veriyoruz, onu takip ettiriyoruz. Arkasında bir sürü polis var.”

Daha sonra kumandan bana çıkıştı. “Yahu bir adam için yazık değil mi bu memleketin parasına?” dedi. Yani benim için diyor... Ama ondan da hiçbir şey çıkmadı, hamdolsun.

Bir süre sonra 27 Mayıs 1960 İhtilali oldu. İhtilaldan üç-dört ay sonra Ankara'ya vazifeli olarak gittik. Ulus'ta Murat Lokantası'nın üstünde Said Özdemir'in dershanesi vardı. Ankara'ya vardıkdan bir hafta sonra oraya gittim. Meğer o gün baskın varmış. Zübeyir, Abdullah Yeğin Ağabeyler bir yerden gelmişler. Bizi de alıp götürdüler. İki gün gözaltında tutup ifadelerimizi aldılar ve benimle birlikte bazılarını bıraktılar.

İstanbul'daki kumandan bunu duyunca, “Ben Ali Demirel'e göstereceğim!” diye kızmış. Birkaç gün sonra İstanbul'a geldim. O gün ihtilalciler yedi bin subayı terhis ettirmiş ve aynı gün tebliğ etmişler. Bizim kumandan ertesi gün geldi. Fötr giymişti. Üzüntü-

sünden başı eğik geziyordu. Ama bize bir şey demedi.

Biz dokuz sene daha çalıştıktan sonra 1969'da normal yolla emekli olduk. O yıllarda yalnız devletten emekli olunabiliyordu. Beni askerlikten çıkardılar mı biterdi her şey; ama Allah içimizdeki korkuyu almıştı. Bu zamanda bile hâlâ Risale-i Nur'dan korkan insanlar var. Biz korkmuyorduk o devirde. Daha doğrusu korkmak aklımıza gelmiyordu.

ÜSTADIMIZIN TALTİFİ

Risaleleri yazmak çok mühim... İnsanı okumaya teşvik ediyor. Hem yazdıkça da öğreniyorsun.

Vazifeliyken gece saat 03.30'da kalıp Risale yazar, sonra da görevime giderdim. İzne ayrıldığımda da hiç durmadan yazardım. Hem de ne şevkle! İzmir'de *Tılsımlar Mecmuası*'nı yazmaya başlamıştım. Askerlik mesaisinde yazmak zor oluyordu tabii. Ankara'ya tayin olunca orada da devam ettim yazmaya. İstanbul'a gelince tamamlayabildim. "Ben bunu Üstadımıza vereyim" diye düşündüm. O vakit Üstad'ın yanına giden Ahmet Aytimur'a verdim. Üstadımızda *Tılsımlar Mecmuası*'nın olmadığı bir zamana denk gelmiş. Çok memnun olduğunun haberi geldi.

Bir sefer Eskişehir'e gitmiştim. Üstad'la otelde karşılaştık. Zannediyorum Hacı Hilmi Efendi'yi ziyarete gelmişti. Beni görünce hemen sordu: "O Tılsımlar'ı sen mi yazdın?" "Evet efendim" diye cevap verdim. "Ben sana yüz banknot vereceğim" dedi ve ekledi: "Seni otuz talebe yerine kabul ediyorum."

"BURDUR'DA ON BİN TALEBEMİN OLMASI LAZIM!"

Eskişehir'de, Üstad'ı ziyaretimiz esnasında "Nerelisin sen?" diye sormuştu. Ben "Burdurluyum" deyince birden ciddileşti. "Burdur'da on bin talebemin olması lazım! Isparta'da on bin talebem var. Ama Burdur'da kemiyete ihtiyaç yok. Bir talebe bin talebe yerinde" dedi ve bazı talebelerinin isimlerini zikretti. Binbaşı Asım, Mustafa Çavuş... Ve hizmetlerini anlattı. Mesela Mustafa Efendi isimli birisi varmış, Yeşilovalı. Risale-i Nur'a o kadar çok hizmet etmiş ki... Hakikaten bin talebe yerine geçecek gayrette hizmetleri olmuş.

ÜSTAD İSTANBUL'DA

1960 senesinin birinci veya ikinci günü bizim hanım derse gitmişti. Eve gelince dedi ki: “Müjde, Üstadımız İstanbul’a geliyor-muş.” Hemen sivil giyinip Kirazlımescid 46 Numara’ya gittim. “Üstadımız nereye gelecek?” diye sorunca, “Vallahi bizim haberi-miz yok” dediler. Bu cevabı alınca oradan çıktım. Risalelerin Ana-dolu’ya sevkini yapan Halil Yürür takıldı arkama. “Bu ne yapar eder, Üstad’ı bulur” diye beni takip ediyordu. Gelmemesini söyle-sem de durduramadım.

Doğruca Avukat Bekir Bey’in yazıhanesine gittim. Yazıhane o zaman Cağaloğlu’ndaydı, Atay Apartmanı’nda. Rahmetli Atıf Ural’ın ağabeyi Kemal Ural vardı orada. Onun haberi varmış. Üs-tad’ın Piyer Loti Otel’ine gittiğini söyledi. Vardık otele. Sonradan isminin Faruk Eriş (Birinci Şubeden) olduğunu öğrendiğim bir irticai şefi, otelin kâatibi kılığında karşımıza dikildi. “Buyurun efendim, ne istiyorsunuz?” dedi. Ben de “Bediüzzaman’a ziyarete geldik” dedim. Cebinden bir kalem çıkardı, “İsminizi söyleyin, yukarıya telefonla bildireyim” dedi. Ben de “İsme lüzum yok, bir ziyaretçi dersiniz” dedim. Halil de yanımdaydı. Aynı salonda karşı-da her masada bir adam oturuyordu. Ya polis, ya da gazeteciydi bunlar. Hızlı hareket ettiğimden mi, yoksa ortamdaki insanlardan mıdır, tam anlamadım; birden içim daraldı içeride. Biraz nefes almak için dışarı çıktım. Baktım karşıda siyah bir araba var. İçinde polisler oturuyordu. O arada Halil Yürür, “Ali Ağabey!” diye ba-ğırmasın mı? Hemen akabinde Üzeyir Şenler geldi. Üstad’a de-mişler ki: “Tayyareci Ali ile Halil Yürür geldi.” Üstad “Hemen gel-sinler” demiş. Onunla birlikte yukarı çıktık.

Ertesi günkü *Milliyet* gazetesi şöyle yazıyordu:

“İstanbul teşkilatından olduğu anlaşılan ‘Ali Ağabey’ isminde birisi en son saat 19.30’da vakit geçirilmeden kabul oldu.”

ÜSTAD’IN ODASINDA...

Üstad karyolada oturuyordu, Bekir Berk’le Necdet Doğanata ayakta-ydı. Necdet Bey’i ilk defa orada gördüm ben. Zübeyir Ağa-bey yanında, ben ayakucundayım. Mehmet Fırncı, Galip Gigin,

Hakkı Yavuztürk de ordaydılar. Üstad, “Bu kadar kalabalık nasıl geliyorsunuz siz buraya? Bu kadar tezahürat niye? Ben sizi çağırcağıktım” diye bizlere, yani içeride olanlara önce sitem etti. Sonra epey konuştu. O gün Üstad’ın sesi ilk ziyaretimizdeki gibi gür çıkıyordu. Sonra beni gösterip “Bu kim?” dedi. “Tayyareci Ali” dediler. Beni daha evvel bıyıklı görüyordu hep. Sonra bıyıklarını kestirmem istendiği için o gün gittiğimde bıyıksızdım. Hemen akabinde Üstad odadakilere döndü ve “Sizi affettim” dedi.

Bir ara Üstad yatağın içinde konuşurken birden ayağa fırladı. Biz hepimiz hayret ettik. Sonradan Bekir Bey onun gibi kalkmaya çalışmış, denemeler yapmış; ama Üstad gibi yapamamış. Düşünün, üç ay sonra vefat etti Üstad.

O anda 31 Mart Hadisesi’nde Divan-ı Harb-i Örfi’deki mahkeme safahatından anlatıyordu:

“Mahkeme Reisi Hurşit Paşa bana ‘Said sen de mürteciymişsin?’ diye sordu. Ben de ona ‘Meşrutiyet bir zümrenin istibdadı ise bütün cin ve ins şahit olsun ki ben mürteciyim’ dedim.”

Bir ara da dedi ki: “Kardasım, ben bir emir versem Türkiye’yi yüz Şeyh Said gibi karıştırırım. Fakat bin Şeyh Said kadar kuvvetimiz de olsa, müspet hareket edeceğiz, asayiş muhafaza edeceğiz.”

Mehmet Fırcı’nın anlattığına göre, Üstad bu sözleri Ankara’da da söylemiş. Oradaki kardeşlere de çok tesir etmiş.

Üstad Bekir Berk Bey’e üç sefer tekrar ile, “Ben seni vekil tayin ettim” dedi. Bekir Berk Bey’in, Üstad’ın vefatından on üç sene sonraya kadar Risale-i Nur’un fahri avukatlığını yaptığını düşünürsek Üstad’ın bu sözündeki incelik meydana çıkar. Ayrıca Üstadımız, vefatından evvel imzaladığı boş kâğıtları, icap ederse kullanması için Bekir Berk’e vermiş. Yani o kadar kendisine itimat ediyordu.

YEŞİL BATTANIYE İÇİNDEKİ YORGAN

Ziyaret sonrasında Zübeyir Ağabey bana, “Yeni bir yorgan var mı?” diye sordu. Onların içinde evli olan yalnız ben vardım. Hiç kullanılmamış bir yorgan getirdim Üstad’a. Yine *Milliyet* gazetesi

ertesi günü şöyle yazıyordu: "Talebenin biri, yeşil battaniyenin içinde yeşil atlastan bir yorgan getirdi." Hâlbuki sadece battaniye yeşildi. Yorgan yeşil değildi. Düşünün, Üstad'ın siyah olan şemsiyesini bile yeşil diye yazmışlardı. Gayeleri Üstad'ı bir şeyhe benzetip onu olmadığı bir şekilde göstermekti.

Üstad konuşma esnasında, "Üç-dört gün kalacağım, Eyüp Sultan'a gideceğim" demişti. Ertesi gün gazeteciler yattığı odanın balkonuna çıkıp öğle namazını kılarken fotoğrafını çekmişler. Üstad buna sinirlenip hemen Ankara'ya döndü. Üstad'la son görüşmemiz böyle oldu.

MİLLİYET GAZETESİNİN HABERİ

Said-i Nursî Şehrimizde

Şehrimize gelen Said-i Nursî başka kimseyle görüşmemiş ve otelden gitmiştir. Müritlerden biri de ağlayacak hale geldiği halde kabul edilmemiştir. Saat 19.30'a kadar kabul edilenlerin sayısı 11'i bulmuştur. Kendisini "İstanbul teşkilatından Ali Ağabey" diye tanıtan biri, vakit geçirilmeden kabul edilenlerdendi.

Said-i Nursî şeh	
♣ <i>Bayraktarı Birincide</i> İzmiri kanamış ve otelden gitmiştir. Müritlerden biri de ağlayacak hale gelmiş halde kabul edilmemiştir. Saat 19.30'a kadar kabul edilenlerin sayısı 11'i bulmuştur. Kendisini "İstanbul teşkilatından Ali Ağabey" diye tanıtan biri, vakit geçirilmeden kabul edilenlerdendi. AKŞAM NAMAZI Said-i Nursî saat 18.50'de müritleriyle birlikte akşam namazını kılmaya başlamıştır. Başlarında yeşil takke olan cemaate, içlerinden birinin nutukçuluk ettiği dışarıya akseden tekkir kosterinden anlaşılmıştır. Said-i Nursî 29 sayılı odada suyağı Ziver Gündüzalp'te birlikte kalmaktadır. 3 yataklı olan 28 sayılı odada ise zoforu Hüsnü Bayram ile Nuri Güleş yatmaktadır.	MÜRİTLERİN HABERİ Said-i Nursî'nin iki tane bavul, bir kapaklı sepet, bir çanta ve bir teneke (briket) taşıdığı söylenmektedir. Müritlerden birinin elinden tutarak çıkartılmıştır. Mürit çantayı teslim almadan önce başını koymuş, diğeri de aynı hareketle mukabele etmiştir. Said-i Nursî'nin dışına çıkarak her mürit de kendisi ile konuşmuştur. Bunlara Ziver Gündüzalp "Üstad çok halis, ses çıkartıyor. Size junları buyurdu: Kısate-i Nur'u okumak, beş görmek" denmektedir. Said-i Nursî'nin karyolasına iki şifre konulmuş ve müritleri yeşil atlas kaplı bir yorgan ile, yeşil bir battaniye sarılmışlardır. Dairenin koridoru açılan kapının dışındaki kolu rahatsız etmek için çıkarılmıştır. Said-i Nursî ve müritlerinin bir biri...

2 Ocak 1960 tarihli *Milliyet* gazetesi, ilk paragrafta Ali Demirel'in anlattığı 'Ali Ağabey' ve son paragrafta 'Yeşil Atlas Yorgan' meselesini böyle vermişti.

Akşam Namazı

Said-i Nursî saat 18.50'de müritleriyle birlikte akşam namazını kılma-ya başlamıştır. Başlarında yeşil takke olan cemaate, içlerinden birinin müezzinlik ettiği, dışarıya akseden tekbir seslerinden anlaşılmıştır. Said-i Nursî 29 sayılı odada "uşağı" Ziver Gündüzalp'le birlikte kalmaktadır. 3 yataklı olan 28 sayılı odada ise şoförü Hüsnü Bayram ile Nuri Güleç yatmaktadır.

Nüfus Cüzdanı Yok

Said-i Nursî'nin nüfus cüzdanı yanında olmadığından otel idaresine ibraz edememiştir. Nursî'nin para ve hüviyet cüzdanı taşımadığı yakınları tarafından söylenmiştir. "Üstad"ın müritleri onun kaldığı katta oda tutmak istemişlerdir. Fakat dairesinin yanındaki odanın tarafımızdan tutulduğunu öğrenince sinirlenmişlerdir. Bunlardan Ahmet Aytimur adında bir üniversite talebesi alt katta bulunan 3 kişilik 28 sayılı odayı kapatmıştır. 32 sayılı odada ise iki "Nurcu" daha kalmaktadır. Otelde 11 Nurcu bulunmaktadır.

Nursî'nin Şikâyeti

19.15'te hususi daireden dışarıya terasa çıkan iki mürit otel müstahdemlerini aramışlardır. Müritlerin bu telaşının "Efendi Hazretleri"nin kaldığı dairedeki helanın "alafranga" oluşu ile ilgili olduğu anlaşılmıştır. Alaturka helanın uzakta bulunuşu ve "Üstad"ın buraya gidemeyecek kadar halsiz oluşudur.

Müritlerin Hareketi

Said-i Nursî'nin iki tahta bavul, iki kapalı sepet, bir çanta ve bir teneke ibrikten ibaret olan eşyaları İstanbullu iki müridi tarafından dairesine çıkarılmıştır. Mürit çantayı teslim etmeden öpüp başına koymuş diğeri de aynı hareketle mukabele etmiştir.

Said-i Nursî'nin dairesine girebilen her mürit de kendisi ile konuşmaktadır. Bunlara Ziver Gündüzalp, "Üstad çok halsiz, sesi çıkmıyor. Si-ze şunları buyurdu: 'Risale-i Nur'u okumak beni görmektir'" demektedir.

Said-i Nursî'nin karyolasına iki şile konulmuş ve müritleri yeşil atlas kaplı bir yorgan ile yeşil bir battaniye getirmişlerdir. Dairenin koridora açılan kapıdan dışarıdaki kolu rahatsız edilmemek için de kırılmıştır. Said-i Nursî ve müritlerinin hiç biri otelin lokantasında yemek yememiştir. Müritlerinden biri iki kantal sucuk alarak daireye çıkmıştır.

Emniyet Birinci Şube polisleri, otelin bekleme salonunda nöbet tutmakta ve gelen giden Nurcuları kontrol etmektedirler. Saat 22.15'te iki müridinin odadan inip oteli terk etmesi üzerine artık "Efendi Hazretleri"nin telefonla dahi olsa rahatsız edilmemesi istenmiştir.

KAYSERİ VE ŞERAFEDDİN KARTAL

Pilot olduğumuzdan tayyarelerin bakımı için Kayseri'ye sık girdik. Dikkatimi çekmişti: Kayseri'de camiler tıklım tıklım dolu olurdu. Fakat derslane yoktu. Birkaç defa "Yahu bu kadar dindar insan olduğu halde, burada bir derslane niye yok?" dedim.

Meslek hayatımızın sonunda, 1967'de tayinimiz çıkmasını oraya? İçimden şunları geçirdim: "Ali Demirel, Kayseri'nin derslanesiyle uğraşırken al bakalım, şimdi ne edeceksen et, işte sana vazife!"

Çocuklar İstanbul'da okudukları için onları götüremedim, kendim gittim Kayseri'ye.

Orada Ahmet Şükrü Kılıç diye öğretmen bir arkadaş vardı. O da İstanbul Bakırköy Lisesi'ne tayin oldu sonra. Babasının Kayseri'de dükkânı vardı. Oraya, "İrtibata geçebileceğim bir Nur talebesi var mı?" diye öğrenmeye gittim ki, baktım Ahmet'in kendisi orada... Meğer izin alıp memleketine gelmiş. "Haberin var mı? Erzincanlı Mehmet Küçükkağa diye birisi geldi, bir derslane buldu" dedi. Çok sevindim. "Nerde?" dedim. "Turan Oteli'nin yanındaki Şeyh Camii'nin orada" dedi. Hemen gittim. Henüz yeni kuruluyordu. İki aydır ev arıyorlarmış, ancak bulmuşlar. Ev bulamayıp çok darda kalınca Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin kabrine gidip himmet dilemişler. Allah'a dua etmişler. Allah da nasip etmiş.

Biz derslanede kalmaya başladık. Birkaç gün sonra bizi Eskişehir'e kursa gönderdiler. Kurstan geldik; fakat derslane öyle bir yerde ki, evler uzakta kalıyor, önü meydanlık... Ben resmî elbiselerle girip çıkıyordum. Herkes görüyordu. Sonra ben akşamları orduevinde kalmaya başladım. Akşamüstleri sivil geliyordum artık. Mehmet Kurdoğlu ile Hüseyin Bulut o sırada Kayseri'de, Mehmet Küçükkağa'ya yardım ediyorlardı.

Bir gün baktım bir karışıklıklar var... Meğer Müslim Gündüz oraya el koymuş. Mehmet Kurdoğlu oradan ayrılınca Müslim, Hüseyin'le konuşmuş ve derslaneye el koymuş. Bekir Berk'le Hilmi Doğan, Batman'dan Ali Mutlu'ya mektup yazmışlar. "Orada karışıklıklar var, tayyareci Ali Demirel'le konuş" diye.

Ben kurstan bir günlüğüne gelince Muzaffer Arslan'ı gördüm. Kayseri'ye gelmişti. Dershaneye gittiğimde de Müslim Gündüz'ü orada gördüm. O gece çekti gitti o. Bir iki adam da getirmiş, Muzaffer Arslan onların da otobüs paralarını verip göndermiş. Velhasıl, Muzaffer Arslan'la üç-dört ay orada kaldık, hizmetlerimiz oldu.

Muzaffer Arslan gidince, Bayram Yüksel, "Mersin hapsinde Şerafeddin Kartal var. Çıktığında onu oraya göndereceğim" dedi. Ve Şerafeddin Kartal'ı gönderdi. Bir sene Şerafeddin'le beraber Kayseri'de hizmet ettik beraber. Bir sene sonra İstanbul'dakiler "Biz günlük *İttihad* gazetesi çıkaracağız, emekliliğini iste, gel" dediler. Böylece ben de 1969'de emekli olup tekrar İstanbul'a geldim.

Şerafeddin orada kaldı. O sırada ehl-i tarik kardeşler geliyorlardı dershaneye. Nur talebesi olmak istiyorlardı. Fakat içlerinden bunu istemeyenler yabancı bir adamı, başına fötr giydirip dershanenin etrafında polis gibi gezdirip korkutmuş onları. Hiç kimse kalmamış Şerafeddin Kartal'ın etrafında. Yalnız Ahmet Gazezoğlu geliyordu.

Şerafeddin ne yaptı? Bir-iki çocuğa Risalelerden bazı bölümleri ezberletip dükkânları gezdi. Böylece yavaş yavaş Kayserililere Risaleleri tanıttı. Orada, Kayseri'de Şerafeddin'in çok hizmeti vardır.

"NERELERDEN NERELERE"

Daha önce de söylemiştim, İstanbul'a 1956 senesinde geldik. Nur talebelerini bulduk evvela. Kirazlımescid Sokak, Numara 46. Galip Gigin, Üzeyir Şenler, Hakkı Yavuztürk, bir iki kişi daha vardı o zamanlar. O zamanlar evli olup, ailesi de bu işlerin içinde olan pek Nur talebesi yoktu. Gidecek başka ev de yoktu. Bu kardeşlere hep "Bizim eve yemeğe gelin" diyordum. Israrla davet ediyordum. Önceleri gelmiyorlardı. Ama zorla getiriyordum. Sonra bizim evde ders yapmaya başladık. Bu zaman diliminde çok feyizli, nurlu ve bereketli hizmetler oldu, elhamdülillah.

Geriye dönüp baktığımız zaman büyük bir bereket ve mazhariyet olduğunu anlıyoruz. Hizmette maddi imkânların olmadığı

o günlerde evimiz; gelen giden kardeşler, dersler, sohbetler ve iştişarelerle—tabiri caizse—bir merkez gibiydi.

Bekir Berk, Mehmet Fırıncı ve Mehmet Birinci gibi kardeşlerle de sayısız hatıralarımız oldu. Hüsrev, Hulûsi, Ahmet Feyzi ve Mehmet Feyzi Ağabeyler hariç neredeyse o zamanın bütün Nur talebeleri bizim eve gelmişlerdir.

İstanbul’da, Fındıkzade semtinde yedi sene kaldık. 1964 senesinde Küçükçekmece’ye taşınmamızla yeni bir dönem açıldı. Çok güzel bir evimiz vardı. Kardeşlerimize teneffüs amacıyla da gelmek nasip oldu.

Hizmetler dönem dönem farklılaşıyor. Bir zamanlar evimiz Nur talebeleriyle dolup taşıyordu. Nefes alacak başka yer yoktu. Sonra imkânların artması ile dershaneler çoğaldı, hizmet alanları genişledi. Nurculuk böyle inkişaf edince, bu sefer kardeşler bizi davet etmeye başladılar. Bu hal bize “Nerelerden nerelere” dedirtiyor. Eskiden sabır dönemi idi, şimdi ise şükür dönemi el-hamdülillah...

EVDEKİ HİZMETLERİN KAYNAĞI

Evimizdeki hizmetlerin en büyük kaynağı bizim hanımdır. Eğer o kabul etmemiş olsa, izin vermemiş, razı olmamış olsa, böyle olmazdı. Tabii bizim hanım Risale-i Nur’u ilk tanıdığımızdan itibaren eve gelen giden Nur talebelerini dinliyor ve bu işin mühim bir mesele olduğunu hissediyordu. Kendi isteğiyle dershanelere gidip temizlik yapıyordu. O sahip çıkmasa nasıl yapardık? Seve seve yapıyordu.

O zamanlar çamaşır makinesi almak istemiştım. Hanım karşı çıkmış, “Bu kapıdan içeri sokmam” diye yemin etmişti. Sonra makinenin iyi bir şey olduğunu öğrenince, “Nur talebelerinin çamaşırlarını yıkayacaksam alalım” diyerek razı oldu. Ama hanım yemin etmişti. “Bunu nasıl halledeceğiz? Eve nasıl sokacağız?” diye düşünürken, Ceylan Çalışkan “Pencereden sokalım” dedi. Böylece mesele hall oldu. Sonunda çamaşır makinesi de kardeşlerin kıyafetlerinin temizlenmesinde istihdam olarak hizmetten nasibini aldı.

BİZİM ÇOCUKLARIN ESAS HOCALARI NURCULAR

Nur talebeleri bizim eve sürekli gelip gittiklerinden, çocuklar da devamlı onlarla birlikteydi. Umumi olarak biz de ilgileniyorduk; ama bizim çocukların esas hocaları Nur talebeleridir. Onların çok emeği vardır. Bilhassa Mehmet Birinci'nin, kızım Nurdan üzerinde çok etkisi olmuştur. Çocuklarım için, “Ne kadar iyi yetiştirmişsin” diyorlar. Ben yetiştirmedim ki, Nur talebeleri yetiştirdiler.

DÜNYADAKİ EN BÜYÜK SERMAYEM

İnsan iyi niyetli olunca Cenab-ı Hak sebepler ihsan ediyor. O gizli niyetini sen bilmiyorsun, Cenab-ı Hak biliyor. Cenab-ı Hak seni tayyareci yapıyor, Nur talebesi yapıyor, hizmete giriyorsun. Esasında bizim kabiliyetimizden değil, Cenab-ı Hakk'ın nasip etmesi... Yani bu davadaki en büyük mazhariyet istihdam olmaktır ki, bu da Allah'ın nasibiyle oluyor.

Benim bu hatıralarım, bu dünyadaki en büyük sermayemdir. Bediüzzaman Said Nursî gibi bir İslam kahramanını görüp sohbetlerinde bulunmam ve duasını almam en büyük mutluluktur. İnşallah ahirette Üstadımız ve bütün kardeşlerimizle birlikte Resulullah'ın livâü'l-hamd sancağı altında bulunmak nasip olur da orda bu dünyadaki hizmetlerimizi yâd eder, seyrederiz.

Bu hatıraların yazılmasına vesile olduğunuz için Allah sizden razı olsun Ömer Kardeş. Çalışmalarınızı destekliyor, kitaplarınızı okuyor ve çok istifade ediyorum.

(1930-)

ALİ OSMAN KARAHAN

Bediüzzaman Hazretlerinin *Şuâlar* kitabında Yalvaçlı Hafız Ali Osman Karahan Hocaefendi'nin, nam-ı diğer Topal Hafız'ın adı şu şekilde geçmektedir:

“Hadsiz şükrederim ki, Risale-i Nur'un hakiki sahipleri olan müftüler, vaizler, imamlar, hocalardan manevi kahramanlar meydana çıktılar. Şimdiye kadar Nurun fedakârları gençler, mektepliler, muallimler idi. Bin bârekâllah, Ethem, İbrahim'ler, Ali Osman'lar ehl-i medresenin yüzlerini ak ettiler, çekingenliklerini cesarete çevirdiler.”²²

Said Nursî Hazretleri bu mektubunda Ali Osman Hocaefendi'yi, Diyanet camiasından Risale-i Nur'a sahip çıkanlar içinde sayıyor, tebrik ediyor, örnek hoca olarak gösteriyor. “Ethem” olarak ismi geçen diğer kahraman hoca ise, Alamescid Köyünden İbrahim Ethem Talas'tır ki, ilerleyen sayfalarda hatıraları okunabilir.

Üstad Said Nursî Hazretleri'nin Yalvaç'a üç ziyareti olmuştur. Bu ziyaretlerin üçü de, birinci muhatap Ali Osman Hocaefendi'nin davetiyle gerçekleşiyor.

²² *Şuâlar*, s. 600.

Doğuştan kalça çıkığı bulunan hocaefendinin lakabı “Topal Hafız”. Kendisi bu lakabından dolayı rahatsız olmadığı gibi, “Bu benim ünvanım. Sen de yazabilirsin” dedi. Kendisini, Yalvaç’ta yaptırdığı caminin misafirhanesinde ziyaret ettik. *Şuâlar*’da isminin geçtiği yeri bize okudu ve bunun hikâyesini anlattı.

1939 senesinde Yalvaç’ta bir kaza kurşunuyla şehit olan Muallim Ahmet Galip Keskin, bir Yalvaçlı olarak Üstad Bediüzzaman Hazretleri’ne kalemiyle ilk hizmet edenlerdendir. Ali Osman Karahan, Yalvaç yöresinde Muallim Galip’ten manen devraldığı hizmet sancağını altmış senedir taşıyıp bugünlere getiren en büyük hâmillerden. Tabii kolay olmamış bu işler. Uzun, meşakkatli ve çileli Nur yolculuğunda takipler, baskınlar, karakollar, hapisler yakasını hiç bırakmamış.

Hafız Ali Osman, 1952 senesinde Risale-i Nur’u tanıdıktan sonra, Üstad’ı Bediüzzaman’ın tavsiyesiyle talebe yetiştirmeye çok önem vermiş; insanlara, gençlere Risale-i Nur dersleriyle ışık tutmuş, yol göstermiş, onların imanlarının inkişafına vesile olmuştur.

Yalvaç Nur hizmetleri, Hafız Ali Osman’ın kiralayıp hazırladığı medreseye Hz. Üstad’ın gelmesiyle başlamış, bilahare hocaefendinin kendi evinin altında devam etmiştir. Hafız Ali Osman, talebe sayısı artınca, dört katlı bir bina daha kiralayıp hizmeti genişletmiştir. Binanın tefrişatını yaptıktan sonra da uzaktan bakmamış; oranın aşçısı, temizlikçisi, sobacısı, bulaşıkçısı olarak bizzat vazife ifa etmiştir. Bu saydıklarını kendisi değil, yirmi üç seneden beri talebesi ve yakınında olan Bayram Özcan anlattı. Hafız Ali Osman, “Esağfirullah” diyerek sükût etti.

Hatıralarında, gençlik yıllarında yana yakıla tahkiki iman derslerini arayışları, o zamanki halet-i ruhiyesi ve aradığını bulduktan sonra arız olan müthiş vesvese, zannediyorum benim gibi birçok Nur talebesinin geçmişteki hatıralarına, duygularına tercüman olacaktır.

Bu ziyaretimizde önemli bir şey daha öğrendik: Hüsrev Altınbaşak Ağabey’in salâsını veren, cenazesini yıkayan ve namazını kıldırان, Hafız Ali Osman Hocaefendi’dir. Hüsrev Ağabey’i gasle derken bir müşahedesi ve bir tespiti olmuş.

Topal Hafız'ın hatıraları hakikaten çok önemli ve çok kıymetli... Daha evvel tam olarak hiç kaydedilmemiş ve yayınlanmamış. 26 Eylül 2010 Pazar günü ikindiden sonra başlayan sohbetimiz, yatsı namazına kadar devam etti. Biz Hafız hocamızda, vazifesini ifa etmiş insanlarda görülen huzur ve süruru gördük.

Uzun hatıraları yazılıp düzenlendikten sonra Ali Osman hocamıza tashih ettirilmiştir. Kendisi bazı düzeltme ve ilaveler yapmıştır.

Hafız Hocamızın hatıralarının sonuna yine bir Yalvaçlı olan Nuri Akgün'ün de kısa hatıralarını ilave ettik. Nuri Akgün'ün hatıralarını İstanbul'da kaydettik.

Hafız Ali Osman Karahan anlatıyor:

1930 Yalvaç doğumluyum, bana Topal Hafız da derler. Doğuştan kalça çıkığım var. Hafızım ve imamlıktan emekli oldum. Şimdi yine Yalvaç'ta ikamet ediyorum.

IZTIRAR HALİNDEKİ İHTİYAÇ

Yalvaç'ta hizmet Muallim Galip'le başlamış, bizlerle devam ediyor inşaallah.²³

Bana da Risale-i Nur, ıztırarî olarak nasip oldu. Şöyle ki:

İlkokuldan çıkınca, benim bu ayağımın sakatlığından dolayı, “İleride hoca olsun” diye hafızlığa vermişler. Hafız oldum ama her ne kadar hafız da olsak, merkez camilerin hiç birinde kadro yoktu. 1952'de Menderes'in camilere kadro vermesiyle 75 lira maaşla Yalvaç merkez Kaşhacıbey Mahalle Camii'nde imam oldum. Bu imam olma sevincimi Üstad sonradan kırdı geçirdi ya, birazdan anlatacağım.

İmamlık devam ederken birtakım okumuş insanlar, “Allah'ı göster bana, inanayım!” deyip alay ediyorlardı. Böyle bir dönemde hoca oldum ben, öyle bir zamandı. Sorulara cevap vereme-

²³ Ali Osman Karahan'ın Yalvaç'ta hizmetin başlangıcıyla ilgili hatıraları, “Muallim Ahmet Galip Keskin” başlıklı bölümde yer almaktadır. Detaylı bilgi için oraya bakılabilir. S. 252.

diğimden dolayı ızdırar halinde, “Ben bunun uzmanı değilim, buna cevap yok” deyip geçiyordum. İnsanların karşısında aşağılık duygusundaydım. Bu ızdırarı kim bilecek, başta Allah biliyor. O zaman, “Yâ Rabbi! Eğer ben bu vazifede kalacaksam bana bir yol göster” diye göle düşmüş bir insan gibi ızdırar halinde Allah’a yalvarıyordum.

İztirârî duruma düşende riya olmaz. Denize düşen bir insan, yüzme bilmezse kıyıda, kenarda olan birine ciddi olarak yalvarır, yapmacık olmaz yani. Aynen bunun gibi, mefkûre bakımından denize düşmüş bir muztar adam gibiydim.

Şimdi “niçin” ve “neden” sorularına cevap veren bir pozitif dönem geçiriyoruz. Hakikaten “neden” ve “niçin” araştırmasına giren bir insan, tahkikatın yolunu da açmış oluyor. Dinde de böyledir. Amentü’yü okuyan bu zaman insanına, “neden” ve “niçin”ler izah edilmezse, Üstad’ın tabiriyle, taklitte kalırsınız. İşte ben de böyle bir nur arıyordum. Biz hocaydık ama cevap veremiyorduk insanların sorularına.

Risale-i Nur’u tanımayan bir insan için, başka hiç bir imanı eser yok ki... “Karanlık Gecelerin Nurlu Sabahı” gibi bir kitabı gördük, nur görmüş aptala döndük.

ÜSTAD’IN YALVAÇ’A GÖNDERDİĞİ KİTAP

Isparta’nın Gelendost kazasından Halil Hafız namında birisi zaman zaman Üstad’ı ziyarete gidermiş. Yine ziyarete gittiği bir seferinde Bediüzzaman’ın Çam Dağı’nda olduğunu söylemişler. O da oraya gitmiş ve Çam Dağı’nda görüşmüşler Üstad’la.

Orada sohbet sırasında Bediüzzaman demiş ki: “Halil Hafız, sizin Gelendost’un ötesinde, gitmedim ama bir Yalvaç kazası var, bilir misin?” Halil Hafız da, “Bilirim Üstadım. Bazen pazar günleri oraya gideriz biz” demiş. “Orada Keskinzadelerden Galip Efendi vardı. Bir kaza ile vefat etti. Ona çok acıdım. Fakat oradan gelip de bu iman derslerinden istifade eden çıkmadı” demiş Üstad. Halil Hafız bu sefer toparlanmış, “Üstadım, bana emir buyurun, vazife verin ben oraya gidip Risalelerden, sizden bahsedeyim. İnşallah ben vesile olayım” demiş.

Ali Osman Karahan, Yalvaç'ta ziyaret ettiğimiz ekiple (26 Eylül 2010)

**(Soldan) Şakir Taş, Ahmet Cevad Yaşar, Ali Osman Karahan,
Ömer Özcan, Yusuf Yıldızhan**

O zamanlarda Üstad yeni yazıya müsaade edince, bir arkadaşımız *Asâ-yı Mûsâ'yı* daktiloyla yazıp Üstad'a vermiş. Hatta Üstad "Bu kargacık burgacık yazı neymiş böyle?" demiş. İşte Üstad, o kitabı Halil Hafız'a vermiş ve "Yalvaç'a gidersen ilk karşılaştığın kişiye benim selamımla birlikte bu *Asâ-yı Mûsâ'yı* ver" demiş.

Bu zat Yalvaç'a gelmiş, fakat bir korku düşmüş içine. Ya "Bu, dinî propaganda yaptı" derlerse, diye vesveseye kapılmış. Ama yine de azimli ki, "Bunu ancak imamlara verebilirim. Onlar da reddetmez ya" diye düşünmüş. Ben de o sırada merkezdeki Devlethan Camii'nde vekil olarak vazifeliydim. Geçici olarak...

Halil Hafız Yalvaç'a gelmiş ve benim imamlık yaptığım Devlet-han Camii'nde öğle namazını kılmış. Koynunda da *Asâ-yı Mûsâ* kitabı... Namazdan sonra beni takip etmiş. Ben de, bir barakada ayakkabı tamirciliği yapan bir arkadaşımı ziyarete gitmiştim. Derken sakallı, yaşlı bir adam geldi kapıya ve selam verdi. Tabii arkadaşım meşguldü ayakkabı işleriyle. O yüzden selamı ben aldım. "Evlat, evlat! Çok şanslısın, çok" dedi. Tabii ben henüz şansımın ne olduğunu bilmiyordum. "Selamın üzerinden ne şans?" dedim. "Bu selam benim değil, emanettir" dedi. "Nereden getirdin?" dedim. "Dünyanın en büyük âliminden" dedi. "Kim o yahu?" dedim. "O, dağlarda yaşar" dedi. Çam Dağı'ndan geliyor ya... "İnsin de hizmet etsin! Ne işi var dağlarda? İnsanların hizmete ihtiyacı var"

dedim. “İnecek, inecek... Ona Bediüzzaman derler” deyince ben irkildim. Burada Bediüzzaman’a yakındık ama ona yanaşmamamız için hakkında birçok iftira uydurmuşlardı. Şeyh Said’le karıştıranak “İsyan etmiş” diyorlardı. Sonra “Beline kadar örgülü saç var” filan... Biz hep böyle duyduğumuzdan, O zatı böyle bir adam şeklinde biliyor, fakat üzerinde durmuyorduk. “Sen de mi inandın bunlara?” dedi. “Ben onu hiç görmedim. Böyle diyorlar” dedim. İşte hep böyle iftiralarla insanları uzaklaştırdılar ondan. Sonra kitabı çıkardı ve “Al bu kitabı, ‘İlk selamı alana bu kitabı hediye et’ demişti bana. Beğenirsen oku, beğenmezsen gelip kitabı geri alacağım” dedi.

Yahu bir gecede, bir çırpıda bir kitap biter mi? Ben bitirdim. Daha sonra da o *Asâ-yı Mûsâ* kitabını tekrar tekrar, defalarca okudum. Aradığımı bulmuştum. Ve yeni kitaplar gelsin diye dört gözle bekler olmuştum.

Kısa bir zamanda toparlandım. İyice doldum. Boşalamıyorum bu sefer... Ondan sonra bütün imamlara “Yatsıdan sonra dağılmayın, biz geleceğiz. Ben yeni bir eser okumaya başladım. Size bir şeyler anlatacağım” diye haber göndermeye başladım. Lüküsleri yakıyorduk. Kırk-elli kişiye güzel güzel anlatıyordum. Tabii bu arada adliye de ayağa kaldırdık. Daha Üstad’ı tam tanımadan, görmeden ilk mahkememiz başladı. Yedi kere mahkemeye verildim.

VESVESE ARIZ OLUNCA, AĞLIYORDUM...

Vesveseyle ilgili şimdi anlatacağım hatıram çok mühimdir. Söyle ki: Kişi ne kadar imanlı olursa, şeytan da o kadar kuvvetli pehlivanlarını gönderiyor.

Risaleler geliyordu amma, benim gönlüme gelen sualler de yok değildi. İmanî vesveseler... Yani sualler içimden geliyordu, şeytan bana itiraz ettiriyordu. Sanki şeytan kanımın içinde, bir şeyler söylüyordu bana. “Bu kadar büyük kâinattın idaresi nasıl olur?” falan gibi. Eserlere bakıyor, katiyen vesveseyle ilgili bir cevap bulamıyordum. O tarihte daha 23 yaşlarındaydım.

Bir gün, böyle bir halet-i ruhiye ile değirmene gittim ben,

işlekle. Malum, Üstad Hazretleri, merkebe işlek derdi. Un öğütüp sarıp getireceğim. Dalmışım orada, duvara dayanmış eserlerden okuyordum. Bir taraftan da ağlıyordum. Oradan değirmenci bağırdı. “Sen âşık mısın yoksa?” dedi. “Ne âşığı?” dedim. “Niye ağlıyorsun?” dedi. “İşte, var kendime göre bir şeyler” dedim. O anda içimden gelen şüphelerin verdiği huzursuzluktan ağlıyordum tabii. “Yâ Rabbi! İçimden gelen bu sualler nereye varır?” diyorum. Neyse, o gün böyle geçti.

Buralarda keçecilik yapan Mehmet Türkmen adında bir arkadaşım vardı. Risale-i Nur talebesiydi. Onlar iş için Antalya’ya falan giderlerdi. O gün dönüşlerinde Eğirdir’de inmişler. Tabii o zaman günde bir araba geçiyor. Orada beklerken, Bediüzzaman’ın Eğirdir’de olduğunu duymuşlar ve hemen bulunduğu eve gidip kapısını çalmışlar. Onlara “Siz nerelisiniz?” demiş Üstad. “Yalvaçlıyız” deyince, hah durun, demiş. “Orada Hafız Ali Osman var, bilir misiniz onu?” diye sormuş. Üstad bana Topal Hafız demezdi. “Biliriz Üstadım. Hep beraberiz, beraber ders okuyoruz” demişler. “Ziyaretinizi kabul ettim. Şimdi en süratli giden bir vasıta ile o tarafa gideceksiniz. Size bir eser vereceğim, ona yetiştireceksiniz. Evinize bile uğramadan verin” demiş. Gelenler dedi ki: “Hatta beş dakika kadar aradılar vereceği kitabı.”

Mehmet Türkmen, Yalvaç’a gelir gelmez kapımı çaldı. Kapıyı açtım, perişan bir vaziyette görüyordu. Yoldan geliyor ya... “Yahu bu halin de ne? Git üstünü başını değiştir de gel” dedim. “Yok! Dur bakalım. Üstad’la aranızda ne var?” dedi. “Ne olsun? O Üstad, ben talebesi” dedim. “Eve bile uğramadan ver’ diye bir eser verdi, ondan dolayı doğru buraya geldim” dedi. Tabii bu benim hoşuma gitti. “Ne dedi? Ne dedi?” diye bir daha anlattırdım. “Sen al şu kitabı. Ben üzerimi değiştireyim” dedi ve gitti.

Kitabı aldım ve açtım. Osmanlıca olarak şunları okudum: “Şeytandan İstiaze Risalesi, 13. Lem’a ve 21. Sözün İkinci Makamı, Vesvese Risalesi” Aynen böyle! Allah şahittir buna! Ve okumaya başladım:

“Şeytan şüpheyi kalbe atar, o hayalidir, ehemmiyet verirsen büyür, vermezsen küçülür. Aynadaki ateş yakmaz, yılanın sureti

ısırmaz, sen ehemmiyet vermezsen sana dokunmaz. Bir sarayın şu kadar kapısı olsa hepsi kapalı birisi açık olsa, o saraya girilmez denilmez. Cehil onu davet eder, ilim onu tard eder. Sende aslında iman vardır; fakat ilmin olmadığından o şüphe arız olmuş, hiç korkma!”

Aman ya Rabbi! Aman ya Rabbi! Nasıl anlatsam? Artık bir bayram havası doğdu bende. Gerçek bir bayram havası... Veya benim için ona benzer şekilde bir sürur... Ondan sonra bana hiç-bir zaman vesvese arız olmadı.

O GÖZLER!

Üstad’a çok ziyaretlerim oldu. Biz onu dinlerdik sadece. Bu gidip gelmelerin birinde, “Bir medrese açarsanız, Yalvaç’a gelmek istiyorum” demişti. Sonradan üç defa geldi Yalvaç’a. İlk ziyaretim muhtemelen 1952’de, şöyle olmuştı:

Bu kitapları altı ay okudum. Kitaplar devamlı geliyor ama Üstad’ı daha görmüş değilim. Artık çatlayacağım böyle, Veysel Karanî gibi. Halil Hafız geliyor, “Dur, ya seni ya da Üstad’ı sıkıntıya sokarlar. Daha hâlâ gayretli (!) hâkimler ve savcılar var. Sen kitapları oku yeter” diyordu.

Diyarbakır’ın Çermik kazasından Abdülkadir namında bir zatın, o günkü şartlarda yolu buraya düşmüş. Ben Devlethan Camii’nde imamım ya, sabah namazını arkamda kıldı.

Namaz bitince, “Hocam dükkânını açacaklar vardır, ama henüz vakit erken. Cemaate bir ders yapmama müsaade eder misin?” dedi. Ben de cemaate sordum, “Yapsın” dediler. O da çıktı, derse başladı. Konuşmasına, “Firaklardan gelen feryatlar, aşk-ı bekadan gelen ağlamaların tercümanıdır” diye başlayınca, “Tamam” dedim, “bu bizden.” Ama yüksek kademedен konuşunca bizimkilerin başı düştü, uyuklamaya başladılar. “Yeter” diye işaret ettim.

Sonra bir kahveye gittik, çay içerken “Siz Risale-i Nur talebesisiniz” dedim. “Evet, burada bir zat var, siz çoktan görmüşsünüzdür” dedi. “Görmedim, altı aydan beri kitaplarını okuyorum ama sıkıntı olur diye beni götürmüyorlar” dedim. “O geçti yahu! Eğer

vaktin varsa düş arkama gidelim. Ben onun aşığıyım. Her sene bir kere geliyorum” dedi.

Eve bile danışmadan düştük arkasına ve vardık Isparta’ya. O biliyor Üstad’ın evini. Kapıyı çaldık; rahmetli Bayram Yüksel çıktı. Onu bildiği için, hoş geldin dedikten sonra, bana, “Sen nereden geldin?” dedi. “Yalvaç’tan geliyorum” dedim. Şöyle bir irkildi “Yalvaç’tan gelecek bir adamı bekliyor Üstad Hazretleri. Ama şansın yok, Üstad Emirdağ’a gitmek üzere hazırlanıyor” dedi. Ben içimden “İki dakika görüşürsek ne olacak sanki” diye geçiriyordum, ama söyleyemiyordum. Abdülkadir’e “Sen ne edeceksin? Ben buradayım zaten, yerini de öğrendim. Sen ta uzaklardan geldin?” dedim. “Bekleyeceğim. Üstadım kapıdan çıkınca elini öpeceğim. O kadarı bile yeter” dedi. “Ne olacak o kadarla?” dedim. “Sen sonra anlarsın” dedi. Hakikaten sonra anladım.

İki dakika sonra Üstad geldi. O bakış, o gözler... O imiş. Bu çok değişik bir şey... Vallahi ağlıyorum bak. Şimdi bile resmine baktığımda o gözlere dayanamıyorum bir türlü. Gidin bakın, odamdaki resmini bile ters dönmüş olarak görürsünüz. Gördüğüm zaman içim kaynıyor böyle. On beş saniye gözüne bakabilen bir insan görmedim ben. Bu kabil şeylerde, bir insanın varlık âleminde böyle bir insan görmesi... Onun tarifi mümkün değil. Hayatımda bunu hiç çözmeden bu dünyadan gideceğimi zannediyorum. Zannediyorum bu hal, Üstad’ın iç âleminin yüzeye vurmasından kaynaklanıyor.

Neyse, Üstad’ın elini öptük. Nereden geldiğimi sordu, “Yalvaç” dedim. “Yalvaç?” diye sordu. “Evet” dedim. “Bizim şimdi işimiz var, Emirdağ’a gidiyoruz. Sonra tekrar gelirsin” dedi. “Galibime selam et” dedi. O kaza ile vurularak vefat olan Yalvaçlı talebesi. Ama ben daha Muallim Galip kim, hiç duymamışım. Vefat ettiğini de bilmiyorum. Bediüzzaman’la ilk görüşmemiz bu kadar... Abdülkadir memleketine, ben de Yalvaç’a döndüm.

İlk işim Galip’e o selamı götürmek... Aradım taradım, Bakkal Galip’i buldum. “Galip Ağa, ben Bediüzzaman’ın yanından geliyorum. Sana selamı var” dedim. “Ben onu tanımıyorum, ben değilim o” dedi. Yeniden araştırdım bir Galip daha buldum. “Galip

ağa, ben Bediüzzaman'ı ziyaret ettim. Sana selamı var" dedim. "Yok hocam, yanlışın var. Beni bilmez o" dedi. Sonra, "Dur, onun Galip'i evliya gibi bir adamdı. Fakat o kaza kurşunuyla öldü. Aca-ba ölene de mi selam gönderdi? O Konya'da medfundur" dedi. Bu şekilde mesele anlaşılmış oldu.

EHL-İ TARİKATI TENKİT EDİNCE

Benim kayınpederim, aynı zamanda teyzemin beyidir. O, Kadirî tarikatının Yalvaç halife vekiliydi. Ben Risale-i Nur eserlerinden etkilendikçe, onların zikirlerinin mahiyetini bilmeden o sallanmalarını, yıkılmalarını, başlarını sağa sola sallamalarının mahiyetini kavrayamadım. Aslında Nakşî idim ben de; fakat Kadirîlerin toplantılarını da bilirdim. Askerden gelince—altı ay askerlik yapmıştım—kayınpederime dedim ki: "Gel, kısa yoldan iman hakikatlerini kavramak için önce bu kitapları okuyalım. Bu hareketlerle siz zaman kaybediyorsunuz. Evet, güzel şeyler bunlar ama..." O da, "Yok, biz bunlara alışmışız. Ama sizi de tasvip ediyor, iftihar ediyoruz" dedi.

Üstad'ı ziyarete gittiğim bir zaman, "Senin başka işin yok mu? Ehl-i tarikat o tevhitlerle bomba yağdırır gibi küfrün kalelerine top atıyor. Onlar da öyle hizmet ediyorlar" diye beni azarladı. Sonra "Git onlardan özür dile" dedi. Hâlbuki bu meseleden hiç haberi yoktu Üstad'ın. Bu vesileyle bir meseleyi de anlamış oldum.

BEDİÜZZAMAN'IN İLK YALVAÇ ZİYARETİ

Bediüzzaman'ın Yalvaç'a üç ziyareti vardır. 1957'deki birinci ziyaretinde sadece Muallim Galip'in evini ziyaret etmiş ve dua edip ayrılmış. Birinci gelişinin esas sebebi bir vefa insanı olarak kendisine yazıyla hizmet ettiği için onun doğup büyüdüğü eve ziyaret etmek imiş. Oysa o zaman itibarıyla Yalvaç'ta medresemiz de vardı.

YALVAÇ'TA KİRALANAN EVLER

Üstad, "Medrese tut Yalvaç'a geleceğim" demişti daha evvel. Herhalde beni sevdiğinden gelecek diye düşünmüştüm ben. Yal-

nız Üstad medrese tut deyince ben bunu çok iyi anlayamadım, büyük bir okul falan zannettim. Sungur'a sordum, "Yok yahu... İşte bizim burda gördüğün gibi bir ev, daire olsa yeter. Toplanıp kitap okunacak" dedi.

Geldim Yalvaç'a. Şurada, az ilerde Safranbolu Evleri gibi, çok daha güzel, üç katlı, tarihi bir ev var. Orayı tuttum yaşlı bir kadından. Bir hafta çalıştım. Isparta'da gördüğüm şekilde karyola falan koydum, oraya benzer şekil verdim eve.

Sonra Üstad'ı davet için Isparta'ya gittim. "Üstadım arzu ettiğiniz medreseyi açtım, sizi davet ediyorum. Şu da anahtarı, buyurun" dedim. Üstad anahtara baktı, baktı. "İyi ama sahibinden tutmadın her halde. Ben sahibinden tutmadığın eve gelmem" dedi. "Efendim sahibinden tuttuk bu evi" dedim. "Sahibi değil o" dedi. "Üstadım tutan benim. Yaşlı kadından tuttum. Benim evin de üç ev aşağısında, komşuyuz yani. Katiyen biliyorum ki sahibidir." Naz makamında konuşuyorum tabii. "Ben de diyorum ki değil. Git sor" dedi ve almadı anahtarı.

Geldim Yalvaç'a. Ama nasıl geldim artık bilmiyorum, beş daki-kada geldim gibi oldu. Bir taraftan "Ya Üstad'ın dediği yanlış çıkarsa" diye içimden geçiyor tabii. Yaşlı kadına gittim "Bu senden tuttuğum ev kime ait?" dedim. "Bizim" dedi. "Senin değilmiş" dedim sertçe. Hemen toparlandı. "Evlât, tasarrufu bizde. Benim inimin (beyinin ağabeyinin) orası. Onlar öldüler. Onlardan bir su-bay yetişti. O da şimdi buralarda değil. Bize 'Anamdan, babamdan kalan bu evi satın, bankaya bana yatırın. Ben artık Yalvaç'a gelmem' diyor. Bu ev satılıncaya kadar bizim tasarrufumuzda diye kiraya verdim" dedi. Şimdi anlaşılırmıştı her şey. Sen ver şunun adresini mektup yazayım ona dedim. "Evi size vermez, boşa uğraşma. Sevmez böyle şeyleri" dedi. Ver sen adresi dedim. On beş gün sonra geldi cevabı, hakikaten küplere binmiş adam. "Tokmağına bile dokunamazsın" diye yazıyordu.

Artık mecburen başka bir ev baktım. Yine yaşlı bir kadından buldum. "Bu ev senin mi? Tapusu var mı?" diye sordukça kızıyor-du kadıncağız. Orayı da hazırladık. Gittim Üstad'a, anahtarı aldı.

Yaşlı kadından kiraladığım bu evi de aynı Isparta'daki Üs-

tad'ın evi gibi hazırladım. Yalvaç'a girildiğinde, evimin yanından geçilip öyle gidiliyor bu dershaneye. Aramızda bir yol ve başka evler var. Medresenin yanındaki ev de o yaşlı kadının. İki ev arasında uzun bir hayat (bahçe) var. İçinde de bir nar ağacı...

Bir gün bu medresede oturuyorduk. Bana Üstad'ı tanıtan, Risale-i Nur'u ilk defa dağdan getirip bana veren Halil Hafız misafirimdi. Ona gördüğüm bir rüyayı anlatıyordum. "Teşvik için, hizmet adına gördüğünüz rüyaları anlatın" derdi Üstad. İnsan hayat boyunca çok rüya görür de, onlar başka... Rüya şöyleydi:

Medrese ile yanındaki yaşlı kadının evinin arasındaki bahçenin içindeki nar ağacının yanından bir kudret suyu çıktı. Sıcak bir suydü. O sırada kardeşimle münakaşa ediyorduk—o zaman orta-okulda okuyordu. Şimdi ilahiyatçıdır. O diyordu ki: "Yeraltı kanallarından gelir. Sıcak yerlerde su ısınır ve zayıf yerlerden çıkar." Ben de dedim ki: "Hayır, Allah'ın kudretidir." Biz münakaşa ederken anam geldi. "Bak ana senin tabiatperest oğlun bana böyle böyle diyor" dedim. Anam, "Bırakın! Bak sen daha yeni hoca oldun. Bu daha okuyor. Baban öldü." Sonra medreseyi göstererek "Şurayı hamam yapın da gelen giden yıkansın" dedi.

Halil Hafız kalp ehli bir adamdı. "Allah'tan umuyorum ki Bediüzzaman çıktı geliyor" dedi. "Ağzından ballar aksın! Bu rüyayla sen hemen nasıl garanti konuşuyorsun?" dedim. "Ben öyle arzu ediyorum" dedi. İnanır mısın iki dakika sürmeden anam geldi ve "Ne oturuyorsun? Üstad'ın geldi" demesin mi? Üstad benim eve gelmiş. Anam, "Sizin için hazırlanan ev burası değil. Burası hocanın kendi evi... O benim oğlum olur. Şu yoldan gidin, ben koşup ona haber vereyim de gelsin, size yolu göstereyim" demiş. O zaman telefon yok tabii. Onlar da "Olur" demişler.

"Halil Hafız ne yaptın yahu sen? Nasıl bildin bu gün geleceğini?" dedim ve merdivenleri üçer-dörder atlayarak indim.

Arabayı gören yediden yetmişe ahali, "Bediüzzaman geldi! Bediüzzaman geldi!" diye, düşmüş arkasına.

Üstad'ın arabası, medrese tarafına direk giden ana yola değil de, aradaki daracık yola döndü. Ben de tam dönerken yetiştim, gözümle hoş geldiniz dedim. "Üstadım bu taraftan değil buradan

gideceğiz” dedim. Hiç aldırmadı. O kadının evi dedim ya, oradan da hayat (bahçe) kapısı var. Öteki sokağa çıkar. Ben ikinci kere söyleyince, Zübeyir—o hepsinden farklıdır, ona öyle inanmış ki—benim bağırma şöyle kolunu gerdi ve “Ne ediyorsun sen?” dedi. “Yahu siz mi bileceksiniz, ben mi bileceğim? Şuradan gideceksiniz” dedim. “Bırak sen karışma” dedi. “Ama bıraksam Üstad’ı yoracaksınız. Ara yollardan, arkalardan gelecek. Buralar hep ev dolu” dedim. “Sen karışma” dedi. Aynen böyle... Keramete bakın şimdi. Üstad, kadının eski evinin kapısından girdi avluya. Rüyamda gördüğüm nar ağacının orada, suyun çıktığı yerde, namaza duracak gibi durdu ve dua etti. Evin iki dış kapısı var. Birisi yan sokağa geliyor, doğruca medreseye çıkıyor. Diğeri de öteki ana yola açılıyor. Öyle yapmış ev sahipleri. Üstad dışarı çıkmadan, buradan çıktı medreseye.

Üç odanın kapısı da kapalıydı. Doğrudan kendisine hazırlanan odaya girdi. “Bana burayı mı hazırladınız?” diye sormadan girdi odasına. Bir müddet kaldı; ama yatmadı. İkinci namazını beraber kıldık medresede.

İşte o rüya o gün tevilsiz çıktı. Şimdi ben böyle tevil yapıyorum tabii, bunu Üstad’a anlatmadım.

BİZDEKİ YEMEK TELAŞESİ, ÜSTAD’IN İAŞESİ

Üstad, o gün kuşluk vaktinden ikinci sonrasına kadar Yalvaç’ta kaldı. Takdir edersiniz ki benim için dünyanın en büyük misafiri gelmiş. “Sen su böreği yap, sen şunu yap, sen bunu yap” diye herkese tembühledim ve adeta bütün sülale yemek yapma ve ağır-lama için seferber olduk. Herkes bütün gayretiyle seviniyor, uğraş-ıyor, coşuyordu tabii.

Saat on iki oldu. Onun çıktığı evin yan tarafında da ben kirada oturuyordum. Arada dam vardı. Damdan da gidiliyordu medreseye.

“Yemekleri getireyim mi?” diye müsaade almak için çıktım yu-karıya. Salona girer girmez, Zübeyir de Üstad’ın odasından çıktı. Eline bir kepekli ekmek almış, “Neredesin yahu?” dedi. “Geldim işte ne edeceksin?” dedim. “Güneşli temiz bir yer göster şunu ku-

rutacağım” dedi. Elindeki ekmeği gösteriyordu. “Ne olacak bu?” dedim. “Bediüzzaman Hazretleri yiyecek. İki bardak çayla yiyecek. Onun gıdası bu” dedi. “Sen deli misin Zübeyir? Ben yemekleri getireyim mi diye sormaya geldim” dedim. Zübeyir güldü ve “Sen daha Üstad’ı tanımamışsın. Üstad hiçbir yerde yemez” dedi. “Neden, haramiyetinden mi endişe ediyor?” dedim. “Hayır, Üstad’a iftira ediyorlar. Yanındakilerden geçiniyor diyorlar. Onun için yemez, sözünün doğru olması için yemez” dedi. Ben eğildim ve “Zübeyir bunları kim yiyecek? Çok şey hazırladık” dedim. Ceylan, Sungur, Tahir, Zübeyir hepsi vardı yanında. İki arabayla gelmiştiler zaten.

Böyle olunca meseleyi anladım ben. Bir şey daha öğrenmiş oldum. Ve Zübeyir şunu da ekledi: “Ona bu yeme içme mevzuunda erişilmez. Ben sana bir şey söyleyeyim: O, bize söylemez ama biz onu biliriz. Yetmiş iki saatte bir tuvalete gidiyor. ‘Bu kadar sık gitmekten de Allah’tan utanıyorum’ diyor Üstad.” Bunu ben Üstad’ın Yalvaç’a bu ikinci gelişinde bizzat Zübeyir’den böyle duydum.

BEDİÜZZAMAN’IN İMAMLIKLA İLGİLİ FETVASI

Bediüzzaman Hazretleri Yalvaç’a ikinci gelişlerinde ayrılmak üzereyken ayaküstü bana sordu: “Sen neyle meşgul oluyorsun?” Ben, “İmamlıkla” dedim. Ürperir gibi bir hal aldı. “İmam mı?” dedi. “Evet” dedim. “Namaz parayla kıldırılmaz ki” dedi. Ben de o günkü kafamla, “Üstadım bilmiyorum. Genç yaşta beni imam ettiler. Eğer hakikaten bu maaş bana haramsa ben hemen istifa edeyim” dedim. “Rızık kapısı çoktur” dedi. Arkasından cevabı şu oldu: “O, takva yönüdür. Fetva ile yapacaksın bu işi” dedi. Cumhuriyet devrinden evvelki hocaları şöyle anlattı bana:

“Yetkisi olan insanlar namazları kıldırır, karşılığında para almazlardı. İmamlar-hocalar nerede imamlık yapıyorsa, o beldenin çocuklarına Kur’an, ilmiyal, ahlak, ilim öğretirlerdi. O beldenin zenginleri, camilere tarla vakfederler, onu eker, biçer rızkını temin ederlerdi.”

Sonra, “Şimdi böyle bir şey olmadığından, maaşlı olduğunuz için, nesline hizmet etmedikçe, bu para helal olmaz” dedi.

Ben bunu duyunca Üstad'ın fetvasıyla kaldım imamlıkta. Ve elli sekiz senedir bu helal parayı alma hesabına bu hizmet yerlerindeyim. Neslimize hizmet ediyoruz inşaallah. Önceleri altmıştı, şimdilerde ise yedi yüz talebe var tasarrufumuzda. Fakirlere okumaları için burs da buluyoruz.

Sonra Üstad ayrılırken Zübeyir Ağabey dedi ki: “Hafız kardeşimiz sizden bir hizmet istiyor” dedi. Az düşündü Üstad, şöyle yere sabit bakıp durdu ve “Tamam” dedi. Zübeyir, “Ne yapsın Üstadım?” dedi. Üstad şöyle dedi:

“1- Mekânlar, hizmet yerleri değişebilir. 2- Bulunduğu yerleri, mekânları temiz tutsun, gelene gidene ikram etsin. 3- Risale-i Nur'u çok okusun, kavradığı kadar gelene gidene anlatsın.”

“Kolay bu vazifeler” dedim kendi kendime. Başladık bu talebe hizmet işlerine.

Aylar geçtikten sonra Sungurlar bir zarf içinde para getirdiler. Ben almak istemiyordum, ama onlar ısrarla “Üstad'ın, verdiği hizmet karşılığında sana gönderdiği tayınattır. Minnet çekme. Biz de alıyoruz” dediler. Para dediğim de günde 30 kuruş. Yani ayda yedi buçuk lira. Hâlâ devam ediyor. Üstad'ın tayınatı bu.

Ben o parayla zeytin almıştım, şimdi o zeytinden beşer tane size ikram ediyorum. Kalanını başka gelenlere yedireceğim. Onun için fazla yemeyin.

BEDİÜZZAMAN'IN SON YALVAÇ ZİYARETİ

Bundan sonra Üstad Yalvaç'a bir defa daha geldi. 1958 yılının son aylarıydı. Kendi arabasıyla geliyordu. O zamanki şartlarda Yalvaç yolu güzeldi. Yalnız, medreseye değil, bir bahçeye geldi. Beni götürdüler oraya. Bu gelişinde, ikinci gelişinde getirdiği talebelerinin hepsi vardı yine. Hatta Üstad'ın yanında kalan Yalvaçlı Zekeriya Kitapçı da vardı. İki saat o bahçede kaldı. “Üstadım, biz seni yine medreseye bekliyorduk” dedim. Üstad da, “Beni çok izdihamlarla karşıladılar. Çoluk-çocuk toplanıyorlar. Bana makam veriyorlar. O da bana ağır geliyor” dedi. Sonra da, “Yalvaç'ı sevdim. Tekrar geleceğim” dedi. Ama ömrü vefa etmedi.

HÜSREV AĞABEY'DEN İBRETİLİ BİR CEVAP

Bir gün Hüsrev Ağabey'i ziyarete gitmiştim. Orada yine benim gibi ziyarete gelmiş bir zatla karşılaştım. O zat, bir cesaretle Risaleleri kastederek, "Siz bunlara çok kıymet veriyorsunuz" dedi. Hüsrev Ağabey "Ne demek istedin?" dedi. "Bunlarda ilim de yok" dedi. "Sende ne var o zaman?" dedi. "Ben hiç olmazsa Arapça biliyorum" dedi. Hüsrev Ağabey "Arapça bilmek güzel, ama lisanımanı kurtarmaz" dedikten sonra, şöyle bir misal verdi: "Suriye'nin başındaki Hafız Esad bir gecede ihtilalle geldi ve kırk beş bin genci katletti. Bunun da lisanı, ana dili Arapçaydı. Bunun imanı kurtulmuş mu?" dedi. "Mısır'da Nasır, tefsir sahibi Seyyid Kutup'u hapislerde çürüttü. Benden özür dilerse affedeceğim dedi. O da, 'Bir kâfirden, mü'min olarak af dileyemem' dedi. Nasır onu astı" dedi. "Onun da lisanı Arapça. Senin gibi de değil, edebiyatını da iyi bilir. Bunlar imanımı kurtarmış mı?"

Hüsrev Ağabey sonra, "Bunlarda, bu Risalelerde lisan değil, imanı kurtaracak dersler var" dedi. Böyle deyince o zat sustu kaldı.

Hüsrev Ağabey hep şöyle derdi:

"Asr-ı Saadet dışında, Osmanlı kadar İslam'a hizmet eden bir devlet olmamıştır. Osmanlı'nın bu hizmetten dolayı ahfadına duası var. Onun için onların kullandığı yazıyı kullanmamız lazım."

HÜSREV AĞABEY'İ GASLETTİM, CENAZE NAMAZINI KILDIRDIM

Hüsrev Ağabey 1977 senesinde İstanbul'da vefat etti. Isparta'ya getirdiler.

O gün Isparta Ulu Camii'nde bir salâ okudum. Hâlâ Isparta'nın yaşlıları arasında o salânın tesiri duruyor ki, "O salâyı veren sen miydin?" diye bana soruyorlar. Coştum o gün.

Hüsrev Ağabey'in cenazesine talebelerinden herkes sahip çıkıyor tabii. Aralarında karar verememişler. "Herkesi kucaklayan bir insan yok mu Allah aşkına?" diye aralarında konuşmuşlar. Âcizane beni göstermişler. O gün Said Nuri geldi bana, Hüsrev Ağabey'in çocuğu gibi sevdiği birisidir o. Bana ısrar etti. "Sen kıldır"

dedi. “Etme yahu, siz onun yanında yetiştiniz” dedim. “Hocam ihtilaf çıkacak. Herkes sahip çıkıyor, bizim hakkımızdır diyor. Biz de ‘Hafız Kardeş herkesi kucaklar’ diye sizin kıldırmanıza karar verdik” dedi. Sonunda bana kabul ettirdiler.

Yukarı, ikinci kata çıktık. Cenaze geldi. Çadırı hazırladılar. Perde falan gerdiler.

Önce cenazenin gasil işlerini yaptım. Bediüzzaman’ın ayak parmakları arasında perde varmış, yani deri. Hüsrev’in de yarım imiş. Ben ikisini de görmemiştim. Fırsat geçmişti elime. Hüsrev Ağabey’i gaslederken bu, aklıma geldi. Kefeni sardık, sonra nasıl olsa mahrem değil diye, ayakucundan tekrar açtık, baktık. Vallahi hepsi de perdeliydi. Parmaklarının hepsinin de arası yarım perdeliydi. Bediüzzaman’ınki bütünmüş. Yanımdaki Bafralı Necati Hoca’ya, “Bak, bunun hakkında Üstad’ın bir iktiranı var, bir unvanı var. Bunun da ayakları yarım perdelenmiş” dedim. Aynen böyle oldu. Bunu da görmüş, öğrenmiş olduk.

Hüsrev Ağabey’in cenaze namazını kıldırmak, Isparta Ulu Camii’nde bize nasip oldu.

ALİ İHSAN TOLA’NIN SABUN KALIBI

Senirkentli rahmetli Ali İhsan Tola, Risale-i Nur’dan aktüaliteden, güncel olaylarla ilgili bir ders bulur, orayı okurdu. Yani o ders, o aya veya o haftaya aitti. Yani toplumun zararı nerelerdeyse onu tedavi maksadıyla aktüel ders yapardı. Kim gelirse orayı açar, anlatırdı.

Bir gün Ali İhsan Tola’nın ziyaretine gittim. Bana yemek çıkardı. Baktım sofranın ortasında bir sabun kalıbı... “Ali İhsan bir yanlışlık mı oldu? Bu karanlıkta yengem yanlışlıkla mı bu sabunu koydu?” dedim. Boynunu böyle kırdı ve “Bilmiyorum” dedi. “Sen koymadın yani?” dedim. “Yok, ben koymadım” dedi. Sonradan anlayacağız gayri, o koymamış, ama koydurmuş. “Yengem mi koydu?” dedim. “Herhalde” dedi. Öylece yemeği yedik.

Bizim bir Osman Hoca var, orada vazife yapmış. Şimdi Şarki Karaağaç’ta... Ali İhsan’ı çok sevdiği için sık sık ziyaret edermiş. Bir gün Osman Hoca’ya dedim ki: “Bende bir ukde var. Ona gitti-

ğinde bir soruver. O çok zekidir, unutmaz” dedim. Oysa aradan elli sene geçmiş.

Osman Hoca gittiğinde sormuş. O da demiş ki: “Hatırladım o mevzuu. Bir hoca bir hadis-i şerifi kavramadıysa, yani yemekten evvel el yıkamasını kavrayamadıysa, o da sana misafir olursa, ona kalkıp ‘Sen elini yıkamayacak mısın?’ demek ağrıma gitti. Daha yemeği getirmeden ‘Elimi yıkayacağım. Lavabo nerede?’ demedi bana. Ben de belki anlar diye sabunu koydurttum oraya. Onu da anlamadı” demiş. Kendisi koymamış, ama koydurmuş. Osman Hoca geldi, “Ne müthiş bir zekâ!” dedi.

Şimdi, elli sene sonra Ali İhsan’dan aldığım bu dersimi tatbik ediyorum. Onun için mutlaka yeni abdest almadıysanız yemekten önce de elinizi yıkayın, sonra da.

BIÇAKÇI MUSTAFA AKANSU

Yalvaçlı merhum Mustafa Akansu vardı. Bıçakçı, hırdavat filan satardı. Üstad ona seyyar medrese derdi. Bu Akansu kardeşimiz pazar kurar, bıçak satardı. Seyyardı. Onun bavulunun biri Risale-i Nur doluydu. Her gittiği yerde Risaleleri, iman dersi olarak tanıtır, anlatırdı. Bıçakların yanına kitapları da koyardı. Hiç korkmazdı bu adam. Üstad’ın ferasetiyle her şeyin farkına varırdı. Ona “Seyyar Medrese” unvanı Üstad vermiş.

Mustafa Akansu Yalvaç’a gelip “Seyyar Medrese geldi. Kitap almayacak mısınız?” dedi mi, biz alırdık. Bir daha geldiğinde, hizmet için biz yine alırdık. Yaptırdığı bıçakların yan taraflarına, ev hanımları okusun diye Risale-i Nur’dan vecizeler yazdırırdı.

Üstad’ın vefatından sonra benim iki mahkemem daha oldu. Bir gün karakoldaydık. Diğer arkadaşların ifadeleri alınıyordu. Ben hücredeyim ama küçük pencereden olanları görüyordum. Tutuklananları zemine indiriyorlardı.

Orda polis sordu. “Bediüzzaman’ın mezarı nerede?” Tabii herkes “Bilmiyorum” diyordu. Sıra Mustafa Akansu’ya geldi, “Ben biliyorum, gel bana sor. Ne edeceksin?” dedi. O daha bir şey demeden ben bağırdım “Mustafa ne diyorsun sen? Ben bilmiyorum. Sen de bilmezsin” dedim. “Kızma hocam, ben biliyorum” dedi. O

zaman bir aptal bulmuş gibi, hoşuna gitti polisin, onun böyle demesiyle. “Gördün mü, senin doğrularını yalanlayan bir arkadaşın arkasına düşmüşsünüz. Demek bu adam sizi kandırıyor” dedi. Mustafa da, “Hocam kızdı. Eğil de kulağına söyleyeyim” dedi. O da eğilip kulağını dayadı. Birden polis bağırdı. Meğer Mustafa, “Toprağın altında” demiş. Polis hışımla, “Ben de biliyorum toprağın altında olduğunu. Ben sana mezarının yerini soruyorum” dedi. Mustafa da, “Dirisinden korktunuz, ölüsünden de mi korkuyorsunuz yoksa?” dedi. “Korkmayın gayrı, biz onun şahsına değil, ona verilen ilmin aşığıyız. O da fanidir. Dünyadan gitti, siz farkında değilsiniz” dedi. Polis içeri gitti.

Onun mezarını araştırmak ona saygısızlık olur. Burada bir mahalli gazete bunu araştırmaya kalkmıştı. Ben de “Size mi kaldı onun mezarını araştırmak” diye cevap vermiştim.

Tabii Üstad’ın vefatı beni şaşkına uğratmıştı. Arkadaşlarla çok ağladık.

HÂKİM DE NURCU!

Hakikaten o elektriği aldığımız için hayatımda o dört mahkemede konuştuğumu hiçbir zaman hatırımdan çıkaramıyorum. Bir gün hâkimlerin de Nurcu olduklarını ispat ettim mahkemede. Kısaca anlatayım:

Yalvaç’ta daha o zaman bile Ağır Ceza Mahkemesi vardı. Biz yirmi dokuz kişiydik. Üçüncü veya dördüncü mahkememizdi bu.

Bana daha önce berat veren hâkim yine karşımdaydı. “Hâkim Bey, şu bizi şikâyet edenlere haddini bildirmek için bize beraat verin de onlar da anlasınlar” dedim. “Hukukta böyle bir şey yok ki. Yeniden muhakeme edeceğiz” dedi. “Hâkim Bey, siz yorulmayın” dedim. “Yoruluruz be, vazifemiz” dedi. Artık merdiven merdiven çıkıyorum, hazırhıyorum hâkimi. “Biz emniyete yardım ediyoruz” dedim. “Allah Allah! Siz emniyetçi misiniz?” dedi. “Yok” dedim. “Anlat bakalım nasıl yardım ediyorsunuz?” dedi. “Namus gider, siz zaniyi yakalarsınız; mal gider, hırsız yakalarsınız; can gider katili yakalarsınız; biz bu yirmi dokuz kişi, insanların kalplerine bu kötü fiilleri yaptırmamak için bekçi koyuyoruz. Var mı

bunlar için bir tane dosya? Kime yardım ediyoruz biz?” dedim. “Ama ne yapalım getirdiler yine sizi” dedi.

“Nurculuktan mı yapacaksınız yine mahkemeyi?” dedim. “Evet” dedi. “Siz de Nurcusunuz, kendiniz bilmiyorsunuz” dedim. “Bu kadar küstahlığı, cesareti nerden buluyorsun?” dedi. “Allah’ı şahit tutuyorum, eğer ben sizin Nurcu olduğunuzu ispat edemezsem, arzu ettiğiniz hapishanenin kapısında beni asın. Edersem beraber girelim hapishaneye” dedim. “Allah Allah!” dedi, savcıya doğru eğildi ve “Söyle, ispat et bakalım” dedi.

“Eskiden gramer derlerdi, şimdi dil bilgisi diyorlar. Ben birazcık tahsil gördüm. Ses uyumuyla kim ne ile meşgul oluyorsa arkasına -ca -ci -cu eklenir” dedim. “Anlamadım” dedi. “Siz hukuk değilsiniz, -çu ekini koyduğunuz zaman hukukçu olursunuz; demir, -ci konduğu zaman demirci olur. Öğren değil öğrenci... Sayayım mı daha?” dedim. “Tamam, bu doğru, bunda ne var?” dedi. “Allah, insanlar doğru yolda olsun, beni tanısin, ileride gelecek o dehşetli günden kurtulsun diye peygamberler ve kitaplar göndermiş” dedim. “Zebur, Tevrat, İncil ve Kur’an” diye sayıverdi hâkim. “Biz hangisinin arkasındayız?” dedim. “Elbette Kur’an’ın” dedi. “Kur’an’ın başka isimleri de var. Mushaf, Kelam-ı Kadim dendiği gibi Kur’an kendini ‘nur’ olarak ta tanıtıyor” dedim. “Şu ‘Nûrun alâ nûr, yehdillâhi nûrihî men yeşâ’ ayetiyle kendini Nur olarak tanıtıyor. Sen dedin ki Kur’an’ın arkasındayız. Onun arkasında isen Nur ismine -cu ekle ve sen takdir et” dedim. O zaman birbirlerinin yüzüne baktılar. “Tabii o noktadan biz de Nurcuyuz” dedi. “Buyurun mahkemeye beraber gidelim, siz de Nurcu oldunuz” dedim.

Sonra Hâkim Bey’e dedim ki:

“İşte Kur’an’dan, yani Nur’dan lemaan eden eserleri, Kur’an’dan gelmiş Risaleler manasında Risale-i Nur diye isimlendirmiş Bediüzzaman. Bu bir unvandır. Nurculuk yeni çıkmış bir şey değildir. Nur’un arkasında koşanlara Nurcu derler. Tıpkı Mevlevi dendiği gibi” dedim.

Netice olarak her zaman olduğu gibi beraat ettik. Yedi kere böyle mahkememiz oldu bizim.

“BİZ ARIYIZ”

Yine bir gün karakoldaydık. Bir polis, on iki yaşlarındaki bir çocuğa söyleniyordu: “Siz tahsil yaşındasınız. Neden bunları okuyorsunuz? Hapse gireceksiniz. Yazık değil mi size?” Çocuk çok ibretlik bir cevap verdi: “Polis Ağabey, biz arıyız. Balı dilediğimiz çiçekten alırız. Size mi soracağız?” dedi. “Bak işte” dedim, “aldın mı cevabını?” Polis bana, “Sen öğretmişsindir” dedi. “Vallahi ben aldım dersimi çocuktan” dedim. “Ben bunu hayatımda bayraklaştıracığım. Allah söylettirdi çocuğa, bunu bilin. Biz arıyız bal arıyoruz” dedim.

“SİZ SAFA GELDİNİZ!”

Üstad Hazretleri, kendisini ziyarete gelenlere “Artık kalkın girdin” demez, “Siz safa geldiniz!” dermiş.

Bir defa Hasip isimli bir arkadaş, bizlere danışmadan Üstad’ı ziyarete gitmiş. Bir toplulukla beraber Üstad’la görüşmüşler. Sonra Üstad, “Siz safa geldiniz!” demiş. Herkes kalkmış, o kalmış. Hatta “Safa geldiniz!” dedi diye, daha da yanaşmış Üstad’a. Üstad, biraz ciddi bir şekilde, duymadı diye bir şeyler daha anlatmış. Sonunda başparmağıyla Hasip’e işaret ederek “Sen safa geldin!” demiş. Bu durum daha da hoşuna gitmiş Hasip’in ve biraz daha yaklaşmış Üstad’a. Zübeyir Ağabey sonra Hasip’in kulağına eğilip izah etmiş durumu.

Bunu bize Zübeyir Ağabey anlattı ve “Üstad bir defa daha ‘safa geldin’ dese, Üstad’ın üstüne çıkacak diye korktum” diye ekledi.

Hasip’in bu durumu Zübeyir Ağabey’i endişelendirmiş olacak ki, “Yalvaçlılara öğret bunları” diye bize tembihledi.

Ömer Kardeş, siz safa geldiniz!

Yalvaçlı Nuri Akgün anlatıyor:

Yalvaçlıyım, 1938 doğumluyum, bakkallıktan emekli oldum. 1966’da İstanbul’a geldim, şimdi Mecidiyeköy’de oturuyorum. Risale-i Nur’u Yalvaç’ta Ali Osman Karahan Hocafendi’den duydum. Ona Topal Hafız da derler. Üstad Hazretleri, Yalvaç’a onun misafiri olarak gelmişti. Sene herhalde 1957 olacak. Şöyle oldu:

Yalvaçlı Nuri Akgün, Bediüzzaman'ı Yalvaç'ta görenlerden...

Üstad'ın Yalvaç'a geleceğini bildirdiler bize. Yalvaç halkı yolun sağına soluna gayet kalabalık bir şekilde birikti. Üstad eski model bir ciple geldi. Yatak vardı içerisinde. Orada biriken halk "Hoş geldin!" diyor, o da eliyle selamlıyordu.

Burada Üstad'ın bir arkadaşı varmış, vefat etmiş. İsmi Mualim Galip Efendi... Onun mezarına gidecekmiş, ziyaret edecekmiş diye işittim. Ama Galip Efendi'nin mezarı Konya'dadır. Sonra Üstad Hazretleri'nin Ali Osman Karahan'a gideceğini söylediler. Ben de o halkın arasındaydım. Üstad cübbeli ve sarıklıydı, yüzü çok nurluydu. Böyle bir kere görmüş olduk biz de.

Sonra durmadı, hemen gitti. Bir daha da göremedim. Ben Adapazarı'nda asker iken vefat ettiğini işittim. O zamandan beri Risale-i Nur'a devam ettik.

Ali Osman Hocafendi hâlâ hizmetlere, derslere devam ediyor Yalvaç'ta. Gittiğimde görüşüyoruz. Bazı cuma sabahları çorba ikramı oluyor caminin yanında.

(1934-)

ALİ RIZA ÖZTÜRK

Tarihçe-i Hayat'ın son sayfalarında bir fotoğraf karesi vardır. Bediüzzaman Hazretleri'nin, Said Özdemir ve diğer ağabeylerin kolları arasında Ankara Beyrut Palas Otel'i'nin merdivenlerinden inerken merhum İbrahim Canan'ın çekmiş olduğu fotoğraf... Nesiller boyu hafızalara nakşedilen ve edilmeye devam edecek olan bu ölümsüz fotoğraf karesine girme şansına sahip olanlardan birisi de Ali Rıza Öztürk'tür. Hem de Hz. Üstad ile Said Özdemir Ağabey'in tam arkasında gözükmektedir Ali Rıza Hocaefendi.

Ali Rıza Öztürk, Eskişehirlidir. Emekli imam ve vaizdir. Hz. Üstad'a çok sayıda ziyaretleri olmuştur. Hocaefendinin bazı ziyaretleri farklı anlam ve mesajlar taşıdığı için bu kısımlara daha fazla yer verdik. Mesela Bediüzzaman Hazretleri'nin şahsi hizmetlerini görmek ve bu niyetle yanında kalmak için Isparta'ya gittiğinde Hz. Üstad'ın, "Derhal hizmetin başına! Sen hiç hizmet etmesen bile caddede, sokakta, pazarda gezerken 'Şu geçen Nur talebesiymiş' demeleri bu zamanda en büyük bir hizmettir" demesi, Ali Rıza Hoca'nın da ifade etmesiyle, çok ince bir derstir.

Ali Rıza Hocaefendi çok çilekeş bir Kur'an hadimi... Tam on sekiz defa tutuklanmış. Karakollar, mahkemeler onun yakasını hiç bırakmamış. "Üstadımdan 'Haydi hizmetin başına!' diye emir

aldıktan sonra müthiş hizmetler oldu” diyor kendisi. İlerlemiş yaşına rağmen halen hiç boş vakti yok hocaefendinin. El'an Eskişehir’de kurduğu “Hakka Hizmet Vakfı” ile yoluna devam ediyor.

Hatıraları kameraya almamda bana yardımcı olan Eskişehir Anadolu Üniversitesi talebesi Ömer Faruk Gökçe Kardeşime çok teşekkür ediyorum. İlk defa tarafımızca neşredilen bu hatıralar, yayınlanmadan önce Ali Rıza Öztürk Hocaefendi’ye tashih ettirilmiştir. Said Özdemir ve Hasan Okur Ağabeyler de başvurumuz üzerine gerekli tamamlamaları yapmışlardır.

Ali Rıza Öztürk anlatıyor:

Eskişehir’in Sivrihisar kazasının Günyüzü kasabasının Geccek köyünde, 1934 yılında doğmuşum. Günyüzü sonradan ilçe olmuştur. On-on bir yaşlarında iken gurbete çıktım ben. Elli senedir de Eskişehir’deyim. Bizim zamanımızda Arapça okumak yasaktı. Biz karaborsa okuduk. Lise son sınıfta iken Arapça yüzünden hoca ile münakaşa edince liseyi son sınıftan terk etmiş oldum; liseyi bitiremedim. Esas Arapça tahsilimi ise askerlikten sonra, 1956-58 senelerinde Siirt, Kurtalan, Diyarbakır, Bitlis gibi yerlerde yaptım. 1958-59 arasında da Polath’da okudum.

Hız. Üstad ve talebelerinin Ankara Beyrut Palas Oteli’nin merdivenlerinden inerken merhum İbrahim Canan’ın çektiği fotoğraf.

Ali Rıza Öztürk, Hız. Üstad ile Said Özdemir Ağabey’in arkasında

Babamız, Üstad'ın eserlerini evimizden eksik etmezdi. Bu nedenle Risale-i Nur'u çocukluğumda tanımış oldum ben. Ama o zamanlar daha Üstad'a ziyaretimiz olmamıştı. Bunun nedeni, Üstad'ın çileli hayatıdır. Hapis ve sürgünler... Üstad'ı kimseyle görüştürmüyor, yanına gidenleri de takip ediyorlardı.

ÜSTADIN MAKAMINI DUYUNCA

Sene 1958... Siirt'in Kurtalan ilçesinin Garzan kasabasında okuyordum. Orada ruhî, manevî bir rahatsızlığım oldu benim. Arapça hocam Adil Erçin, âlim ve seyyid bir zattı. Ona, "Efendim ben Diyarbakır'a bir doktora gitsem?" dedim. Diyarbakır'da Mehmet Kayalar vardı. Aslında bütün arzum onu görmektir.

Diyarbakır'a vardığımda bir ikindi vaktinde Ulu Camii'ne gittim. Namazdan sonra on-on bir yaşlarında bir çocuk eski yazı bir kitap çıkardı ve okumaya başladı. Çocuğun etrafına cemaat toplanmış, onu dinliyorlardı. Okuduğu ders *Hastalar Risalesi* idi. Ben Risale-i Nur olduğunu hemen anladım.

Çok etkilendim o dersten. Ben hastaydım ve zaten tedavi için gelmiştim Diyarbakır'a. Karşıma tanımadığım bir genç yavru çıkıyordu ve Osmanlı hattı ile gayet güzel, gayet net bir şekilde *Hastalar Risalesi*'ni okuyordu. Çok etkilenmiştim dersten. Orada çocuğa Mehmet Kayalar Ağabey'i sordum ve onu görmek istediğimi söyledim. Çocuk, "O benim babam" demesin mi? İkinci bir şok yaşadım. "Babamı görmek için falan ağabeyi bul. O seni götürür" dedi.

Tarif ettiği kişi, Ziya Parlakgündüz isimli bir berber kardeşti. Onunla tanıştım. O beni dükkânına götürdü. Akşam ezanından sonra da Mehmet Kayalar Ağabey'in dershanesine gittik. Burası Dalkapı semtinde, Dicle kenarında bir dershaneydi. Orada en az beş yüz kişilik bir cemaat vardı. Bu sayının mübalağa olduğu zannedilmesin. Hatta daha da fazlaydı cemaat. Hem de bu cemaatin içinde meşayihden sarıklı âlimler, hocalar da vardı. Bunu, hassaten kayda alman için söylüyorum. Mübalağa zannedilmesin diye tekrarlar ifade ediyorum.

Kayalar Ağabey'i daha önce hiç görmemiştim. O da beni tanı-

mıyordu. Heyecanla bekliyordum. Beyaz bir cübbe ve sarıkla kapıda göründü. Cemaat hürmet gösterirken içeri girdi. Geçti kürsüye ve başladı *Hastalar Risalesi*’nden okumaya. Tevafuk bu kadar olabiliirdi.

Dersten sonra Berber Ziya Kardeş “Efendim, bu hocaefendi Eskişehir’den... Sizinle tanışmak istiyor” dedi ve Kayalar Ağabey’le tanıştık. Orada bir ay kaldım. Yalnız bendeki enaniyet-i ilmiye yüzünden Kayalar Ağabey’le Üstad’ın manevî makamı, vazifeleri, Mehdiyet, Risale-i Nur’un mahiyeti hakkında münakaşa ettik. Ben o zaman Arapçanın medrese usulünün son kitabı olan “Usul” okuyordum. Yani ilm-i enaniyet vardı bende. Fakat Allah razı olsun, Kayalar Ağabey beni sonunda ikna etti. Artık Diyarbakır’da durmak istemiyor, bir an evvel Üstad’a gidip elini öpmek istiyordum. Duramadım orada.

BİR RÜYA

Diyarbakır’dan tekrar Garzan’a döndüm. O sıralar Garzan nahiye idi. Orada, camide yatıp-kalkıyordum, yalnızdım. Garzan’da çok enteresan bir rüya gördüm. Benim ne bahasına olursa olsun Üstad’a teslim olmamın yolunu açan bir sebep de o rüya olmuştur.

Rüyamda Polatlı’nın “Acıkır” diye bilinen bir yerindeyim. Ankara’ya giderken askeriyenin olduğu yer... Bizim orada tarlalarımız vardı. Orada, çok sıcak bir günde, güneş bastırmış bir halde yalnız başıma yürüyordum. Birden yer yarıldı ve ben aslan kafesine benzer bir kafesin içine düştüm. Sağ tarafıma yattım. Sağ tarafımda çok uzakta bir ışık gözüküyordu. Ama etrafım çelik kafes olduğu için oraya gitmem mümkün değildi. Sol tarafımda otuz-kırk cm. yüksekliğinde bir “altın” harmanı vardı.

Sağ tarafımda ışık, sol tarafımda altın yığını... Birisi dünya, birisi ahiret... “Ben nasıl çıkacağım buradan?” diye düşünürken, dilime şu şalâvat-ı şerife geldi: “Essalâtu vesselamu aleyke yâ Resulullah. Essalâtu vesselamu aleyke yâ Habiballah. Essalâtu vesselamu aleyke yâ Emîne vahyillâh.” Bu şalâvatı okuyunca kafes beni yukarıya fırlattı. Birden dışarıya çıktım ve uyandım. İşte bu rüyadan sonra içime bir ateş daha düştü.

Hemen hocamdan—geri dönmek şartıyla—izin aldım ve topları yola çıktım. 1958 yılıydı. O sıralarda da bir vaizlik imtihanı vardı. Önce vaizlik imtihanı için Ankara'ya gittim. Ankara'da Said Özdemir Ağabey'le görüştim. Onunla daha önceden tanışmıştık.

ÜSTAD'IN İLAÇLARI

Ankara'da girdiğim vaizlik imtihandan üç-beş ay sonra Said Özdemir Ağabey'e tekrar uğradığımda, "Hocaefendi, Üstad buraya uğramıştı. Ama ilaçlarını burada unutmuş. Sen o tarafa giderken bunları da götür" dedi. 1959'un Mart veya Nisan aylarıydı.

O zamanlar Emirdağ'a, Eskişehir'den gidiliyordu. Ben Üstad'ı göreceğim diye o hevesle Üstad'ın ilaçlarını aldım, Emirdağ'a geldim. Önce rahmetli Mehmet Çalışkan Ağabey'e gittim. Mehmet Ağabey, "Üstad buraya uğradı ama arabadan inmedi. Afyon'a gitti" dedi. Atladım arabaya, doğruca Afyon'a gittim. Orada da, "Üstad geldi ama arabadan inmeden Isparta'ya gitti" dediler. Tekrar yola çıktım.

Isparta'ya vardım, Üstad'ın kaldığı evi buldum ve kapıyı çaldım. Rahmetli Zübeyir Ağabey açtı. Dar bir vakitti. Üstad rahatsızdı o zaman. Rahatsız olduğunu, götürdüğüm ilaçlardan anladım tabii. Zübeyir Ağabey'e, "Ankara'dan ilaçları getirdim" dedim. Çok sevindiler. "Şu anda Üstadımız istirahat ediyor. Yarın sabah gel, Üstad'la seni görüştrelim, kendin de anlat" dedi. Gittim bir otelde kaldım.

Otelde o sabahı nasıl ettim, kelimelerle anlatamam bunu. Saatler, dakikalar, hatta saniyeler geçmek bilmiyordu. Sabah kalkıp gittim Üstad'ın evine. İki polis vardı sokakta. Geziniyorlar, girip çıkanı kontrol ediyorlar, tarassud ediyorlardı. Ben polislerin hareketlerini takip ettim ve bir ara polislerin yönü öteye dönünce hemen kapıyı çalıp içeri girdim. Ağabeyleri gördükten sonra Üstad dışarı çıktı. Elini öptüm. Kucakladı beni. İlaçları götürdüğümünden dolayı dua etti, teşekkür etti. O zaman Üstad'ın gezileri oluyordu. Ankara'dan geleli henüz bir gece olmasına rağmen, "Arabayı hazırlayın Ankara'ya gideceğiz" dedi. Şoför Hüsnü Kardeş de vardı orada. Zübeyir Ağabey falan hemen hazırlık yaptılar.

Üstad, merdivenlerden on yedi yaşındaki bir delikanlı gibi, etrafındaki muhafazalara tutunmadan indi. Peşinden ben iniyordum. Merdivenlerden inerken aklımdan “Üstad’ın yanında yer olsa da Ankara’ya ben de gitsem” diye geçiriyordum. Üstad taksinin kapısını açtı, içeriye oturdu, camını indirdi, eliyle beni çağırdı. “Bak arabada yer yok. Yer olsaydı seni de alacaktım” dedi. Üstad’la ilk tanışmamız işte böyle oldu.

VAİZLİKTEN İSTİFA EDECEĞİMİ DUYAN ÜSTAD’IN SÖZLERİ

1957’de genç yaşında fahri vaiz olmuştum. Rahmetli babam bana, “Devlet memuru olursan rahat konuşamazsın. Fahri ol, daha rahat hizmet edersin. Maaş meselesini de mühim tutma” demişti. Bu sebeple fırsat bulduğumda camilerde kürsüye çıkıp konuşuyordum. Herhalde konuşmalarım sert oluyordu ki, on sekiz defa tutukladılar bizi.

1958’de doğudan gelince yine bir sefer ceza evine girdim. Epeyce yattıktan sonra çıktım; akşamdı eve geldiğimde. Tabii anne babam büyük sevinçle karşıladılar beni. Yemekten sonra ben hazırlık yapmaya başladım. Rahmetli baban, “Ne o ağa? Yolculuk mu var yine?” dedi. “Baba ben Üstad’a gideceğim. Vaizlikte bana hizmet ettirmiyorlar. Ben de ona hizmet edeceğim” dedim. Babam ehl-i kalp bir insandı. “Git bakalım. Tabii kabul ederse?” dedi. Babamın bu sözüne ben biraz kırıldım.

Emirdağ’a gittim. Elimde küçük bir çanta vardı. Üstad’ın yanına gideceğim diye zevkle, şevkle kapıyı çaldım. Çıkarken gacırgurur ses çıkaran, sağa sola sallanan ahşap bir merdiven vardı. Kapıyı yine Zübeyir Ağabey açtı. Zübeyir Ağabey’le kucaklaştık. Üstad’ın kaldığı odanın kapısı açıktı. Belinden aşağısı gözükmüyor, üst kısmı gözükmüyordu. Üzerinde battaniye vardı. Benim cezaevinden çıktığımı gazetelerden okumuş Zübeyir Ağabey. Ben hep şarkta okuduğum için bana “Şarklı Hocaefendi” derdi Zübeyir Ağabey. “Hayrola Şarklı Hocaefendi?” dedi. “İkide bir tutukluyorlar. Karakol, polis, mahkeme... Burada, Üstad’ın yanında kalmak için geldim” dedim. Sonra da “Onun çayını yapacağım, çamaşırını, bulaşığını yıkayacağım” dedim.

Ben daha kelimeyi bitirmeden Üstad oradan müthiş bir sesle bağırdı. Halbuki konuşuklarımı Üstad'ın duyması mümkün değildi. Aramızda bir hayli mesafe vardı ve ben gayet kısık bir sesle söylemişim. Normal olarak duymaması lazımdı. “Derhal hizmetin başına! Sen hiç hizmet etmesen bile caddede, sokakta, pazarda gezerken, ‘Şu geçen Nur talebesiymiş’ demeleri bu zamanda en büyük bir hizmettir” dedi.

Üstad'ın bu sözleri gençler için muazzam bir derstir. Fakat ben o anda müthiş sarsıldım, başımdan kaynar sular döküldü. Halbuki ben Üstad'la dertleşip, “Başıma bunlar bunlar geldi. Bana şöyle yaptılar, böyle yaptılar” diye sohbet edeceğiz şeklinde hayal etmişim. Vallahi inanın ayağımı bir santim bile ileriye atamadım. Gideyim, Üstad'ın elini öpeyim, özür dileyeyim, “Üstadım gidiyorum, emrin başım üstüne!” diyeyim. Ama yok. Hiçbir şey yok. Bir şey diyemiyordum. Zübeyir Ağabey de dondu kaldı. Zübeyir Ağabey “Yapacak bir şey yok. Derhal hizmetin başına dön” dedi. Ben ağlaya ağlaya geri döndüm.

BABAMIN NASİHATİ

Eve geldiğimde babam gülümsedi. “Ne oldu ağa? Üstad kabul etmedi mi?” dedi. “Kabul etmedi” dedim ve “Bana böyle böyle dedi” diye olanları hikâye ettim.

Babam çok kahraman bir insandı. “Şuraya otur” dedi ve karşılıklı oturduk. “Bak oğlum! Üstad'ın çayını yapacak, çorbasını pişirecek, bulaşığını yıkayacak çok sayıda talebe var. Sen vaizsin. Kürsiye çıkıp vaaz edecek kaç kişi var? Onu yapacak adamlar kürsiye çıkıp vaaz ederler mi?” dedi. Sonra da, “Üstad seni orada niye bağlasın? Üstad seni kürsülerden vaaz edesin, hizmet edesin diye geri gönderdi. Onun için seni kabul etmemiş” dedi. Onun söyledikleri uyandırdı beni.

Artık ben hizmet edebilmek için camilerde, köylerde, mahallelerde, kahvelerde her yerde ders okuyor, küçük risalelerden güvendiğim insanlara veriyor, onlarla sohbetler ediyordum. Tabii Üstad'ın manevi bereketini, eserlerini okudukça anlıyor insan.

ANKARA BEYRUT PALAS OTELİ

Sene 1959... Bediüzzaman Ankara'da, Ulus Denizciler Caddesi'nde bulunan Beyrut Palas Otelinde kalıyordu. İkindiden sonra sora sora Denizciler Caddesi'ni buldum. Otelin etrafı polislerle çevriliydi. Her giren çıkan kontrol ediliyordu. Polisler bana da kimliğimi sordular. Ben orahı değilmişim gibi, "Burada vaziflik imtihanına girmiştim. Neticeleri öğrenmek için geldim" dedim ve kendime bir yatak ayırttım. Zannediyorum 2. kattan bana bir oda verdiler. Allah'ın lütfu, Üstad da aynı katta kalıyordu. Ben Üstad'ın o katta olduğunu bilmiyordum aslında. İkinci kata çıktım. Baktım Zübeyir Ağabey salonda geziniyor. Beni görünce çok sevindi. "Nasıl girdin bu polislerden buraya?" diye sordu. Ben de olanları anlattım. "Bugün burada size vazife var" dedi. Aynı katta Nevşehirli bir kardeş daha vardı: Hasan Okur.

Akşamla yatış vakti arasında, otelin giriş kapısının merdiven altına emniyetten sekiz-on kişilik bir polis grubu geldi. Başlarında komiser vardı. Oraya bir telsiz kurdular. Ben askerde muhabereciydim, telsizden anlarım. Biz bu telsiz telefon sesini dinliyorduk. Otel betonarme bir bina olduğu için ses yukarıya doğru geliyordu. "Âmirim," "bakanım" gibi saygı ifadeleri kullanıyordu polisler.

Polisler o kadar merhametsiz değildiler. Ancak onları harekete geçiren yukarıdan gelen emirlerdi. İçişleri Bakanı Namık Gedik'ten ve Emniyet Genel Müdürlüğünden devamlı oraya haberler geliyordu. Verilen emirlerin özünde "Ne yapın edin, Said Nursî'yi otelden, Ankara'dan çıkarın" talimatı vardı. Hatta "Ne zaman çıkarttığınızı da haber verin" diyorlardı.

Bu arada yatış namazına yakın "Aşağıya üç tane milletvekili geldi" dediler. Onlar merdivenden çıkarken biz hemen Zübeyir Ağabey'e haber verdik. Sonradan anladık ki o milletvekilleri Üstad'ın Ankara'dan çıkması için ricaya gelmişler. İsimlerini şimdi hatırlayamıyorum, ama birisinin adı Gıyaseddin Emre olabilir. Zübeyir Ağabey gidip Üstad'a haber verdi. Üstad izin verince hepisi içeri girdi. Üstad onlara yarım saat kadar nasihatte bulundu. Sonra çıkıp gittiler.

Esas gece 12.00'den sonra Emniyet Müdürlüğünden bir haber

geldi. “Bakanın emri var. Said Nursî’yi hâlâ çıkartmadınız mı?” diye. Üstad çok korkusuz, çok cesur bir şahsiyetti. Bu, kelimelerle ifade edilemez. Hâlâ kulaklarımda olan o ses şuydu: “Ankara’yı başıma yuksalar, bugün Ankara’dan çıkmıyorum.” Böyle demişti Üstad. Kapısı açıktı, biz bunu duyduk. Meydan okuyordu Üstad. Silah yok, tabanca yok, asker-ordu yok, hiçbir şey yok. Çakı bıçağı bile yok.

Zübeyir Ağabey “Üstad’ın arabasının frenlerinde bir ayarsızlık var. Tamirhane açılın, saat dokuza kadar tamirhanede frenleri yaptıralım, ondan sonra gidelim” diye söylemişti. Polisler de âmirlerine ve Emniyet Müdürlüğüne, Bakana böyle söylemişlerdi.

ÇİFTLİK YOĞURDU

Sabah saat dokuz veya dokuza birkaç dakika kala Üstad’ın kapısı açıldı. “Buradan kim çiftlik yoğurdu getirebilir?” dedi Üstad. Belki o zaman orada en güzel yoğurt oydu, tam bilemiyorum. Hemen koşturdum. O civardaki bakkallarda içki satılıyordu. Alkol satılan yerden alsam, Üstad rahatsız olacak diye korkuyordum. Epvey gittikten, belki on dakika kadar aradıktan sonra oralarda küçük bir büfe buldum. Sakallı, yaşlı bir adam bakıyordu. Hemen aldım ve koşarak getirdim Üstad’a. İnanın o yoğurttan bir çorba kaşığı bile yemedi. Ya bir ya da iki sefer aldı. Ben yanındaydım.

Sonra indik aşağıya. Artık otelden ayrılacaktık. Said Özdemir Ağabey, Üstad’ın kolunda. Ben de Üstad’la Said Ağabey’in ortasında, arkalarındaydım. Fotoğraf çekileceğini fark etmemiştim, bilmiyordum. İbrahim Canan, işte o anda bu fotoğrafı çekti. Sonra da ben Ankara’dan ayrıldım.²⁴

Üstad Hazretleri’ne başka ziyaretlerim de olmuştu. Mesela Eskişehir’e çok gelirdi. Abdülvahid Tabakçı’nın Odunpazarı semtin-

²⁴ Ali Rıza Öztürk ve Sadık Çalışkan Ağabeylerin bulunduğu bu sohbette Said Özdemir Ağabey araya girerek şunları söylemiştir:

“Fotoğraf çekilirken, İbrahim Canan karşıda fotoğraf makinesini hazırlamış bekliyor... ‘Ağabey, Üstad bu tarafa baksın’ dedi. Ben de Üstad’ın kolundayım ‘Üstadım bak karşıda bir şey var’ dedim. ‘Ne var?’ dedi ve baktı Üstad. İbrahim Canan o sırada ‘tık’ diye fotoğraf makinesinin düğmesine bastı.”

deki evinde kalıyordu geldiğinde. Biz orada da ziyaret ediyorduk Üstad'ı. Yıldız Oteli'ne de gelir, biz orada da ziyaret ederdik.

HİZMETLER VE ZORLU GÜNLER

Daha önce de söylediğim gibi, Üstad Hazretleri beni geri gönderip, hizmet için görev vermişti. İşte ondan sonra müthiş hizmetler oldu.

1960'da 27 Mayıs İhtilali'nden hemen sonra benim hiç sevmediğim Günyüzü nahiyesine kadro açılmış. Ben mümkün olsa oradan helikopterle geçmeyi düşünürdüm. Çünkü on üç-on dört tane kahvesi var. Camisinde cemaati yoktu. Acaip bir yerdü Günyüzü. Kader bizi oraya imam yaptı. Ben vaiz olduğum halde, oraya imam oldum. Altı sene orada görev yaptım. On sekiz defa tutuklandım, ceza evlerine girdim çıktım. Çok bereketli hizmetler oldu orada.

1966'da Sivrihisar'a geldim. Sivrihisar'da da iki sene imam ve vaiz olarak kaldım. Orada da muazzam hizmetler oldu. Sivrihisar'da bizi tekrar tevkif ettiler. Bu sefer biraz uzunca yattık hapis-te. Ağır Cezada mahkeme olduk. Allah Rahmet etsin Bekir Berk ve buradan da üç avukat bizi müdafaa ettiler. Mahkeme bizi suçladı. Tam yüz on beş şahit dinledi. Sonunda tahliye oldum, ama mahkeme devam etti. Temyiz bizim mahkûmiyeti bozdu. Bu sefer bizi Kütahya Ağır Cezaya havale ettiler. Bir hayli gittik geldik. Sonunda bizim lehimize karar verildi. Maaşım, terfilerim gitti; çoluk çocuğum aylarca perişan oldu. Ev kirası, faturalar falan aksadı. Derken Allah'ın izniyle tekrar görevimize başladık.

1968'de Eskişehir'e tayinim çıktı. Hizmet böyle Üstadımızın himmetinin bereketiyle devam ediyor işte. Şimdi emekliyim; fakat resmi olarak emekliyim, hizmetten değil. Aynı şekilde Eskişehir'in camilerinde vaazlarım devam ediyor. 19 sene önce kurulan Hakka Hizmet Vakfı'nın kurucusu ve yönetim kurulu başkanıyım.

ONU GÖREN GÖZLER...

Söylenecek çok şey var. Fakat yanlış anlaşılmasın, kendimize bir paye verme gibi addedilmesin anlattıklarım.

Hicaz'da yaşadığım çok enteresan bir şeyi anlatayım size:

Zannediyorum 1962 yılıydı. Vaizlik belgesi almak için Ankara'ya gitmiştim. Hacı Bayram Camii'nin orada 27 Numara diye bir derslane vardı. Orada akşam ders okuyordu Zübeyir Ağabey. O derste adeta coşmuştu:

“Siz Nur talebesi olmayı ne zannediyorsunuz? Bu, Allah'ın herkese nasip ettiği bir nimet değil. Bir gün gelecek, dünya İslam âleminde Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni görenleri görmek için insanlar ziyarete gelecekler. Onu gören gözleri görmek için ziyarete gelecekler.”

Bu sözler, belki gençliğimden olacak, biraz tuhafıma gitmişti benim. Fakat aradan yıllar geçti. Herhâlde 1970'li yılların sonraları olacak, Hicaz'dayım. Bir gün Kâbe'de cuma namazını bekliyorduk. İki kişilik bir seccade sermişlerdi. Etrafında gençler vardı, ama seccade boştu. Ben de o halı namaza durdum; iki rekât tahiyat-ı mescid kılayım dedim. Aslında oranın tahiyat-ı mescidi, tavafıdır. Fakat çok kalabalıktı, tavafa girilecek gibi değildi. Beni uyardılar, “Oranın sahibi var” dediler. Ben de, “İyi, gelsin, ben sıkışırım” dedim.

Arkadan biri geliyordu. Ama gelenin mana âleminde büyük bir insan olduğunu hissettim. Hani insan gölgeye oturur, ama güneş döndükçe sırtına vurup ısıtır ya. O zaman anlar ki güneş arkasında ve insan arkasına bakar. Onun gibi... Bu zat gelirken, benim iç âlemimde bir değişiklik oldu. O adam geldi orada iki rekât namaz kıldı. Sakallı, sarıklı biri... Ben, *Cevşen* okuyordum. Adam o kadar edepli idi ki, ben sayfayı çevirecektim ki, elimden tuttu ve “Bakabilir miyim?” dedi. Kitabın sağına soluna baktı. “Bunun cumadan sonra bir fotokopisini çektireyim ben?” dedi. “Sizin olsun. Bende bir tane daha var” dedim.

Teşekkür ettikten sonra “Siz bu şahsı tanıyor musunuz?” dedi. “Tanıyorum” dedim. “Gördün mü?” dedi. “Evet, gördüm” der demez, adam, kedinin ciğere atladığı gibi üstüme atladı. Anlımı, gözlerimi öpmeye başladı. Sonra secdeye kapandı. Secdede Arapça olarak, “Ya Rabbi! Onu gören gözleri bana gösterdiğin için sana hamdolsun” diyordu. Daha başka şeyler de söyledi duasında. Bu sefer ben “Siz seyyid misiniz?” dedim. “Nereden biliyorsun?”

dedi. “İçime öyle geldi” dedim. “Evet, evlad-ı resuldenim” dedi. “Nerelisiniz?” dedim. “Ben Hindistanlıyım, orada özel bir üniversitenin rektörlüğünü yapıyorum” dedi. “Bediüzzaman’ı nasıl tanıdınız?” dedim. “Biz Bediüzzaman’ın eserlerini fakültelerimizde iman-akaid dersi olarak okutuyoruz” dedi.

Burada demek istediğim şey, Zübeyir Ağabey’in yıllar önce söylediği, “Üstad’ı gören gözleri görmek için dünya İslam âlemin-den ziyarete gelecekler” sözünü hatırlamamdı. Zübeyir Ağabey bu tip manzaraları görüp hissetmiş ki o sözü söylemiş. O bir evliyaydı yani. Nasıl ki sahabelerin Resulullah’ı görmeleri bir meziyet oluyorsa, Üstad Hazretleri’ni görenlerde de bir meziyet oluyor demek ki. Tabii Risaleleri kabul edip okuyanlar, neşredenler için.

(1936-)

AYTEKİN EBEPERİ

13 Temmuz 2009 tarihli Van şehrini ziyaretimiz sırasında bize pişdarlık eden Celal Huyut tanıştırdı bizi Aykut Ebeperi ile. Beraber gittik Aykut Ağabey'in ziyaretine. Oturduğu apartmanın yem-yeşil bahçesinde kaydettik kısa hatıralarını.

Bayram Yüksel Ağabey, "Üstad Hazretleri birisine bir bakıversin, bir selam versin, bir tebessüm ediversin yeterdi. Üstad'ı bir kere bile görüverenlerin çoğu hemen namaza başlar, çoğu ıslah olurdu. Nazar ve niyet önemli tabii" diye anlatırdı bize. Aytekin Ağabey'le konuşunca Bayram Ağabey'in bu sözlerini hatırladım. 54 sene önce Hz. Üstad'ın bir nazarı, bir sözü ona da yetmiş. O günden beri namazını hiç terk etmeden devam ediyor Aytekin Ağabey. Fiilen hizmetlerin içinde olmasa da o dua, o bakış tazeliğini muhafaza ediyor Aytekin Ağabey'in. Biz sohbetimiz sırasında, bu taptaze heyecanı Ebeperi Ağabey'de çok açık ve net olarak gördük.

Aytekin Ebeperi anlatıyor:

1936 Van doğumluyum. Sosyal Sigortalar Kurumunda memurluk yaptım. Şimdi emekliyim. Rahmetli Erol Kuralkan'la çok samimiydim. Yaşıtız onunla, mahalle komşusuyduk aynı zamanda.

İlk defa onun verdiği Risalelerden okudum ben. Bediüzzaman'ın bahsi de hep geçerdi aramızda.

1956'da asker olmadan evvel bir gün evde radyo dinliyordum. O zaman Bediüzzaman Hazretleri'nin bahsi geçti. İçimden, "Keşke bize de nasip olsa, bir ziyaret edebilsem" diye geçti.

Bir müddet sonra askerliğim Isparta'ya çıktı. Isparta'ya giderken Allah rahmet etsin marangoz Hamid Ekinci Ağabey'den bir mektup aldım ben. "Isparta'ya gidiyorsan bunu Bediüzzaman Hazretleri'ne götür" dedi.

22 Ekim 1956 tarihinde Isparta'ya vardım ben. Kıtaya teslim olmadan evvel iki arkadaş beraber gittik Bediüzzaman Hazretleri'nin evine. Kapıyı çaldık, bir talebesi kapıyı açtı. Kapı zincirliydi. Bize "Hoş gelmişsiniz! Van'dan mı geliyorsunuz?" dedi. Biz Vanlı olduğumuzu da dememiştik. Sonra "Müsaade edin ben yukarıya çıkayım. Üstad'dan izin alayım. Müsaade ederse sizi çıkarayım" dedi ve gitti. Bediüzzaman izin vermiş... Bizi çıkardı yukarıya.

Bediüzzaman Hazretleri karyolada değildi, daha küçük bir şeyde oturuyordu, yanında bir âbâ, bir de testi vardı. Odanın içinde bir gömme dolap vardı, bütün kitaplar ordaydı. Elini öptük. Mübareğin gözleri masmavi... "Ben sizi tanımıyorum. Babalarınızı, dedelerinizi söyleyin, sizi ona göre tanıyayım" dedi. Benim rahmetli babam, Üstad Van'da iken ziyaretine gidermiş. "Ben Halil Ebeperi'nin oğluyum" diye söyledim. Arkadaşımla da aynı şekilde konuştuk.

Bediüzzaman Hazretleri sonra bize, "Siz namazlarınızı kılıyor musunuz?" dedi. "Bazı zaman kılıyoruz, bazı zaman kılamıyoruz" dedik. "Siz asker oldunuz, geldiniz. Bu günden itibaren namazınıza başlayın. Ben beş vakit namazlarımın duasını size ortak edeceğim" dedi. Sonra "Devlet benim kitaplarımı iade etti, hepsi elimdedir. Siz de Risale-i Nur okuyun" dedi. Elhamdülillah onun duasını almış olduk. İkinci sefer tekrar gittik; fakat evde olmadığı için göremedik.

O, Cenab-ı Allah'ın sevgili bir kulu... Ben ne vakit darlığa düşsem, onun duasıyla hiç zorluk çekmem. Onun duasını almışım,

çünkü beş vakit duasına bizi dâhil etmiş. O günden beri beş vakit namazımı kılarım; beş vakit camide kılarım. Kur'an okurum, hep onun adına dua ederim.

(1936-)

FAHREDDİN SAYI

Vanlı Fahreddin Sayı Ağabey, 1983'ten beri Bursa'da ikamet ettiği halde, hatıralarını almak tevafuken yine Van'da nasip oldu. İlk Van Risale-i Nur hizmetlerinin yaşayan şahitlerinden olan Fahreddin Sayı, Hz. Üstad'ı bir defa ziyaret etmiş. Fahreddin Ağabey, Van'ın kadim Nur talebesi Molla Hamid Ağabey'le aynı dükkânı paylaşmış, 30 sene onunla beraber esnafılık yapmış.

Fahreddin Sayı, röportajımız sırasında ilk Van hizmetleri hakkında bize bilgiler verdi. Hz. Üstad'ı ziyareti sırasında gördüklerini, konuştuklarını ve intibalarını paylaştı.

Hatıraları kendisine tashih ettirilmiştir.

Fahreddin Sayı anlatıyor:

1936 Van doğumluyum. Mesleğim saatçilik... 30 sene Van'da, 16 sene de Bursa'da yaptım saatçiliği... Bu mesleği Van'da, Molla Hamid Ağabey'le beraber, onun dükkânını ince bir duralitle ortadan bölerek yaptım. Hamid Ağabey aynı dükkânda marangozluk yapıyordu. Sonradan camcılık yapmaya başladı. 1983'te Bursa'ya taşındım. Emekli olarak hâlâ Bursa'da yaşıyorum. Şimdi emekliyim; ama hizmetlere devam ediyoruz, elhamdülillah.

KARTA “SAİD NURSİ” YAZINCA

Risale-i Nur'u ilk defa 1954 senesinde, 18 yaşlarımdayken Molla Hamid Ağabey'den duydum. Bana bir *Gençlik Rehberi* vermişti. Sonra *Asâ-yı Mûsâ*'yı aldım. O zamanlar yeni harflerle Risale yoktu. Osmanlıca'yı da pek okuyamıyordum.

İki sene sonra 1956'da askerlik için Isparta'ya gittim. Bu vesileyle Hz. Üstad'ı ziyaret ettim. Askerden gelince de hizmetlere devam ettik. İki sene kitaplar bende kaldı. İsteyene satıyorduk. Sonra bir ihbar oldu ve kitapları hemen başka tarafa taşıdık.

Ben askere gitmeden iki sene evvel, Van'ın Belediye Başkanı Salih Türkoğlu vardı. Onun evini derslane olarak tuttuk. Hacı Osman Camii'nin hemen altında tek katlı toprak bir evdi. Türkoğlu, Nur talebesi değildi; evini bize kiraya vermişti. O zaman Rahmi Erdem de buradaydı. Sonra Terzi Reşit Övet Ağabey'in evini derslane olarak tutmuştuk. Allah rahmet etsin, Celal Alıcı Ağabey vardı ki, çok hoş bir insandı. Ev dersleri daha çok onun evinde olurdu. Ağabeyler geldiğinde onun evinde misafir edilirdi.

O sıralarda çok fazla baskı ve baskın vardı; korkarak gidiyorduk derslere. Mesela, bir ara bir kart yazmıştım ben.

9 Haziran 1966 tarihinde çekilen tarihî bir fotoğraf. Van şehrinin ilk fedakâr Nur talebelerinden (soldan) Celal Alıcı, Molla Münevver, Fahreddin Sayı, Molla Hamid Ekinci Ağabeyler görülüyor.

Her nasılsa bu kart savcının eline geçmiş. Polis baskın yaptı. Polis iyi biriydi. Bana, “Bak kardeşim, altına Said Nursî yazmışsın. Bu olmasaydı sana bir şey yapmayacaktık” dedi. Kartta da Yirmi Dokuzuncu Sözdeki şu vecize vardı:

“Evet şu dâr-ı dünya, beşerin ruhunda mündemiç olan hadsiz istidatların sümbüllenmesine müsait değildir. Demek başka âleme gönderilecektir. Evet, insanın cevheri büyüktür. Öyle ise, ebede namzettir.”²⁵

İşte vecize bu... Bunun için polis benim dükkânıma baskın yaptı. Eve de geleceklerdi, o polis mani oldu. Ben sonra o kartları imha ettim.

ÜSTAD’LA BİR SAAT SOHBET

1956’nın Kasım ayında askerliğim İzmir’e çıkmıştı. Ben yola çıkarken, “Sakin Üstad’ı görmeye çalışma! Alıp götürürler seni. Hüsrev Ağabey’i gör” dediler.

Trenle Afyon’a kadar gittim, oradan Isparta’ya geçtim. Doğruca Hüsrev Ağabey’in evini buldum. Birkaç kez kapısını çaldım; ama açmadı. Biraz dolaşıp geldim ve yine çaldım; ama yine açılmadı. Tekrar dolaşıp geldim; yine aynı. Oradan komşulardan yaşlı bir kadın bunu fark etmiş. “Evladım, onun işine akıl ermez. Açmıyorsa demek ki açmayacak” dedi. Tabii ben çok üzülüm. Me’yus olarak bir camiye gittim. Baktım müezzin halıları dışarı atmış temizlik yapıyordu. Ona sormaya karar verdim. “Üstad Hazretleri’ni ziyaret etmek istiyorum. Nasıl bulurum?” dedim. Başını kaldırdı. O esnada oradan bir asker geçiyordu. “Bak, bu sizden” dedi. Gerçekten de öyle çıktı. Meğer bu asker İstanbul’danmış. Üstad’ın yanında hizmet ediyormuş. Üzeyir Şenler... Onunla beraber gittik.

Üstad Hazretleri beni kabul etti. Ceylan Ağabey’le girdik içeriye. Üstad karyolasında oturmuştu. Biraz doğruldu ve ben elini öptüm, elhamdülillah.

Üstad Şark lisanıyla konuşuyordu. Bana Molla Hamid’i, Hacı Nuh Bey’i ve Mecid ve Abdurrahman Hocaları sordu. Kardeşi Ab-

²⁵ Sözler, s. 709.

dülmecid Efendi'yi sormadı ama onu ben söyledim. Abdülmecid Ağabey o sıralar Van'daydı.

Bana "Ne okuyorsun?" dedi. Ben de "*Asâ-ı Mûsâ* okuyorum" dedim. "Tamam" dedi. Ceylan Ağabey, "Kitap verelim mi?" diye sordu. Üstad da, "Yok! Şu an askerdir. Ancak farz namazlarını kılabilir" dedi. Elhamdülillah, askerde namazlarım hiç geçmedi. "Seni yanımdaki talebelerimle bir ettim; ama hizmet etmek şartıyla" dedi.

"Van'a gelip kalenin başında medrese yapacağım" dedi. Sonra da, "Adnan Menderes medrese yapmak için 5 bin lira ayırmış (50 bin değil); fakat ben kabul etmiyorum" dedi.

O arada Ceylan Ağabey'in sırtını sıvazladı. "Dağlarda fedakâr ceylanlar olur. Bu benim fedakâr Ceylan'ım" dedi.

"Hüsrev'i ziyaret ettin mi?" dedi. "Üç sefer gittim ama kapıyı açmadı" dedim. Ceylan Ağabey'e döndü ve "Götür, Hüsrev'i de ziyaret etsin" dedi.

"Üstadım sizi bir daha nasıl ziyaret edebilirim?" dedim. "Lüzum yok! Risaleleri oku, beni ziyaret etmiş olursun" dedi. Üstad'ın yanında tam bir saat durduktan sonra kalktık.

Yüzüne biraz bakmıştım, gözleri çapaklıydı Üstad'ın. Çıktıktan sonra Ceylan Ağabey'e bunun nedenini sordum. "Gözlerinin kör olması için iğne vurdular. İnşallah geçer" dedi.

Ceylan Ağabey beni ara sokaklardan Hüsrev Ağabey'in kapısına bıraktı ve döndü. Girdiğimde Hüsrev Ağabey kitap yazıyordu. Onun da elini öptüm, elhamdülillah.

Hüsrev Ağabey'e "Vanlı arkadaşlarımız 'Hüsrev ağabeye gidiyoruz kapıyı açmıyorlar' diyorlar" dedim. "Bu kadar kitap yazılacak, ben nasıl ilgilenirim gelenlerle?" dedi. Sonra "Ne okuyorsun?" dedi. Ben "Evamir okuyorum" dedim; ilmi halden sonra okunan bir kitap... "Kıl-u kâl zamanı geçti" dedi. Ben kalkıncaya doğru bir kâğıda bir ilaç ismi yazdı: Optalidon. Bunu İzmir'den Mustafa Birlik'e vermemi söyledi. Tekrar elini öptüm, çıktım. O gece Isparta'da bir otelde kaldım ve ertesi gün Isparta'dan ayrıldım.

İzmir'e vardığımda Mustafa Birlik'i bulup tanıştım ve Hüsrev Ağabey'in yazdığı kâğıdı verdim. Beni bir gün beni misafir etti. Allah razı olsun ondan. Sonra gidip kıtama teslim oldum.

(1902-1981)

HAFIZ ÖMER BİLGİNOĞLU

Hafız Ömer Bilginoğlu, 23 Mart 1960 tarihinde Urfa İpek Palas Oteli'nde bulunan Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin vefat ettiğini ilk fark eden ve onu gasleden, kefenleyen mübarek şahsiyettir. Aynı zamanda Hulûsi Ağabey'in en yakın ders muhataplarından birisidir.

Hafız Ömer Efendi, 1902 yılında Elazığ'da doğmuş ve 1981 senesinde, 79 yaşında iken yine Elazığ'da vefat etmiştir. Kabri Harput'ta Albay Hulûsi Yahyagil Ağabey'in kabrinin yakınındadır. Hulûsi Yahyagil Ağabey de Elazığlıdır.

Barla Lâhikası'nda Hulûsi Ağabey'in Hz. Üstad'a yazdığı mektuplarda ve Üstad'dan gelen cevabî mektuplarda "Hafız Ömer" ve "İmam Ömer Efendi" şeklinde bir isim çokça geçmektedir. Bu mektuplarda Hulûsi Ağabey'in Ömer Efendi'ye Risalelerden okuduğu, Bediüzzaman Hazretleri'nin de onu talebeleri arasına aldığı belirtilmektedir. Bir mektubunda şöyle diyor Hz. Üstad:

"Mahallenizin imamı Hafız Ömer Efendi'ye selam et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle."²⁶ *Barla Lâ-*

²⁶ *Barla Lâhikası*, s. 437.

hikası'nda on mektupta daha buna benzer ifadeler geçmektedir.

Bir de seneler evvel merhum Bayram Yüksel Ağabey'le yaptığımız bir sohbette, Üstad Hazretleri'nin vefat anını anlatırken “Hafız Ömer” ismi yine geçmişti. Hz. Üstad'ın Urfa İpek Palas Otelinde son nöbeti bekleyen, Bayram Ağabey'dir. Bu nöbette bir ara Üstad'ın uyuduğunu zanneden Bayram Yüksel, o an şöyle anlatmıştı:

“Biraz sonra diğer ağabeyler, ‘Yahu Bayram Kardeş, Üstad Hazretleri’nden ses gelmiyor’ dediler. Ben, ‘Üstad uyudu, onu üşütmeyin’ dedim. Tekrar geldiler. Tekrar ‘Üstad’dan ses gelmiyor’ deyince beraber Üstad’ın odasına vardık. Zübeyir Ağabey başucunda, dördümüz Üstad’a bakıyoruz. Üstad’dan hiç ses gelmiyordu. Fakat vücudu sıcacıktı. Bizi müthiş bir telaş aldı. Zübeyir Ağabey, ‘Urfa’da Elazığlı Vaiz Ömer Efendi var, ona haber gönderelim, o bilir’ dedi. Haber gönderdik, geldi. Üstad’ı görünce, ‘İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn. Üstad vefat etmiş kardeşlerim’ dedi.”²⁷

Barla Lâhikası'nda Hulûsi Yahyagil Ağabey'in mektuplarında adı geçen Hafız Ömer Efendi ile Bediüzzaman Hazretleri'nin vefat ettiğini ilk fark eden Vaiz Ömer Efendi aynı şahıstır. Tam adı Ömer Bilginoğlu'dur. Hulûsi Ağabey gibi Elazığlıdır. Sağlam bir dinî tedrisat görmüştür. 21 sene Elazığ müftülüğü yapmıştır. 23 Mart 1960'ta Bediüzzaman Hazretleri Urfa'da vefat ettiği gün, kaderin bir cilvesi, bu şehirde gezici vaiz olarak görev yapmaktadır.

Merhum Hafız Ömer Efendi hakkında topladığım bütün bilgiler ve fotoğraflar, Elazığlı Muhammed Orakçioğlu Ağabey tarafından temin edilmiştir. Muhammed Ağabey, 1963-1986 yılları arasında Hulûsi Ağabey'in vefatına kadar derslerinde ve hizmetinde bulunmuş bahtiyar bir şahsiyettir. Kendisiyle yüz yüze yaptığımız kısa bir röportaj da var.

Muhammed Orakçioğlu, merhum Ömer Efendi'nin yeğeni Cahid Kent ile de irtibata geçerek aldığı bilgileri ve hatıraları tekrar doğrulatmış ve ilaveler yaptırmıştır. Cahid Kent halen Elazığ Yeni

²⁷ *Ağabeyler Anlatıyor* 1, s. 99.

Camii imamlığını deruhte etmektedir. Muhammed Orakçioğlu ve Cahid Kent'e yardımları için çok teşekkür ediyorum. Bilinmeyen, bilinse de bir zaman sonra unutulup, kaybolup gitme ihtimali bulunan birçok isim ve hadisenin kayıt altına alınmasına vesile oldular.

HAFİZ ÖMER'İN DİNÎ TEDRİSATI

Hafız Ömer Bilginoğlu'nun babası Harput'un ileri gelen âlimlerinden Müderris Halil Efendi'dir. Ömer Efendi'nin yetişmesinde babasının büyük payı vardır. Ömer Efendi çok küçük yaşında hafızlığını bitirir. Kıraat talimini, İstanbul Darü'l-Hüffaz hocalarından Hafız Hüseyin Efendi'de yapar. Hafız Hüseyin Efendi, 1912-1913 yıllarında İstanbul'daki görevinden emekli olur. Ömrünün son yıllarında memleketinin halkına hizmet için Elazığ'a taşınır. Hüseyin Efendi yedi kıraat ve aşere ilminde mühim bir zattır. Sultan Abdülhamid'in huzur hafızlarındandır. İşte Ömer Efendi'nin Kur'an hocası bu değerli zattır. Hafız Ömer Efendi daha sonra Harput Daru'l-Hilafa, yani bugünkü İlahiyat Fakülteleri mesabesinde, yüksek dinî tedrisat okuluna kayıt olur. Burayı birincilikle bitirir.

Ömer Efendi bunun yanında Harput'un meşhur âlimleri olan Müftü Faik Efendi ve Müftü Kemaleddin Efendi (*Barla Lâhika*sı'nda ismi geçmektedir), Hacı Tevfik Efendi, Hafız Osman ve Bedreddin Efendilerden özel Arapça, tefsir, fıkıh dersleri alır. İlk vazifesi, Elazığ İzzet Paşa Camii imamlığıdır. Daha sonra, Rızaiye Mahallesi'ndeki Tahtalı Camii'nde imamlık yapar. Bu imamet görevine başladığında hocalarının tavsiyesi ve ısrarı üzerine daha 19-20 yaşlarında iken sakal bırakır. Sakal bırakmasını kendisi şöyle anlatır:

“Ben genç bir hafızdım. İzzet Paşa Camii imamı, kurradan olan zatın vefatı üzerine beni, hocalarım, İzzet Paşa imamlığına uygun buldu ve tayin ettiler. Ama daha sakalım yeni uzuyordu. Hocalar ‘Aman Hafız, sakallarını kesivermeyesin. Biz gelip sana tabii olacağız. Sakalını artık uzatıver’ dediler. Biz de bu emre uyduk. Askerliğimi de sakallı olarak yaptım.”

Bediüzzaman Hazretleri'ni gasledip kefenleyen Hafız Ömer Efendi, İmamlık yaptığı Elazığ İzzet Paşa Camii'nde vaaz ederken (1972)

ÜSTAD'DAN GELEN RİSALELER

Ömer Efendi, açılan vaizlik imtihanına girip kazanarak 1930'larda vaiz ve hatiplik vazifesine atanır. Uzun zaman Elazığ merkez ve bölgenin gezici vaizliğini yapar. Güzel hitabesi, düzgün ifade-siyle verdiği vaazlarında, Risale-i Nur'dan istifade ettiği hemen nazara çarpar.

Ömer Efendi, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni Eskişehir'de ziyaret etmiş ve duasını almıştır. Hulûsi Ağabey, Hz. Üstad'ın mektupları geldiğinde, bunları Ömer Efendi'ye okur ve gelen Risaleleri ona da verirdi. Üstad'ın vasiyeti de zaten "Ömer Efendi Risaleleri kürsüden kendi malı gibi neşretsin, anlatsın" şeklinde imiş.

Ömer Efendi, Hulûsi Ağabey ve çok nezih bir arkadaş grubu 1950 yılında hac farızasını ifa eder. Ömer Efendi'nin bu ilk ve son haccı, 1950'de Hulûsi Ağabey'in beraberliğinde ve teşvikiyle olur. 1960'ta Ömer Efendi Elazığ Müftüsü olur ve vefat tarihi olan 1981 yılına kadar tam 21 sene bu görevde bulunur.

BEDİÜZZAMAN'IN TEÇHİZ VE TEKFİNİ

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin 23 Mart 1960 tarihinde Ur-

fa'da vefat ettiği sırada, Ömer Efendi de gezici vaizlik görevinden dolayı Ramazan ayı süresince Urfa'dadır. Üstad'ı, Urfa'ya geldiğinde oteline gidip ziyaret eder. Üstad'ın Urfa'da kaldığı iki-üç günlük zaman zarfında birkaç defa ziyaretinde bulunur. Zaten Üstad Urfa'ya vardığında, "Hulûsî'nin memleketinden, ona yakın birisi var burada. Onu bulun" buyurmuştur.

Ömer Efendi, ilk başlarda Üstad'ı ziyaret etmekte zorlanır. Çareler arar, fakat otelin etrafı polis ve askerlerle çevrili olduğundan, bir türlü görüşme imkânı bulamaz. Daha sonra bir şekilde içeri girmeyi başarır. Kendisi bunu şöyle anlatır:

"Üstad Urfa'ya geldiğinde İpek Palas Otel'i'ne yerleştirildi. Bu haber Urfa'da yayılınca çevre illerden Üstad'ı görmek için Urfa'ya bir akın başladı. Otelin etrafı asker ve polis tarafından kordon altına alındı. Ben de mahzun ve düşünceli bir halde otel çevresinde dolaşıyordum. 'Nasıl Üstad'a kavuşurum?' diye düşünce içindeydim. Aniden bir komiser gelip elime yapıştı. Nasıl elimi öpüyor, nasıl bana sarılıyor... Ben afalladım. 'Memur bey ben sizi tanımadım' dedim. 'Hocam ben senin akrabası Tevfik, beni nasıl tanımadın?' deyince 'Aa! Tevfik, sen misin?' dedim. Çocukluğunu bilirdim. Büyümüş, komiser olmuş. Hemen 'Üstad'a nasıl ulaşabilirim?' diye sordum. 'O kolay be hocam! Ben seni hemen götürürüm' deyip beni otele götürdü. Ve otele girişler artık bana serbest olmuştu.

"Üstad'ın Urfa'daki son günlerinde ben yanında idim. Vefat ettiğini talebelere ben söyledim. Gasil (yıkama), teşhiz ve tekfininde (kefenlenmesinde) bulundum ve yaptım. Şu çok enteresandır: vefatının hemen akabinde haber nasıl yayılmışsa, Urfa aniden doldu. Müthiş bir kalabalık! Cenab-ı Allah Üstadımızın şefaatine nail eylesin bizi, âmin."

RİSALE-İ NUR'DA HAFİZ ÖMER EFENDİ

Hafız Ömer Efendi'nin Risale-i Nur'da birkaç yerde bahsi geçmektedir. Bunların tamamı *Barla Lâhikası*'nda olup, Hulûsî Ağabey'le Üstad Hazretleri arasındaki yazışmalarda değinilmektedir. Bunlar şöyledir:

Hulûsî Ağabey'in mektuplarından:

"Bu defa lütuf ve inayet buyurulan, Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesini hürmetle aldım. Tâzimle ve defaatle mütalâa ettim. Ayrıca bir defa yeni talebeniz Hafız Ömer Efendi'ye ve bir defa pederim ve eski hocalarımdan İbrahim Efendi ve bir dostumuza ve bir defa da Fethi Bey'e okudum. İnşaaallah yine okur ve okuttururum." (S. 143)

"Pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Efendi, sabık Müftü Kemaleddin Efendi, imam Hafız Ömer Efendi ve diğer *Sözler*'le alakadar olanlar selam ve dua ediyor, hayır duanızı istiyorlar. (S. 188)

"Bu kudsî hizmete candan iştirak eden zevâtı bilmek bana en büyük müjde oluyor. Müftü Kemal Efendi, evvel mektubu mütalâa etmişti. İki gün evvel ziyaretine gittim, 'Hiç kimsenin bugüne kadar muktedir olmadığı dekaik ve hakaiki Kur'an'dan bulup çıkarmışlar' diyerek takdirlerini beyan, selam ve dualarını tebliğ etmekliğimi söylediler. Bu dakikaya kadar mübarek mektubu Fethi Bey, Hacı Baha Efendi, pederim ve eniştem ve Hacı Abdurrahman Efendi dinlemeye muvaffak oldular. Hafız Ömer Efendi'ye de inşaallah ilk fırsatta okumaya çalışacağım." (S. 196)

"... Bu dersin nihayetindeki hususî haşiye, sanki manen beni bir müddet mektup yazmaktan men etti. Zahirî manalar da bu işaretin doğrudan doğruya bu biçareye ait olduğunu göstermektedir. Bu nurlu dersi bir defa (On Üçüncü Lem'a kısmını) İmam Ömer Efendi gibi arkadaşlara okuyabildim." (S. 281)

"İmam Ömer Efendi geçen sene, *Ramazanın Hikmetleri* eserinin Ramazan ayı geçtikten sonra gelişinden, benim gibi müteessir olmuştu. Bu Ramazan'ın birinci cuma hutbesinde, ben de hazır olduğum halde, yüzlerce cemaate, bu nurlu hikmetlerden birkaçını hemen aynen okudu. Bu anda bu fakirde husule gelen şükür hislerini tarif edemeyeceğim." (S. 311)

"Eski talebenizden Hafız Hüseyin Efendi'ye bu lem'ayı babasının vefatından birkaç gün sonra, arefe günü, Hafız Ömer Efendi'yle evine gitmek suretiyle okumak nasip oldu. Maddi ve manevi hastalıklarına ilaç veren hekim-i hazık aziz Üstad'a çok dua etti.

Bu mübarek eserin bu zat üzerindeki tesirini şöyle telhis edebiliriz: Ehibba ve arkadaşlarından hastalığını soranlara, ‘Çok mü-kemmel bir ilaç buldum. Doktorlara ilaç parası vermekten elham-dülillah kurtuldum. Günden güne iyi oluyorum’ diyormuş.” (S. 420-21)

Üstad Hazretleri’nin mektuplarından:

“İnşaallah tam bir arkadaş, bir muhatabın olan Hafız Ömer, Risale-i Nur’un intişarına mühim bir vasıta olacak ki, her mektubunda onu ciddi alakadar görüyorum.” (S. 482)

“Mahallenizin imamı Hafız Ömer Efendi’ye selam et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle. Pederiniz ve Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, *Sözler*’i ciddi dinlemeleri beni çok mesrur ediyor. Ben onlara dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler.” (S. 483)

“Başta valideyninize, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Bey, yeni talebem İmam Ömer Efendi olarak *Sözler*’le alakadar olanlara selam ve dua ediyorum, dualarını isterim.

“Sabık Müftü Kemal Efendi’ye de ki: Müjde! Her bir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir. Biz dergâh-ı İlâhîde onun hakkında en hayırlısını niyaz edip dua ediyoruz ve edeceğiz. Öylelerin duası makbuldür. Bana dua etsin. Hoca Abdurrahman ile Fethi Bey, ikisi, has talebelerin daire-i duası içinde duada kazancıma hissedardırlar. İkisi bana dua etsinler. Eskide benim Ömer isminde talebem vardı; senin şimdiki orada Ömer Efendi ona duada arkadaş olmuştur.” (S. 439)

“Başta muhterem pederiniz, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman, Kemaleddin, Ömer Efendi olarak risalelerle alakadar olan zatlara selam ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.” (S. 366)

(1897-1956)

(MİLASLI) HALİL İBRAHİM ÇÖLLÜOĞLU

Risale-i Nur'da adı çokça geçen Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu, 1897 yılında Milas'ta dünyaya gelmiş ve 1 Temmuz 1956'da vefat etmiştir. Milas Asrî Mezarlığa defnedilen Çöllüoğlu Ağabey'in kabri, daha sonraları mezarlıkla beraber şehrin başka bir noktasına nakledilmiştir.

Halil İbrahim Çöllüoğlu, Sultan Abdülaziz devrinde babasının hancılık–bugünkü anlamda otelcilik–yaptığı aynı mekânda baba mesleğine devam etmiştir. Kendilerine ait olan bu tarihî hanın adı, soyadlarıyla bütünleşip “Çöllüoğlu Hanı” olarak tanınmış, bilinmiş ve bu şekilde tarihe geçmiştir. Şimdi metruk halde bulunan bu han, Milas Belediyesi tarafından istimlak edilmiş ve restore edilmeye başlanmıştır. 2008 yılında Şerafeddin Kartal Ağabey'le beraber ziyaret ettiğimiz Milas'ta, Çöllüoğlu Ağabey'in evlatlığı Sadi Özgen Bey vesilesiyle bu tarihî hanı gezme, bilgi alma fırsatımız oldu. Sadi Bey, aynı zamanda Halil İbrahim Ağabey'in handa derslane olarak kullandığı hususi odasını gösterdi, anlattı.

Merhum Çöllüoğlu Ağabey'in hiç çocuğu yoktu, evlatlıkları vardı. Bir de öz teyzem Havsa Özer'in damadı Hakkı Çöllüoğlu va-

dı. Merhum Hakkı eniştem, Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun yeğenidir. Bir Milaşlı olarak, evimizle okuduğumuz ilkokulun yolu üzerinde bulunan Çöllüoğlu Hanı'nın önünden, ağabeyim Abdülkadir Özcan'la beraber neredeyse her gün geçtiğimiz halde, o yaşlarda—uzaktan da olsa—bu akrabalığın farkında olamamıştık. Dolayısıyla dünya gözüyle Halil İbrahim Ağabey'i göremedik; belki de gördük, ama çocuk gözüyle fark edemedik.

Sadi Özgen, Çöllüoğlu Ağabey'in kız evlatlığının oğludur. İlhan Yüksel de lise çağına kadar yanında büyümüş manevi evladıdır. Sadi Bey, Çöllüoğlu Ağabey'i çok fazla hatırlamıyor. 1929 doğumlu İlhan Bey ise manevi babasını çok iyi hatırlıyor. Kendisiyle yaptığımız röportajı ilerleyen sayfalarda paylaştık.

Rahmetli teyzem ve Çöllüoğlu Ağabey'i tanıyan Milashlılardan ve bilhassa manevi evladı İlhan Yüksel'den kaydettiklerimin teyidini Risale-i Nur'dan ve hatıra sahibi ilgililerden aldım.

RİSALE-İ NUR'U TANIMASI

İlme ve kitaba müştak bir zat olan Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun hanına bir gün Isparta'dan bir müşteri gelir. Aslı Bitlis Adilcevazlı olan ve Bediüzzaman'ın “Âhiret kardeşim Âdilcevazlı Kürt Bekir Ağa” dediği ümmi fakat kutuplar derecesinde hizmetleri bulunan bu zat çerçilik yapmaktadır. Köy, pazarları dolaşarak ufak tefek tuhafiye eşyası satan seyyar bir satıcıdır. Heybesinde hep taşıdığı Risale-i Nur eserlerinden han sahibi Halil İbrahim Çöllüoğlu'na birkaç parça bırakır. Bu kitaplardan birisinin, Onuncu Söz olan *Haşır Risalesi* olduğu Bediüzzaman'ın Eskişehir'de mahkemeye karşı Halil İbrahim'i müdafaa için söylediği ifadelere anlaşıyor.

İlme ve okumaya çok meraklı olan Halil İbrahim Ağabey kitapları okuyunca adeta büyülenir. Hemen han içerisinde bir odayı kütüphane olarak tahsis eder ve hizmete başlar. Daha sonra da Barla'da bulunan Bediüzzaman Hazretleri'ne bir ziyarette bulunur.

Milas'ın Hacı İlyas Mahallesi'nde oturan Halil İbrahim Çöllüoğlu, Risale-i Nur'da isimleri geçen Mehmet İnce, Şefik Sarıoğlu

gibi yardımcılarıyla beraber yıllarca Milas'ta kahramanca hizmet etmiştir. Sonraki yıllarda, Risale-i Nur'un manevi avukatı sıfatıyla meşhur olmuş, Aydın'ın Ortaklar Bucağından Ahmet Feyzi Kul ve Isparta kahramanlarından Mustafa Ezener Ağabeylerin de Risale-i Nur'u tanınmasına vesile olmuştur.

BEDİÜZZAMAN'IN MÜDAFAASINDA ÇÖLLÜOĞLU

Aziz Üstad, 1935 Eskişehir ve 1943 Denizli Hapishanelerinde yanında bulunan bu pek kıymetli talebesi Milaşlı Halil İbrahim'den, Risale-i Nur'da sena ile çokça bahsediyor. Mesela *Emirdağ Lâhikası*'nda "Milaslı Halil İbrahim, hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şakirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli"²⁸ diyor. Başka bir yerde de, "Bu zat, Risale-i Nur'un çok eski ve çok sadık ve çok fedakâr bir şakirdidir"²⁹ ifadesini kullanıyor.

Çöllüoğlu Ağabey, Risale-i Nur'u 1929 senelerinde, aslı Bitlis Adilcevazlı olan, Hz. Üstad'ın memleketlisi ve "Ahiret kardeşim Adilcevazlı Kürt Bekir Ağa" dediği zat vasıtasıyla tanımış ve 1931 veya 1932 yıllarında Bediüzzaman Hazretleri'ni Barla'da ziyaret etmiştir.

Bediüzzaman Hazretleri'nin 1935 tarihli Eskişehir Müdafaaası, Yirmi Yedinci Lem'a, Eskişehir Mahkeme Müdafaa Risalesi olarak Osmanlıca yayınlamıştır. Bu mahkemede Milaşlı Halil İbrahim'i şöyle müdafaa etmiştir:

"Hem ezcümle Milaşlı Halil İbrahim: Bu adam altı-yedi sene evvel benim eski memleketli bir talebem vasıtasıyla bana karşı bir dostluk hissetmiş. Sonra bu üç-dört sene evvel kendi işi için Eğirdir'e gelip Barla'da beni gördü. Hafız Bey ve Hacı Hüsnü gibi mebuslara verdiğim ve gösterdiğim risalelerimden bir-iki tanesini vermiştim.

"Sonra bu adam Kur'an'a ve imana fazla iştiağı olduğundan, musırrane benden imanî eserler isteye isteye ve her bir fırsatta

²⁸ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 89.

²⁹ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 138.

bana selam ve tebrik mektupları samimi gönderdiğinden dayanamadım. Kendime mahsus yazdırdığım risaleleri ona göndermeye mecbur oldum. Fakat başkalarına göstermemek için üzerlerine 'Mahremdir' diye yazıyordum. Hatta bir mektubunda onun ısrarına karşı kandırmak için 'Çok yerden benden Risaleler istiyorlar. Yazacak adamım yok. Bekir sizi tercih edip gönderdi.' Bu mektup da onun ısrarı üzerine bir kandırmaktan ibarettir. Şimdi ben kendi vicdanımla bu zatta iman ve Kur'an'a karşı iştiyaktan başka bir his bulamadığını ve benim gibi siyasetle hiç alakası olmadığını ve benim mesleğimden hariç entrikalara kapılmadığını kanaatim geldiğinden, onu da hususi kardeş telakki ettim. Kendime has yazılarımı ona da gönderdim.

"İşte on sene zarfında Halil İbrahim gibi iki-üç dostuma hususî ve imanî risalelerimi göndermek elbette, hiçbir cihetle itiraz olamaz. *Tesettür Risalesi* ise yanlışlıkla ona gitmiştir. Mesmuatıma göre, *Onuncu Söz*'ün şapografı yazılmış tetimmesini *Onuncu Söz*'le beraber yedi sene evvel hanına gelen bir yolcudan almıştır. İşte bu adamın benim hakkında tespit edilmeyen suçumdan ona hakiki bir suç ifraz edip ve onun suçundan İnce Mehmet gibi bazı adamlara hisse çıkarmak, elbette Eskişehir Mahkemesi gibi kuvvetli hüsn-ü adaleti takip eden yüksek bir mahkeme bunu hoş görmez."³⁰

Çöllüoğlu Hanı metruk bir haldeyken Milas Belediyesi istimlak edip restorasyona başladı

³⁰ Bediüzzaman Said Nursî, (el yazması, teksir, Osmanlıca) *Yirmi Yedinci Lem'a*.

İlhan Yüksel anlatıyor:

1929 Milas doğumluyum. Elektrik Yüksek Mühendisiyim. 1954 İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) mezunuyum. Muhtelif kurumlarda çalıştım. Şimdi emekliyim. Bazen Milas'ta, bazen de İzmir'de ikamet ediyorum.

İlhan Yüksel

Halil İbrahim Çöllüoğlu aslında benim eniştem oluyor; halam Naciye Hanım'ın kocasıdır. Onların çocukları yoktu. Biz üç kardeşiz. Üçüncü kardeşim doğunca, ben beş-altı yaşlarında iken beni manevi evlat olarak onlara götürdüler. O yaştan itibaren ortaokul son sınıfa kadar eniştem Halil İbrahim Çöllüoğlu ile beraberdim hep. Onların elinde, onların yanında büyüdüm. En az on sene kadar beraber kaldık. Yalnız resmen kaydım onların üzerine yapılmadı. Onun için soyadım farklıdır.

Halam Naciye Hanım da dindar bir kadındı. Sadi Özgen ise Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun bir kız evlatlığının oğludur. Sadi'nin kaydını da üstüne almamıştı rahmetli.

TARİHİ ÇÖLLÜOĞLU HANI

Eniştem Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun evleri Milas'ın Hacı İlyas Mahallesi'ndeydi. İşlettikleri Çöllüoğlu Hanı ise şehrin merkezi bir noktasında, Belen Camii'nin yakınındadır. Bu han Abdülaziz Ağa tarafından, Ağa Camii'nin yakınında 1919-1920 tarihinde inşa ettirilmiş.

Çöllüoğlu Hanı, babalarından iki kardeş olan Ali ve Halil İbrahim Çöllüoğlu'na miras kalmıştı. Bu han kare şeklindedir. 1,5 duvarı ağabey Ali Çöllüoğlu'nun, 2,5 duvarı Halil İbrahim Çöllüoğlu'nundur. Yani yüzde 38'i birinin, yüzde 68'i diğerinin gibi... O hanın yeri tam on dönümdür. Her bir kenarı 100 metredir. Milas sıcak bir şehir olduğundan zenginler, ekâbir daima yukarılara çıkmıştır. Dolayısıyla Çöllüoğlu hanının yeri Milas'ta çok önemlidir. Ondan daha güzel yer yoktur Milas'ta.

Han, hayvanlı yolcuların ikamet ettiği otel anlamına gelir. Alt kata hayvanlar bağlanır, üst tarafta da müşteriler kahr.

Çöllüoğlu Ağabey'in handaki odasında evlatlığı Sadi Özgen Bey küçük turistik eşyalar satıyor.

Bu hanı Milas Belediyesi istimlak ederek satın aldı. Eski eserleri koruma diye bir şeyler öne sürüp aldılar. Çocukluğumda bu hana çok giderdim. Bilhassa Milas'ın Salı pazarlarında çok kalabalık olurdu han. Müşteriler genellikle hayvanlarıyla gelirlerdi.

MAHKEMELERİ

Rahmetli eniştem Halil İbrahim Çöllüoğlu'nun Bediüzzaman'ı tanınması şöyle olmuş:

Bir rüya görmüş. Elinde meşale olan birini görmüş rüyasında. Rüyasını birisine açmış, Bediüzzaman'ı tarif etmiş, "Gördüğün olabilir" demişler. O sıralarda hanına Isparta'dan seyyar bir satıcı, bir çerçi gelmiş. Onun vasıtasıyla Risale-i Nur'u ve Bediüzzaman'ı tanımış.

1935 yılında ilk defa Eskişehir'e mahkemeye gittiler ve altı aya mahkûm edildiler. Eskişehir'e, hapis haneye giderlerken ben yanındaydım. Altı yaşındaydım ama gayet iyi hatırlıyorum.

1943 yılında tekrar Denizli'ye aldılar onu. Bir ihbar üzerine "Milas'ta kimler var?" diye liste veriyorlar. Bu listedekilerin hepsini toplayıp götürdüler. Ben bu baskın sırasında okuldaydım. Eve geldiğimde halam olanları anlatı bana. Dokuz ay sonra beraat ettiler ve geri döndüler.

Rahmetli çok konuşkan, çok hoşsohbet; her gün bir şeyler

anlatırdı bize. Dünyevî hırsı yoktu. Hana çok müşteri gelsin de çok para kazanayım gibi bir hırsı yoktu. Baba olarak bize Bediüzzaman Hoca'dan çok bahsederdi. Başka bir davranışı, zevki yoktu diyebilirim. O hale gelmişti ki, "Benimle konuşmak yerine şu eserleri yazın, çoğaltın" derdi gelenlere.

Eniştem Çöllüoğlu, Bediüzzaman için canını verirdi. Bize devamlı Risale-i Nur okur ve anlatırdı. Bediüzzaman'dan mektup şeklinde gelirdi Risaleler, onları bizden bile saklar, gizlerdi yani. Çünkü çok baskı vardı. Fakat daha çok "okuyun" değil de "yazın" diye haber gelirdi onlara. O da ha bire yazar, yazar, yazar... Eski yazı tabii. Sonra onları Bediüzzaman'a gönderirdi. Yazısı çirkindi; kim okurdu o yazıları bilmiyorum artık. Ben İTÜ'de okurken bana mektup yazardı, okuyamazdım.

AHMET FEYZİ KUL VE MİLASLI MEHMET İNCE

Ahmet Feyzi Kul diye çok önemli bir Nur talebesi vardır. Rahmetli, ondan çok bahsederdi. Denizli Hapishanedeki hatıralarından bahsederdi bize. Ona kitabı ilk defa o vermiş herhalde.

Bir de Milaslı Mehmet İnce vardı. Çöllüoğlu'yla beraber hapis yatmışlardı. Onun da çocuğu yoktu. Nüktedan, konuşkan, çok becerikli bir insandı o. Küçük bir dükkânı vardı; un alıp satardı. Çok mükemmel bir yazısı vardı. Öyle bir yazı yazardı ki, matbaa gibi. Matbaadan daha güzel, inci gibi...

Şerafeddin Kartal, Halil İbrahim Çöllüoğlu ve eşi Naciye Çöllüoğlu'nun mezarları başında

Rahmetli eniştem 1956'da ben askerde iken vefat etmişti. Ben cenazesinde bulunamadım. Allah rahmet etsin. Şimdi duyuyoruz, bütün dünyadan tanıyanlar varmış onu.

(1929-2006)

HASAN HÜSEYİN ATEŞ

Hasan Hüseyin Ateş, Hz. Üstad'ın Emirdağ'da kaldığı evinin dükkân komşusudur. 1929 senesinde Emirdağ'da doğmuş, 20 Ekim 2006 tarihinde yine Emirdağ'da vefat etmiştir.

Kendisiyle yapılan bir röportaj kasete alınmıştır.

Hasan Hüseyin Ateş'in hatıralarından, çok önemli bir ayrıntının teyidini almış olduk. Şöyle ki:

Emirdağ'da, çok ağır baskılarla, tek başına tecrit altında bırakılan Bediüzzaman Hazretleri'nin kapısı içeriden ve dışarıdan kilitlidir. Kapısının önünde de devamlı olarak sivil polisler beklemektedir. Bediüzzaman'ın, resmen, sevgili talebeleriyle ve "hayatının gayesi" dediği Risaleleri ile irtibatının kesilmesi istenmektedir. Fakat heyhat! Bunlar boşuna ve faydasız inzibati tertiplerdir. Çünkü Allah onunla beraberdir. Hz. Üstad'ın kahraman talebeleri, Allah'ın izniyle zekice bir çare bulmuşlardır bu zulme karşı. Şöyle ki:

Zübeyir Ağabey'in tedbiriyle Hz. Üstad'ın evi ile Hasan Hüseyin Ateş'in dükkânları arasındaki duvardan birkaç kerpiç çekilerek bu iş halledilmiştir. Bediüzzaman, eserlerini o küçük delikten dünyaya neşretmeye devam etmiştir.

Dikkatlerden kaçabilir diye bir önemli ayrıntıyı daha hatırlatmak istiyorum: 1958 senesinde Emirdağ'a gelen Başvekil Adnan Menderes'in Hz. Üstad'la uzaktan selamlaştığı bilinen bir gerçektir. Fakat o sırada Çarşı Camii'nin minaresinde Yeşil Sancak açılması olayı ise kapalı kalmış bir hadisedir. Rahmetli Hasan Hüseyin Ateş, bu hadisenin Halk Partililer tarafından teşvik edildiğini belirterek, bugünkü tabirle, provokasyon olduğunu ifade etmektedir.

Hasan Hüseyin Ağabey'le yapılan röportajın iyi anlaşılabilmesi için Hz. Üstad'ın Emirdağ'da kaldığı evin konumunu iyi bilmek gerekiyor. Bu nedenle, röportajdan önce, kayınbiraderi Nevzat Müftüoğlu'nun onunla ilgili anlattıklarını okumakta fayda var. Ayrıca Nevzat Müftüoğlu'nun Bediüzzaman'la ilgili kendi hatıraları da bu kitapta, kendi ismiyle yer almaktadır.

Nevzat Müftüoğlu anlatıyor:

Adım Nevzat Müftüoğlu... Emirdağlıyım. Hasan Hüseyin Ateş'in kayınbiraderiyim. Hz. Üstad'ın ellerini çok öptüm.

Üstad'ın Emirdağ'da kaldığı ahşap ev, çift cepheliydi. Bir tarafı Bolvadin yoluna, diğer tarafı Uzunçarşı'ya bakardı. Üstad üst katta kalıyordu. Alt kattan üste ahşap merdivenle inilip çıkılırdı. Evin kapısı Bolvadin Caddesi tarafından açılırdı. Uzunçarşı tarafında kapı yoktu, pencereler vardı. Evin pencereleri hafif cumbalıydı. Oradan hem hükümet konağı, hem de Bolvadin Caddesi görülebiliyordu. Bu evi daha sonra yıkıp işyeri yaptılar.

Üstadımızın Emirdağ'da kaldığı bu ev, benim eniştemin kız kardeşinin (Şükran) kocasının. Yanındaki tek katlı Üstad'ın eviyle zemin katlarından bitişik olan müstakil dükkân ise, ablamın kocası eniştem Hasan Ateş'in babası Sabri Ateş'indi. Yün boyacılığı yapılan bu dükkânda, babası Sabri Ateş'e yardım ederdi.

Emirdağ'da koyunculuk çok yaygın olduğu için herkes iplerini getirip Sabri Ateş'in dükkânında boyattırırdı.

Dükkânın kapısı kibleye açıktı. Girişin sağ tarafında iplerin boyanmak üzere alındığı tezgâh, sol tarafında ise odun ateşiyle ısıtılan ve iplerin içine konduğu büyük kazan vardı. Bunların da

hemen yanında büro maksadıyla kullanılan kapalı alan vardı. Bir kapı ile de, boyanan iplerin kurutulmak üzere asıldığı açık alana çıkılıyordu.

**Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ'da kaldığı evin
Uzunçarşı tarafından görünüşü**

**Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ'da kaldığı evin
Bolvadin Caddesi tarafından görünüşü**

Kimsenin girip çıkmaması için iki sivil polis devamlı Üstad'ın kapısının önünde nöbet bekliyordu. Bu durumda Üstad ile irtibat nasıl sağlanacaktı? İşte bunun için Zübeyir Ağabey, eniştemle görüşüyor.

Üstad'ın evine bitişik bu boyacı dükkânına, ipini heybelerle getiren herkes girip çıkabildiği için, Ağabeyler de heybelerinin içine tashih edilecek Risaleleri koyuyor, üzerini iplerle kapatıp dükkâna geliyorlar. Tashih edilenleri yine heybelerine koyup, üzerini boyanmış iplerle kapatıp dükkândan çıkartıyorlar.

Üstad'la irtibat, az önce bahsettiğim kurutma mahalli ile Üstad'ın evinin arasındaki duvarda bir delik açılarak sağlanıyor. Bina Horasan tipi kerpiçten yapıldığı için, oradan üç-beş kerpiç çekiyorlar ve Üstadımızın eviyle zemin kattan irtibat kurulmuş oluyor. Oradan eserler veriliyor, tashih edilmiş olarak geri alınıyor. Polis kapıda bekliyor... Bu bekleme hadisesi *Emirdağ Lâhikası*'nda, "... Sabaha kadar bir bekçi, o bedbahtın emriyle kapımı bekliyordu"³¹ şeklinde yer alır.

Hasan Hüseyin Ateş anlatıyor:

–Bize kendinizi tanıtır mısınız?

–Adım Hasan Hüseyin Ateş. 1929 doğumluyum. Babamın adı Sabri Ateş, ama Ateşoğlu derlerdi ona. Ben onun dört oğlundan biriyim. Babam yün ipliği boyacılığı yapardı. Yörenin (Emirdağ) meşhur yün dokuma ipliklerini kök boya olarak boyardı.

–Üstad Bediüzzaman Hazretleri'yle ne gibi teşrik-i mesainiz oluyordu?

–Bizim dükkânımız Üstad'ın evi ile yan yanaydı. Üstad'a daima hizmette bulunurduk. En sıkıntılı hallerinde koşardık. Öyle anlar oldu ki, etrafındaki herkesi tevkif ettiler, biz duvarı deldik. Üstad yukarıdan iner anahtarı verirdi. Ben de anahtarı alırdım, ön taraftan, caddeden kapıyı açar, ne lazımsa alır gelirdim. Sonra kapıyı dışarıdan tekrar kilitleyip o delikten anahtarı verirdim.

³¹ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 336.

–Üstadın evi neredeydi?

–Emirdağ çarşısında bulunan bir evde oturuyordu. Uzunçarşı'ya bakardı evinin pencereleri. Kapısı da Bolvadin Caddesi'ne açılırdı. Orası Durmuş Ağa'nın eviydi.

–Siz o zaman 14-15 yaşlarındaydınız. Gelen gidenleri hatırlatabiliyor musunuz?

–Askerî erkândan olsun, sivil devlet erkânından olsun, büyük İstanbul tüccarlarından olsun, Türkiye'nin her yerinden gelenler olurdu.

–Üstad'ın evinin önünde bu görüşmeleri engelleyecek belli tedbirler alınmış mıydı? Dikkatinizi çekmiş miydi hiç?

–Daima gözetim altındaydı. Orada sivil polisler bulunur, sürekli takip ederlerdi.

DEMOKRAT HASAN

–Daha sonraları Üstad'la ne gibi teşrik-i mesaileriniz oldu?

–O zaman 1946'da Demokrat Parti kuruldu. Ben 17 yaşlarındaydım için gider onların konuşmalarını dinlerdim. O gün için Demokrat Parti'yi kalben severdim. Gelir o konuşmaları Üstad'a anlatırdım. Zaten yanına çıktım mı, “Demokrat Hasan gel bakalım” derdi.

–Bu konuşmaların hangi yönü Üstad'ı ilgilendiriyordu?

–O gün için Demokrat Parti'nin İslam'a büyük hizmet etme vaatleri vardı. Onlar hoşuna giderdi. Yani benim kanaatime göre öyleydi. Bana da o gün için “Siyasetle uğraşma!” falan diyebilirdi. Ama hiçbir şey demez, daha da taltif ederdi.

–Demek ki Üstad, Tek Partili Milli Şef döneminden Çok Partili sisteme geçişte neler olduğunu anlamak istiyordu, sizlerden bilgi alıyordu?

–Evet. Ben orada konuşulanları gelip Üstad'a aktarırdım.

“DUA EDİN BANA”

–Başka daha değişik hatıralarınız?

–Üstad'ın o zaman tek atlı bir faytonu vardı. Üstad'ı bindirip, yeşillik ve iyi suyu olan yerlere, Bolvadin yolu üzerindeki Kurude-

re'ye, Çakallı köyü altında güzel ağaçlık ve bol sulu yerler vardı, oralara götürürdük. Oralarda ibadet yapardı o.

–Böyle dışarı çıkışlarda Emirdağ halkının ve çocukların Üstad'a teveccühleri nasıldı?

–Çok büyüktü... Herkes elini öpmek isterdi, herkes sevgi ile karşılardı. Üstad çocukların başını okşar, onları severdi. Büyüklere “Namazlarınızı kılın” derdi. Daima küçüklere ve büyüklere “Dua edin bana” derdi.

–Üstad'ın etrafında gözle görülür belli bir gözaltı ve tahakküm olmasına rağmen Emirdağ'dan ve dışarıdan çok gelenler oluyordu diyorsunuz. Bu gözaltılar, takipler olmasaydı Üstad'a acaba daha mı fazla ilgi gösterilirdi?

–Elbette olurdu. Çünkü daima baskı yapıyordu ve zamanla etrafındakileri, hizmet edenleri tevkif ediyorlardı. Daha evvel Üstad'ı Afyon Hapishanesine götürdüler, mahkemeye çıktı. Bu şekilde baskı olmasa etrafı mahşer yeri gibi kalabalık olurdu.

–Üstad'ın Emirdağ'a gelişine vatandaşlar nasıl bakıyorlardı? Ne düşünüyorlardı Üstad hakkında?

–Ekseri insanlar Üstad'ı hakikaten büyük bir âlim olarak kabul ederdi. Ama bazı çok nadir kişiler aleyhte olabilirdi. Onlar da memur kesiminden, inançsız kişilerdi.

–Başka şahit olduğunuz hatıralar var mı?

–Sonra ben 1949'da asker oldum. Askerliğimde şoförlük öğrendim geldim. Bir otomobil aldı babam bana. Onunla Üstad'ı havadar yerler götürürdüm. Oralarda ibadet ederdi. Sonra geri getirdim.

–Arabanızla Üstad'ı gezmeye götürdüğünüzde, bunları bir ücret karşılığı mı yapardınız ve bu hizmetler karşılığında Üstad'ın size tavır ve davranışları nasıl olurdu?

–Biz para karşılığını düşünerek götürmezdik. Onu severek, isteyerek, Allah rızası için götürürdük. Ama bazı zamanlar bize o günün paralarından 25 kuruş, 15 kuruş neyse verirdi. O paralar bizim paralarımıza bereket getirirdi. Bereket getirdiğine inanarak memnun olurduk.

–Üstad'ın bu gezilerinde nahoş bir hadiseyle karşılaştınız mı?

–Halktan hiç tepki olmazdı. Öyle nahoş bir hadise ile karşılaşmadık.

–Üstad'ın takip altında olduğunu biliyordunuz. Siz kendi namınıza çekinmiyor muydunuz?

–Şahsen hiç çekinmezdim. Severek, inanarak hizmetinde bulunurdum.

–Şu anda sakal bırakmışsınız. Hacca gidip gelmişsiniz. Beş vakit namazınızı kılıyorsunuz... Üstad'ın tesiri var mı üzerinizde?

–Büyük tesirleri var. Benim şahsi görüşüm, onun hayır duasını almamızın babama, kardeşlerime, bütün aileme büyük faydaları oldu. Çok huzurlu yaşıyoruz. İslam'ı yaşamamız için, “Hiç olmazsa farz namazlarınızı bırakmayın!” diye katiyetle üzerimizde dururdu.

–Üstad'ın çok cesur, mert olduğunu biliyoruz. Sizlerin hizmetleri karşısındaki tavır ve hareketleri nasıldı?

–Tavır ve hareketleri İslam'ın emri üzerine olan bir kişiydi. Öyle ölümden, baskıdan yılan bir kimse değildi.

MİNAREYE ASILAN YEŞİL SANCAK, HALK PARTİLİLERİN İŞİ MİYDİ?

–Bizlerle paylaşabileceğiniz başka hatıralarınız var mı?

–1958'e geldiğimizde Adnan Menderes, Emirdağ'a geldi. Bütün kuruluşlar, cemiyetler karşılamaya gitti. Bu arada Halk Partili bazıları cami hocalarını “Siz niye karşılamaya gitmediniz?” diye teşvik etmişler. “Siz de caminin (Çarşı Camii) sancağını alın ve minareye çıkıp gösterin” demişler. Bu hocalar çıkıyorlar, etrafında birkaç arkadaşıyla minarenin kazanından o sancağı sallıyorlar. O sırada muhalif gazeteciler hemen resimlerini çekiyorlar. O arada Menderes geldi Uzunçarşı'ya. Üstad'ın evinin olduğu yere girdi. Üstad pencereye çıktı ve selamlaştılar. Ertesi gün bütün gazetelerde “İrtica hortluyor!” şeklinde yayınlar çıktı. Bu arada İçişleri Bakanı Namık Gedik, muhalif gazetelerin marifetiyle, Üstad'a karşı yeniden bir baskı koydu. Sancak çekenleri de tevkif ettiler. Demokrat Parti İlçe Başkanı Hamza Ekmek'i de tevkif ettiler. Üs-

tad'ı Isparta'ya gidiş gelişlerinde daha sıkı takibe başladılar.³²

–Üstad'la son görüşmeniz nasıl oldu?

–Üstad'ın Emirdağ'a son gelişlerinde bizim dükkânın önünde arabası durunca ben gittim elini öptüm. Bana “Hasan çok hastayım. Dua et!” dedi ve yukarı çıktı. Aradan üç-beş gün geçti ki arabasını gördüm. Isparta'ya hareket edecekti. Vardım yine elini öptüm. Yine aynı şekilde, “Hasan çok hastayım. Dua et!” dedi. Ve gittiler.

Isparta'dan dönüşte Çay'a geldikten sonra–eskiden Bolvadin-Çay üzerinden Isparta'ya gidiliyordu–Akşehir-Konya üzerine geçmişler, oradan yola devam etmişler. O gün Emirdağ emniyetinde bir hareketlilik başladı. Öğrendik ki, “Hocaefendi gelmemiş. Nereye gittiği de belirsiz” şeklinde bir hadise cereyan etmiş. Aradan–katı bilemiyorum–iki gün gibi zaman geçtikten sonra Urfa'ya gittiğini öğrendik. O gece Urfa'da ruhunu teslim etmiş. Biz cenazesine gittik.

ÜSTAD'IN ANAMA YAPTIĞI DUA

–Kendi başınızdan geçen Üstad'la ilgili bir hadise var mı?

–Rahmetlik anam başından ağır bir darbe almıştı. Ondan sonra anamın gözlerinde kıvılcımlar çıkmaya, başı dönmeye falan başladı. Senelerce devam etti bu hadise. Doktorlara götürdük ama bir çare bulamadık. Anamın ricasıyla rahmetlik babam Üstad'a bir gün varıp durumu anlatmış. “Bizim hanım başını kaldırıp yukarı doğru baktığında gözlerinden kıvılcımlar çıkıyor. Sonra da başı dönüyor ve düşüyor” diyor ve dua istiyor. Üstadımız da, “Allah şifasını versin. Kaygısız ol sen” diyor. Aradan bir-iki gün geçtikten sonra anamın bu rahatsızlıkları tamamen iyileşti. Ne gözlerinden kıvılcım çıkması, ne de başının dönüp düşmesi kaldı. Hatta eskisinden daha iyi oldu.

³² Çarşı Camii'nde minareye yeşil sancak çekme olayının başkahramanı caminin imamı Namık Şenel'dir. Konuyla ilgili anlattıkları bütün teferruatıyla *Ağabeyler Anlatıyor 4* kitabından okunabilir.

(1940-)

HASAN KURU

Hasan Kuru, Risale-i Nur'da Gülcü Hüseyin diye ismi geçen İnebolulu Hüseyin Kuru'nun oğludur. Hatıralarını almak için kendisini evinde ziyaret ettik. Bize babasını, Hz. Üstad'a yaptığı ziyareti ve başından geçen bazı hizmet maceralarını anlattı Hasan Ağabey. Bu anlattıklarının çoğunun kamera kaydını aldık biz. Bu hatırların bir kısmını yazılı olarak da bizimle paylaştı Hasan Ağabey.

Said Özdemir Ağabey'in tıpkıbasım olarak tabettirdiği, Üstad'dan tashihli, dualı, renkli, tevafuklu külliyat, Hasan Kuru'dan alınmıştır. Hasan Ağabey, "O külliyatın tamamı bana babamdan kalmıştı. Hepsi de Üstad'dan tashihli, dualı, renkli ve tevafukludur. Said Ağabey isteyince tabetmesi için hepsini verdim kendisine" diyor.

Hasan Kuru Ağabey, her ne kadar gençliğinde bazı yanlış alışkanlıklarının olduğunu söylese de, sonradan hizmetin çilesini çekenlerden birisidir. 1960 İhtilali'nde kendisine komplo hazırlanmış, hapse atılmıştır. Merhum Avukat Bekir Berk Ağabey'le beraber zorlu bir yolculuğu vardır ki, filmlere konu olacak türden...

Hatıraları düzenlendikten sonra Hasan Kuru'ya tashih ettirilmiştir.

Hasan Kuru anlatıyor:

1940 İnebolu doğumluyum. Açık deniz balıkçılığından tut inşaat işlerine kadar çeşitli serbest ticaret işleriyle meşgul oldum. 1990 senesinin Eylül ayında İstanbul'a taşındım. Şimdi emekliyim. Şişli'de oturuyorum.

Ahmet Nazif Çelebi'nin evinde çok teksir makinası kolu çevirdim. Gece geç vakitlere kadar çalışırken, "Bu akşam nasıl eve gideceğim?" diye düşünürdüm. Çünkü eve gidinceye kadar görenler, "Nerden geliyorsunuz? Hû çekmeden mi geliyorsunuz?" diye soruyorlardı bize.

Hatıralarımın iyi anlaşılabilmesi için önce babam Gülcü Hüseyin'den başlamalıyım anlatmaya.

GÜLCÜ HÜSEYİN

Üstadımız İnebolu'ya "Küçük Isparta" demiş ve İnebolu'ya ve İnebolu Nur talebelerine çok önem vermiştir.

1943 Denizli Hapishanesinde yatanlardan biri de babam Gülcü Hüseyin Kuru idi. Babam 1909 İnebolu doğumludur. 4 Haziran 1981 tarihinde İnebolu'da vefat etti. Esas mesleği semercilikti. Bizim evimizin bahçesinde 80'in üzerinde gül çeşidi vardı. Bunları babam yetiştirirdi. Babam, "Oğlum bu sabah seksen teneke su döktüm güllerin dibine" derdi. Zaten güçlü kuvvetli, mermer sütun gibi boylu poslu bir insandı kendisi. Bahçemiz 15 m. boyunda 15 m. enindeydi. İnebolu'ya vali falan gibi önemli bir misafir geldiğinde bu misafirler mutlaka bizim gül bahçesine getirilirdi. Babam, Üstadımızın gülcülüğü bırakmaması konusunda telkinlerinden devamlı bahsederdi bize. Zaten "Gülcü Hüseyin" lakabını da babama Üstadımız vermiştir. Bize ait külliyyattaki dualarını da Gülcü Hüseyin diye yazmıştır Üstad. Risale-i Nur'da da Gülcü Hüseyin diye adı geçer babamın.

ÜSTAD'IN YATTIĞI KARYOLADA UYUMAK

Ben 13-14 yaşlarımda iken Osmanlıca olarak *Küçük Sözler*'i yazdım. Babam onu Üstad'a gönderdi. Üstad, kırmızı kalemle tashih edip, sonuna da bir dua yazıp tekrar bana geri göndermişti bu kitabı.

1958 senesinde, Aralık ayının 10'u ile 15'i arasında, babam beni Isparta'ya, Üstad Hazretleri'ne ziyaret etmem için gönderdi. Beni İnebolu'da Recep Uysal ve Mehmet Mırmır Ağabeylere emanet etti; onlarla beraber gidecektik. Üçümüz otobüsle önce İstanbul'a hareket ettik. İki gün sonra buluşmak üzere İstanbul'da birbirimizden ayrıldık. Buluşma günü geldiğinde buluşamadık. Birkaç gün randevu yerine gittim-geldim, ama yoklardı. Ben de ertesi gün tek başıma trene bindim ve doğruca Balıkesir'e gittim. Bir gece Balıkesir'de kaldıktan sonra Kütahya'ya geçtim. Bir gece de Kütahya'nın yeni açılan Şevval Oteli'nde kaldım.

Gülcü Hüseyin

Ertesi gün trenle Isparta'ya vasil oldum. Isparta'da bir faytona binip Saray Palas Oteli'nin yolunu tuttum. O zamanlar çok kritik zamanlardı. Faytoncu bile yolda sık sık bana bakıyordu.

Saray Palas'ın altı tuz mağazası, üstü oteldi. Otele çıktım ve otelin sahibi Nuri Benli Ağabey'i sordum. Konuştuğum kişi kendisinin Nuri Benli olduğunu söyleyince elini öptüm. İnebolu'dan geldiğimi, Gülcü Hüseyin'in oğlu olduğumu, ağabeylerden selam getirdiğimi ve nasip olursa Üstadımızı ziyaret etmek istediğimi söyledim. Nuri Ağabey memnun olduğunu, fakat Üstadımız hasta olduğu için kendisini ziyarete gelen Erzurum ve Van mebuslarını dahi kabul etmediğini anlattı.

Ama bir taraftan da Nuri Benli Ağabey haber göndermiş. Derken Üstadımızın beni kabul edeceğine dair müjde geldi. Nuri Ağabey elimden tuttu ve beni bir odaya getirdi. "Sen benim misafirimsin. Seni bu odada misafir edeceğim. Bak, bu yatakta Üstadımız da yattı. Herkese bu odayı açmıyorum" dedi. O gece Üstadımızın yattığı karyolada yattım. Ertesi gün hamama gittim. Sonra dönüş için Ankara'ya tren bileti aldım ve tekrar otele döndüm.

İLK ZİYARET

Saray Palas Oteli'nde Üstadımızın beni kabul edeceği duyul-

muş ve otel kalabalıklaşmaya başlamıştı. Nuri Ağabey “Hadi gidelim” deyince peşimize beş-altı kişi daha takıldı. Üstadın kaldığı evin önüne geldiğimizde bahçe kapısının ortasına yapılandırılmış beyaz bir kâğıt gördük. Üstadımızın rahatsızlığından dolayı misafir kabul edemeyeceğine dair bir açıklamaydı. Nuri Ağabey kapıyı çaldı, Bayram Ağabey açtı kapıyı. Bayram Ağabey kalabalığı görünce, “Kapıdaki yazıyı görmediniz mi? Üstadımız hasta, ziyaretçi kabul edemiyor” dedi. Bana dönerek, yavaşça “İnebolu’dan gelen sen misin?” dedi. “Evet” dedim. Beni hemen içeri aldı ve kapıyı kapattı. Bayram Ağabey’le evin dışındaki merdivenlerden aceleyle üst kata çıktık. Şimdi müze olan ev...

Merdivenler bitince sahanlığa girdim, salona baktım. Sol taraftaki odanın önünde, Üstad Hazretleri ile bazı ağabeyleri gördüm. Ayağımda mest lastikleri vardı. Birden lastikleri çıkardım ve Üstadıma koştum. Sarıldım mı, elini mi öptüm hatırlayamıyorum. Hep beraber odanın içine girdik. Ben kapıya yakın oturdum. Herkes diz çökerek oturuyordu. Üstad Hazretleri ayakta, karyolaya yakındı. Üstadım bana bakarak karyolaya yakın oturmamı istedi. Tahirî Ağabey kalktı, beni yerden kaldırdı ve Üstadımın önüne oturttu.

Üstad Hazretleri, el hareketleriyle Tahirî Ağabey’e beni göstererek bir şeyler söylüyordu. Ben Üstadımın hastalığından, belki de lisanından dolayı söylediklerinden pek bir şey anlayamadım. Üstad konuşuyor, Tahirî Ağabey tasdik ediyordu. Üstadımın ağzından, yalnız Rüştü Çakın isminin çıktığını duydum. Vaktimiz dolmuştu ki Tahirî Ağabey kolumdan tuttu ve beni yerden kaldırdı. Üstadım bana beş adet küçük Risalelerden hediye etti. Ayrılrırken Üstadımın elini öptüm mü, sarıldım mı yine hatırlayamıyorum, heyecandan.

Odanan çıktık, diğer odaya geçtik. Genç talebeler rahlenin üzerinde Risale yazıyorlardı. Salon ve odalarda yok denecek kadar eşya vardı. Yerlerde, Üstadımızın yattığı odada da halı yoktu. Yerde kilime benzer bir şey vardı. Yerdeki tahtalar aralıklı aralıklıydı. Karyolası duvara bitişikti. Aynı duvarda iplere dizilip kurumaya bırakılmış meyveler vardı.

“SEN NE YAPTIN?”

Tâhirî Ağabeyimle beraber Üstad'ın evinden çıktık. Evin önünde bize doğru gelen arabanın içinde Üstad'ı gördüm. Şoför, Ceylan'dı. Üstad, Ceylan'ın arkasında oturuyordu. Üstad eliyle Ceylan Ağabey'e bizi gösterdi ve araba tam önümüzde durdu. Tahirî Ağabey beni Üstad'ın açık penceresine doğru itti. Üstad bana, “Seni gezdirecektim ama sen yolcusun. Sana, babana, anana duacıyım” dedi ve gitti.

Tahirî Ağabey, “Yoksa dönüş biletini mi aldın?” dedi. Ben de, “İki saat sonra Ankara'ya gidiyorum” dedim. “Sen ne yaptın! Üstad seni Barla'ya, Emirdağ'a götürüp gezdirecekti” dedi. Sonra da “Sen kimsin? Üstad sana çok önem verdi. Bütün kardeşlerle seni tanıştırmam için bana emirler verdi. Yoksa İnebolu'dan üç kişi mi çıkmıştınız?” dedi. “Evet Ağabey. Ama onlarla İstanbul'da buluşmadık” dedim. “Üstadımız onları sordu. ‘Diğer kardeşleriniz nerede?’ diye el hareketleriyle sordu” dedi.

Tahirî Ağabey'e beni bırakmasını, iki saat sonra trenimin kalkacağını söyledim. Yine de benimle ilgilenmek diğer ağabeylerle tanıştırmak istiyordu. Tahirî Ağabeyimin elini öpüp otelin yolunu tuttum. Orada Nuri Benli Ağabey'in de elini öpüp onunla da veda ederek tren istasyonuna gittim.

TRENDEKİ AĞIZ YOKLAMASI

Tren kompartımanında yalnızdım. Tren hareket ettikten az sonra kondüktör kılığında bir adam ve temiz giyimli, ağız laf yapan, orta yaşlı bir kadın içeriye girip oturdular. Başladık muhabbete. Sıra Bediüzzaman'a geldi. Adam, “Ben Üstad'ın evraklarıyla ve mektuplarıyla ilgilenirim” dedi. Kadın da, “Ben de yemekleriyle, çamaşırlarıyla alakadar olurum. Bizden bir şey saklamaz, en gizli işlerini biz görürdük” dedi. Beni konuşmaya teşvik etmeye çalıştıklarını anladım. Çünkü biz çocukluğumuzdan beri derslerde trenlerde böyle şeyler olduğunu dinlerdik ağabeylerden. İnebolu'dan ayrılırken de Ahmet Nafiz Çelebi Ağabey, “Sizi sorguya çekerler. Dikkat edin! Onların aradığı mektuplardır” demişti. Bu konuda beni konuşturamadılar. Onlar konuştu, ben dinledim...

SEKİZ SENELİK REZİLANE HAYAT

Burada birşeyi düzletmek isterim. Ben Üstad'ı ziyarete gittiğimde on sekiz yaşındaydım. Maalesef o yaşlarda içkiye başlamıştım. Babamın da evveliyatı öyle imiş... Yirmi altı yaşına kadar böyle rezillikler içinde geçti hayatım. Şuna inanıyorum ki, Üstadımın duasıyla yirmi altı yaşında tövbe ettim.

Üstadımın sekiz senelik rezilane hayatıma rağmen bana çok önem vermesi, elbette şahsıma değil. Belki de ilerideki Risale-i Nur hizmetlerime aittir. Bunu bilemem... Tövbe ettikten sonra en ağır baskılı dönemlerde dahi hizmetlerime devam ettim, elhamdülillah. 1960 ihtilalinde hapishaneye atıldılar, sarsılmadık inşaallah. Hizmetlere kaldığımız yerden devam ettik.

Gülcü Hüseyin'e ait, Üstad'dan tashihli, dualı, renkli, tevafuklu külliyyattan *Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi*'nin son sayfası. Sonunda Hz. Üstad'ın Gülcü Hüseyin'e duası var:

"Allahümme yâ Rabbenal İsm-i Azam'ın hakkına ve hürmetine bu kitabın sahibi olan Gülcü Hüseyin'e bu kitabın hurufatı adedince onun defter-i âmâline hasenat yaz! Ve onu cennette saadet-i ebediyeye mazhar eyle ve bu hizmet-i Nuriye'de muvaffakiyeti daima ihsan eyle. Âmin, âmin, âmin. Said Nursî"

ÜSTAD'DAN KALAN KÜLLİYAT

1990'da İstanbul'a taşınmamızdan iki ay evvel, İbrahim Fakazlı Ağabey beni aradı.

"Ankara'dan misafirler geldiler ve seni görmek istiyorlar. Gelebilir miyiz?" dedi. "Buyrun" dedik. İbrahim Fakazlı Ağabey'in yanında Said Özdemir Ağabey vardı. Said Ağabey "Külliyata bakabilir miyiz?" dedi. Hepsini önlerine koydum. İncelediler. Güzel bir kaleminden çıktığını, siyah-kırmızı tevafukların işaretli olduğunu ve kitapların Üstad'dan tashihli olduğunu söylediler. Said Ağabey benden bu kitapları basmak üzere istedi. Ben de bütün külliyatı kendisine tereddütsüz teslim ettim.

Babam 1940'larda bu külliyatı Isparta'da yazdıran ve Üstad'a tashih ettirip İnebolu'ya getiren ilk kişidir. Dolayısıyla benim vermeme gibi bir hakkım olamazdı. Bu külliyat umuma aittir diye verdim.

Aradan sekiz sene geçtikten sonra 1998 senesinde *Mu'cizat-ı Ahmediye* basıldı. 2006 yılında da *Mu'cizat-ı Kur'aniye* ve *Yirmi Dokuzuncu Söz* tek kitap olarak basılıp piyasaya verildi. Bunlar tıpkıbasımdır. Yani tevafuklar hiç bozulmadan, renkli olarak aynen basılmıştır. Cenab-ı Hakk'a bu hizmeti bana nasip ettiği için şükrediyorum.

1960 İHTİLALİ'NDE HAZIRLANAN KOMPLO

İhtilalden iki ay kadar sonra 2 Ağustos 1960 tarihinde babamla birlikte dükkânın önünde oturuyorduk. Bir polis memuru geldi ve bizi karakola davet etti. Meğer Ortaçarşı tuvaletinin kapısına ordu, ihtilal ve cumhurbaşkanı aleyhine bir yazı yazılmış. Ankara'dan Milli Birlik Komitesi üyelerinden birinin geldiğini söylediler. Karakolda babamı serbest bıraktılar ve beni sorguya aldılar. Yüksek rütbeli subaylar, vali, kaymakam ve İnebolu Askerlik Şubesi Başkan Yardımcısı Risale-i Nur dostu Binbaşı Necati Kantarcı Ağabey beraberlerdi.

Beni önce Ankara'dan gelen o kişinin karşısına çıkardılar: "Tuvalet kapısına bir yazı yazmışsın. Ama üzülecek bir durum yok; gençlikte olur böyle şeyler. Şu kâğıda bir imza at bu işi kapatalım"

dedi. Ben de, “Biz Çarşıci tuvaletine gitmeyiz. Bizim dükkânın sokağında tuvalet var. Bu suçlamaları kabul etmiyorum. Ben yazı falan yazmadım. Bu yazıyı ben yazdıysam Allah’ın kulu olmaya-yım” dedim. “Küstah! Atın bunu misafirhaneye” deyip beni gönderdi.

Beni önce dosya odasına götürdüler. Biraz sonra tekrar huzura alıp sorguladılar. Sonra yanıma yabancı bir komiser geldi:

“Hasan doğru söyle! Sen bu işi yaptın mı?” diye sordu. “Ben yazsaydım ‘yaptım’ derdim. Bunu demekten de korkmam, kaderime razı olurum” dedim. “Korkma, sana inanıyorum, senin DP’li ve Nurcu olman onlara başka Nurcu aratmadı. Adalet tecelli edecektir. Ama yazının altına senin imzayı attılar” dedi.

Sonradan duydum ki o kapının yazılı kısmını, ortasını çıkarıp 06 plakalı bir otomobille Ankara’ya götürmüşler. Aslında beni hemen hapse atacaklarmış, ama Binbaşı Necati Kantarcı Bey mani olmuş.

Yine de bir müddet sonra beni hapse attılar. O zaman bir yatağa üç kişi düşüyordu hapisanede. Ben de evden bir şezlong götürdüm ve hapis süresince onu kullandım. Bir gün emniyet amiri yanıma gelerek, “Hasan durumun çok kötü. Amirimin emriyle buradasın, yoksa seni burada tutmazdım. Senin o yazıyla alakan olmadığını biliyoruz. Bu iş Halk Partililerin bir komplosudur. Ama biz bunları konuşamıyoruz. Binbaşı Necati Kantarcı senin için günde üç-dört kere karakolu arıyor. O da çok üzgün. Vatandaş da çok korkuyor, sokaktan kimse geçmiyor” dedi.

Neyse, on beş gün sonra Ankara’dan benim suçsuz olduğuma dair bir yazı gelmiş. Beni serbest bıraktılar... Dışarı çıkınca yolda herkesin benden kaçtığını gördüm. Beni görenlerin yolunu değiştirdiğini, hemen bir dükkâna girdiğini veya geri döndüğünü görüyordum. Kasabamda iki üç ay bir yabancı gibi yaşadım.

Beni son kez sorgulamak için bir polis nezaretinde sorgu hâkimliğine gönderdiler. Son katta beklemeye başladık. Hâkim ve savcılar kaymakam odasında çay içiyorlardı. Sonra Halk Partili Erol Erdem girdi içeriye. Biz orada beklerken birden bir gürültü koptu ve Erol Erdem tartaklanarak dışarıya atıldı. Biz şaşırarak

kaldık. Hâkim Bey odasına girdi ve bana “Serbestsin” dedi. O gü-rültünün sebebini ben sonradan Selahaddin Çelebi Ağabey’den öğrendim.

Selahaddin Ağabey dükkânına çağırdı beni, gittim. “Hasan, se-nin bir şeyden haberin yok. Aslında sen şimdi hapiste olacaktın” dedi ve olanları şöyle anlattı:

“Sen adliye binasında sorgulanmayı beklerken, kâtip odasında kaymakamla beraber, hâkim ve savcılar seni yeniden hapis haneye göndermenin yollarını arıyorlarmış. O anda içeriye Halk Partisi’nin bir numaralı adamı Erol Erdem girmiş ve mağrur bir tavırla ‘Partimin emri var, Hasan Kuru’yu serbest bırakamazsınız. Bir suç bulun, adalete ve ihtilale küfretti deyip onu mutlaka hapse atın’ demiş. Toplantıda bulunan savcının biri sinirlenip, ‘Sen kim oluyorsun?’ deyip yakasından tuttuğu gibi adamı dışarı atmış. Sonra da, ‘Suçsuzluğu resmen tescil edilen Hasan Kuru’ya kimse oyun oynayamaz. Ben buna müsaade etmem’ deyip masaya bir yumruk vurmuş.”

Selahaddin Ağabey bu olayı bizzat bu savcıdan dinlediğini söy-ledi. Bu savcı daha sonra Adalet Partisi Kars Milletvekili oldu.

AV. BEKİR BERK’LE ÇIKILAN TEHLİKELİ YOLCULUK

İnebolu’da, 8 Mayıs 1969 Cuma günü *Meyve Risalesi* bulundu-rulduğu ve okutulduğu için, bir gün sonra başta Selahaddin Çelebi olmak üzere, Recep Uysal, Harun Durmuş ve Salih Emik Kardeşlerimiz tutuklandılar. Aynı gün hapse atıldılar. Avukat Bekir Berk Ağabey, 11 Mayıs günü İnebolu’ya gelip, tutuklu dört kişiyi dinledi ve vekâletlerini aldı. Mahkeme 30 Mayıs gününe, yani 21 gün sonraya bırakıldı.

Ağabeylerle istişare ederek, Bekir Ağabeyi alıp getirmek için 29 Mayıs günü bir minibüs tutarak Sinop’a gittim. Bekir Ağabey’i Sinop Adliyesi’nde buldum. “Ağabey, seni almaya geldim. Yarın mahkememiz var” dedim. “Tamam, ben de seni bekliyordum. Ama bir cinayet davası var. Gel, ibret almak için önce onu izleyelim” dedi. İçeriye girip dinlemeye başladık. Bataklık bir arazi yüzünden miras kavgası olmuş ve iki kardeşten biri diğerini öldür-

müş... Davanın konusu buydu. Mahkeme çıkışında Bekir Ağabey, “İslamiyet’i yaşamamanın ve iman zayıflığının neticesini duydu-nuz. İnsan iki çuval saman için can kardeşini öldürebiliyor” dedi.

Minibüse, o sırada Sinop’ta bulunan Samsunlu Nur talebesi Hamdi Sağlamer’i de alıp yola çıktık. Hamdi Sağlamer, belinde si-lahı olan babayiğit bir adamdı. Onu Ayancık’ta indirdik ve biz yo-lumuza devam ettik.

Bekir Ağabey, Şoför Yaşar Çalık’ın yanında oturuyor, ben de şoförün arkasında oturdum. Muhabbet ederek tepeyi tırma-nırken, on dakika sonra, sekiz-on kişilik bir grup, bir elinde silah, diğer elinde rakı şişeleri olmak suretiyle minibüsün önünü kesti-ler. Şoför Yaşar Çalık koltuğun altında sakladığı tabancayı çıkart-tı, ben hemen mani oldum ve tabancayı yerine koymasını söyle-dim. O da öyle yaptı. O sarhoşlardan birisi minibüse yaklaştı, Ya-sar’ın açık camından Yaşar’a, “Bir şey mi dedin?” deyip bir şarjör havaya boşalttı. Arkadaşlarına minibüse binmelerini söyledi. Di-ğerleri izin almadan minibüse doluştular. Bekir Ağabey şaşırdı. Bir taraftan “Aman sesimizi çıkarmayalım” diyerek bizi yatıştır-maya çalışıyordu. Zaten yapacak başka bir şeyimiz de yoktu. On-lar minibüsün içinde hem içtiler hem de davul zurna çaldılar. Ara sıra da dışarıya ateş ettiler.

Beş-altı kilometre gittikten sonra minibüsü durdurdular. Yine aynı efe, “İnin aşağıya!” diyerek adamları indirdi. O zamana ka-dar konuşmayan Bekir Ağabey onlara “Düğüne mi gidiyorsunuz?” dedi. Onlar da, “Hayır, asker selametliyoruz” dediler.

Onlar gittikten sonra Bekir Ağabey, “Büyük bir beladan kur-tulduk. Allah’tan Hamdi Sağlamer’i Ayancık’ta indirdik. O mini-büste olsaydı bunların minibüse binmelerine izin vermezdi. Ba-şımız derde girerdi” dedi.

Gecenin ortalarına doğru Abana’ya vardık. Hava çok soğuktu. Minibüsün kaloriferleri çalışmıyordu. 1969 yılında Abana Çayı’nın üzerinde köprü yoktu. Çayın kenarına geldiğimizde karşı tarafa nereden geçelim diye bir türlü karar veremedik. Çay, mevsim iti-bariyle oldukça derinleşmişti. Şoför Yaşar Çalış, “Bismillah” deyip çayın ortasına kadar minibüsle ilerledi. Birden minibüsün teker-

leği bir çukura düştü ve içeriye su girmeye başladı. O anda motor durdu. Biz ayaklarımızı yukarıya çektik. Minibüs hafiften sallanmaya başladı. Yaşar “Eyvah! Gecenin bu saatinde ben kimi bulup da çektiririm bu minibüsü diye sızlanmaya başladı. Sonra pantolonunu çıkarıp suya atladı. Bekir Ağabey’le ben soğuktan titremeye başladık.

Aradan iki saat geçti, Yaşar bir traktörle geldi ve minibüsü karşı sahile çekti. Fakat motor çalışmıyordu. Yaşar, kollarını sıvayıp, bir iki saat daha uğraşıp bir türlü çalışmayan motoru çalıştırmayı başardı ve biz tekrar İnebolu’nun yolunu tuttuk.

Sabaha karşı, Evrenye’yi geçip Poyrazlar denilen yere geldik. Yolun kenarında on beş, belki de yirmi adet kamyon, minibüs ve otomobilin beklediğini gördük. Kalabalığa ne olduğunu sorduk. İleride heyelan olduğunu, insan boyunda çukurlar açıldığını, geçmenin mümkün olmadığını, İnebolu’dan büyük iş makineleri beklediklerini söylediler.

Bekir Berk Ağabey Yaşar’a “Minibüse bin ve motoru çalıştır” dedi. Yaşar, “Ağabey havadan mı gideceğiz? Adama deli derler” dedi. Ben de Bekir Ağabey’i destekleyerek, “Sen işi Bekir Ağabey’e bırak. Onun bir bildiği vardır” dedim. Yaşar motoru çalıştırdı. Bekir Ağabey’le ben başladık tekbir getirmeye. Yaşar da bize katıldı. Arkamızdan insanlar, “Siz deli misiniz?” diye bağırıyorlardı. “Allahü Ekber! Allahü Ekber!” diyerek orayı nasıl geçtik, hâlâ bilemiyorum ben.

İnebolu’ya vardık, mahkeme saatine zor yetiştik. Sinop’tan İnebolu’ya üç dehşetli sıkıntı ve meşakkatin rahmetini gördük. Dört kardeşimiz beraat etti. O gün Bekir Ağabey’i bizim evde misafir ettik.

SEN NUR İÇİNDE YAT NUR KAHRAMANI

Bekir Ağabey vefat ettiğinde torunum olmuştu. Oğluma kızıp “Senin gibi Boralı adamın Boralı oğlu olur. Oğlunun ismini Bora koyacağım” dedim. Cenazesine Fatih Camii’ne gittim. Ben caminin içinde *Cevşen* okuyordum. Osman Demirci Hoca da vaaz veriyordu. Bir ara “Adamın torunu olmuş, ismini Bora koyacakmış.

Yok Kaya, yok Tufan böyle isim mi olur?” deyince ben birden irkildim. Bu keramet musallada yatan Bekir Berk Ağabeyimindir. Sen Nur içinde yat Risale-i Nur Kahramanı...

(1919-)

HÜSEYİN TAMER

Hüseyin Tamer, 1919 Aydın İncirliova doğumludur. Emekli matematik öğretmenidir. Tahsil hayatına İncirliova İlkokulu'nda başlamış ve Aydın Ortaokulu, İstanbul Erkek Muallim Mektebi (Aydın'da Lise yoktu) ve Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Matematik Bölümü'nde devam etmiştir.

Hüseyin Tamer, ilk görevine İstanbul'da, Çatalca İlkokulu'nda başlar. Burada öğretmen ve başöğretmen olarak, beş sınıfa birden tek başına bakarak görev yapar. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde hizmet verir. En son İncirliova Lisesi'nde görev yapmaya başlar ve bu okulda görev yaparken emekli olur.

Hüseyin Tamer Hocamızı, Dest TV program yapımcılarından yazar İbrahim Ünal Bey ile beraber, İzmir-Bornova'daki evinde ziyaret ettik. İbrahim Bey, İsparta İmam Hatip Okulu'nda onun talebesiymiş. Hüseyin Tamer, talebesi hakkında, "İbrahim benim en güzide, en nurlu, en zeki, en çalışkan talebamdır" değerlendirmesinde bulundu.

Şimdi 92 yaşında ve çok nurlu, kâmil biri olan Hüseyin Hocamız, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni iki defa ziyaret etmiş. İki defa da "Nurculuk suçundan" dolayı sürgüne gönderilmiş. Çok verimli ve tatlı geçen görüşmemizin semeresini sizlerle paylaşıyoruz:

(Soldan) Mehmet Batmazoğlu, Selahaddin Akyıl,
Ömer Özcan ve İbrahim Ünal

Hüseyin Tamer anlatıyor:

ISPARTA'YA SÜRGÜN

Aydın Sanat Enstitüsü'nde matematik öğretmeni iken Isparta'ya tayinimi çıkarttılar. Yani Isparta'ya kendim isteyerek gitmiş değildim. Hadise şöyle olmuştu:

Okul arkadaşlarımızdan birisi İstanbul'da öğretmendi. Öğretmenlikten ayrılmak istemiş, bunu bir mektupla bana da bildirmişti. Ben de cevap olarak, öğretmenliğin daha önemli olduğunu, talebelerin manevi olarak yetiştirilmesi için öğretmenliğin iyi bir vesile olduğunu yazmıştım. Aynı zarfın içine de Risale-i Nur'dan bir yazı koymuştum. Birkaç sayfadan ibaret olan bu yazıyı bir kardeşimiz daktiloyla yazmıştı. Mektubu gönderdim ama o arkadaştan tekrar bir cevap gelmedi.

Bir müddet sonra sınıfta ders işlerken hademe geldi ve "Hocam müdür bey sizi çağırıyor" dedi. "Dersten sonra gelsem olmaz mı?" dedim. "Yok, hocam hemen çağırıyor. Ankara'dan müfettişler gelmiş, sizinle görüşmek için bekliyorlar" dedi. Artık çocukları

meşgul edecek bir görev verdim ve gittim. Aydın Sanat Enstitüsü'nde idare bölümü; okula bitişik, ayrı bir binada idi. Dışarı çıktığımda müdür o küçük binanın dış kapısında beni bekliyordu. "Hüseyin Bey, benim odada iki müfettiş var. Seni bekliyorlar. Ben baş muavinin odasındayım" dedi.

Kısa bir hoş beşten sonra birisi hemen çantasını açtı. Mektubu çıkarıp bana uzattı ve "Bu mektup sizin mi?" diye sordu. "Evet" dedim. "Bu mektubun mahiyetini açıklar mısınız?" dedi. Açıkladım. "Ama bu iki sayfadan bahsetmiyorsunuz. Hem bunlarda imzanız yok?" dedi. Dedim "Onlar benim ifadelerim değil. Bunlar dini bilgilerdir." "Bu bilgileri nereden biliyorsunuz?" dedi. "Ben çeşitli kitaplar okurum. Ramazan Paşa Camii'nde (Aydın) vaazlar dinlerim. Buralarda dinlediklerimi, okuduklarımı, hoşuma gidenleri arkadaşşıma da bildirdim. Benim şahsi ifadelerim değildir" dedim. Daha birçok şey sordular. Onlara siyasi mahzuru olmayacak cevaplar verdim. Sonra, "Biz şimdi Ticaret Lisesi'ne gidiyoruz. Sen öğle tatilinden sonra oraya gel, konuşmamıza orada devam edelim" dedi ve gittiler.

Ben Aydın'da öğretmen olduğum için orada oturuyordum. Ama İncirliova'da da evimiz vardı, babamlar orada oturuyorlardı. Biz hafta sonları ve tatil günleri oraya gidiyorduk. Benim esas kitaplarım orada idi. Aydın'a yeni taşındığımız için kitaplarımı henüz getirmemiştim. İşte ben o yemek paydosunda, doğruca İncirliova'ya gittim. Kitaplarımı gerekli yerlere sakladım ve döndüm.

Ticaret Lisesi'ne gittiğimde beni bekliyorlardı. Tekrar ifadeler, ifadeler... Ve neticede bu hadiseden dolayı beni sürgün olarak Isparta'ya tayin ettiler.

"MUALLİM İKİ TÜRLÜDÜR"

Üstad Hazretleri'ni Isparta'dayken iki defa ziyaret ettim.

Isparta'ya gittiğim ilk yıllarda, kardeşim Necati, Isparta'ya, benim yanıma gelmişti. İkimiz Üstad Hazretleri'ne gitmeyi arzu ettik ve bu ziyaret işlerini organize eden Şevket Bey'in bakkalına vardık. Onlar kitap, defter gibi şeyler satarlardı; ama asıl işleri boya-badana malzemesi satmaktı. Orada Üstad'ın halkla temasla-

rını sağlayan dört-beş kişi vardı. Mesela yardımcısı olan oğlu, gelenleri Üstad'a götürürdü.

O, gidişimizle ilgili şöyle bir açıklama yaptı:

“Ben önden gideceğim. Siz beni uzaktan takip edin. Giderken pardösünüzü kolunuza alın, dönüşte giyersiniz. Ulu Camii’nden kuzeye doğru giderken yol üstünde başka bir cami var. Ben o camiyi geçince münasip bir yerden bakarım. Durum münasipse köşeden dönerim. Kapı, caminin sağ tarafında 30-40 m. kadar ileridedir. Ben orda sizi beklerim. Siz beni kapıda görünce ben içeri girerim. Siz de doğruca o kapıya gelin. Ben sizi hemen içeri alırım.”

Planı, aynen söylediği gibi tatbik ettik ve Üstad’ın evine girmeyi başardık. Üstad Hazretleri karyolasında oturuyordu. Biz huzura girince doğruldu ve “Hoş geldiniz” dedi. Yanında daha evvelden tanıdığımız kardeşler vardı. İsimlerimizi, mesleğimizi sordu. Onlardan birisine emretti ve bir *Sözler* kitabı getirtti. Kardeşimiz münasip bir yerden okuyuverdi. Sonra Üstad, şöyle bir izahta bulundu:

“Şarktan, uzak yerlerden beni ziyarete geliyorlar. Ben onları kabul etmedim. Onlara, ‘Beni ziyaret etmenize lüzum yok. Kitaplarımı okuyun. Daha çok istifade edersiniz’ dedim. Ama siz mualim olduğunuz için, hususan sizi kabul ettim.”

Sonra, “Muallim iki türlüdür. Birisi minarenin şerefesi gibi yüksektir. Diğer kuyunun dibindedir. Siz yüksekte olanlardansınız” dedi. Böyle ifadelerle bizi bazı hususlarda yönlendirmiş, bazı hususlarda da muhafaza etmiş oldu. Ulvi duygularla meşbu olarak dinledik biz Üstad Hazretleri’ni.

Üstad Hazretleri’ni bir defa daha ziyaret etme fırsatım oldu. Aşağı yukarı aynı şekilde konuşmalar geçti aramızda.

ISPARTA’DAN TOKAT’A

Öğretmenlik yaparken talebelerimle hususi olarak ilgilenmiş, onları iyi bir şekilde yetiştirmeye gayret etmişimdir. Talebeler evime gelir, onlarla manevi yönden ilgilenirdim. İşte bunlardan birisi İbrahim Ünal’dır. Isparta’da en iyi talebelerimden biriydi.

Okulun en güzide, en nurlu, en zeki, en çalışkan bir talebesiydi. Bir yılını Risale-i Nur hizmetleri için feda ederek hizmette geçirmişti.

1962 yıllarında benim Tokat'a sürgün gitmeme sebep olan bir hadise olmuştu. Şöyle ki:

Ali Bilgin ve Ali Zeybek diye çok çalışkan iki talebem vardı. Bu ikisiyle hususi ilgilenirdim. O zaman okulumuzun müdürü Zafer Kızıldağ adlı biriydi. Bize karşı çok menfi bir adamdı. Hatta bu iki Ali'yi, sırf Nur talebesi oldukları için daha ortaokul üçüncü sınıfta iken gözden çıkarmıştı. Okuldan kovmak istiyordu ve sonunda kovdu da. Hadise şöyle gelişti:

Isparta Sav köyünün muhtarının çocuğu bizim Isparta İmam Hatip Okulu'na kayıt yaptırmak istiyor. Ancak çocuk evli olduğu için okulumuzun müdürü, bunun okula kaydını şartlı olarak yapıyor. Okuldaki Nur talebeleri hakkında casusluk yapması şartıyla onu kabul ediyor. "Onlar hakkında bana bir şeyler getir. Yoksa seni okuldan atarım" diye de tehdit ediyor.

Bir gün bu iki Ali, öğle saatinde sınıfta ders çalışırken, bu çocuk onların yanına giriyor. Şapkasının siperliğiyle, güya şakadan, ellerine vurmaya başlıyor. (O tarihlerde ortaokul ve liselerde şapka giymek mecburi idi.) "Yahu git, bizi rahatsız etme, ders çalışıyoruz" deseler de, o, "Canım öğle tatili, dinlenme, eğlenme zamanı değil mi?" deyip onlarla uğraşmaya devam ediyor. Alilerden birisi de şapkeyi tutup fırlatıyor.

Çocuk doğruca müdüre gidiyor ve "Müdür Bey, bu şapkanın bir itibarı var. Bunlar bunu yere attılar" diyor. Müdür hemen zabıt tutuyor, disiplin kurulunu topluyor ve bunları okuldan kovdurmak istiyor. Nitekim kovdu da... Üstelik Zafer Kızıldağ, bu iki güzide talebe için, "Okuldan atılması ve başka hiçbir okula girememesi" şeklinde karar aldırıyor.

Bu hadiseden sonra beni de bu işe kattılar ve Tokat'a sürgün olarak gönderdiler. Tokat'a gidişimiz de bu şekilde oldu.

Daha sonra Ali Zeybek, Bakanlıktaki bir tanıdığı vasıtasıyla Adana İmam Hatip Okulu'na kaydını yaptırdı. Orada da hizmete devam ettiği için polisler çocuğu yakalayıp çok fena dövmüşler.

Bu dayaktan sonra bazı akli rahatsızlıklar yaşadı ve vefat etti. Allah rahmet etsin.

Prof. Dr. Ali Bilgin

Ali Bilgin ise ortaokulu ve liseyi dışardan bitirdi. Sonra Ankara ODTÜ'den mezun oldu. Şimdi Isparta'da profesördür.³³

³³ Ortaoğlu Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği bölümünden mezun olan Prof. Dr. Ali Bilgin, 17 Aralık 2008 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı kararıyla Batman Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesine dekan olarak atanmıştır.

(1914-2000)

HÜSNÜ ALTINTABAK

Hüsni Altıntabak, 1914 Isparta doğumludur. Asıl mesleği hattatlıktır. Isparta'nın çoğu camilerindeki hat yazılarını bizzat kendisi yazmıştır. Bugünkü Isparta Ulu Camii'nin hat yazılarını da, Tenekeci Hattat Mehmet Efendi ile beraber Hüsni Altıntabak yazmıştır.

Merhum Hüsni Altıntabak, zamanın iktizası üzere 1950'li yıllarda oto boyacılığı mesleğini icra etmeye başlar. Bu meslek, Hz. Üstad'ın bugün Isparta'daki müze evinde sergilenen otomobilin alınmasında bilirkişi olarak vazife yapmasına vesile olmuştur. Yani bu otomobil, Hüsni Altıntabak'ın onayı ile satın alınmıştır.

Merhum Hüsni Efendi'nin önemli bir hatırası da, Bediüzzaman Hazretleri'nin 1952'den itibaren sekiz sene müddetle, vefatına kadar üzerinde yattığı karyolayı kendi evinden getirip Üstad'ın evine koymasındır.

Hüsni Altıntabak, 2000 yılında Isparta'da vefat etmiştir.

Hatıraları toplamamda, Hüsni Efendi'nin torunu Ahmet Altıntabak'ın büyük yardımları olmuştur. İnşaat mühendisi olan Ahmet Altıntabak, İman-Kur'an hizmetlerine vakf-ı hayat etmiş, merhum dedesine tam bir hayrül-halef olmuştur. Hatıralar yazıldıktan sonra kendisi ve yakınları tarafından tashih edilmiştir.

Ahmet Altıntabak (solda) ve Serdar Kuralkan, Bediüzzaman Hazretleri'nin karyolasının önünde (Isparta 1986)

BEDİÜZZAMAN'IN KARYOLASI

Hüsnü Altıntabak'ın Bediüzzaman Hazretleri'yle ilk görüşmesi, Bediüzzaman'ın 1926 yılı sonlarında Barla'ya sürgüne gitmeden önce Isparta'da kısa süreli ikâmetleri sırasında olmuştur. Baba Nuri Efendi, Ulu Camii imamlarından olup, "Isparta'ya Said Nursî isminde büyük bir âlim gelmiş" diyerek 12 yaşlarındaki oğlu Hüsnü'yü yanına almış ve Bediüzzaman'ın ziyaretine gitmiş. Küçük Hüsnü, bu şekilde ilk defa Üstad'ı görmüş olur.

Daha sonra, 1952'de Üstad Said Nursî Hazretleri tekrar Isparta'ya gelip, sonradan müze haline getirilen evine ilk defa yerleşeceği sırada Terzi Mehmet Ağabey, Tenekeci Hattat Mehmet Efendi ve diğer eski ağabeyler evin içini döşerler. Kimi masa, kimi yorgan getirir. Hüsnü Efendi de şimdi Üstad Hazretleri'nin yattığı odada teşhir edilen karyolayı getirir. Hz. Üstad bu karyolada vefat edinceye kadar sekiz sene yatmıştır.

O günkü baskı ve baskınlar döneminde, Hüsnü Efendi'nin evinin altındaki depoya Risale-i Nur eserleri konularak buradan ihtiyaç olan yerlere gönderilirdi. Bu şekilde Simitçi Osman Ağabey ve diğer bir başkası daha olmak üzere üç tane daha gizli depo olduğu söylenmiştir.

Hüsnü Altıntabak'ın Bediüzzaman Hazretleri'ne gönderdiği
ve şimdi müzede sergilenen kuryolu

ÜSTAD'IN HİZMETİNDE KULLANILAN OTOMOBİLİN ALINMA MACERASI

1954'te Üstadımıza cıp alınıyor. Bu araç hizmete gitmediği zamanlarda Hüsnü Efendi'nin şimdiki Ziraat Bankası arkasında bulunan dükkanına konuluyor. Fakat bu cıpın arka kısmı brandalı olduğundan içerisi hem soğuk oluyor, hem de çok toz alıyor. Üstadımız bir yere gideceğinde brandanın altı yorganla kaplanıyor ve içeriyi ısıtmak için arabanın içine mangal konuluyor. Bu şekilde çok zahmetle seyahat edilebiliyor.

1956'da ağabeyler, Üstad'a bir otomobil alalım daha rahat seyahat etsin diyorlar. Hüsnü Efendi, meseleği icabı otomobillerden anladığı için ağabeyler onu bilirkışı olarak vazifelendiriyorlar. İlk önce Ceylan Ağabey ile Boyacı Hüsnü Efendi beraber İstanbul'a gidiyorlar. Orada güzel bir Cadillac marka araba buluyorlar. Fakat yabancı plakalı olduğu için satın almaktan vazgeçiyorlar.

Sonra Hüsnü Efendi, Mahmut ve Ceylan Çahşkan Ağabeyler beraber Ankara'ya gidiyorlar. Orada, Kavaklıdere semtinde ilk baktıkları oto galeride, şu an müzede bulunan 1954 model Chevrolet marka otomobili beğenip alıyorlar. Chevrolet'i, o zamanlarda parçası bol bulunan makbul bir otomobil olduğu için tercih ediyorlar. Bu araç eski Amerikan Büyükelçisinin arabası imiş. Bu

otomobili yirmi dokuz bin liraya satın alıp Emirdağ'a, Üstad'ın yanına geliyorlar. Üstadımız hediye kabul etmediği için, ağabeyler Üstada, "Mahmut kardeş taksicilik yapmak için otomobil aldı. Lüzum ederse hizmetlerde de kullanırız" diyorlar. Ve Üstad'ı da alarak Isparta'ya beraber gidiyorlar.

Bundan sonra araba Hüsnü Efendi'nin dükkânında, daima hizmete hazır olarak bekletilir. Ancak Üstadımız benzin parasını vermeden binmez. Araba Hüsnü Altıntabak'ın dükkânında bulunduğu için, polisler, Üstad bir yere gittiğinde kendisine soruyorlar. Fakat o, nereye gittiğini bilmediğini söyler hep. Üstad'ın vefatından önceki son Urfa seyahatine bu araba ile çıkmıştır.

Hüsnü Efendi, vefatından kısa bir süre önce rüyasında Üstadımızı görür. Rüyada, Isparta'daki ağabeylerle beraber ders yaparken, Üstadımız, Hüsnü Efendi'yi alır ve çok güzel, yemyeşil manzaralı yerlere götürüp gezdirir.

Hüsnü Efendi, bu rüyayı gördükten kısa bir zaman sonra, yani 2000 yılında, 87 yaşında iken, Isparta'da vefat eder. Kabri, Binbaşı Asım Bey'in de medfun olduğu Gülcü Mahallesi Mezarlığı'ndadır.

Allah rahmet etsin...

(1897-1971)

İBRAHİM ETHEM TALAS

Emirdağ Lâhikası'nda "Sandıklı Alamescit köy imamı İbrahim Ethem" şeklinde dört yerde ismi geçen bu Nur hadimini, bazı Nur talebeleri gibi ben de hep merak ediyordum. Bazen, "Kimdir, ne gibi hizmetleri olmuş?" şeklinde sorular da geliyordu. Hakkında pek araştırma yapılmadığını da biliyordum.

Sonunda karar verip Afyon-Sandıklı yollarına düştük.

Öncelikle hiç mübalâğa etmeden hemen belirtmeliyim ki; yaptığımız araştırmaların her aşamasında, her adım atışımızda gözlerimizi kamaştıran efsanevî bir şahsiyetle karşılaştık. Hz. Üstad'ın "Himmetiyle tek başına bir millet" tarifini tam anlamak isteyenler, bu kahraman hocaefendiye ait hatıraları dikkatle okumalıdır. İyi ki gitmiş ve gezmiştik Sandıklı ve köylerini. Bir bölge halkını tek başına ayağa kaldıran bu efsane hocaefendi, ölümünden kırk sene sonra bile Sandıklı köylerinde "İbrahim Ethem Hazretleri" diye anılmakta ve hasretle yâd edilmektedir. Köylülerle yapılan ilgili hatıralar okununca bunun mübalâğa olmadığı görülecektir. 1948 Afyon Hapishanesinde Bediüzzaman Hazretleri'yle beraber hapis de yatan hocaefendinin Nur postacılığı dâhil, Risale-i Nur'dan yazı, neşir, irşad ve tebliğ konusunda ders vermediği Sandıklılı neredeyse yok.

İbrahim Ethem Hocaefendi'nin Bediüzzaman'a yazdığı oldukça uzun bir mektubu var. Talebesi Hasan Hüseyin Erol, bize o mektubun bir suretini verdi. Daktiloyla, kahramanca yazılmış mektubun başında Hz. Üstad'ın mektup hakkında takdir dolu ifadeleri yer alıyor. Ethem Hoca'nın bir de ibret dolu bir vasiyeti var...

İNAYET DOLU BİR SEYAHAT

Hatıralara geçmeden evvel, araştırmalarımız sırasında gördüğümüz Allah'ın inayetini ve İbrahim Ethem Hocaefendi'nin himmetini anlatmadan geçemeyeceğim: Şöyle ki:

İbrahim Ethem Hocaefendi için ilk adımı atınca ümitsizliğe düştüm. Çevremde onu tanıyan yoktu. Çoluk çocuğu varsa onları da bilen yoktu. Kimse aracı olamıyordu. Çaresiz halde kaldım. Yine de bismillah deyip bir adım attım. Önce Sandıklı ile telefon irtibatı kurup onlarca kişiyle konuştum. “Evlatları, varisleri veya onu yakından tanıyan birileri var mı, bir fotoğrafını bulabilir miyim?” diye arama-tarama yaptım. Fakat nafile... Sadece birkaç kişi, “Onun çoluk çocuğu yoktu. Hep bekâr yaşadı ve öylece vefat etti” şeklinde kısa cevaplar verdi. Tek tercih kalmıştı: yola çıkmak.

26 Temmuz 2010 tarihinde kıymetli dostlarım Sedat Şamlı ve Raşid Eroğlu ile beraber önce Afyon dersane-i Nuriyesinde kalan hizmet ehli Said Sulak Kardeşimize misafir olduk. Orada, bu neticesi müphem yolculuğumuz için göreceğimiz inayetin ilk işaretleri belirmeye başladı. Adım adım önümüzdeki belirsiz ve karanlık yolun açılmaya, aydınlanmaya başladığını ilk orada hissettik. Şöyle oldu:

Said Sulak Kardeş'le konuşurken, “Onun *Tarihçe-i Hayat*'ta fotoğrafı var” demesin mi? Meğer Said Kardeş *Tarihçe-i Hayat*'taki fotoğraflarda görülen bütün ağabeylerin isimlerini Sungur Ağabey'le beraber tek tek işaretlemiş, isimleri yazmış. İşte, böylece İbrahim Ethem'in bir fotoğrafını bulmuş olduk.

O sırada yanımızda Said Sulak'ın başka bir misafiri daha vardı: Isparta'da ikamet eden Sandıklılı Veli Yaşar. O gün o da Afyon'a gelmiş.

Said Sulak'ın Sungur Ağabey'den teyit ettiği isimleri tek tek yazdığı *Tarihçe-i Haya'*taki fotoğraf.

Fotoğrafta İbrahim Ethem Talas da görülüyor. (Önde, soldan ikinci sırada)

Bize, "Sandıklı'da İbrahim Ethem Hocaefendi'yi iyi tanıyan onun bir talebesi var. Şimdilerde derslere fazla gidip gelmese de cenazesini o yıkamış, namazını o kıldırmişti. Ben sizi ona götürürüm" dedi.

Sevinç ve heyecanla hemen yola çıktık, gece yarsı Sandıklı derslane-i Nuriyesine vardık. Sabahleyin Veli Ağabey bizi bahsettiği Hasan Hüseyin Erol Hocaefendi'nin evine götürdü. Hocaefendi hakikaten çok kâmil bir insan... Biraz konuşunca aradığımızı bulmanın heyecanı ile hemen kameramızı açtık. Hafız Hasan Hüseyin Hocaefendi, hocası İbrahim Ethem Ağabey'i çok iyi tanıyor-du ve saatlerce anlattı. Bir de elimize daha önce hazırlanmış yazılı bir metin verdi.

Sonra Hasan Hüseyin Hocaefendi ve Veli Yaşar Ağabey'i de alarak hep beraber Alamescit köyüne gittik. Öğle namaz vakti yakındı. Köylüler Alamescit Camii'nin önünde toplanmış, ezanı bekliyorlardı. Bizi olağanüstü bir alakayla karşıladılar. Hemen hepsi

İbrahim Ethem Hoca'nın talebesiydi. Risale-i Nur'a, Hz. Üstad'a hayrandılar. Bazılarıyla kısa röportajlar yaptık. Köylülerin tamamının merhum hocalarına karşı meftuniyet derecesinde muhabbetleri vardı. Adı geçince oturma şekillerini bile düzeltiyorlar, hatta bazıları "İbrahim Ethem Hazretleri" diye anıyordu onu.

Bir taraftan da, köylülerle konuşurken İbrahim Ethem'in bir fotoğrafını yana yakıla sorup arıyordum. Ama nafile, hiçbir köylüde İbrahim Ethem'in fotoğrafı yok... O sırada iyi giyimli orta yaşlı birisi geldi. Öğretmenmiş. "Bende var" demez mi? Hemen yanında taşıdığı dizüstü bilgisayarını açtı ve 1965 yılında aynı köyde bir düğünde çekilmiş fotoğrafı bizim makinemize aktarıverdi. Bütün köylüler ve Hasan Hüseyin Erol Hoca fotoğrafı teyit ettiler. Hatta o düğündeki damadı çağırdılar. O da kendi düğününde çekilen bu fotoğrafın hikâyesini kısaca anlattı.

Sonra yine aynı ekiple İbrahim Ethem Hocaefendi'nin imamlık yaptığı ve kabrinin bulunduğu Menteş köyüne doğru yola çıktık. Bütün gün devam eden koşturmacanın ardından iyice acıkmıştık.

Köye girdiğimizde yolun kapalı olduğunu fark ettik. Bir düğün varmış. Ne yapalım diye düşünürken köylüler bize "gelin" diye işaret ettiler. Vardık. İslamî hassasiyetlere riayet edilerek yapılan bir sünnet düğünüymüş. Hemen bize bir masa kurdular. Lezzetli bir düğün çorbası, süt dana kavurma vs. derken güzel bir ziyafet çekmiş olduk. O yemeğin lezzetini hayatım boyunca unutmam mümkün değil...

Yemekten sonra köyden birisi motosikletiyle arabamızın önüne düştü ve bizi doğruca İbrahim Ethem Hoca'nın kabrine götürdü. Bu arada Hasan Hüseyin Hocamız, "Benim hocam keramet ve ikram sahibidir. Bak, bizi misafir kabul etti, ikramlarda bulunuyor, yolları gösteriyor" dedi.

Derken kabre vardık. Mezar taşında doğum ve vefat yılı olarak 1313-1971 yazıyordu. Zaten Sandıklı Nüfus Müdürlüğünden aldığımız bilgi de bu şekildeydi. Yani Talas Hoca'nın ay ve gün olarak vefat tarihi, 2 Şubat 1971; doğum yılı ise 1313 (1897).

Hasan Hocamız, hocasının kabri başında bir Yâsin-i Şerif oku-

du ve akabinde dualar ettik. Daha sonra aynı kabristanda bulunan Selçuklu döneminden kalma Menteş Baba'nın türbesine uğradık.

Sonra Tekrar Menteş köyüne döndük. Köyün iki kahvehanesi vardı. Köylüler bizi paylaştılar. Biz bir kahvehaneye oturunca diğerleri de kalkıp yanımıza geldiler. Alamescit köylüleri gibi Menteş köylüleri de merhum hocalarına çok bağlılar. Onu hasretle andılar. Biz bazılarıyla röportaj yaptık, hocalarını sorduk... Zaten hepsi onun tedrisinden geçmiş.

Çevre köylerin tamamının böyle olduğunu hatırlattı bize Hasan Hüseyin Hocaefendi. İbrahim Ethem Hocaefendi sırayla o köylerde imamlık yapmış.

İbrahim Ethem Hocaefendi'nin himmetiyle bu üst üste gördüğümüz inayetlerden sonra tekrar Sandıklı'ya döndük. Ertesi gün de Sandıklı bölgesinde Hz. Üstad'ı görenlerden 96 yaşındaki Âdil Çelik Ağabey'i evinde ziyaret ettik. Hatıraları bu kitapta kendi adıyla yer alıyor.

Bizimle ilgilenen Veli Yaşar ve Hasan Hüseyin Ağabeylere çok teşekkür ediyorum. Yazılan hatıralar daha sonra Hasan Hüseyin Hocaefendi tarafında tekrar gözden geçirilerek tashih edilmiştir.

Hasan Hüseyin Erol anlatıyor:

1943 senesinde Sandıklı'nın Koçgazi köyünde doğmuşum. Emekli imamım, hafızım. Şimdi Sandıklı'da ikâmet ediyorum. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni 1957 senesinde arabasıyla Sandıklı'dan geçerken ilk defa gördüm. O sırada Kur'an kursunda talebeydim. 13 yaşındaydım henüz; hafızlığa çalışıyordum. Üstad Hazretleri Isparta-Afyon yolunu geçerken, şehrin başından itibaren arabasını gören çocuklar arkasından koşar, şehrin orta yerine gelesiyeye kadar, bazen 100-150 kişi toplamırdı. Çoluk-çocuk, kadın-erkek bu kadar olurdu. Üstad sadece herkese dua eder, dua isterdi. İnsanlar yorulmasın diye de arabasını yavaş yürütürdü. Ben de o koşanlardan biriydim.

Hasan Hüseyin Erol

İbrahim Ethem Talas Hocaefendi benim hocamdır. Her şeyi, Kur'an'ı, Risale-i Nur'u, hizmeti ondan öğrendim ben. Çocukluğumdan itibaren vefatına kadar kendisini çok iyi tanırım. Vefat ettiğinde vasiyetine binaen cenazesini ben yıkadım, namazını ben kıldırđım. Bıraktığı vasiyet mektubunu cenazesi başında ben okudum cemaate.

İBRAHİM ETHEM HOCAEFENDİ'NİN HİZMETLERİ

İbrahim Ethem Talas Hocaefendi'nin aslı Makedonya Üsküp'e dayanır. Babası muhacir olarak gelmiş. 93 (1877) Osmanlı-Rus Harbi'nde Balıkesir'in Balya ilçesinin bir köyüne yerleşiyor. Oradan evlenmiş, sonra ayrılmışlar. Bir kızı olduğunu biliyoruz. Sonra bu taraflara gelmiş. Burada hiç kimsesi yoktu. Her sene kızına gidip-gelirdi. Babası Mevlevî tarikatı mensubu imiş. Kendisi bir şekilde Hz. Üstad'la tanışıyor...

Talas Hocaefendi, Sandıklı'nın Alamescit, Kızılca, Macıl, Koçgazi, Celiloğlu, Damlan, Menteş köylerinde imamlık yapmıştı. Çivril'in köylerinde de yapmış. Daha önce Uşak köylerinde de imamlık yapmış. Ancak en çok Sandıklı köylerinde yapmıştı. 1950'den önce civar köylere, ilçe ve şehirlere gidip Bediüzzaman'ın Risale-i Nur postacılığını yapmış, heybesinde taşıdığı eserleri muhtaçlara ulaştırmıştı.

1950 senelerinde bizim köyümüz Koçgazi'de imamdı İbrahim Ethem Hocamız. Tarihini şuradan iyi hatırlıyorum: Menderes o sene yeni iktidara gelmişti.

Ben o sırada yedi yaşındaydım. O zaman bize tesbihatı filan okutuyordu. Zaten bizim oralarda ilkokul yoktu. Sabahleyin yanına vardık mı, "Yâ Cemîlu yâ Allah, yâ Karîbu yâ Allah..." diye hep beraber hocaefendinin yanında okuyorduk çocuklarla. Bediüzzaman ismini ilk defa ondan duydum.

Onun bir heybesi vardı, Sandıklı pazarından ilk o gelir, o heybenin içinden şeker-lokum çıkarır bize dağıttırdı. Biz köyde iken hocaefendinin yolunu heyecanla beklerdik. Çok sevdirirdi kendini rahmetli. 1952 senelerinde Macıl köyünde imamdı. Ben orada bir kış, yedi-sekiz ay kadar onun yanında kalmıştım.

İbrahim Ethem Hocaefendi, Alameşci köyünde bir düşün merasiminde güvey giydirmesi yapıyor (1965)

Kur'an'ı, yazıyı, Risale-i Nur'u, her şeyi İbrahim Ethem Hocaefendi'den öğrendim ben. Sadece ben değil, umumen bu bölgedeki bütün köylerdeki çocuklara, gençlere İslamiyet'i, Kur'an'ı, Risale-i Nur'u yazmayı ve okumayı o öğretmiştir.

Burada mahalli dille "Dalaz Hoca" diye soyadıyla bilinir daha çok. 1948 Afyon Hapishanesinde Üstad'la beraber bulunmuşlar. *Tarihçe-i Hayat*'taki fotoğrafta bana gösterdiğiniz şahıs İbrahim Ethem Hocaefendi'dir.

BEDİÜZZAMAN'IN NUR POSTASI

Talas Hoca burada Risale-i Nur hizmetlerini başlatan ilk Nur sakirdidir. Hem yazan hem de postacılığını yapan, çok büyük hizmeti olan, çok büyük fedakârlıklar yapan, çok sevilen birisiydi. Isparta'yla, Bediüzzaman'la devamlı irtibatı vardı. Değişik insanları Üstad'a götürüp tanıştıran biriydi.

1950'den önce uzun müddet, Risalelerin şiddetle yasak olduğu dönemlerde, eserlere postacılık yaparmış. "Nasıl götürürdün?" hocam dediğimde, "Torbalarda, heybelerde götürüyordum" demişti bana.

Kedileri de çok severdi. Genç zamanlarında uzun müddet kedilere bakmıştı. Bilhassa hasta ve zayıf olanlara...

Bir keresinde Balıkesir'e Risale götürürken orada bir inayetle karşılaşmış. Bunu bana şöyle anlatmıştı:

"Balıkesir'de trenden inince saat gecenin üçü olmuştu. Hava çok soğuktu. Bir bekçi, bir de tren memuru vardı. İkisi de resmî adamlar... Onlara gideceğim evi sorsam, o adamın Risale-i Nur talebesi olduğunu bildikleri için, getirdiğim kitaplar da, biz de yakalanacağız. O mahalleye gittim fakat evi bilemedim. Baktım bir kedi düştü önüme ve beni bir kapının önüne kadar götürdü. 'Bunda bir hikmet var' deyip, bu bahaneyle 'Bu ev sahibine sorayım' dedim, kapıyı çaldım. Kapıyı açan adama sorunca, 'Burası... Aradığın ev burası... Aradığınız adam da benim' dedi."

Hizmet-i Kur'an'iyenin inayet altında olduğunu anlatmak için bunu devamlı anlatırdı rahmetli.

Posta hizmetlerine 1950'den sonra pek ihtiyaç kalmayınca Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Hocaefendi'ye, "İbrahim Ethem Kardeşim, sen köylere git, ehl-i imanın çocuklarına Kur'an dersleri ver, onların ve ailelerinin imanlarını kurtar!" diyerek onu Sandıklı civarındaki hizmetler için vazifelendirmiş.

"İBRAHİM ETHEM KAHRAMANDIR"

İbrahim Ethem Hocaefendi köylülere hem imamlık yaptı, hem Kur'an öğretti, hem de Risale-i Nur dersleri verdi. Risale-i Nur yazdı ve yazdırdı, postacılığını yaptı. Yazıyı çok hızlı, şimşek gibi yazardı. Biz bir satırı yazıncaya kadar o bir pusulayı bitirirdi. Risale-i Nur'u yazmayı o öğretti bize. Gençlere çok pratik bir şekilde Elifba öğretirdi. Kur'an'ı, yazıyı üç-dört ay içerisinde öğretir ve talebelerini cuma günleri civar köylere hutbe okumaya gönderirdi. Kendisi hutbeyi yazar gönderirdi. Böyle bir insandı.

Bir de onun eğitim usulü çok acaipti. Yediden yetmişe herkesi camide toplardı. İlmihali ve namaz surelerini mealleriyle öğretir, Risale-i Nur'dan ders verirdi. Peygamberimizi, sahabeyi anlatırdı.

Bir örnek vereyim: Camiye gelmeyenleri sorup araştırır ve onlara ziyarete giderdi. Namaza, camiye gelmeyenleri asla dışla-

maz; severdi, samimi olurdu onlarla. İkna eder namaza başlatırdı onları.

Maddi ve manevi bütün varlığını hizmet ve eğitime harcıyordu. Ben iyi biliyorum, bir yıllık ücretinden sadece üzerine bir kat elbise yaptırır, diğer gelirini ise hep hizmete harcardı.

Çoluk çocuğu yoktu; fakat köydeki çocuklara karşı ana ve babalarından daha şefkatli ve cömertti. Şehre, pazara gittiğinde, köy çocuklarına şekersiz, lokumsuz dönmezdi. Yetiştirdiği talebeleri hep bir yerlere geldi. Ben yüzlerce hoca gördüm, ama onun kadar Kur'an-İslam davasına gönül vermiş bir insan görmedim. Ondaki hal çok başkaydı. Sanki sadece "İslam'a hizmet" için yaşayan birisiydi. Melekvârî bir hâli vardı. Nefsini tam ıslah etmişti. Üstad Hazretleri, bu köyden gidip de elini öpen birisine üç defa, "İbrahim Ethem kahramandır" diye taltif etmiş. Bunu herkes bilir.

Ufak-tefek yapılydı, fakat fevkalade cesur bir insandı. Ezanın yasak olduğu zamanlarda, 1940'lı yıllarda o Arapça ezan okurdu.

KÖYLERDE YOL KALDIRIMINI, ÇİÇEKÇİLİĞİ, PARK YAPMAYI ÖĞRETİYORDU

İbrahim Ethem Hocaefendi imamlık yaptığı köylerde sadece manevi hizmetler yapmıyor, maddi olarak da hizmet veriyordu. Gittiği köylerde yol kaldırımını, çiçekçiliği, park yapmayı öğretiyordu köylülere. Camileri boyuyor, çevreyi yeşillendirip, ağaçlandıırıp düzenliyordu. İnsanları boş durdurmaz devamlı hareketli tutardı.

Mesela Alamescit köyü, ovada kurulmuş bir köydür. Onun için kışın yağmur ve kar yağınca her taraf çamur deryası olurdu. Hocaefendi bu köye imam olduktan sonra, büyük bir gayret ve çalışmanın neticesinde o köyü çamurdan kurtardı. Bütün bu hizmetlerine karşı, hiçbir karşılık beklemezdi.

Bugünkü şartlarla düşünüyorum da, onlar çok yokluk içindeydiler. Öyle tatmin edici bir ücret falan da yok... Mübarek zatı herkes çok severdi. İstese her gün, üç vakit onu yemeğe götürürlerdi. Fakat o gitmezdi. Yalnız bizim köyde iken bize gelirdi. Yanında

bulunduğum zamanlar gördüm: Hamurunu yoğurup ekmeğini pişirir, yemeğini kendisi yapardı. Biz sadece bulaşık yıkardık. Halbuki köyde kime dese onun yemeğini, ekmeğini hazırlar yollarlardı. Çok ihlaslı bir hocaydı. Sahabe hayatı yaşayan üstadı Bediüzzaman'ın yaşayış şeklini taklit etmeye çalışan bir hâli vardı. Her şeyin karşılığını vererek parasıyla alırdı.

Bizim gibi hocaların, onun karşı karşıya kaldığı sıkıntılara, meşakatlere katlanmamız katiyen mümkün değildir.

Cömertliği de fevkalade idi. Biz “Bunda bitmez para var” galiba diye düşünürdük. Sandıklı’ya pazar kurulan günler gelirdi. Pazartesi Sandıklı’nın pazar yapıldığı gündü. O zaman dershane, otel filan yok... Badilerin Han diye bir handa akşamdan ders yapardı. Dersten sonra “Hacı, herkese benden birer kahve yap” derdi. İbrahim Ethem Hocaefendi herkes tarafından sevilen ve saygı duyulan birisiydi.

TAKVA VE KERAMET SAHİBİYDİ

Sandıklı’nın ilk Nur talebelerinden rahmetli Şekerci Rifat Akış Ağabey’e Üstad Hazretleri, İbrahim Ethem için “Yedilerden birisidir. O kendisini bilmiyor” demiş. Bunu Üstad’dan bizzat böyle duymuş.

Rahmetli fevkalade takva sahibiydi aynı zamanda. Namaza çok düşkündü. “Evladım, üç basamak merdiven çıkmak bana zor geliyor; fakat sabaha kadar namaz kılsam beni yormuyor” derdi.

Kızılcaköy diye yakında bir köy vardır. Orada da imamlık yapmıştı. Geçenlerde o köydeki talebelerinden birisi geldi buraya. “Yahu bu hocaefendi çok büyük insanmış, ama biz onu bilememişiz” dedi. O zamanlar köyler perişandı, malum. Camilerin tuvaleti yok, odası yok...

Dalaz Hoca oraya varır varmaz köylüler onu çok sevmişler. “Aman bu hocayı kaçırmayalım” diye çok dikkat etmiş, ne derse “Olur” demişler.

Hocaefendi bir gün köyün suyu bol akan çeşmesinin önünden geçerken çeşmede çamaşır yıkayan kadınları görmüş. Tabii çamaşır yıkarken paçalarını biraz kıvırdıkları için onların ayaklarını

görmüş. Bunun üzerine, “Eyvah! Öldüm ben!” deyip hemen geri dönmüş. “Ben artık duramam burada” demiş köylülere. “Aman hocam, yapmayın, etmeyin! Ne oldu?” diye yalvarmış köylüler. O da, “Ben o kadınların ayaklarını gördüm! Ben mahvoldum. Artık burada kalamam” demiş. Köylüler, “Aman hocam! Gitmeyin!” deyince, o da, “O zaman orayı kapatıp köye bir çamaşırhane yaparsanız kalırım” demiş. Köylüler kabul etmiş ve “Tamam hocam, yapalım” demişler. Sonra da camiye bir tuvalet ve bir de ders odası yapmalarını istemiş. Onu da kabul etmişler.

Sandıklı Hüdai kaplıcalarında bir yaz kalmıştı, beraberdik. Ben orada imamdım. Benim evim vardı. O da caminin odasında kalırdı. Hocaefendi kadın olan evde kalmak istemezdi. Böyle bir özelliği vardı. Çok dua etti bana ve çocuklarıma. O ne derse biz “Evet” derdik.

İMTİHAN İÇİN BANA DUA YAZIVERDİ

1970 senesinde Isparta İmam Hatip Okulu’nda 7 Ekim tek ders imtihanına girecektim. İbrahim Ethem Hocaefendi küçük yuvarlak bir kâğıda Allahu Teâlâ’nın isimlerinden birini yazdı, “İmtihana girerken aklına gelmediği zaman buna bak” dedi ve bana verdi. O gün cebir imtihanı vardı. Geçmek için beş numaralık yapmak gerekiyordu. Ben dört numaralık yaptım, bir numaralık soruyu halledemedim. Sonra hocaefendinin kâğıdı aklıma geldi. Şöyle bir bakar bakmaz problemin çözümü aklıma geldi. Elhamdülillah, neticede imtihanı kazandım ve aynı sene göreve başladım. Ama maalesef o kâğıdın kıymetini bilemedim, zayi ettim.

Ben hocaefendinin yanına geldiğim zaman, benim girdiğim imtihanlar daha açıklanmadan bana “Geçtin” veya “Kaldın” diye söylüyordu. Ben “Herhalde benim şeklimden, şemalımdan, hâletimden biliyor” diye düşünüyordum. Bir gün kasıtlı olarak moralim bozukmuş gibi yüzümü astım. Yanına yaklaşırken “Rol yapma! Geçtin” dedi. Yine bilmişti.

VEFATI, CENAZESİ VE AĞLATAN VASIYETİ

1970 senesinde Sandıklı’nın Hüdai kaplıcalarında ben imamdım. O sene yaz boyunca benim yanımda kalmıştı. Ertesi seneler-

de vefat etmişti. Hocaefendi yaşlanınca nefes darlığı hastalığına yakalandı. Vefatına az kala 1970'in Temmuzunda gibi Sandıklı'ya taşınmıştı. Biz onu rica minnet getirmiştik Sandıklı'ya. Altmış-yetmiş kişiyle o zaman ders yapıyordu Sandıklı'da. Zaten köyde iken de haftada bir gün mutlaka geliyordu Sandıklı'ya. Onu herkes tanırdı, severdi. Belediye Başkanı o zaman Hacı Nimet Özçiftçi idi. Ona dedim ki, "Hocaefendinin nefes darlığı var. Ama bir geliri falan da yok" Sonra onu, özel bir ücretlendirmeye benim yanıma yardımcı imamlık gibi vazifeye verdiler. Fakat nefes darlığından merdivenleri zor çıkıyordu. O kadar hasta... Sandıklı'nın Menteş köyünde Menteş Baba türbesi vardır, Selçuklular döneminden kalma. Vefatından bir sene evvel mezarı için orayı vasiyet etmişti. Menteş Baba'yı çok severdi.

Sandıklı'nın Menteş köyünde medfun olan İbrahim Ethem Hocaefendi'nin kabrini gösteren işaret ve kabir taşı

O sene, bir vasiyet yapmıştı. Vasiyeti daktiloyla, yeni yazıyla yazdırıp gelmişti. İki nüsha çıkartmıştı. Vasiyeti bana vermeden önce, “Oğlum, ben buralarda vefat edersem beni Menteş köyüne defnedin” dedi. “Cenazemi sen yıkayacaksın! Namazımı sen kıldıracaksın! Namazdan sonra da şu vasiyeti müsaade isteyip cemaate okuyacaksın” dedi. Sonra vasiyeti verdi.

1971’de vefatından önce Şekerci Rifat Ağabey’in evinde kalıyordu. Oradan, Dr. Cemil Bey’in tavsiyesiyle Afyon’a, hastaneye götürmüşler. Orada doktor tansiyonuna falan bakmış, “Siz bunu evine götürün, yatırın” demiş. Bir müddet sonra, Rifat Ağabey’in evinde, kibleye karşı dönük vaziyette iken ruhunu teslim etmiş. Tarih 2 Şubat 1971...

Sabahleyin bana geldiler, “Talas Hoca vefat etti. Cenazesini sen yıkayacakmışsın. Bize öyle dedi” dediler. Kefenini yanında taşırdı hep. İşte orada kefeninin arasından o vasiyetin diğer kopyası çıktı ortaya.

Cenaze namazını kıldırdıktan sonra vasiyetini cemaate okudum. Özetle vasiyeti şöyleydi:

“Ey Cemaat-i Müslimin! Benim musalladaki cenazemden ibret alınız. Ben de sizin gibiydim. Bir gün gelecek siz de benim gibi olacaksınız. İnsan dünyada iken hayırlı işler yaparsa âhirette mesut olur, şer işler yaparsa cezasını görecektir.”

Bu şekilde başlayıp devam ediyordu. Sonunda da, “Diyar-ı Garip İbrahim Ethem Talas” şeklinde imzası vardı. Onu herkes sevdiği için, orada herkesin cenazesiymiş gibi oldu. Herkes gözyaşı döktü. Yani öldükten sonra da insanları irşad etmişti. Onu, vasiyeti üzerine Menteş köyüne defnettik.

Hiç dünyalık düşünmemişti. Benim de malım mülküm, çoluk-cocuğum olsun diye hiç düşünmemişti. Bir ömür boyunca hizmet etti ve çantasında taşıdığı kefenle gitti. Sahabe gibi bir hayat sürdü. Günlük yiyecek içeceğinden başka hiç bir şeyi olmadı. Hizmet için her şeyini harcamıştı. Ama bak bizim gibi evlatları oldu. Burada Kur’an’ı, İslamiyet’i öğrenen, Risale-i Nur’u okuyan, yazan kim varsa, mutlaka onun talebesidir. Şimdi anladığım kadarıyla hocaefendi bu civarın görevlisiymiş.

B İ S M İ L L E H İ R R A H M E N İ R R A H İ M

Bessemü aleyküm aziz din yolunda kardeşlerim bakan benden ibret alınız bende sizin gibi yaşayan bir insan idim şu fani dünyada hem varlık hemde yokluk gördüm hepisi fani olduğu gibi ne varlığa meaur ude musubete eza cefa fakirlik hastalık yal-nızlık sovak sıcak düşman işkenoosine mukadder üzülen olmadım çünkü şu dünyada ne varlık baki nede musubet ebedidir bir gün gelecek sizde benim gibi ihtinal derul baka edoceokeinin herkes dünyada yaptığı gerek hayır gerek şer emelleriyle kabre girecek tir Ne müjde Allah yolundan gidenlere Ey kardeşlerim yalnız sizden bir Ricam vardır oda Şudur.

قَالَ لَوْ أَنَا لَإِنَّ اللَّهَ وَأَنَا إِلَهِي رَاجِعُونَ

Ayeti celilesi Mukatessesi olarak kefinimi kendi elimle dikmiş olduğum Çavşer Kebir isimli Bedüzzaman Hazretlerinin kitabını ve birgök esmai hüsnai havı olan dikili kâğıt ile defnetmenizi din kardeşlik namına yalvarırım sizlerin bu ricam üzerinize vaciptir bu vihetle saaletenize bırakıyorum.

Kefin içerisine tütüsü olarak günlük buhün gasil ederken yakın kefinimi kendim hazırladım kendi boyuma göre elimle biç-tim bu vasiyetlerimi eda ederseniz canaba hak cümlelizden razı ve hoşnut olsun (B M İ N)

Vasiyetini yazdığı tarih 5 / 7 / 1970

Dünya muhtar bircare ve diyarı görüp İbrahim Etem TALAS

Merhum İbrahim Etem Talas Hocaefendi'nin hayatta (ken daktilo ile yazıldığı) ibret ve derslerle dolu vasiyeti

HASAN ATIF EGEMEN

Buralarda çok hizmeti geçen bir de Hasan Atif Hoca vardı, Karye-i İrfan dediğimiz Sandıklı'nın Kızılören köyünde kalıyordu. Onunla ilgili bir hatırayı da bu vesileyle sizinle paylaşayım:

Bir gün Dinar'a gitmiş. Dönüşte, nasıl olduysa, Sandıklı'da hapse girmiş. Örencik köyünden Şevket Amca vardı. Onlar da hapisteymiş o sırada. Onlar, "Ramazan yaklaşıyor. Allah bize bir ho-ca yollasa da teravih namazını kıldırsa" diyorlarmış. Atif Hoca mübarek, nuranî birisi... Almuşlar içeri...

Şevket Amca'nın anlattığına göre, Atif Hoca torbasındaki ek-mekten az bir şey yiyormuş her gün. İsteseler de onların yemeğinden yemiyormuş. Bir ara ekmeğini saklamışlar. Torba orada du-ruyormuş, ama ekmeği saklamışlar. "Herhalde ekmeğini bulama-yınca bizimle yer" diye düşünmüşler. Namaz kıldıktan sonra Atif Hoca açmış torbasını, içinden sıcak bir ekmeğin çıkmış...

Mahkûmlar, "Yahu hocam, hadi bizim bir suçumuz vardı da bizi buraya aldılar. Senin gibi bir adamı niye aldılar buraya?"

demişler. “Siz demediniz mi ‘Ramazan mübarek geliyor, bize teravih kıldırarak bir hocayı Allah gönderse’ diye. Allah beni yolladı size” diye cevap vermiş. İşte Atıf Ağabey de böyle bir zattı.

Köylüler ‘Dalaz Hoca’yı anlatıyor:

Alamescit köyünden Mustafa Akgün: Alamescit köyü sakinlerindenim. Öğretmenim. Köyüm hakkında arşivlerden, eski insanlardan araştırmalar yapıyorum. Size verdiğim bu Talas Hoca’nın fotoğrafı, 1965 yılında köy sakinlerinden birinin güveyi giydirme merasiminde çekilmiş.

Alamescit köyünün bir adı daha var: Ramazanköy. Germiyanzade ikinci Yakup Bey buraya Kütahya çinileriyle kaplı bir mescit yaptırıyor. “Âlâ Mescit” yani “güzel mescit” anlamında köyün ismi kalıyor. Osmanlı vakıf kayıtlarda “Germiyanzade Mescit” diye geçiyor. Osmanlı arşivlerinin vergi kayıtlarında “Alamescit Köyünde Germiyanzade Camii” diye de geçiyor.

Alamescit Köy Muhtarlığının önünde Ömer Özcan ve köylülerden bir grup.
Hepsi İbrahim Ethem Hoca’nın tedrisinden geçmiş ve hepsinin de Bediüzzaman’a ve Risale-i Nur’a büyük dostlukları var.

Alamescit köyünden Damat Mustafa Özkan: Bu fotoğraf 1965'te benim düğünümde, evimin önünde çekildi. Dalaz Hoca köyümüzde imamlık yapmıştı. Benim başımı derme (giydirme) bu hocama nasip olmuştu.

Menteş köylü 1925 doğumlu Hüseyin Toprak: Dalaz Hoca'nın Balıkesir'in bir köyünde bir kızı vardı. Evli değilmiş kızı. Kendisi köye gidip gelirdi. Kefenini çantasında taşır, "Otuz dokuz sene oldu" diye gösterirdi. Babalarımıza, dedelerimize Risale-i Nur yazdırırdı. Babam talebesiydi onun. Babam da Bediüzzaman'ın kitaplarından epeyce yazdı. Hoca, kısa boyluydu. Yazısından kan damlıyordu, harfleri o kadar güzel çıkarıyordu. Burada Menteş Baba vardır. İstanbullu Şemseddin diye bir öğretmen vardı. İnançsız bir adamdı. Orada davul falan çaldırdı... Yıkamadılar orayı. Dalaz Hoca, Menteş Baba'yı çok severdi, onun için kabrinin onunkinin yanında olmasını vasiyet etmiş.

Menteş köylü 1957 doğumlu Mehmet Gündoğdu: Ben onun talebesiydim. İki kış okudum ondan. Bir defasında bir köpek ısırmıştı bacağımı. Hocam hamur sardı, tedavi etti. Doktora gitmeden iyi oldum. Derin bir yara vardı. Hem manevi hem de maddi doktorumuzdu. Kendini Kur'an'a adamıştı. Son döneminde kaldı Menteş köyünde. Üç-beş sene kaldı ama çok gelip giderdi bu köye. Hoca burada garip kedileri beslerdi. Besili kedi getirdik mi, "Bu kendini kurtarmış, bunu niye getirdiniz?" derdi.

Menteş köyünden 1945 doğumlu Hüsnü Mesut Gazi: Menteş Yukarı Camiden emekli imamım. Hafızım. Bediüzzaman'ı 1958 yılında Sandıklı'da arabanın içinde iken gördüm; fakat konuşma olmadı. O zaman on üç yaşlarındaydım.

1967 yılında ortaokulu dışarıdan bitirme imtihanına girecektim. Bir ramazan günüydü. Teravîh namazından çıkınca caiz olmayan bir sözü kullandım. O, böyle yapanlara "Kayışkulak" derdi. Namazdan çıkınca "Kayışkulak senin kafana takılan bir şey var" dedi. "Evet. Hocam yarın imtihana gireceğim. Acaba son imtihanı verebilecek miyim, bunu düşünüyorum" dedim. "Sabahleyin bana gel" dedi. Aşağıda caminin altında duruyordu. Sabahleyin vardım yanına. Ufak bir sobası vardı; sobayı yakmıştı; fakat ısıtmıyordu.

Ben sobayı ateşleyip iyice yaktım. Sonra çorba pişirdim ona. Diz çökmüş, duvara dayanmış duruyordu, öksürüğü vardı. Buranın köy ekmeğinden kurumuş, çok kurumuş iki gün suda ılsansa ancak çözülecek ekmeği vardı. Eve gittim, evden somun ekmek getirdim. Çorbaya doğradım. Bir kaşık aldı. “Ben bu çorbayı yemem” dedi. “Neden hocam?” dedim. “Bu benim ekmeğim değil” dedi. “Hocam senin ekmeğin kurumuş. Sen bu ekmeği ye” dedim ısrarla. “Başkası getirse bu ekmeği yemezdim” dedi. Neyse onu doyurdum.

Sonra benim sağ elime bir yazı yazdı. Sülüs yazı, fakat üzerini sildi azıcık. “İmtihana girmezden evvel yedi sefer Âyetü'l-Kürsi'yi okuyacaksın. Sana bildiğin sorulardan soracaklar” dedi. Aynen dediği gibi oldu.

Risale-i Nur'da İbrahim Ethem:

“Ethem Hoca namında Balıkesir’de muhacir ve Celâleddîn-i Rûmî’nin mensuplarından, yirmi seneye yakın köy hocalığı ve çocuklara Kur’an okutmakla meşgul ve şimdi de tam Risale-i Nur’a Balıkesir ve Kırkağaç havalisinde hizmet eden ve uzun mektubuyla korkak hocaları Nurlara davet eden ve cesaret veren ve Balıkesir, Kırkağaç havalisi Nur şakirtleri namına ‘Sandıklı Alamescit Köy imamı İbrahim Ethem’ imzasıyla yazdığı mektupta, çok ehemmiyetli ve güzel fıkraları var ve korkak hocalara tokatları var. O zatı cidden tebrik ediyorum. Cenâb-ı Hak muvaffak eylesin. Hem ona, hem mektubunda isimleri bulunan yeni ve çok Nurculara selam ediyorum. Onun uzun mektubunu, hastalığımdan, tashih ve ıslah ve tâdil edemedim. Hakkımda pek ziyade senalarımı ya kaldırmak, ya tâdil etmek lâzımdır. Lâhikaya girmek için suretini size gönderiyorum. İnşaallah Hasan Feyzi, Ahmet Fuad mualimleri Nurlara sevk ettikleri gibi, bu gayretli kardeşimiz de hocaları Nurlara sevk edecek.”³⁴

“Alamescit köyü Hocası İbrahim Ethem’in hâlisane mektubuyla, ehemmiyetli ve Nur’un masum şakirtlerinin o mübarek hoca-

³⁴ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 289-90.

nın dersinden tam hisse alan ve Nur dairesine giren altı küçücük masumların kendi kendilerine düşünüp hocalarına söyleyerek, altı pusla kendi kalemleriyle yazarak, bu ihtiyar, hasta Said'e, o masum mübarekler, ömürlerinden herbiri bir kısmını vermesi, hakikaten gayet medar-ı hayret ve takdir bir hâdise-i Nuriyedir.”³⁵

“*Rabian*: Alamescit imamı faal kardeşimiz İbrahim Ethem'in kendi sisteminde tam Nurcu olarak bulduğu vaiz Ali Şentürk'ün ve vaiz Osman Nuri'nin samimi ve fedakârane ve Nur hizmetinde azimkârane mektuplarında arzu ettikleri tarzda has şakirtler dairesinde kabul olmuşlar. Cenâb-ı Hak onları muvaffak eylesin. Âmin.”³⁶

“... İbrahim Ethem'in Balıkesir ve sair taraflarda tesirli faaliyeti ve onun irşadıyla çokların Nur dairesine girmesi...”³⁷

Bediüzzaman'a Yazdığı Mektup:

İbrahim Ethem Talas'ın Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ne yazdığı mektubun bir nüshasını talebesi Hasan Hüseyin Erol Hocaefendi bize vermiştir. Mektup oldukça uzun ve daktilo ile yazılmış. Bazı paragraflarını buraya alıyoruz. Birinci paragraftaki ifadeler Hz. Üstad'a aittir.

“Kardeşlerim! Ben, resmî hocaların ürkmelerinden ve Nurlara karşı lakaytlıklarından kızmıştım. Fakat bu Ethem Hoca benim hiddetimi izale etti. İnşaallah nasıl merhum Hasan Feyzi, muallimleri Nurlara sevk etmeye bir vesile oldu. Öyle de bu Ethem dahi bir kısım hocaları sevk edecek. Ben bu uzun mektubuna hem tadil etmek, hem kısaltmak ve hem de pek ziyade senalarını kaldırmak ve ıslah etmek halim ve vaktim müsaade etmediğinden size havale ederim. Bu mektup müstakil yazılsın. Medar-ı ibret olarak korkaklığından Nurlardan çekinen bazı hocalar okusun. Hem bu mektubun bir kısmı da Lâhikaya girsin.”

³⁵ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 291-92.

³⁶ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 330.

³⁷ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 343-44.

“Çok Sevgili Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

“An-asıl Rumeliliyim. Hicretim Balıkesir’dir. Celâleddin-i Rûmî (K.S.) mesublarındanım. Yirmi seneliğe karib köy hocalığı ve çocuk okutmakla meşgul olmaktayım. Risale-i Nur’a hizmetim, bu sene mümkün olduğu kadar hem kendim okuyup istifade etmek, hem memleketim olan Balıkesir ve Kırkağaç havalisindeki kardeşlerimi tenvir etmek maksadıyla Risale-i Nur’dan Risale yazıp gönderiyorum. (...)

“Ey hafız ve hocaefendi kardeşlerim!

“Nefsikle beraber size derim: Bize emanet olan din-i Muhammediyenin (a.s.m.) terakkisine bizler çalışmaz isek, Âdil-i Mutlak olan Vâcibü’l-Vücut Celle Celaluhu ve Takaddes Hazretleri’ne ne yüzle varacağız? Müekkel bulunduğumuz makam-ı mübarekenin sahibi sevgili Peygamberimiz Aleyhisselatü Vesselam Efendimizin sünnet-i seniyyesini bizler muhafaza etmez isek ne yüzle rûz-i cezada şefaât bekleyeceğiz? Herkese nasip olmayan ancak takdir-i İlâhî olan ilmi-bilhassa Hazret-i Kur’an’ı Azîmüşşan’ın ahkâmı-mı-Cenab-ı Vâcibü’l-Vücut ve Takaddes Hazretleri’nin kullarına bila-ücret tebliğ etmez isek; o Hakk’ın kelâmı Hazret-i Kur’an-ı Hakîm rûz-i cezada bizden dava etmez mi? Razıkımızı terk edip dünya metâi için halka boyun eğmek, Hakk’ın kapısını terk edip, halkın kapısında acizliğimizi teşekkî etmek, bizim için reva mıdır? İslamiyet’in şan-ü şerefini ayaklar altına almak değil midir? (...)

“Ey nefis! Gözünle gördün, kulağınla işittin sen rahat rahat şahane yaşar iken Üstadımız Hazret-i Bediüzzaman Hazretleri, din uğrunda yalnız ehl-i İslam değil, belki âlem-i kâinatın idam-ı ebediden hayat-ı ebediyeye tebeddül için kendi istirahatını hatıra bile getirmeden, gecesini gündüzüne katıp çalışmakta iken müteaddid defalar nice nice müşkülatlara, engellere maruz kaldı. Gerçi her yerde Hakk’ın inayetiyle muhasımlarına galebe çaldı. Hem kendinin, hem dinin muhasımları yakinen anladılar ki; Üstad Hazretlerine değil kendileri, bütün halk başına hücum etse kendisine karşı mağlub olacak. Artık kendisiyle musalâha etmekten başka çare olmadığını çok iyi bildiler. Kendisinin en ziyade şu dünyada yegane gayesi beşeriyeti dalaletten kurtarıp, saadete ka-

vuşturmaktadır. Ve bundan aldığı zevki, hiçbir şeyden almaz. Hem kendinse Hak'tan gelen musibetlere o derece iftihar eder ki, sürurundan gayet neş'eli bulması bütün âlemi hayret ve taaccübde bırakıyor. Hele fakr-u kanaatı o derecededir ki, beşerin sabır ve tahammülü imkân haricindedir.

“İşte ey nefsim! Bu mübarek zat-ı muhteremi bu ahvalde ve bu ahlâk-ı hamîdede olduğunu biliyorsun. O da senin gibi bir nev-i beşer, insan değil midir? Yalnız İslamlara değil, bütün bu asırdaki insanlara rehber olduğunu biliyorsun. Ne için onun yürüdüğü yoldan yürümüyorsun? Onun takip ettiği yoldan bu asırda yürümek bütün ehl-i İslam içinde, bilhassa hafız ve hocalar için gayet müthiş bir hatadır, bir kabahattir, bir akılsızlıktır. (...)

“İşte ey nefsim! Bunları işittin. Bu fani dünyanın vefası olmadığını yakinen, pekâlâ bilirsin. Ey nefsim, insaf et! Fani duygular için ebedi lezzetleri terk etmek kadar Cenab-ı Hakk'ın indinde ve Resulullah (s.a.v.) ve bütün enbiyalar, evliyalar indinde, daha çirkin, daha âdilîk, daha büyük kabahat, kusur var mıdır? Haydi nefsim, artık durmak dinlenmek zamanı değildir. Hemen çalışmalı... İnyet-i Hak'tan himmet, Risale-i Nur'a çalışmak da bizden.

“Pâk el ve ayaklarınızı öperek hayırlı dualarınızı bekleriz. Ve bu taraf talebelerinizin cümlesi selamlarla selâmetlerinizi Cenab-ı Hak'tan temenni eylerler.

“Balıkesir, Kırkağaç ve havalisi Nur şakirtleri namına,
Sandıklı Alamescî köy imamı,
pek kusurlu
İbrahim Ethem Talasî”

(1924-)

MEHMET AKİF USANMAZ

Mehmet Akif Usanmaz, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin hususi duasına ve *Tarihçe-i Hayat*'ta iltifatına mazhar olmuş "hava-cı" askerlerden birisidir. Yaptığı sayısız ziyaretleriyle Hz. Üstad'la yakın temas kuran Mehmet Akif Ağabey, bu iltifatlara liyakat kazanmış Pilot Astsubaylardan birisidir. Ömer Halıcı, Ali Demirel, Hasan Okur, Kemal Özarar, Mehmet Akif Usanmaz, Muzaffer Erdem, Ömer Okçu, İlhan Yüce, Cahid Erdoğan, Mehmet Batmazoğlu, Süleyman Emre, Mehmet Özpölat ve daha niceleri var. Hepsi havacı, hepsi de zor şartlar altında hizmetin ağır yükünü kanatlarında taşımış mümtaz Nur hameleleri. Sayılarının çok daha fazla olduğunu zannettiğim, 2010 itibarıyla yarısı rahmetli olan bu ağabeylerimiz, 1950'den sonraki Üçüncü Said döneminin meyvelerindendir. Her birisi ayrı birer araştırma mevzuudur.

Babası merhum Hüseyin Efendi'nin, Otuz Bir Mart Vakasında Bediüzzaman'la tanıştığını söyleyen Akif Ağabey, Hz. Üstad'a sayısız ziyaretler yapmış. "Üstad'la çok rahat konuşurdum ben" diyor kendisi. Mesleğinde her zaman çalışkan, dürüst ve işini en iyi şekilde yapan Mehmet Akif Ağabey, aynı zamanda çok sempatik ve herkesle güzel geçinip hemen iletişim kurabilen, aranan bir şahsiyet olmuş hep. Bu sebeple, kolilerle Nurları askerî han-

garlara alıp, uçaklarla sevk ettiği halde, hiç başı ağrımamış. Komutanları bile kendisine “Akif Hoca” diye hitap ederlermiş.

Hz. Üstad’ın üç tavsiyesi var Akif Ağabey’e. Bunlardan birisi, gördüğü her Nur talebesi topluluğuna Üstad’ın selamını söylemesi ki, bunu hiç ihmal etmiyor Akif Ağabey.

Şunu da belirtmeden geçemeyeceğim: Aynı şehirde, İzmir’de oturduğumuz halde hatıralarını en zor aldığım ağabeylerden birisi Mehmet Akif Usanmaz olmuştur. Herhalde tevazuundan veya rahatsızlığından olacak, onlarca kere kendisinden randevu talep ettiğim halde bir türlü görüşemedik. Hatta bir keresinde anlaşılmıştık, yolda giderken telefon etti, rahatsızlığını beyan ederek randevusunu iptal etti, üzüntüyle geri döndüm, çaresiz.

Kendisini iyi tanıyan eski ağabeyler ise; “Mehmet Akif’in çok güzel hatıraları vardır. Askerî uçaklarla Ankara Etimesgut Hava Nakliyat Üssü’nden Anadolu’ya yıllarca Risale-i Nur sevkıyatı yapan bir kahramandır o. Hatıralarını şimdiye kadar kimseye vermedi, hiç alınmadı. Bunlar kaybolup gitmesin. Ne yap et, bir röportaj yap kendisiyle” diye beni sıkıştırıyorlardı.

Çaresiz kalmıştım... Sonra kadim dostum Mehmet Turan Ağabey’le şöyle bir plan yaptık: Önce, Akif Ağabey’in cuma namazlarını evinin hemen yakınında bulunan Bozyaka Helalpara Camii’nde kıldığını öğrendik. 2 Temmuz 2010 Cuma günü Mehmet Ağabey’le anlaşılıp, biz de aynı camiye gittik. Akif Ağabey namazdan sonra bizi görünce önce şaşırdı. Cemaat dağıldıktan sonra kamerayı caminin müsait bir köşesinde açtık. Akif Ağabey öyle bir coştı ki, üç saatten fazla konuştu. O gün de sağlığı, neşesi çok iyiydi. İşte bu kaydı, biraz da emrivaki yaparak alabildik. Akif Ağabey’e hayırlı, uzun ömürler niyaz ediyor, çekimleri yapan Mehmet Turan Ağabey’e de gönülden teşekkür ediyorum.

Mehmet Akif Ağabey’in anlattığı hatıraları yazıp düzenledikten sonra kendisine okudum ve gerekli tashihleri, ilave ve çıkarımları yaptım. Ayrıca hatıralarda ismi geçen başta Said Özdemir, Ali Demirel ve diğer ağabeylere de teyit ettirdim. Said Özdemir Ağabey, bilhassa askerî uçaklarla risale sevkıyat işini beraber yaptıklarını anlatarak teyit etmiştir.

Mehmet Akif Usanmaz anlatıyor:

Ben 1924 Manisa doğumluyum. Nüfusta 1926 yazar, ama aslında 1924 doğumluyum. Benim dedelerim Konya Beyşehirlidir. Büyük dedem Mevlavî dervişlerindenmiş. Ona Manisa'da vazife vermişler, o da gelip Manisa'ya yerleşmiş. Dedem Manisa'da bir de tekke yaptırmış.

“BİR HOCA VARDI KI...”

Babamın adı Hüseyin'dir. Rahmetli, emekli harp malulüydü. On beş yaşında almışlar onu askere. Sonradan subay olmuş. Emekli dedim, ama babam emekliliği kabul etmedi aslında. Yirmi bir sene Arap ülkelerinde, Fas, Tunus, Cezayir, Trablusgarp'ta savaşmış, Kanarya Adaları'na kadar gitmiş. Sonunda Trablusgarp'ta İngilizlere esir düşmüş. İskenderiye'den bir vapurla firar etmiş. Vücudunda dokuz kurşun yarası taşırdı.

1909'da Otuz Bir Mart Vakası çıkınca, Hareket Ordusu'nda da bulunmuş babam. O sırada kışlası Edirne'deymiş. İstanbul'da Üstad'la karşılaşmış, beraber bulunmuşlar. Orada onun hayır duasını almış. Hep şöyle derdi: “Ah oğlum bir hoca vardı ki, Kürt Said derlerdi. O ne güzel konuşur, ne güzel dua ederdi! Acaba hayatta mıdır? Nerededir?” Bediüzzaman o zaman babama bir kitap vermiş. Babam tüm Arap ülkelerini o kitapla dolaşmış. Ben daha Üstad'ı tanımadan evvel, çocukken bize bunları anlatırdı kendisi.

ASKARDE BANA “AKİF HOCA” DERLERDİ

Ben çocukken Manisa'da çiftliğimiz vardı. Dört yaşından beri babam beni sabah namazına kaldırır, “Oğlum tavuklara bak, kuzulara bak” derdi. O zamandan beri ben hâlâ saat dörtte kalkarım. Çocukken kargıdan kaval çaldık, teneke çaldık; derken ilkokulda trampet grubu başkanı oldum.

O sırada Türk Hava Kurumu'na deri, para gibi yardımlar toplanıyordu, en fazla ben toplamışım. Hava Kurumu benim tahsilimi yaptırmak için karar almış. Ondan sonra kendimi askerî okulda buldum. Beni Eskişehir-İnönü'ye gönderdiler. Orada pilotajımı aldım ve helikopter pilotu oldum.

Havacı pilot astsubay olarak 1982 senesinde emekli oluncaya

kadar orduda hizmet verdim. İlk görev yerim olan Eskişehir’de 1950’ye kadar kaldım. Eskişehir’den sonra 1957’ye kadar İzmir’de görev yaptım, 1957’de beni Ankara’ya aldılar. 1961’de ise Ankara’dan Malatya’ya tayinim çıktı. 1967’de Malatya’dan tekrar İzmir’e geldim ve 1982’de yaş haddinden dolayı İzmir’de emekli oldum.

Sabah dörtte kalkar, çok disiplinli, düzenli ve dürüst çalışırdım. Hiç kimseyle kötü olmaz, dindarlığımı saklamazdım. Askeriyede, lojmanda bana komutanlarım bile “Akif Hoca” derlerdi. Ben de onlara sünnet, düğün, nikâh kıyma, çocuklarının isimlerini koyma, kurbanlarını kesme konularında yardımcı olurudum. Yaptığım resmî işlerde hep altı nüsha rapor tutardım. Biri kendimde, bir dosyada, biri levazımda vs. hepsinin arkasını imzalayıp zimmetle verirdim. Hâlâ da öyleyimdir işlerimde.

Üstad’a yaptığım ziyaretlerin sayısını hatırlamıyorum. Çok fazla olduğundan, tam olarak bilemiyorum.

ÜSTAD’LA İLK GÖRÜŞME

Risale-i Nur’u ve Üstad’ı babamdan aldığım telkinlerle çocukluktan beri biliyordum. Eskişehir’de görev yaparken kıtanın içerisinde zaten daha eski Nur talebeleri vardı. Bir de Eskişehir’de Saatçi Ethem Efendi vardı; Şükrü ve Muhiddin Yürüten’in babaları. Onların büyük evleri vardı, orada her gün dersler yapılıyordu.

Eskişehir’de Abdullah Toprak vardı. Hem müftüydü, hem de Nakşî şeyhiydi. Eskişehir’e ilk gittiğimde elimden tutup beni evine götürdü ve “Benim evlad-ı maneviyemsin” dedi. Üstad’a çok ama çok fazla âşıktı. Üstad’ı anlatırken gözlerinden böyle şıpır şıpır yaşlar akardı. “Ah! Bir onun talebesi olsam” derdi. Abdullah Toprak ismi Risale-i Nur’da da geçiyor. Eskişehir’de iken hemen her gün Üstad’dan haber alırdık.

Üstad’ı ilk defa Eskişehir’de gördüm, elini öptüm ve kendimi tanıttım. Üstad elini omzuma koydu “Maşaallah, barekallah. Baban hayattadır?” dedi. “Hayatta efendim” dedim. “Bak” dedi. “O kahramandır. Ona gidesin. Yarın gidesin” dedi. “İki gün oldu efendim. Allah nasip ederse yine giderim” dedim. “Yarın gidersin.

Selam söyle... Sen de bana sıkça gelesin” dedi. Ondan sonra ben emekli olasıya kadar bir daha sivil elbise hiç giyemedim, ihtiyaç da olmadı. Üstad’a hep resmî elbiseyle giderdim. Sonra Üstad, “Bu polisler, jandarmalar, bekçiler karışmıyorlar mı sana?” dedi. “Karışmıyorlar Üstadım. Bana yol gösteriyorlar” dedim. “Bak bunlar böyledir” dedi. “Sen evini derslane yaparsın?” dedi. “Yaparım Üstadım” dedim. Artık her salı Eskişehir’de, bizim evde de dersler yapılmaya başlanmıştı. Ondan sonra Üstad’a sıkça ziyarette giderdim. Eskişehir, Emirdağ, Isparta... Kumandanım müspet bir insandı. “Hocaya gideceğim” dediğimde sessizce elini sallar ve “git” işareti yapardı.

Askeriyede izin almamız kolay olmazdı bizim. Fakat Allah’ın işi, bizim gece uçuşlarımız vardı. Bu uçuşlardan dolayı bize onar gün mükâfat izni çıkarmışlardı. Herkes birbirini, “Hadi gözün aydın” diye tebrik ediyordu hatta. Ben Üstad’la görüşmemden hemen bir gün sonra palas pandıras babama, Manisa’ya gittim. “Baba ben kimi gördüm, biliyor musun?” dedim. “Kimi gördün oğlum?” dedi. “Hani sen anlatıyordun ya, Said-i Kürdî diye bir hocafendi vardı diyordun y, onu gördüm!” dedim. “Bu gözlerinle mi gördün?” dedi. “Evet, bu gözlerimle gördüm baba” dedim. Kalktı gözlerimden öptü, boynuma sarılıp ağladı. “Aman oğlum sana vasiyetim olsun, sakın onun peşinden ayrılma!” diye de bana sıkı tembih etti. Babam rahmetliden Risale-i Nur eserleri vardı, onları her gün okurdu. Allah rahmet etsin, 1953 senesinde vefat etti.

HACI HİLMİ EFENDİ

Eskişehir Muttalip köyünde, Konya Seydişehirli Hacı Hilmi Efendi vardı; Nakşî tarikat şeyhiydi. Üstad’a çok muhabbeti vardı. Ben her sabah dörtte kalkar Muttalip’e gider, sabah namazını yazıkış orada kılardım. Tarlaların içinden kendime bir yol açmış, yayan olarak oradan gidip gelirdim. Döndüğümde de herkesten evvel tayyaremi hazırlardım. Muttalip, şimdi Eskişehir içinde kalmıştır.

Bir gün Hacı Hilmi Efendi’ye, “Hocam müsaadenizle ben Üstad’a gideceğim” dedim. Hemen geldi ve dizini dizime dayayarak oturdu. Bana dedi ki: “Üstadımıza benden çok selam söyle. Elle-

rinden öperim. Onun hayır duasını al. Benim de onun duasına çok ihtiyacım var” dedi, öyle kaldı. Oradan ayrılıp garnizona geldim. O gün de bakım günüydü. Kumandana bunu söyleyince, yan döndü ve sessizce elini sallayıp “git” işareti yaptı. Emirdağ’a giden bir araba denk geldi ve binip Üstad’a gittim.

Üstad “Ben de seni bekliyordum” dedi. Diz çökerek Üstad’ın önünde oturdum. “Hacı Hilmi Efendi’ye uğramıştım. Sabah namazından sonra bunları söyledi” dedim. “Sen aynı şekilde selam söyle. Müritlerine, talebelerine Risale-i Nur’dan haber versin. Onlar Risale-i Nur okusun” dedi. “O kahramandır. Hem çok kahramandır” dedi.

Sonra bir kamyonla Eskişehir’e döndüm. Hacı Hilmi Efendi’nin yanına gittim ve Üstad’ın dedikleri söyledim. Aynı ciddiyetle aldı.

ÜSTAD: “HEMEN GİT, O İŞİ DURDUR!”

Mevsim kıştı. Bir gün Eskişehir’de vazifeden döndüm. Rahmetli hanımla kayınvalidem komşuya gitmişler. Ben kömür kova-sını boşalıp sobayı hazırlayayım dedim. Boşaltırken Risale-i Nur’dan bir kitabın yanmış olduğunu, kalan bir köşesinden fark ettim. Tabii moralim çok bozuldu. Anladım ki bizimkiler baskı altında kalmış ve kitabı yakmışlar.

Onlar gelince “Hadi hemen Manisa’ya gidiyoruz” dedim. Hemen telefonla izin aldım ve doğru Manisa’ya geçtik. Babamın evine değil, onların evine gittik. Hâkimi, avukatı tanıyordum, durumu onlara anlattım. Yarın gel dediler. Gittim, aynı gün içinde kararı bağladılar. Yalnız hâkim, “Kararı aldım, fakat resmiyete geçirmedim” dedi.

Ertesi gün Üstad’a gittim. Üstad, “Hoş geldin, safa geldin!” dedikten sonra, “Bak! Senin o ailen var ya, bir zaman gelecek, öyle bir hizmet edecek ki, senin yaptığın hizmetin bin katını yapacak. Hemen git, o işi durdur ve ailene sahip ol” dedi. Halbuki Üstad’a hiç kimsenin haber vermesi mümkün değil.

Ben doğruca annemin evine gittim. Annem, Allah rahmet etsin “Oğlum misafirin var” dedi. Baktım Ahmet Feyzi Ağabey gelmiş.

Meğer daha önce Ahmet Feyzi Ağabey, Üstad'ın yanındaymış. Üstad ona, "Keçeli Akif'in başında bir sıkıntısı var, git kaldır" demiş.

Ahmet Feyzi Ağabey, "Keçeli, sen benim niye geldiğimi biliyorsun, değil mi?" dedi bana. "Biliyorum, ama nasıl duydun?" dedim. "Orasına lüzum yok" dedi. Ben gelmezden evvel annemle görüşmüşler, mahkeme safhasını da az bir şey görüşmüşler.

Biz kalktık hanımın evine gittik, o akşam onların evinde kaldık. Annem, ben, Ahmet Feyzi ve şimdi Denizli'de bulunan kızım vardı evde. Sabahleyin olunca ben abdest almaya dışarı çıkınca Ahmet Feyzi Ağabey "Hazırlanın hemen mahkemeye gideceğiz" demiş. Bunlar hazırlanmış, ama benim daha haberim yok. Hâkim bizi görünce "Hayrola?" dedi. "Hâkim bey, ben bu işten vazgeçtim" dedim. "Niye?" dedi. "Üstadım..." dedim. "Gözünü seveyim Üstad'ım" dedi. Hâkim de, avukatım da Manisalı ve bize dosttu. Abdullah Yeğin'le ve Muzaffer Arslan'la görüşürlerdi. Eve geldik, bir şeyler yiyip içtik, sonra hep beraber istasyona geldik. Bizi Ahmet Feyzi Ağabey'le beraber uğurladılar ve tekrar Eskişehir'e geldik.

İşte iki üç gün içinde böyle bir şey yaşadık. Yalnız herhangi birisinin bunu Üstad'a önceden duyurması falan mümkün olmayan bir şeydi. Üstad, böyle bir şeye mani olmuş oldu.

Rahmetli hanım, 1960 senesinde ihtilal olduğunda, Üstad'ın bahsettiği o büyük hizmeti yaptı. Şöyle ki: Biraz sonra anlatacağım gibi, ben 1957-1961 arasında Ankara Etimesgut Hava Üssü'nde vazife yapıyordum. O sırada Said Özdemir bana kamyonla Risale-i Nur gönderir, ben onları ambara alır, sonra tayyarelerle muhtelif şehirlere gönderirdim.

İşte böyle bir günde, ihtilal havası içinde, yine bir kamyon Risale-i Nur gelmiş. Garnizon karşıda, beş yüz metre ileride. Ben gelesiye kadar Cenab-ı Hak yardım etmiş ve hanım onları dağıtmış hemen. Gazete kâğıtlarıyla filan paketleyip, lojmandaki subay, astsubay hanımlarına dağıtmış. Hiç ama hiç kimse de nedir bunlar diye şikâyetçi olmadı.

Yalnız önemli bir hususu belirtiyim: Ben onlarla, hatta hiç kimseyle hayatımda çatışmazdım. Lojmanda olsun, görevde olsun

hiç kimseyle ters düşmezdim. Onların çocuklarının isimlerini ben koyar, kurbanlarını keser, nikâhlarını yapar, düğün dernekleri varsa onlarla ilgilenirdim. Hatta ben imam olmadığım halde, onların desteğiyle Etimesgut'ta garnizona cami yaptık. Ramazan'a kırk beş gün vardı başladık ve otuz günde bitirdik camiyi. Ben gittiğim yerlerde çok çalıştığımдан aranan biriydim yani.

MUZAFFER ARSLAN

Beni 1950'de Eskişehir'den İzmir'e yolladılar. Harp Okulu'nun İntikal Kumandanı göreviyle Gaziemir'e geldim. Garnizon sorumlusu bendim. Hatta garnizona giderken iki tarafta çam ağaçları vardır. Onları ben diktirdim. Fidanları ormancılar vermişti. İzmir'de yedi senelik bu ilk görevimdi. Ahmet Feyzi Ağabey'le geçgündüz beraberdik. Abdurrahman Cerrahoğlu'yla, Mustafa Birlik'le de beraberdik.

Vesilemizle İzmir'de bir araya gelen,
Hz. Üstad'ı ziyaret etmiş üç havacı Risale-i Nur hizmetkârı
(Sağdan) Em. Hv. Astb. Mehmet Akif Usanmaz, Em. Hv. Pilot Astb. Ali
Demirel, Em. Hv. Astb. Mehmet Batmazoğlu

Bir gün vazifeden geldiğimde Mustafa Birlik dedi ki: “Akif Ağabey, birisi gelmiş, seni sormuş. Sonra camide Kur’an okumuş. İşçi yeri var ya, Dönertaş’ta, oraya gitmiş.” Dönertaş’ta amelelerin kaldığı işçi evi vardı o zamanlar. Ben o işçi evine gittim. Bir de baktım ki Muzaffer Arslan... Yorgana sarılmış, duvara yaslanmış duruyordu. Selam verdim. “Dostum sen hoş geldin!” dedi. “İkinci namazında camide Kur’an okuyan sen miydin?” dedim. “Evet” dedi. “Benim karnım acıktı. Gel seninle bir çorba içelim” dedim. Yok dedi, ama çok ısrar ettim ve hemen karşıda bulunan çorbacıya gidip bir çorba içtik. Tanıştık, Sonra, “İzmir’de ne yapacaksın?” dedim. “İş bakacağım” dedi. “Ooo! Ben sana iş buldum” dedim. Aldım Muzaffer’i Manisa’ya, bir camiye götürdüm. Oranın yaşlı hocası benden bir hoca istemişti daha önceden. Muzaffer Arslan orada kalmaya başladı. Akşam bir güzel ezan okuyunca, “Hoca geldi” diye cemaat gelmeye başladı camiye. O arada Risale-i Nur dağıtımına başladı Muzaffer.

ANKARA’YA YAPILAN HABERSİZ TAYİN

İzmir Garnizonu olduğu gibi üzerimdeydi; para, silah, demirbaş malzemeler her şey... Bu durumda iken 1957 senesinde tayinim Ankara’ya çıktı. İzmir’de garnizon adeta benim üzerimdeyken Ankara’daki kumandanlar, “Hemen işleri bırakıp gelsin” diye haber gönderip duruyorlardı. Artık benim haberim bile yokken evimin eşyalarını toplayıp sefer sandıklarına doldurup uçağa yüklemişler. Tayyare seni bekliyor diye bana haber verdiler.

İki saat sonra Etimesgut’a indik. Çok güzel bir lojman verdiler bana. Rahmetli hanım pek şaşırdı tabii. VIP, yani protokol personeli olarak almışlar beni Ankara’ya.

Meğer beni Ankara Etimesgut’a tayin ettiren, Allah rahmet eylesin, 12. Hava Nakliye Üs Komutanı Tuğgeneral İbrahim Mete Paşa’nın annesiymiş; Ayşe Anne. Bu hanımın beyi Çanakkale Harbi’nde şehit olmuş. Şehit olduğu sırada da bu paşa dünyaya gelmiş. Annesi de oğluna beyinin ismini-İbrahim-vermiş. O da Nakşî idi. Meğer bu hanımanne tahkikat yaparak benim ismimi öğrenmiş. Oğlu İbrahim Paşa’ya “Bunu getirt buraya” demiş.

İlk gün İbrahim Paşa bana, “Bugün istirahat et. Yarın bize gi-

deceğiz” dedi. Ertesi gün gittik. Annesine “İşte, suçluyu getirdim” dedi. “Buyur anne” dedim. “İbrahim’i yalnız bırakma” dedi. Meğer o Ayşe Anneyle bizim Risale-i Nur talebeleri de ilgilenirmiş. Ben de biraz çıtlattım. Artık İbrahim Paşa bana yakınında bir oda verdi. Kendisine hizmet subayı olduk. Bir nevi emir subayı gibi...

Paşa, daima şapkasını alnı açıkta kalacak şekilde giyerdi. Yalnız kızdı mı kaşının üstüne doğru eğer, öyle giyerdi. “Paşanın şapkası nasıl?” diye bana sorarlardı. “Kaşı görünmüyor” dedim mi kimse sokulmazdı yanına. Allah gani gani rahmet eylesin, ihtilal içerisinde bu paşa beni hep muhafaza etti. Sonra İzmir’e Hava Eğitim Komutanı olmuştu. Bir gün Süleyman Demirel İzmir’e geldiğinde ona tabasbus etmemiş ve ters düşmüşler. Bunun üzerine İbrahim Paşa emeklilik dilekçesini vermiş.

NURLARIN UÇAKLARLA NAKLİ

Ankara’da 12. Hava Nakliye Üssü’nde 1957’den 1961’e kadar kaldım. İhtilal olduğunda oradaydım. Askeriyede bana, paşa dâhil herkes, “Akif Hoca” derdi. Bir gün uçuştan gelmiştim. Kumandan dedi ki: “Akif Hoca, senin eşyaların gelmiş. Ben kamyonu söğüdün altına çektiirdim. Orada seni bekliyorlar” dedi. Vardım, baktım bizim Mustafa Türkmenoğlu... Kamyonun önüne kapanmış, uyuklar vaziyette beni bekliyordu. “Ben emanet getirdim. Said Ağabey yolladı” dedi. Ben hemen geri döndüm. Paşa, “Hayrola Akif Hoca?” dedi. “Hizmet efendim” dedim. “Ne?” dedi. “Hizmet” dedim. “Tamam, sen bilirsin işini” der gibi elini salladı, gitti.

Sonra soktuk kamyonu içeriye. Ambarda güzelce kuytu bir yere yerleştirdik Risale kolilerini. Sonra peyderpey, paket paket kelebeklere yükleyip gönderdik onları. Adana, İstanbul, Diyarbakır, Malatya vs. Her sabah Anadolu’ya kalkan askerî kurye tayyareleri vardı. Acil evrak ve dosyalar, personel taşınırdı onlarla. Ring seferi yapan arabalar gibi. *Tarihçe-i Hayat*’ta diyor ya, “Bu tayyareler, bir gün İslamiyet’e büyük hizmet edecekler.” Herhalde bunları görmüştü Üstad.

Mustafa Türkmenoğlu böyle ara sıra getiriyordu. Paşa hâzâ dost biriydi bize. Onun sayesinde oldu bu hizmetler. Üs komuta-

nın izniyle alınıyor kamyonlar içeriye... Yoksa sivil bir kamyonun askerî hangara girmesi mümkün değil. Bana kapıdaki üs inzibâtından “Sivil bir kamyon geldi sana. Ne yapalım?” diye telefon geldi mi, ben, “Komutanın bilgisi var. Filanca hangara çekin” dedim.

Yine bir gün Türkmenoğlu bana koliler getirdi, ama bir tanesini dört kişi zor kaldırıyordu. Üstad'ın gramajı ağır fotoğrafları... Yanımdaki askerlere, “Filanca numaralı hangara götürün” deyip, hemen muhafaza altına aldım.

Sonra, İbrahim Paşa'yla İstanbul'a gitmemiz gerekti. Zar-zor uçağa koyduk, çok ağırlardı tabii. İstanbul'a vardığımızda paşa arkadaşlarına doğru gidince ben kolileri hemen arabaya aldardım. Pilot Ali Demirel'e, “Beni karşıla” diye önceden haber vermiştim. Kolileri teslim ettim. Ona dedim “Sen başında ol, acele bir koli ciltlenmiş *Tarihçe-i Hayat* getir.” Gitti, aceleyle bir koli getirdi. İşimiz bitince biz Ankara'ya döndük.

Sonra bir arabaya yükleyip Isparta'ya yola çıkmış kitaplar. Üstad Hazretleri, “Bu, hizmetin ta kendisidir” deyip, pek memnun olmuş.

Şunu hatırlatmak lazım: 1956'da Risaleler yeni harflerle Ankara'da basılıyor, tamamı İstanbul'da ciltleniyordu.

Bir gün İbrahim Paşa'yla Adana'ya beraber gittik. İncirlik Hava Üssü'ne iniş yaptık. Orada kule vazifelisi bizim arkadaşlardandı. Ben önceden “Biz geliyoruz” diye bildirmiştim. Uçuş iznini o veriyordu. Tabii orası Amerikalıların kontrolünde olduğundan biz inince ortalık birbirine girdi, karıştı. İşaret fişekleri falan atmaya başladılar. Ben hemen Risale kolisini o arkadaşına verdim. Ve biraz görüşmeden sonra uçuşa geçtik. Hemen arkamızdan Ankara'ya genelkurmaya bildirmişler. Paşa sert çıktı, “Uçağımız arıza gösterdi. Havada kalacak değildik ya!” şeklinde cevap verdi.

BİR ŞAKA

1958 senesinde Isparta'ya bir ziyaretimde ikinci vakti olduğundan “Üstad kimseyi kabul etmez” diye namazımı kıldım ve camide kaldım. Üstad, Sungur'la Bayram'ı yollamış ve “Gidin ca-

mide misafirimiz var. Alın gelin” demiş. Ben bunlara bir şaka yaptım, camide saklandım. Geldiler bakındılar, bulamadılar, sonra çıkıp gittiler. Sabaha kadar Kur’an, Risale-i Nur okudum camide.

Sabah namazında Sungur’la Bayram yine geldiler, tam önümde namaza durmaya hazırlandılar, hocanın arkasında. Ben hemen ikisinin arasına girip namaza durdum, tebessüm ettiler. Tam selam verdik ki, bir taftan Sungur, diğer taraftan Bayram dizlerime yapıştırdılar tokadı. “Sen ne yaptın Akif Ağabey? Sabaha kadar bizi uyutmadın” dediler. Üstad tebessümle “Gördünüz mü Akif size nasıl yaptı?” dedi.

Bir gün namazı kıldık. Zübeyir, Bayram, Ceylan, Sungur vardı. Üstad elimden tuttu “Keçeli!” dedi. Zübeyir, Sungur bana, “Sen Üstad’la nasıl konuşuyorsun yahu?” derledi. Onlar benim gibi Üstad’la rahat konuşamazlardı.

Üstad *Asâ-yn Mûsâ*’dan bir ders okudu bana. İstanbul şivesinin en güzel Türkçesiyle ders yapıyordu Üstad. Ben içimden hayret ettim “Allah Allah! Bu Asya memleketleri bu Risale-i Nur Türkçesini bekliyor” dedim.

RİSALE-İ NUR’U OKUMADA ÜÇ SAFHA

Bir gün Bursa’ya gitmiştim. Oradan Üstad’a bir havlu almıştım. Üstad’a versem almaz. Ne yaptım ben? Gömleğin altına sardım. Üç sefer gittiğim halde Üstad’a vermeyi unuttum havluyu. Sonra Üstad, “Keçeli o emaneti çıkarsana” dedi. Bana o günkü parayla 25 kuruş verdi.

Üstad derdi ki: “Bilir misin keçeli? Ben her gün, ama her gün Risale-i Nur okuyorum. Risale-i Nur’a sizden fazla benim ihtiyacım var. Risale-i Nur’da öyle hikmetler var ki, ona vakıf olan imanını kurtarır. Allahu âlem bir gün Risale-i Nur kâinata hükmedecek!”

Bir gün de şunu söylemişti: “Bak keçeli! Sure-i Feth’i çok sıkça okuyasın. Hiç okuyamasan bir ayetini oku.”

Sonra da şunu demişti: “Risale-i Nur okurken gazete gibi okumayın. On sayfa okuyunca sana vesvese verilir, ‘Yoruldu, işin

var' diye. Bırakma, devam et. Ondan sonra ikinci bir şeytan ihtarı gelir, gene devam et. Üçüncü durumda sabret, biraz daha devam et. Orda sana bir mükâfat, bir hâl verilir. Onu muhafaza et!"

Sene 1958 olabilir. Bir gün Isparta'ya Üstad'a gittiğimde Said Özdemir'le Salih Özcan varmış yanında. Beni görünce, "Nerede kaldın keçeli? Seni bekliyordum" dedi. Öyle kucagını açtı ki, böyle şefkatle. Sağında Salih Özcan, solunda Said Özdemir vardı. "Bak keçeli! Sen şahit ol, bunlar seyyittir, bunlar seyyit olduklarını bilmiyor. Seni de bunların içerisine kattım" dedi.

ÜSTAD'IN SELAM VASIYETİ

Şunu hey yerde anlatıyorum, Üstad bana bir vazife verdi, size de söyleyeyim:

1958 senesinde ben yine resmi elbiseyle gittim Üstad'a. "Sen hep böyle olasın, hep böyle gelesin" dedi bana. Ondan sonra Üstadımız dedi ki: "Sen hayatta bulunduğun müddetçe, bulunduğun topluluklarda, senin lüzum gördüğün yerlerde, benim selamımı herkese söyleyeceksin. Bunu vasiyet ediyorum sana."

Ben de şimdi, Risale-i Nur'u bir defa okumuş, Risale-i Nur'dan bir satır okumuş, Risale-i Nur'u dinlemiş olanlara, hepinize, Üstad'ın bizzat selamını söylüyorum, duyuruyorum sizlere.

SON ZİYARETİM...

1960'da Ocak ayının başlarında, Ankara'da görevliydim. Üstad'ın Ankara'ya geleceğini duymuştum. Önce Osman Yüksel Serdengeçti'ye uğradım. Sonra Beyrut Palas'a geldim. Her taraf insan kaynıyordu. Girdim içeri, kolayca çıktım Üstad'a.

Üstad, "Sana bazı vasiyetlerim olmuştum onları unuttun mu?" dedi. "Unutmadım Üstadım. Birisi selam, birisi evlerde Risale-i Nur dersi yapılması, diğeri de Sure-i Fetih" dedim. "Ev sahipleri hiç olmazsa günde bir sayfa veya birkaç satır okusa onda ahiretine çok fayda var. Birimiz dünyada, birimiz ahirette olsak da, hep birbirimizin duası içerisindeyiz, bunu böyle bilirsiniz" dedi.

Bu vedalaşmadan sonra Üstad, kendi sadık hanesine, Urfa'ya gitti. Oradan vefat haberi geldi.

Şimdi bir makine olsa da, Üstad'ın o güzel hallerini, benim aklımdaki, gözümdeki, kalbimdeki bütün hasletleri resmetse, alsa keşke.

(1938-1995)

MEHMET GÜNAY TÜMER

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin *Tarihçe-i Hayat* kitabının sonlarında, rahmetli Prof. Dr. İbrahim Canan'ın çektiği bir fotoğraf vardır. Bu fotoğrafta Hz. Üstad'ın arkasında bulunan en uzun boylu şahıs, rahmetli Mehmet Günay Tümer'dir.

Fotoğrafın çekildiği 1959 senesinde Mehmet Günay, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi talebesi idi. O gün Hz. Üstad'ı ziyaret etmek için Beyrut Palas Otel'i'ne gitmişti. O tarihte, başta Atıf Ural ve İbrahim Canan olmak üzere, diğer üniversite talebeleriyle beraber Ankara'da, bir dersane-i Nuriyede beraber kalmaktaydı. 1956 senesinde Ankara'da ilk defa Risale-i Nur kitaplarının matbaalarda basımını başlatan rahmetli Atıf Ural, Günay Tümer'in eniştesidir. Atıf Ural, 1959'da Günay Tümer'in ablası Fatma Aydoğdu ile evlenmiştir. Bu izdivaç, Hz. Üstad'ın izniyle olmuştur. Atıf Ural 1966'da, 33 yaşında iken vefat etmiştir.

Rahmetli Prof Dr. Günay Tümer, Kastamonu'nun Araç ilçesinden, hâkimlik görevi yapan bir babanın evladı olarak 1938'de Ankara'da dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini Kastamonu'da tamamlayan Günay Tümer, aynı senelerde Bediüzzaman Hazretleri'nin yakın talebelerinden Mehmet Feyzi Efendi'nin tedrisinden de geçmiştir.

**Bediüzzaman'ın arkasında bulunan en uzun boylu şahıs,
Mehmet Günay Tümer'dir.**

Günay Tümer, 1957'de Ankara İlahiyat Fakültesine kaydolmuş ve 1961 yılında mezun olmuştur. Çeşitli okullarda öğretmenlik ve idarecilik yaptıktan sonra, 1969 yılında Ankara İlahiyat Fakültesinde Dinler Tarihi asistanı olarak akademik hayata adım atmıştır. Günay Tümer, 1986 yılında profesör olarak Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığına atanmış ve bu görevi uzun yıllar devam etmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Günay Tümer, 22 Ağustos 1995 tarihinde, içinde eşinin ve çocuklarının da bulunduğu bir otomobille, Kastamonu-Araç yolunda giderken kaza yapmış ve 57 yaşında iken vefat etmiştir.

Günay Tümer'in hayatını, bilhassa kitabımızın konusuyla ilgili kısımları araştırırken ablası Fatma Aydoğdu Ural Hanımefendi yardımcı oldu. Talebimiz üzerine Aydoğdu Hanımefendi, kardeşi Günay Tümer'i anlatan bir mektupla çokça fotoğraf gönderdi. Daha sonra ilave bilgiler de aldım. Kendisine damadı Prof. Dr. Mehmet Cebeci yardımcı oldu. İkisine de çok teşekkür ediyorum. İlk

defa yayınlanan bu hatıralar, kendilerine tashih ettirilmiştir.

Rahmetli Günay Tümer'in eşi Nezahat Tümer Hanımefendi'nin sevgili eşini anlattığı duygu yüklü bir metin de, yazının sonuna ilave edilmiştir.

Fatma Aydoğdu'nun yazdığı mektupta Veli Işık Kalyoncu ismi de geçmektedir. Veli Ağabey'le merhum Günay Tümer'in çocukluktan itibaren üniversite sonuna kadar çok yakın beraberlikleri olmuş. Bu sebeple Veli Ağabey'i de Bursa'da, evinde ziyaret ettik. Veli Işık Kalyoncu'nun da Hz. Üstad'a ziyaretleri var. Veli Işık Kalyoncu, Bediüzzaman Hazretleri'nin Kastamonu Karadağ'da olan "çam ağacı" hakkında, çok kesin konuşarak bir iddiada bulundu. Bu konuyu metnin sonuna aldık. İnşallah bu vesileyle doğru bilinen bir yanlış düzeltilmiş oluruz.

Fatma Aydoğdu Ural anlatıyor:

Merhum Mehmet Günay Tümer benim kardeşimdir. 1938 yılının Haziran ayında Ankara'da doğmuştur. Babamız Ahmet Cemal Tümer'in hâkimlik görevi dolayısıyla çocukluğu, Kastamonu'nun kazası Daday'da ve Kastamonu'da geçmiştir. İlk, orta ve lise tahsilini Kastamonu'da yapmıştır.

Kardeşim çok yaramaz bir çocuktur. Asiyeler, Ulviyeler, Zehralar diye Lâhikalarda ismi geçen Hacı Zehra Teyze sık sık bize gelirdi. Annemin üzüntüsünü görünce, "Sen onu Mehmet Feyzi Efendi'ye gönder, bak nasıl uslanacak" demiş. Hakikaten Mehmet Feyzi Efendi'yi ve Risale-i Nur'u tanıdıktan sonra kardeşim çok değişti. Veli Işık Kalyoncu ve Kamil isimli iki arkadaşıyla beraber...

Fatma Aydoğdu Ural
Günay Tümer'in ablası, Atıf Ural'ın eşi

Atıf Ural (sağda), kayınbladeri Mehmet Günay Tümer'le birlikte

Üstad Hazretleri, Karadağ'daki çamın altında Mehmet Feyzi Efendi ve diğer talebeleri ile ders yaparlarmış. Üstad Hazretleri'nden sonra, Mehmet Feyzi Efendi de bazen o çamın altında ders yapmaya giderdi. Kardeşim Mehmet Günay ile iki arkadaşı Veli Işık Kalyoncu ve Kamil de o derslere katılırlardı. Lise döneminde Mehmet Feyzi Efendi'nin derslerine devam eden bu üç arkadaş, liseden sonra okumaya ara verdiler ve iki yıl boyunca her gün giderek Feyzi Efendi'den Arapça, Farsça ve Risale-i Nur dersleri aldılar. İki yıldan sonra ise üniversite dönemi başladı.

“BAŞIMIZIN ALTINA TUĞLA, TAHTA GİBİ ŞEYLER KOYUYORUZ Kİ...”

Kardeşim Mehmet Günay, iki arkadaşı ile beraber Hz. Üstad'a, “Hangi fakülteye gidelim?” diye sormaya gittiler. Üstad Hazretleri, “Ankara'daki ağabeylerinize sorun” demiş. Ağabeylerden Atıf Ural'ın “Şimdiki aklım olsaydı öğretmenliği seçerdim” demesi üzerine üç arkadaş İlahiyat Fakültesine kaydoldular ve Ankara Ulucanlar dershanesinde kalmaya başladılar.

Mehmet Günay'ın Risale-i Nur hizmeti o senelerde başladı. Atıf Ural ve diğer ağabeylerle beraber *Sözler*'in 1956'da başlayan yeni harflerle basım hizmetlerinde çalıştı. Hatta bir defasında Kastamonu'ya gelişinde, “Abla kimseye söyleme, annem duymasın. *Sözler*'i bir an evvel çıkarabilmek için geceleri çok az uyuyoruz. Başımızın altına tuğla, tahta gibi şeyler koyuyoruz ki, uyuyup kalmayalım” demişti.

Kardeşim Günay Tümer'in Üstad Hazretleriyle çok görüşmeleri olmuştur.

HZ. ÜSTAD'IN İŞARETİ

Mehmet Günay, İlahiyat Fakültesinde okurken Kastamonu'da bir kızla nişanlandı. "Bu çok iyi bir kızdır. Sakın kaçırmayın!" telkinlerinin etkisiyle, düğünleri daha sonra yapılmak üzere, kısa zamanda dinî ve resmî nikâhları yapıldı. Ancak bunları Üstad Hazretleri'ne sormamıştık, sormayı düşünememiştik.

Bu arada Atıf Ural, Üstad Hazretleri'ni ziyaret ederek "Evlenebilir miyim?" diye sormuş. Üstad Hazretleri bir cevap vermemiş. Daha sonra tekrar sormaya gittiğinde, Üstad bu sefer, "Atıf'ın hizmeti bitti, evlenebilir. Ama Mehmet Günay'ın hizmeti daha bitmedi. O evlenemez" demiş. Bu izinden sonra Atıf Ural, benimle Ankara'da, 1959'da nikâhlandı.

Müteakiben Kastamonu'ya döndüğünde, Mehmet Günay'ın nikâhlandığı kızın ağabeyi ciddi muhalefet ederek, bu evlilik işinden ailesini vazgeçirmiş. Böylece Hz. Üstad'ın işareti de açığa çıkmış oldu. Mahkeme yoluyla boşanan Mehmet Günay, ancak sekiz-on sene sonra asıl evliliğini yapabildi.

ELİM TRAFİK KAZASI

Üniversite bittikten sonra kardeşim, Malatya-Akçadağ'da din dersleri öğretmeni olarak göreve başladı. Ankara-Kalaba ve Kastamonu Kız Öğretmen Okulu'nda da görev yaptı. Kastamonu'da bulunduğu sıralarda yine Mehmet Feyzi Efendi'nin derslerine devam ederdi.

Daha sonra asistan olarak Ankara İlahiyat Fakültesine girdi. Ankara İlahiyat Fakültesinde ders verdiği zamanlarda, "Derslerde Risale-i Nur'dan bazı meseleler anlattığımda ve misaller verdiğimde, bakardım ki sınıfta bazı öğrenciler birbirine bakıyor ve kılmıldanmalar oluyor. Kendilerini tanımasam da anlardım ki, bunlar Nur talebesi öğrencilerdir" diye hatıralar anlatırdı bize.

Vefatından önce, bir sempozyumda sunmak üzere bildiri hazırlığı vardı. Bir yere gittiği zaman bu amaçla yanında Risaleler götürür, çalışırdı. Kastamonu'ya da öyle gitmişti. Elim trafik ka-

zası sonrasında eşi Nezahat Hamm, su kanahında ters dönmüş olan arabanın bagajındaki bütün eşyaların, çantaların içlerinin çamur ve suyla dolu olduğunu, ancak Mehmet Günay'ın Risale-i Nur kitaplarına bir damla bile çamur bulaşmadığını görmüştü.

Nezahat Tümer anlatıyor:

"Yüce Rabbim bizi bir kazada birleştirdi, yirmi sekiz sene sonra başka bir kazada ayırdı... Beni de özlem ve hüzün dolu bir sabır imtihanıyla baş başa bıraktı. 'Muhakkak ki Allah (c.c.) sabredenlerle beraberdir' âyet-i kerimesi sabır gücümü artırıyor. Yüce Rabbim Günay Bey'le ağlattı; Ömer'le, Özge'yle güldürecek inşaallah.

"Günay Bey bana hep sabırlı olmamı, taş atana ekmek atmamı söylerdi. Bunu Günay Bey'i kaybettikten sonra daha iyi anlıyor ve yerine getirmeye çalışıyorum... Onun meziyetlerini, insanlığını saymakla bitirebileceğimi sanmıyorum.

"Nazik, kibar, alçakgönüllü, herkesle uyum sağlayan, girdiği topluluklara neşe getiren, insan hak ve hukukuna saygı gösteren bir kişiliğe sahipti.

Mehmet Günay Tümer'in mezarı

(Soldan) Yrd. Doç. Dr. Süleyman Sayar, oğlu Ömer Tümer, Yrd. Doç. Dr. Muhammed Tarakçı, eşi Nezahat Tümer, kızı Özge Tümer, gelini ve torunu

"Kazadan yarım saat önce idi. Benzinlikten benzin aldık. Kendisi lavaboya kadar gidecekti. Arabayı gölgeye alıp bizi rahat ettir-

mek istedi. O sırada bir adama arkadan hafifçe değdi. Dikiz aynasında selamlaştılar. Lavabodan döndükten sonra direksiyona geçti, kemerini taktı. Fakat içi rahat değildi. 'Kızım deminki adam nereye gitti' diye sordu. Özge 'Kahveye gitti babacığım' diye cevap verdi. Günay Bey 'Bana beş dakika müsaade edin' dedi ve kahveye gitti. Gülerek geri döndü. 'Ne oldu?' diye sorduğumda, 'Adamla tokalaştık, helalleştik. Şimdi huzur içinde yolumuza devam edebiliriz' diyerek direksiyona geçti.

"Kısaca, çok iyi bir eş, mükemmel bir baba, değerli bir hoca, sevilen, aranan, hiçbir zaman unutulmayan bir dost, bir arkadaş, bir insandı. Allah (c.c.)'ın izni ile inanıyorum ki hayat mücadelesinde o bana güç ve kuvvet verecek. Allah (c.c.) onu Peygamber Efendimize komşu yapsın, bana ve onu sevenlere sabır versin. Ruhu şad olsun. Âmin."³⁸

KARADAĞ'DA BULUNAN ÇAM AĞACI

Veli Işık Kalyoncu, 1936 Kastamonu-Tosya doğumludur. 1961 Ankara İlahiyat Fakültesi mezunudur. Emekli öğretmendir. Şimdi Bursa'da ikâmet etmektedir. Kendisini evinde ziyaret ettik. Hz. Üstad'ı ziyaret etmiştir. Kastamonu'da Mehmet Feyzi Pamukçu Ağabey'in tedrisinden de geçmiştir.

Veli Işık Kalyoncu ile rahmetli Günay Tümer'in ve Atıf Ural'ın çok beraberlikleri olmuş. Veli Ağabey, Günay Tümer'i çok iyi tanıyor. Şöyle söyledi:

"Küçüklükten itibaren, üniversite dâhil bütün okullarda hep aynı sınıfta ve aynı sınıflarda olduk Mehmet Günay Tümer'le. Mehmet Feyzi Ağabey'e de her zaman beraber giderdik. Üstad'ın Kastamonu Karadağ'daki çam ağacına da Mehmet Feyzi Ağabey'le beraber gittik hep. Mehmet Feyzi Ağabey'le belki yüz elli kere gitmişizdir bu ağacın oraya."

Veli Işık Kalyoncu daha sonra çok önemli bir şey söyledi:

³⁸ *Dinler Tarihi Araştırmaları I*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998, s. 88.

Veli Işık Kalyoncu

“Üstad Hazretleri’nin Kastamonu-Karadağ’a çıktığında altına oturduğu çam ağacı, kesilen o eğri çam ağacı değildir. Üstad’ın çam ağacı çataldır ve hâlâ ayaktaadır.”

Veli Ağabey daha sonra beş adet fotoğraf getirdi ve bahsettiği ağacın resimlerini gösterdi. Fotoğraflarda bu ağacın altında ve gövdesinde Veli Işık Kalyoncu ile beraber Günay Tümer ve Atıf Ural görülmekteydi. Fotoğraflara birlikte baktıktan sonra aramızda şöyle bir konuşma geçti ki, aynı zamanda bu konuşmayı kaydettik:

–Veli Ağabey, Üstadımızın Karadağ’a çıktıklarında altına oturduğu ağacın o kesilen eğri çam ağacı değil de şu anda elinizdeki fotoğrafta görülen ikiz çam ağacı olduğunu söylüyorsunuz. Doğru mu?

–Evet. Bu çatal olan ağaç, Hz. Üstadımızın çam ağacıdır.

–Bu fotoğraflarda görülenler kimler?

–Ben varım, Mehmet Günay Tümer ve Atıf Ural var.

–Bu fotoğraflar kaç yılında çekildi?

–Tahminen 1958-59 yılları...

–Siz şimdi bu ağacın kesin olarak Üstad’ın çıktığı ağaç olduğunu iddia ediyorsunuz. Öyle mi?

–Evet. Mehmet Feyzi Ağabey’le çok defa bu ağacın altına gidip otururduk. Biz beş-altı sene beraber gittik bu ağaca. Her sene bir ay giderdik yani. Hiçbir zaman bu ağacın altından başkasının altına oturduğunu görmedik.

–Mehmet Feyzi Ağabey “Üstad’ın ağacı budur” mu derdi size?

–Evet.

–Öteki eğri ağacı gösterdi mi hiç?

–Yok. Ondan hiç bahsetmezdi. “Üstad’ın ağacı budur” derdi. Biz o ikiz ağacın altına otururduk. Etraflarımızda diğer ağaçların altına aileler gelirdi pikniğe. Fakat hiçbir zaman bu ağacın altına oturmazlardı. Etrafındaki ağaçların altına otururlardı. Biz birkaç talebeyle beraber Mehmet Feyzi Efendi’yle otururduk.

–Bunu sizden başka (hayatta olanlardan) kim biliyor?

–Kastamonu’da Hafız Faik Küçük bilir. Babası da sağdır ama çok ihtiyarlamıştır. Belki yüz yaşındadır şimdi: İbrahim Küçük. Bunlar Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri’nin (camisinin) imamlarıdır yani. Beraber giderdik.

–Abdullah Yeğin Ağabey de Kastamonulu (Araçlı). O biliyor mu mesela?

–Abdullah Yeğin Ağabey bilmiyor. Hiç gitmemiş. Mehmet Feyzi Ağabey’le beraber Karadağ’a hiç gitmemişler.

–Bu ağaç Karadağ’ın hangi tarafında? Kastamonulular bilir mi yerini?

–Herkes bilmez. Tarla var, tarlanın öbür tarafındadır. Biraz kenara düşüyor yani. O kesilen eğri ağacın daha beri tarafındadır.

–Mehmet Feyzi Ağabey, o kesilen eğri ağacın altına gidip oturdu mu hiç?

–Hiç oturmadık orada.

–Siz Mehmet Feyzi Ağabey’le Karadağ’a, o çatal ağacın altına kaç kere gittiniz?

–Belki yüz elli defa gitmişizdir.

–Veli Ağabey, Allah razı olsun. Biz sizin bu iddianızı yayınlayacağız inşaallah.

–Peki, tamam.

***Veli Ağabey'in iddia ettiği, Hz. Üstad'ın Kastamonu Karadağ'-
da bulunan çam ağacından kareler:***

**Veli Işık Kalyoncu (sağda)
ve Atıf Ural**

**M. Günay Tümer (sağda)
ve Veli Işık Kalyoncu**

Veli Işık Kalyoncu

**Ömer Özcan, Hz. Üstad'ın çıktığı çam ağacı olarak bilinen eğri ağacın
üzerinde
(Bu ağaç daha sonra sahibi tarafından kestirilmiştir.)**

(1937-)

MEHMET SARI

Mehmet Sarı 1937 İstanbul doğumludur. Bizi kendisiyle “Aziziye Sosyal Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı” Başkanı Selçuk Tuna Bey tanıştırdı. Bu Vakıf İstanbul Süleymaniye Camii Kütüphanesi içinde faaliyetini sürdürmektedir.

Kamera çekimlerimizi, 31 Mart 2010 tarihinde, bahsi geçen vakfın uhdesinde bulunan Süleymaniye Darü'l-Hadis Medresesi'nin kurucusu, hocası ve bir Osmanlı şeyhülislâmı olan Ebussuud Efendi'nin odasında gerçekleştirdik. Selçuk Bey'e çok teşekkür ediyorum.

Mehmet Sarı Ağabey, Bediüzzaman Hazretleri'ni üç defa ziyaret etmiş. Hz. Üstad'ın 1960 senesinin ilk günlerinde İstanbul'a yaptığı son ziyaretlerinde, Piyer Loti Otelinde çekilen şemsiyeli fotoğraf karesine Mehmet Sarı da girmiş. O sırada Hz. Üstad'ın kolundan tutup kısa bir müddet yürümesine de yardım etmiş. 1959'da Ankara'da yedek subaylığını yaparken Atıf Ural ve Said Özdemir Ağabeylere teksir işlerinde de yardımcı olmuş Mehmet Sarı.

Halen İstanbul'da ikamet eden ve hizmetlerini devam ettiren Mehmet Ağabey'e, hatıraları yazılıp düzenlendikten sonra tashih ettirilmiştir.

Mehmet Sarı anlatıyor:

1937 yılında İstanbul'da doğdum. Aşhnda İneboluluyum. 1955 yılında İstanbul Tophane Sanat Okulu'nun Motor Bölümünden mezun olduktan sonra Taşkızak Tersanesi'nde motorcu olarak çalışmaya başladım. Orada Abdulkâfi Talu isminde bir kardeş benimle ilgilendi. 18 yaşlarında Risale-i Nur'u tanımış oldum. Bana abdest almayı, namaz kılmayı göstererek öğretti. O da motor kısmında idi. Cumalardan itibaren başladım namaz kılmaya. Sonra beni Süleymaniye Kirazlımescid Sokak'taki 46 nolu dershaneye götürdü. Orada ağabeyler Osmanlıca Risale-i Nur yazmaya teşvik ettiler beni. 2 numara bir uç alıp *Küçük Sözler*'i kopya çekerek sevkle yazdım. Bir ayda Kur'an'ı öğrendim. O sırada Hasköy'de oturuyordum. Son olarak özel bir şirkette çalıştım ve 1993'te emekli oldum.

ÜSTAD'I İLK ZİYARET

Sene 1957... Üstad'a gidip gelen ağabeyler vardı. Onlara, "Ben de gitmek istiyorum" dedim. "Üstad öyle herkesi kabul etmez" dediler. Sonra bir ağabeyin tavsiyesi üzerine, yazdığım *Küçük Sözler*'i ciltlettirdim. "Üstad şimdi seni kabul eder" dediler. Yani hizmet namına olduğu için... Bir ramazan bayramında babama, "Ben Bursa'ya gezmeye gidiyorum" dedim. Babam çok disiplinli birisiydi. Zekeriya diye bir kardeşle beraber trenle Isparta'ya gittik. Yalnız ben daha Üstad'ın makamını falan hiç bilmiyorum. Önce bir ağabeyin dükkânına gittik, ama "kardeşim Üstad kimseyi kabul etmiyor" dedi. Üstelik kızdı bize. Ama sonra Üstad'ın şimdi müze olan evini tarif etti. Zili çaldık, Zübeyir Ağabey çıktı. "Ne istiyorsunuz kardeşim?" dedi. Üstad'ı ziyaret etmek istediğimizi söyledik. O da "Üstad hasta. Siz ta 800 kilometreden niye geldiniz?" dedi. Biz boynumuzu бүkүнce, gitti Üstad'a sormaya. Sonra döndü ve bizi içeri aldı.

Rahmetli Ceylan Çalışkan Ağabey karşıladı bizi. Önce o Üstad'ın odasına girdi, peşinden Zekeriya, sonra da ben. Üstad karyolada sağ tarafına doğru yatıyordu. Üzerinde battaniye vardı, hastaydı yani. Yerde iki parça eski kilim vardı. Sol tarafta bir odun sobası... Elini öpüp oturduk. On dakika kadar konuştuk.

Ama tam ne olduğunu, ne konuştuğumuzu heyecandan bilemedim. Üstad Hazretleri'nin konuşmasını da tam anlayamıyorduk, Ceylan Ağabey bize aktarıyordu. Ceylan Ağabey "tamam" deyince kalktık. Tekrar elini öperken Üstad benim başımı okşadı. Yastığın altından bir kese çıkardı. İki adet yeni ellişer kuruş verdi bize. Fakat yazıp götürdüğüm *Küçük Sözler*'i heyecandan vermeyi unuttum. Trene gelince kitap aklıma geldi ama dönmedik. Sonra gönderdim, Üstad arkasına kırmızı kalemle duasını yazıp tekrar bana iade etti. Kitap hâlâ bende duruyor. İlk ziyaretim böyle olmuştu.

TEKSİR MAKİNESİYLE NEŞİR

Sene 1959... Ben yedek subay olarak asker oldum ve Ankara'ya gittim. O zaman lise mezunlarına yedek subay hakkı veriyorlardı. Askerliğimi radar subayı olarak Gazi Çiftliği'nde yaptım. Ulus'ta Murat Lokantası'nın üzerindeki Said Özdemir Ağabey'in dershanesine gitmeye başladım. O zaman kitaplar yeni harflerle basılıyordu. Çarşaf gibi sayfalar geliyor, biz onları katlayarak kırıyoruz. İş çoktu. Said Özdemir, Atıf Ural Ağabeylere yardım ediyorduk. 27 numara vardı Ulus'ta; sonradan Bayram Ağabey'in kaldığı dershane... Oranın bodrumunda rahmetli Binbaşı Hayri Bey'in nezaretinde geceleyin *Asâ-yı Mûsâ*'yı teksir yapıyorduk. Her akşam geliyor, yardım ediyor, hasır üstünde yatıp dinleniyorduk. Ertesi gün kalkıp işe gidiyorduk.

Ben daha çok teksir kolu çeviriyordum. Tabii bir basımda, diyelim 500 sayfa, odanın içi hemen doluyordu. Bir sabah Said Ağabey bizi Haymana'nın bir köyünde bir samanlığa götürdü. O samanlıkta o teksirleri gruplar halinde dizdik. Orada onları kitap haline getirmiştik. Biz genciz tabii bazen şakalaşıyorduk. Said Ağabey kızıyor, "Ses etmeyin, aman duymasınlar. İhbar ederler" diye ihtar ediyordu. Hatta bize, anlaşılmasın diye bir bakraç içerisinde yemek olarak kuru fasulye getirmişlerdi.

KÜÇÜK MANGALI DÖRT KİŞİ TAŞIYINCA

1960'ın başları... Ankara'da bir gün dershanede Said Özdemir, Salih Özcan, ismini hatırlayamadığım cip sahibi birisi, bir de ben vardım. Hüsnü Ağabey'den bir telefon geldi. "Üstad'la beraber ge-

liyoruz. Bizi karşılayın” dedi. Hemen bir telaşla giyinip cipe bindik. Ben arkada oturuyordum. Baktım bir araba geçti, arka koltukta ortada Üstad Hazretleri oturuyordu. Diğer ağabeyler sohbet ettikleri için görmediler arabayı. “Üstad geçti” diye bağırdım. Hemen döndük geriye. Fakat yetişemedik. Üstad nereye gider diye düşündük. Herhalde Hacıbayram’a gider diye karar kıldık. Ama orada bir kardeş, “Üstad’ın gideceği yer, Denizli Caddesi’ndeki Beyrut Palas Otelı” deyince oraya yöneldik.

Vardık. Otelin önü insan kaynıyordu. Ben de Üstad’ın yanına çıkmak istiyordum. Fakat “Üstad kabul etmiyor” dediler.

Derken bir fırsat çıktı. Üstad’ın bir mangal istediğini öğrendik. Biz dört kişi küçük bir mangal bulduk ve hepimiz bir ucundan tuttuk. Polis müdahale etmek istedi. “Üstad mangal istemiş, onu götüreceğiz” dedik. Polis, bir küçük mangala, bir de bize, ucundan mangalı tutmuş dört kişiye baktı. Sonra “İki kişi gitsin” dedi ve iki kişiye izin verdi. O iki kişiden biri ben oldum.

Yukarı çıktık. Üstad Hazretleri otelin odasında yerde bir leğen içinde ibrikle abdest alıyordu. O kadar görebildim. Çünkü polis bizi tekrar dışarı çıkardı. Bu, Üstad’ı ikinci görüşüm olmuştu.

ÜSTAD İSTANBUL’DA

Ankara’da Üstad’ı böyle gördükten sonra ben izin alıp İstanbul’a geldim. Biz üç kafadardık; rahmetli Urfalı Ressam Yaşar Yayla, Abdullah (soyadını hatırlayamadı) ve ben. Bir haber geldi. “Üstad İstanbul’a geliyormuş” diye. Biz hemen Kabataş İskeleyi’ne gidip orada Üstad’ı beklemeye başladık. Üstad araba vapuruyla geçecekti. Daha köprü yok... Orada üç-dört sat bekledik. Bir araba vapuru yaklaştı; yine gazeteciler, polisler kalabalıklaştı. Millet de doluştu. Baktık Üstad, Bekir Berk, Hüsnü ve Fırıncı Ağabeyler arabada. Araba tam vapurdan inerken millet alkışladı. Ama araba hiç durmadan çekti gitti. Hemen bir taksi çevirdik ve onları takip ettik. Üstad önde, biz arkada... Eminönü Belediyesi’nin orada Piyer Loti Otelı var... Fakat 50-100 metre kadar dar bir yol olduğu için araba oraya kadar giremeyip mecburen açıkta durdu. Gazeteciler resim çekmek için o kadar rahatsız ediyorlardı ki... Derken bir şemsiye açıldı ve Üstad’ın üzeri kapatıldı.

1960 senesinin ilk günlerinde Bediüzzaman Hazretleri şemsiye altında Piyer Loti Otel'i'ne götürülürken... Mehmet Sarı aynı fotoğraf karesine girmiş; ancak arka tarafta kaldığı için gözüküyor.

O sırada bana da Üstad Hazretleri'nin sol kolunu tutmak, bir müddet yardım etmek nasip oldu. Yürümesine yardım ettim. O hali, o manevi hali tarif etmem mümkün değil.

Asker olduğum için saklanıyordum. Hatta Mehmet Emin Birinci, "Keçeli kaldırsana başını! Ne saklanıyorsun?" dedi. Otele kadar geldik. Polisler dolu... Kimlik soruyorlardı. Ben orada korktum, daha içeri giremedim. Orada sivildim, ama ihtilal hazırlıkları vardı ve ben askerdim. Hz. Üstad'ı üçüncü ve son görüşüm de böyle oldu.

ÜSTAD'IN VEFATI

Ankara'da askerliğime devam ediyordum. Bir akşam dershaneye geldim, baktım ki kimse yok. Birsı geldi ve "Başımız sağ olsun" dedi. "Ne oldu?" dedim. "Üstad Urfa'da vefat etmiş" dedi. Günlerden çarşamba... "Ben de Urfa'ya gideceğim" dedim. Dört kişi birleştik; fakat paramız çıkmadı. Bir kardeş geldi ve "Ben gi-

demeyeceğim. Bende 80 lira var, size vereyim” dedi. Tam da bize lazım olan miktar... Bir taksi tuttuk ve doğruca Urfa’ya gittik.

Gittik gitmesine, ama ne izin aldım, ne de kimseye haber verdim. Askerdim; ama çarşamba akşamı yola çıkıp perşembe, cuma, cumartesi–öğleye kadar mesai var–gitmedim. Pazar tatil... Bizim askerî birlikte de bir binbaşı, bir başçavuş bir de teğmen olarak ben vardım.

Urfa’ya vardık ama cenaze bir gün önceden kaldırıldığından biz yetişemedik. Çok kalabalıktı. Biz Üstad’ın kabrini ziyaret ettik ve cenaze namazı kılıp döndük.

Ertesi gün Ulus’tan askerî servis arabasına bindik. Bir pikaptı. Öne rütbeliler, arkaya da bizler oturduk. Havadan sudan konuştuk her zaman olduğu gibi. Birliğe gidip masama oturdum. Bana hiç kimse hiç bir şey sormadı, “Nerdesin?” diyen olmadı. Biri sor-sa, verebilecek hiçbir cevap da yoktu aklımda. Bu, zahir bir inayet oldu.

(1900-1939)

MUALLİM AHMET GALİP KESKİN

Ahmet Galip Keskin, Isparta'nın Yalvaç ilçesindendir. İl merkezine 105 km mesafede olan Yalvaç, Isparta'nın kuzey köşesindedir. Eğridir ilçesinin içinden geçilerek ve Eğridir Gölü'nün kıyı şeridi takip edilerek gidilmektedir Yalvaç'a. Hem bu yol hem Yalvaç, Allah'ın bahşettiği eşsiz güzelliğe ve berekete sahiptir. Üstad Said Nursî Hazretleri de Yalvaç'a tam üç kere gitmiştir.

Hız. Üstad'ın Barla döneminin, en sadık, en yakın talebelerinden birisi Yalvaçlı Muallim Ahmet Galip Keskin'dir. Bunu hep duyduğumuzdan dolayı, 29 Eylül 2010 tarihinde Yalvaç'a gittik ve Galip Bey hakkında çalışmalar, araştırmalar yaptık. Bize, Bediüzzaman Hazretlerinin Şualar kitabında ismi geçen 1930 Yalvaç doğumlu Ali Osman Karahan ile Bayram Özcan ve Şakir Taş yardımcı oldular. Yalvaçta Topal Hafız diye de bilinen Ali Osman Karahan, merhum Galip Bey hakkında bildiklerini ve Hız. Üstad'ın ona karşı şefkatini, alakasını ve vefasını anlattı, hatıralarla destekledi.

Ahmet Galip Keskin hakkındaki araştırmalarımızda temel kaynaklarımızdan biri de, Isparta hakkında değerli araştırmalara imza atan Mahmut Kıyıcı'nın, "Ispartalı Büyük Adamlar" kitabı olmuştur. Biz bu kitaptan istifade ederek Ahmet Galip Keskin hakkında özet bilgiler çıkardık.

Merhum Muallim Galip çok kültürlü ve ilim sahibi bir şahsiyettir. Dört dil bilmektedir. Şâir ve hattattır. Eserleri vardır. Risale-i Nur'un Mektûbat kitabında ve Barla Lâhikasında Türkçe, Arapça ve Farsça şiirleri vardır. Risale-i Nur'daki bazı suallerin sahibidir. Eserlerin telif ve tebyizi sırasında yaşanan harikaları anlatan mektupların altında da ismi geçmektedir.

Mahmut Kıyıcı'nın "İspartalı Büyük Adamlar" kitabında Ahmet Galip Keskin özetle şöyle anlatılmaktadır:

"Ahmet Galip Bey'in aslı Isparta'nın Yalvaç ilçesinden olmasına rağmen, babası Mehmet Kemalettin Efendi'nin kadılık görevi dolayısıyla Bitlis'in Ahlat ilçesinde dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi 20. Asrın tam başı, 1900 yılıdır.

"İlkokulu Ahlat'ta bitiren Galip Keskin, daha sonra İstanbul'a gönderilerek özel bir okul olan Rehber-i İttifak ve Terakki adlı okulda bir yıl okudu, Fransızca öğrendi.

"Babası 1914 senesinde vefat edince, önce Diyarbakır'ın Beşiri ilçesine geldi; burada Kaymakamlık Tahrirat kaleminde (yazı işleri) çalıştı. Şiir yazıp okumaya büyük arzusu ve kabiliyeti vardı. Bunu keşfeden İlçe Müftüsü Şeyh Kadri Efendi kendisini destekledi, sohbetlerine aldı. Doğuda kaldığı sürede Arapça, Farsça ve Kürtçe dillerini öğrendi. 1916 yılında da annesiyle beraber tekrar Yalvaç'a avdet ettiler.

"Galip Bey önce Yalvaç Lisesi'nde kâtip olarak çalışmaya başlar ve daha sonra Barla nahiyesinde muallim olarak görev yapar. O sırada Said Nursî Hazretleri Barla'da bulunuyordu. Genç yaşında buradan emekli olduktan sonra tekrar Yalvaç'a dönüyor Galip Bey. Emekliliği Barla'da geçmiştir.

"Ahmet Galip Keskin, şairliği yanında hattat ve 'hakkak'tır. Yani hat yazısını ve ahşap üzerine mühür ve benzeri şeyleri kazmak, kabartmak sanatını mükemmel yapmaktadır. Kitapları vardır. Eserleri:

"Divan: Kendi el yazısıyla Osmanlıca olarak yazılmış şiir kitabıdır. Şiirlerden bazıları Arapça ve Farsçadır. Kitap 715 sayfadır.

"Gülşen-i Raz Tercüme ve Şerhi: Ünlü mutasavvıf Şeyh Şibetiri'nin Farsça felsefi bir risalesidir. Muallim Galip tarafından

1924 yılında manzum olarak şerh ve tercüme edilmiştir. Kitap 587 sayfadır.

“Fıtratta Besated Sezişleri: Tefekkür ve felsefe örneğidir. 1934 yılında tamamlanmıştır.

“Miraciye: Mesnevî tarzında yazılmış 94 sayfalık bir eserdir. 1937 yılında tamamlanmıştır.

“Gökte ve Yerde: Hayalen ve gerçekte yaşanmış seyahatleri anlatan mesnevî tarzında 42 sayfalık eserdir.

“Mevlid: Süleyman Çelebi’nin tarzında yazılmıştır. Çok akıcı ve tatlı üslubu vardır.”³⁹

Ali Osman Karahan

Şuâlar’da ismi geçen 1930 Yalvaç doğumlu Ali Osman Karahan, Muallim Ahmet Galip Keskin’den sonra Yalvaç Risale-i Nur hizmetlerinin tam hâmilî olmuştur. Yalvaç’ta çok hizmetleri vardır. Hâlen devam etmektedir. Doğuştan kalça çıkığı olduğundan dolayı Yalvaç’ta Topal Hafız diye de anılan Ali Osman Karahan emekli imamdır. Bediüzzaman Hazretleri, kendisinin davetiyle tam üç kere Yalvaç’ı ziyaret etmiştir. Biz de kendisini 29 Eylül 2010 tarihinde Yalvaç’ta ziyaret ettik. Kendi hatıralarının yanında, merhum Galip Keskin hakkında bizi epey bilgilendirdi.

³⁹ http://www.ispartaya.com/y-betiklik/ispartali_buyuk_adamlar.pdf

Ali Osman Karahan anlatıyor:

Üstad'ın Barla döneminde on iki kâtibi varmış. Bunlardan biri de Yalvaçlı Muallim Galip Keskin.

1935 Eskişehir Hapishane hayatı sırasında Risale-i Nur'u tanıyan ve ömrü boyunca Bediüzzaman'a hürmet etmiş genç bir subay, buraya, Yalvaç'a tayin olmuş. Burada jandarma karakolu ve şubesi var sadece. O da şubede vazifeli bir yüzbaşı...

Yalvaç'ta 850 senelik büyük bir çınar ağacı vardır. 8 Şubat 1939 tarihinde bu ağaç altında yüzbaşı ve Muallim Galip birbirlerine yaklaşıp fısıltı ile—tabii o zamanların tehlikeli konularını (!)—konuşurlarken yüzbaşı ayağa kalkıyor. Belindeki beylik tabanca kazaıyla yere düşüp pathyor ve mermi Muallim Galip Bey'in midesine isabet ediyor. Konya'ya yetiştirmek için yola çıkıyorlar. Konya Devlet Hastanesi'nde 14 Şubat 1939 tarihinde vefat ediyor. Üstad buna çok üzülüyor...

Osmanlıca Yirmi Yedinci Lem'a Eskişehir Müdafaanamesinde Bediüzzaman Hazretleri'nin Muallim Galip hakkında mahkemeye karşı yaptığı müdafaa vardır. Risale-i Nur'da da ismi çok geçmektedir. Ayrıca *Mektubat* ve *Barla Lâhikası*'nda Türkçe, Arapça, Farsça şiirleri vardır. Bu kitaplarda cevapları yer alan bazı sualler de ona aittir. Telif ve tebyiz sırasında yaşanan harikaları anlatan mektupların altında da ismi geçmektedir. Hem Onuncu Lem'a olan *Şefkat Tokatları Risalesi*'nde yediği şefkat tokadı, Hz. Üstad tarafından anlatılmaktadır.

Muallim Galip Bey'in bir oğlu var, adı Yahya. O da İstanbul'da ikamet ediyor.

Merhum Muallim Ahmet Galip, Barla'da bulunduğu sırada ve daha sonraları Bediüzzaman Hazretleri'yle çok münasebetleri olmuştur. Risale-i Nur yazarıdır. Bunu şöyle ifade eder Üstad Hazretleri:

"Galip Bey'in iki eli var; sağ elini bana vermiş, benim hesabıma yazıyor. Sol eli de kendine kalmış."⁴⁰ Gariptir ki; burada bir

⁴⁰ *Barla Lâhikası*, s. 453.

işaret var. Çünkü Yalvaç'ta yaptığımız araştırmalarda öğrendik ki Galip Bey solakmış, yani hakkaklık işlerini öyle yaparmış; yazıyı ise sağla.

Galip Bey, 1935 Eskişehir Mahkemesi dolayısıyla Bediüzzaman Hazretleri'yle beraber hapis yatmıştır.⁴¹

Risale-i Nur'da Muallim Ahmet Galip:

Barla Lâhikası'ndaki fıkrası Farsçadır. "Galib'in Farisî fıkrası. Keramat-ı Gavsîye münasebetiyle yazmış" şeklinde bir girişle başlar.

Mektubat'taki şiiri ise "Sözler'in tebyizinde kıymettar hizmeti sebkât eden muallim Ahmet Galib'in fıkrasıdır" şeklinde başlar.

Yine *Barla Lâhikası*'nda bulunan başka bir şiiri ise "Ahmet Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır" takdimiyle devam eder.

Muallim Galip Bey'in *Barla Lâhikası*'nda bulunan başka bir şiiri de Arapçadır ve şöyle başlar: "Ahmet Galib'in *Sözler* hakkındaki Arabî fıkrasıdır."

Görüldüğü gibi Muallim Ahmet Galip Türkçe, Arapça ve Farsça olarak şiirler yazmış ve bunlar Hz. Üstad tarafından Risale-i Nur'a dâhil edilmiştir.

Onuncu Lem'a *Şefkat Tokatları Risalesi*'nde Hz. Üstad kendisinden başlayıp en yakın talebelerinin şefkat tokatlarını sırasıyla yazmıştır. Bunlardan biri de Muallim Ahmet Galiptir. Şöyle diyor Hz. Üstad:

"Evet, bu zat, sadıkane ve takdîrkârâne, risalelerin tebyizinde çok hizmet etti ve hiçbir müşkilât karşısında zaaf göstermedi. Ekser günlerde geliyordu, kemâl-i şevkle dinliyordu ve istinsah ediyordu. Sonra kendine otuz lira ücret mukabilinde umum *Sözler*'i ve *Mektubat*'ı yazdırdı. Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini tenvir etmektir. Sonra, bazı düşünceler neticesinde, risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bırak-

⁴¹ Ali Osman Karahan'ın hizmet hatırları, kendi ismiyle açılan bölümde yer almaktadır. S. 114.

tı. Birden, elîm bir hadise yüzünden bir sene gam ve gussa çekti. Risalelerin neşriyle ona adâvet edecek resmî birkaç düşmanlara bedel, zalim, insafsız çok düşmanları buldu, bir kısım dostlarını kaybetti.”⁴²

Bediüzzaman Said Nursî, Eskişehir Müdafaası olan 27. Lem’a’da Muallim Galip Bey’i mahkemeye karşı şöyle savunur:

“Muallim Galip, üç dört sene evvel Barla’da iken muallimliği münasebeti ile haftada, bazan yirmi günde bir defa ayaküstünde görüşüyorduk. Bu zat hattattır. Hüsn-ü hattından istifade etmek için kendime mahsus eskiden yazdığım *Mu’cizat-ı Ahmediye* ve *İ’câz-ı Kur’an Risalelerini* yazdırdım. Odamda talik ettiğim bir-iki levhayı da bana yazdı.

“İşte münasebetimiz bu kadardır. Bu zatın şiire hevesi bulunduğundan, ben de şair olmadığımın, hiç bir risalemi Onuncu Söz’den başka vermedim. Onuncu Söz’ü de başkasına vermiş. Yanında hiç bir eserim bulunmadığı halde benim mevhum suçumdan elbette hakiki bir hisse ona ifraz edilmez. Bunun gibi çoklar var. Men-i muhakeme ile haklarında adaletin tecellisini bekliyorlar.”⁴³

⁴² *Lem’alar*, s. 97.

⁴³ Servet Armağan, Prof.Dr., *Ey Hâkimler!*, Nesil Yayınları, İstanbul 2010, s. 180.

(1912-)

MUSTAFA ARSLAN

Denizli'nin Acıpayam ilçesinin Gümüş köyünde yaşayan 98 yaşında bahtiyar bir ihtiyarın yaşadığını öğrendim. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etmiş, yıllarca Risale-i Nur yazmış ve bu uğurda hapis yatmış olduğunu söylediler. Hatıralarını dinlemek için kalkıp köyüne gittik.

Köyle vardığımızda masum bir pir-i fâni ile karşılaştık. Kendisiyle epey konuştuk, dilini anlamakta zorlandığımdan, oğlu Hüseyin Arslan bize tercümanlık yaptı, anlaşmamızı sağladı.

Bu hizmet böyle arslanların sırtında taşınarak bu günlere geldiğine göre, bir vefa borcu olarak kısa da olsa hatıralarını bu kitapta yayınlıyoruz. Zira çalışmalarımızın hedeflerinden biri de onları unutmamak, unutturmamak... Allah bu saff-ı evvel ağabeylerimizden razı olsun.

Mustafa Arslan anlatıyor:

Adım Mustafa Arslan. 1328'de (1912) Acıpayam'ın Gümüş köyünde dünyaya gelmişim. Gençliğimde davarcılık, rençberlik yapardım. İki kere askere gittim. İkinci askerlikten sonra evlendim.

Burada Yörük Veli Efendi isminde bir hoca vardı. O benim ho-

camdı. Ondan öğrendim Risaleleri yazmayı, okumayı. O bize Üstad'ın Denizli Hapsinde iken namazlarını dışarıda, camilerde kılıp tekrar hapisshaneye döndüğünü anlatır, bu da olsa olsa "Mehdi" olur derdi.

Risale okuyor ve Nureddin diye cami odasında baskın yaptılar bize. Beş sene Nureddinlikten ceza aldım, dama (hapisshane) girdim. Önce Acıpayam'da yattım, sonra Denizli'ye kaldırdılar beni.

Afyon'un Çay nahiyesinde Dipbalat denilen mevkide ot biçirdim ben. Bir defasında Çay'da kahvehanede oturmuş çay içiyorduk. Birisi geldi, tanıştık. Adı, Yakup Cemal'mış. Yakup Cemal trende biletçiymiş. "Nereden geliyorsun?" dedim. "Emirdağ'dan" deyince, ben biraz daha konuşmak istedim. Çayları içtikten sonra, "Benim ottan bir evim var. Seninle orada biraz konuşabilir miyiz?" dedim. Kabul etti ve gidip orada konuşmaya devam ettik. "Ben de Bediüzzaman'a gideceğim. Kiminle görüşsem orada?" dedim. "Sen Üstad'a git. Fakat herkes giremez yanına. Orada Çalışkanlar vardır. Beş kardeşir onlar. Onlardan Mehmet Çalışkan'ı bul. 'Yakup Cemal'in Üstad'a selamı var' de, o seni götürür" dedi.

Emirdağ'da Mehmet Çalışkan'ı buldum. "Van'dan üç kişi geldi, görüşmeden gittiler. Onları almadı Üstad" dedi. "Seni alıp almayacağını bilmem" diye ekledi. "Nasip... Ben sadece elini öpüp çıkacağım" dedim. Orada beklerken bir lokantaya gittim. Lokantada Bediüzzaman Said Nursî lafı çoğalıverdi. Ben onları dinlerken geciktim. Oradan çıktığımda, bir berber çocuk, "Neredesin? Nereye sokuldun sen?" dedi. Meğer Üstad, "Arayıp gelin" demiş. "Yok, bulamadık Üstadım" dedikçe Üstad, "Gidin bulun" diyormuş. Üstad'a haber verilmişti herhalde.

Neyse, kapı açıldı. Üstad, "Neredesin kardeşim?" dedi. Vardım eli göğsünde... Elini öptüm, selamları söyledim. "Kardeşim Mustafa, seni ahiret kardeşliğine kabul ediyorum" dedi. Sonra bana "Kimden öğrendin Risale okumayı, yazmayı?" diye sordu. Ben de hocam Yörük Veli Efendi'yi anlattım. "Selam söyle, beni de duada unutmasın" dedi. Görüşmemiz böyle oldu.

(1830-1924)

MÜŞİR ZEKİ PAŞA

Müşir (Mareşal) Mehmet Zeki Paşa, Sultan II. Abdülhamid Han döneminde, Erzincan 4. Ordu-yu Hümayun Komutanlığında bulunmuş bir Osmanlı paşasıdır. Sultan II. Abdülhamid Han'ın çok sevdiği ve güvendiği Zeki Paşa'nın bu görevi, 1887-1908 tarihleri arasında tam 21 sene devam etmiştir. Sultanın tahtının zayıflamasıyla beraber, Zeki Paşa'nın görevi de sona ermiştir.

Zeki Paşa, bu zaman zarfında Erzincan halkı tarafından ziyadesiyle sevilmiştir. Devrinin çok çalışkan, gayretli paşalarından olduğu, yaptırdığı önemli eserlerden de anlaşılmaktadır. Sonradan Harbiye Kışlası adını alan ve orduya iki sınıf zabıt yetiştiren Harbiye Mektebi (şu andaki 3. Ordu Karargâhı), Dokuma Fabrikası, Elbise ve Kundura İmalathaneleri bunlardan bazıları olarak sayılabilir. Günümüzde de Erzincan'daki birçok okul ve devlet dairesine onun ismi verilmiştir.

Mehmet Zeki Paşa, 1830 doğumlu olup 1924 senesinde vefat etmiştir.

Şanlı Osmanlı Devleti'nin yakın tarihi okunduğunda, "Hamidiye Alayları" diye bir vakıa çıkar karşımıza. Anadolu'nun doğusunda kurulan Hamidiye Alayları, 4. Ordu Komutanı Müşir Zeki Paşa'nın komutasında kurulup hayata geçirilmiştir.

Fakat Hamidiye Alayları'nın kurulması, doğuda beklenen neticeyi vermedi. Bediüzzaman Said Nursi'nin *Tarihçe-i Hayat* kitabında adı geçen Hamidiye Alayları paşalarından Miran Aşiret Reisi Mustafa Paşa'nın yaptığı zulümler bu noktaya bakar. Bediüzzaman'ın henüz 17 yaşındayken gözlemlediği Hamidiye Alayları'nın durumu, bu teşekkülün doğu vilayetlerinin derdine derman olmadığı gibi, aksine hastalığını arttırıcı ölümcül etkileri olduğunu göstermiştir. Bu sebeple Bediüzzaman, Hamidiye Alayları'nın işleyişine itiraz etmiş, Mustafa Paşa örneğinde olduğu gibi yanlış uygulamalara karşı tavır almıştır. Bediüzzaman bu konuya *Münâzarât* kitabında değinir.

Bediüzzaman Hazretleri'nin, 1896 yılında daha 21 yaşlarında iken Müşir Zeki Paşa'nın davetiyle Erzincan'a bir ziyareti oluyor. Bediüzzaman'ın Zeki Paşa ile bu buluşmasında Hamidiye Alayları konusunu da konuşmuş olması muhtemeldir. Çünkü yukarıdaki bilgiler bizi bu noktaya götürüyor. Bediüzzaman ile Zeki Paşa arasında neler konuşulduğunu bizler tam olarak bilemiyoruz. Bildiğimiz, Zeki Paşa'nın Kanun Başçavuşu olan Bekir Sıdkı Dokgöz'ün halen hayatta olan 1925 doğumlu oğlu Hasan Dokgöz'ün aktardığı hatıralar... Hasan Dokgöz'ü Erzincan'da ziyaret ettik. Bize, merhum babasından, Bediüzzaman ve Zeki Paşa ile ilgili duyduklarını anlattı. Fakat anlattıklarında Hamidiye Alayları hakkında bilgi yok.

Bediüzzaman'ın Erzincan ziyareti sırasında Zeki Paşa'nın Kanun Başçavuşu olan Bekir Sıdkı Dokgöz ve oğlu Selahaddin Dokgöz (1935)

Erzincan ziyaretimiz sırasında, Mevlana Celaleddin-i Rûmî Hazretleri'nin çocukken bir müddet Erzincan'da kaldığını, ayrıca halasının kabrinin Erzincan Terzi Baba Mezarlığında olduğunu öğrendik ve bu kabri ziyaret ettik.

Erzincan'ın manevi kutbu ve simgesi olan Terzi Baba ise, Anadolu'da yetişen büyük velilerden olup, asıl ismi Muhammed Vehbi'dir. Mesleği terzilik olduğu için halk arasında "Terzi Baba" olarak şöhret bulmuştur. Terzi Baba 1780 senesinde doğmuş ve 1847 senesinde Erzincan'da vefat etmiştir. Dergâhının olduğu yere defnedilmiş olup, bugün burası Terzi Baba Mezarlığı diye anılmaktadır. Mezarlığın ortasında türbesi bulunmaktadır. Terzi Baba, Mevlana Halid-i Bağdadi Hazretleri'nin halifesi olarak irşat vazifesini Erzincan'da yapmıştır. Terzi Baba, "Kim ki Erzincan'a muhabbetle bakmaz ise onun işi rast gelmez. Neden diye sorulursa, Erzincan Medine Vakfıdır" diye buyurmuştur.

Bediüzzaman'ı davet eden Zeki Paşa'nın Kanun Başçavuşunun oğlunun Erzincan'da hayatta olduğunu ve hatıralarının alınması gerektiğini hatırlatan Abdülvahid Mutkan Ağabey'e teşekkür ediyorum. Ayrıca bizi Erzincan'da ağırlayan, Zeki Paşa ile ilgili bilgileri toplamamıza yardımcı olan başta Hattat Refet Kavukçu Ağabey ile Mehmet Tezel ve Şeref Demir Beylere teşekkür ederim.

Hiz. Mevlana'nın halasının mezarı

Refet Kavukçu ve Hasan Dokgöz

Refet Kavukçu, kendi albümünden ve muhtelif kaynaklardan topladığı bilgileri bizlerle paylaştı ve yanımızda bulunan Hasan Dokgöz ile ittifak sağladılar. Bu çalışmamda *Bilinmeyen Osmanlı* kitabı ile *Köprü* dergisinin 111. sayısından istifade ettim, alıntılar yaptım.

Hatıralar yazıldıktan sonra, ilgili bütün taraflarca tashih edilmiştir.

Hasan Dokgöz anlatıyor:

Adım Hasan Dokgöz. 1925 Erzincan doğumluyum. Toptan ticaret işleriyle uğraştım.

Sorunuz üzerine, Bediüzzaman Hazretleri'nin Erzincan ziyaretini, Müşir Zeki Paşa ve babam Bekir Sıdkı Dokgöz hakkında bildiklerimi ve babamdan duyduklarımı size anlatayım:

Babam Bekir Sıdkı Dokgöz, Erzincan 4. Ordu Komutanı Mehmet Zeki Paşa'nın mahiyetinde Kanun Başçavuşu olarak 16 sene hizmet etmiştir. Babamın köyü Şoha'dır. Şimdi Cevizli köyü diyorlar. 1864 doğumlu olan babam 1949'da 85 yaşında iken vefat etmiştir. Kabri Erzincan Terzi Baba Mezarlığındadır.

O zaman Erzincan'da, babam Bekir Sıdkı Dokgöz ile beraber dört Kanun Başçavuşu varmış. Bunlar Erzincan'ın emniyetini sağlıyorlar... Babam emekli olduktan sonra, Terzi Baba'nın hali-

fesi Şeyh Burhan Efendi'ye intisap etti ve sonra onun halifesi oldu.

BEDİÜZZAMAN'IN ERZİNCAN'A GİDİŞİ

Zeki Paşa, 4. Ordu Komutanı olarak, Erzincan'da 1887-1908 yılları arasında tam 21 yıl süre ile kesintisiz olarak hizmet etmiş. Padişah II. Sultan Abdülhamid, Zeki Paşa'yı çok severmiş. Devlete toplam 66 sene hizmet etmiş. 11 adet de nişanı var. Kabri Erzincan'daki Terzi Baba Mezarlığındadır.

Bediüzzaman Hazretleri Erzincan'a 1896 yılında 21 yaşlarında iken teşrif etmişler. O yıl, önce Erzurum'a gelmiş. Erzurum'dayken Zeki Paşa onu davet etmiş ve üç ay müddetle Erzincan'da kalmış Bediüzzaman Hazretleri.

Tekkeye, yani Terzi Baba'nın tekkesine gidiliyormuş her gün. O zaman, Osman Fevzi Efendi imiş tekkenin şeyhi. Bediüzzaman Hazretleri orada da kalmış. Fevzi Efendi aynı zamanda ilk Erzincan mebusudur. 1939'da vefat etti. Onun da kabri Terzi Baba Mezarlığındadır. O tekke de sonradan yıkıldı.

Bediüzzaman Hazretleri, "Paşa, sen burada hizmet ediyorsun, memnun musun?" diye sormuş. "Efendim memnun olmasam kalmazdım" demiş Zeki Paşa.

ÖNCE İFTAR MI, NAMAZ MI?

Bediüzzaman'ın ziyareti sırasında babam, Zeki Paşa'nın Başçavuşu olarak orada hizmet ediyormuş. Ramazana denk gelmiş bu ziyaret.

Babam bana şöyle anlatmıştı:

"Bediüzzaman'ı Zeki Paşa davet etti Erzincan'a. Zeki Paşa bana dedi ki: 'Aşçıya söyle şu şu yemekleri yapsın.' Ben de gittim söyledim, o yemekler hazırlandı. Ramazan ayıydı, iftara az vakit kalmıştı. İftar sofrasındayız. Saate bakıldı, vakit yakın... Orada Erzincan'da bulunan ulemalar da vardı. Meşayih de...

"Oruç açma mevzuunda, 'Önce namazı mı kılalım yoksa iftarı yaptıktan sonra mı namazı kılalım?' diye Zeki Paşa ortaya bir soru attı. Bediüzzaman'a sorahım dediler. O sırada çok genç bir ho-

ca, askerî lisede Türkçe hocası Divrikli Hoca Miktad, 'Efendim, birer hurma veya zeytin alalım. Sonra namazımızı kılalım' dedi. Paşa, Bediüzzaman Hazretleri'nin yüzüne baktı. Sonra, 'Sus hele sen, ağzı bezekli talebe' dedi. Hoca ya da molla falan demedi, talebe dedi.

"Zeki Paşa 'Hocam siz ne buyurursunuz?' deyince, Bediüzzaman Hazretleri 'Evvel taam, sonra kelim' dedi. Oradan Çermeli Hocaefendi de, 'Efendim bir delil, ayet veya hadis söylerseniz memnun oluruz' dedi. 'Ya molla, ayet yok, hadis var' dedi Bediüzzaman. Cenab-ı Peygamber (a.s.m.) ashabı otururken, 'Kim iki rekât kusursuz namaz kılsa ona bir deve vereceğim' diyor. Ashab kalkıyor, hepsi de namaz kılıyorlar. Artık kaç kişilerse... Kılamadıklarını söylüyorlar. 'Ya Ali, sende mi kılamadın?' diyor. 'Ya Resulullah, ben de kılamadım. Acaba Kusva ismindeki devesini verir mi, diye aklıma geldi' diyor. Bediüzzaman Hazretleri, 'Nasıl? Tatmin oldunuz mu?' diye sordu. Zeki Paşa 'Efendim bizi müstefid ettiniz' dedi. Bediüzzaman 'Onlar deveyi düşünüp kılamadılar da biz mi kılacağız? Acaba hangi yemek gelecek, tatlı mı gelecek diye' onları ikna etmişti."

Bunları bana babam böyle anlatmıştı.

Zeki Paşa'nın Kanun Başçavuşu Bekir Sıdkı Dokgöz'ün mezarı

Müşir Zeki Paşa'nın Terzi Baba Mezarlığındaki kabir taşında şunlar yazılı:

“Erzincan’da 1887-1908 yılları arasında kesintisiz 21 yıl süre ile ordu komutanı olarak hizmet eden Müşir (mareşal) Zeki Paşa (1830-1924)

“Ey insanlar! Müddet-i ömrüm bir asra yaklaştı. Bunun 66 senesini hayat-ı askeriyem teşkil eder. Rumeli-Anadolu serhatlerinde çok hizmetler ettim. Dünyadan mütehasşir gitmedim. Çünkü ömrüme doymuştum. Hayattan en ziyade zevk aldığım vakitler, devlete hizmet ettiğim zamanlardır. Ben bu hal içre tümhan oldukça hakikat muhtar olan şu seng-i mezarım tutayı kabrim üzerinde nazar-ı çeşm-i ibret-i nişyan olmak üzere dursun. Zeki Paşa”

ZEKİ PAŞA’NIN ERZİNCAN’DAKİ ESERLERİ:

1881 yılında inşası tamamlanan halen 3. Ordu Karargâhı olarak kullanılan Hamidiye Kışlası Binası, 1893 yılında ordu komutanı konutu bahçesinde (Ordu Caddesi üzerinde) inşa ettirdiği tarihi çeşme...

Refet Kavukçu anlatıyor:

Üstad Hazretleri 21 yaşlarındayken geliyor Erzincan’a. Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethettiği yaşta Kur’an hakikatleriyle

gönül fethine çıkan genç mürşit Bediüzzaman Said Nursî, Erzincan ziyareti esnasında âlimlerle birçok ilmi münazaralar ve mübahaselerde bulunmuştur. Onların suallerini cevaplandırmış ve hepsinin de takdirini toplamıştır.

Bunlardan Çerme köyünden Merkez Vaizi Çermeli Hocaefendi'yi, meşayıhten Sarıgöllü Hafız Vehbi Efendi'yi, Ulu Cami Vaizi Kığılı Hocaefendi'yi, daha sonra Ankara Müftülüğüne tayin edilen, Erzincan Müftüsü Mehmet Sıddık Başgöze Efendi'yi, Ağzı Bezekli Molla dediği Divriğili Hoca Mikdat Efendi'yi ziyaret eder. Ayrıca 1932'de Erzincan Milletvekili olan Müderris Osman Fevzi Efendi'yi de ziyaret eden ve medresesinde iki buçuk ay misafir olarak kalan Bediüzzaman Hazretleri, ziyaretini tamamladıktan sonra Erzincan'dan büyük bir cemaat tarafından Trabzon'a uğurlanmıştır.

HZ. MEVLANA DA ERZİNCAN'DA

Mevlana Celaleddin-i Rûmî Hazretleri de Erzincan'a uğramış. O zaman daha 8-10 yaşlarında... Erzincan'ın da Fahreddin isminde bir Emir'i var... Hanımı kalbi açık birisiymiş. Kalben böyle bir kutbun Erzincan civarına geldiğini haber alınca hemen atına binmiş ve Erzincan'ın Akşehirî denilen bölgesine gitmiş. Çünkü Hz. Mevlana'nın babası gelip buraya konaklamış. Kocası da arkasından bir müfreze askerle gitmiş.

Buraya gelir gelmez Bahaeddin Veled Hazretleri'yle (Mevlana'nın babası) buluşmuşlar. Erzincan'da kalmalarını teklif etmişler. Onlar da, "Erzincan'da cemaatle bir kul evine gitmeye müsaa-de yoktur. Bir medrese yaparsanız, talebe okutmak için geliriz" demişler.

Bunlar da hemen dönüp bir medrese yapmışlar. Bahaeddin Veled ve kafilesi dört sene burada kalmışlar. Mevlana Hazretleri'nin halası da o devre içinde vefat etmiş ve Terzi Baba Mezarlığına defnedilmiş. Daha sonra ayrılıp Konya'ya gitmişler.

MÜŞİR ZEKİ PAŞA'YA VE II. SULTAN ABDÜLHAMİD'E KIZIL SULTAN İFTİRASI

"1886'da İsviçre'de, Anadolu'da binlerce Müslüman'ın kanına

giren Ermeni Hınçak Cemiyeti kuruldu. Rusya ve İngiltere’de bir Müslüman, memur bile yapılmazken, Ermeniler Osmanlı ülkesinde nazır, hatta sadrazam da olabiliyorlardı. Buna rağmen, hak ve hürriyet diyerek terör estirmeye başladılar. Yüzlerce Müslüman köyünü basarak çoluk çocuğun kanını döker oldular.

“İşte bu terör ve dehşet üzerine, Sultan II. Abdülhamid, Erzin-can’da bulunan 4. Ordu Komutanı Müşir Zeki Paşa’yı, Ermeni terörünü durdurmak üzere görevlendirdi. Teröristlere aman vermeyen Paşa’nın bu hareketi, Avrupa basınının Abdülhamid aleyhine kampanya başlatmasına sebep oldu. Fransız Akademisi üyesi tarihçi Kont Albert Vandal, ilk defa Abdülhamid hakkında ‘Le Sultan Rouge’ lakabını kullandı ve maalesef, İttihatçılar bu tabiri ‘Kızıl Sultan’ diye tercüme ederek, Ermenilerle birlikte Sultan Abdülhamid’i kötülemeye başladılar. İttihatçıların, ‘Ermeni katili’ diye Sultan Abdülhamid’i itham etmeleri ve onu Kızıl Sultan diye karalamaları, maalesef, Cumhuriyet devrinin ders kitaplarına kadar yazıldı.”⁴⁴

BEDİÜZZAMAN’IN HAMİDİYE ALAYLARI’NA BAKIŞI

Köprü dergisinin 111. sayısında M. Selim Mardin’in bu konuyla ilgili bir yazısı yayınlandı. Konumuzla ilgili dikkat çeken bilgiler içerdği için yazının bir kısmını burada paylaşıyoruz:

“Osmanlı devletinin son dönemine rastlayan Hamidiye Süvari Alaylarının kuruluşu 1891⁴⁵ yılında çıkarılan elli üç maddelik nizamname ile gerçekleşir. Sultan Abdülhamit, doğuda kurulacak askerî alayların çeşitli faydaları olacağını ümit etmekteydi. Doğu Anadolu’da asayişin bozulmasına sebep olan aşiretler bu olaylar sayesinde hem inzibat altına alınmış, hem de Ermeniler karşısında teşkilâtlandırılmış olacaktı. Ayrıca Rus ordularına karşı kullanılabilirdi. En mühimi ise, yabancı devletlerin aşiretler üzerindeki tahrik ve propagandası önlenmiş olacaktı. (...)

⁴⁴ Prof. Dr. Ahmet Akgündüz, Doç. Dr. Said Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yay., İstanbul 1999, s. 320-22.*

⁴⁵ *İslam Ansiklopedisi*, kuruluş tarihini 1890 olarak yazmaktadır.

“Nizamname hazırlanıp kabul edildikten sonra 4. Ordu Komutanı Müşir Zeki Paşa’nın komutasında Hamidiye Alayları hayata geçirildi. (...)

“Bediüzzaman henüz 17 yaşında iken gözlemlediği Hamidiye Alayları’nın durumunu, feodal yapı içerisinde bulunan aşiretler aracılığıyla Doğu vilayetlerinin derdine derman olamayacağını, aksine hastalığı arttırıcı ölümcül etkilerini gözler önüne serer. Bu nedenle Bediüzzaman Hamidiye Alayları’nın işleyişine itiraz etmiştir. (...)

“Evet، مَوْتُوا قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا (Ölmeden önce ölünüz) sırtına, şunun sâye-i muzlimanesinde mazhar oldunuz. İşte her köye böyle ilâç göndermek, hatta dâü'l-cû ile karın ağrısına müptelâ olan emsali-nize hazım ilâcı hükmünde olan iane toplamak yahut eşkıyalık ve husumet derdiyle mültehap bulunan o vücuda, iltihabı tezyit eden Hamidîlik icra etmek ve ilâ âhirihi, acaba tedavi mi, yoksa tesmîm midir, melekü'l-mevte yardım etmek midir?

‘İşte mahiyet-i istibdadın timsali budur. Zira sabıkta, Padişah kendi yerinde mahpus gibi oturuyordu, bîçare milletin hâlini anlamıyordu, yahut zaaf-ı kalb ve kuvvet-i vehim ile anlamak istemiyordu, yahut mütehevvisâne ve mütekeyyifâne ve mütekalkıl olan tabiatı, anlattırmaya müsait değildi. İşte hükûmetteki istibdada, her şeydeki istibdadı kıyas ediniz. Hatta taklidi tevliid eden ilmin istibdadı dahi böyledir.’⁴⁶ (...)

“Bediüzzaman, 1894 yılının yaz aylarının sonlarına doğru Til-lo’da meşhur Kubbe-i Hasiye’de inzivada iken gördüğü bir rüya üzerine, Hamidiye Alayları paşalarından Miran aşiret reisi Mustafa Paşa’yı, yaptığı zulümlerden vazgeçirmek ve hidayete davet etmek için, Van iline bağlı Gürpınar ilçesinin Norduz yaylasındaki çadırında bulur. Onu zulümden vazgeçirmeye, tövbe edip namaz kılmaya davet etmesi üzerine, Paşa Cizre’de bulunan kendisine bağlı âlimleri ile ilmi münazara teklifinde bulunur. Bediüzzaman teklifi kabul eder ve yola çıkarak Cizre’ye varırlar. Cizre’de Bani Hanı’nda gerçekleşen münazaradan Bediüzzaman galip ayrılır.

⁴⁶ Bediüzzaman Said Nursi’nin İlk Dönem Eserleri: Münâzarat, s. 445.

Bazı olaylardan sonra Mustafa Paşa'dan tövbe sözü alarak Cizre'den ayrılır. Bu konudaki ayrıntılı bilgiler *Tarihçe-i Hayat* adlı eserde geçmektedir. Tekrara girmemek için burada anlatmayacağız. Ancak bir süre sonra Paşa, yine eski haline dönmüş ve zulmünü arttırmıştır. (...) Olaylar da gösteriyor ki, Molla Said, Mustafa Paşa'yı sadece hidayete davet etmekle kalmamış, aynı zamanda büyük zulümlerden de vazgeçirmeye çalışmıştır. Daha henüz 17 yaşında genç bir delikanlı olan Molla Said'in cesaretini öğrenebilmek için muhatabını iyice tanımamız gerekir ki, o yaşta bir gencin nasıl fitri bir şecaate malik olduğunu ve bunun ilerideki hayatına nasıl yansıdığını bilelim."⁴⁷

⁴⁷ M. Selim Mardin, "Tarihi ve Sosyal Değişim Sürecinde Bediüzzaman Said Nursi'nin Mardin Hayatı," *Köprü* dergisi (Yaz 2010), 111. Sayı.

(1916-1996)

NECATİ MÜFTÜOĞLU

Necati Müftüoğlu, Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ hayatı sırasında adliyede zabıt kâtibi olarak vazife yapmış bir devlet memurudur. Sonradan, birinci sınıf zabıt başkâtibi olan merhum Necati Bey, bazen Emirdağ Savcı Vekilliğini de yapmıştır. Necati Müftüoğlu'nun gerek resmî vazifesi itibarıyla, gerekse aynı ilçede yaşamalarından dolayı Said Nursî Hazretleri'yle ister istemez önemli karşılaşmaları ve münasebetleri olmuş.

Necati Müftüoğlu aynı tarihlerde Emirdağ Müftülüğünü yapan Abdülkadir Bilge'nin oğludur. Bu müftünün adı *Emirdağ Lâhika-sı*'nda "Buranın korkak müftüsü" şeklinde geçmektedir. Bunun sebebi ve baba-oğul soyadı farkının nedeni, Abdülkadir Bilge başlıklı bölümde izah edilmiştir. Hz. Üstad, bir müftü oğlu olan Necati Bey'e daima "Kardaşım Oğlu" şeklinde hitap edermiş. O da Bediüzzaman'a "Efendi Hazretleri" dermiş.

Necati Müftüoğlu, Bediüzzaman Hazretleri'ne dost birisi olduğundan dolayı, daima Hz. Üstad'a kol kanat germiş ve resmî görevini hep "Efendi Hazretleri" dediği Bediüzzaman Hazretleri'nin tarafında kullanmıştır. Bu sebeple Efendi Hazretleri'nin duasını almış ve bunun bereketini her zaman görmüştür.

Merhum Necati Müftüoğlu'nun anlattığı hatıralar çok önem-

li... Emirdağ'daki devlet erkânı ile beraber bir vesileyle Bediüzzaman'ı evinde ziyaret etmeleri ve Hz. Üstad'ın onlara *Asâ-yı Mûsâ* ve *Zülfikar* kitaplarının mahiyetini anlatması; aynı heyette bulunan ve bir müddet evvel kendisine ihanet eden bir yüzbaşıya karşı Hz. Üstad'ın muamelesi; noter olarak Hz. Üstad'ın vekâletini alması ve Üstad'ın eski yazı ile Said şeklinde imzasını atması; Emirdağ Hükümet Tabibi Dr. Tahir Barçın'dan Bediüzzaman'ın rahatsızlığı gereği sarık sarma zaruretini belgeleyen raporu alması ve Tahir Barçın'ın bu cesaretini çok takdir etmesi; Hz. Üstad'ın evine baskın yapıldığını duyduğu anda hemen koşup olaya müdahale etmesi, Necati Müftüoğlu'nun önemli hizmetlerinden bazılarıdır. 1948 Afyon Mahkemesinden kalan bir araba dolusu Risale-i Nur kitaplarını 1953'te esaretten kurtarması, Necati Müftüoğlu'nun diğer bir unutulmaz hizmetidir.

Okunacak hatıralar, Necati Müftüoğlu'nun Afyon'daki evinde, oğlu Nevzat Bey tarafından 1988 senesinde bir teyp ile kaydedilmiştir. Nevzat Müftüoğlu bu kıymetli kaseti bize verdi. Hatıraların ana kaynağı da bu ses kasetidir.

Emirdağlı Merhum Necati Müftüoğlu'nun doğum yılı 1916 olup, 15 Nisan 1996 tarihinde, 80 yaşındayken Afyon'da vefat etmiştir.

Hatıralar yazılıp düzenlendikten sonra Nevzat Müftüoğlu tarafından tashih edilmiştir. Yardımlarından dolayı Nevzat Ağabey'e teşekkür ediyorum.

Necati Müftüoğlu anlatıyor:

“Hakkımda teveccüh-ü âmmeyi kırmak için bir yüzbaşı bana karşı beş vecihle kanunsuz hakaret ve ihanet ettiği aynı zamanda, belki aynı saatte, yüz tane böyle yüzbaşından ehl-i hakikat nazarında daha ehemmiyetli ve Risale-i Nur'un erkânından bir kardeşimiz, bu yeni mektubu, haddimden yüz derece ziyade ihtiram verip o gibi ihanetleri hiçe indirerek yazmış.”⁴⁸

⁴⁸ *Emirdağ Lâhikası I*, s. 181.

Ceylan Çalışkan ve Terzi Mustafa (Bilal), Efendi Hazretleri'ni, merkep ile Emirdağ'ın Çatallı köyüne götürüyorlardı. Biz de, zabıt kâtibi Bolvadinli rahmetli İsmail Efendi ile o tarafta geziyorduk. Baktık, Efendi Hazretleri Çatallı köyünün şosesinden geliyor. Orada çiftçilerin evleri vardı. Yüzbaşı İsmail Bey de oradaydı. O zaman daha lojman yoktu. Üstad bize tebessüm etti. Derken Yüzbaşı İsmail pijama ile resmi ceket sırtında, ayağında terlik geldi Üstad'a bir şeyler söyledi. (İhanet ve galiz tabirler...)

Sonra bir gün Hüsrev Altınbaşak hakkında Isparta'dan bir talimat geldi. Evini basmışlar.

Bu talimatta "Isparta Cumhuriyet Savcılığının filan tarihli, yapılan tahkikatla Emirdağ'da iskâna memur edilen Bitlis'in Nurs köyünden Mirza oğlu Said Nursi'nin ifadesi alınarak, tutanağın gönderilmesi..." diyordu. Bu ifade alma işini Savcı Bey bana teklif ediyordu.

"Hay hay" dedim. "Hemen efendim. Allah, Peygamber hakkı için, hay hay... Gidiyorum Savcı Bey" dedim. Hemen izin aldım. Bu ara-rahmetli, kabri nur olsun-Kıbrıslı Fethi Bey (soyadı Önkaya olan Emirdağ Asliye Ceza Hâkimi), "Beyefendi ben de gideyim" dedi. "Kaymakam İbrahim Ergun Bey, "Ben de gideyim" dedi. "Müdde-i umumi (savcı) Nevzat Bey, "Ben de gideyim" dedi. Yüzbaşı İsmail "Ben de gideyim" dedi. Ben de o sıralar mahkeme başkâtibiydim.

Asliye Ceza Hâkimi Kıbrıs Larnakalı Fethi Önkaya, Kaymakam İbrahim Ergun, Savcı Nevzat Bey ve Yüzbaşı İsmail olmak üzere Efendi Hazretleri'nin yanına vardık. Zübeyir'e yer göstermesini söyledi. Zübeyir rahmetli bize yer gösterdi. Oturduktan sonra dedim:

"Efendim, arkadaşları tanıtayım." Arkadaşların her birisini takdim ettikçe "Kardaşım" diye iltifatta bulunuyordu. Yüzbaşı İsmail Bey'e sıra gelince, Efendi Hazretleri, "İsmail seni affettim" dedi. Emin olun, o günkü telaffuz bu... Emin olun, böyle dedi. Dedi "Gayemiz İslamiyet'e, insaniyete hizmet..." Tabii elli yıllık bir zamandan sonra anlatıyorum bunları, tam ifade edemeyebilirim. Ben şimdi yetmiş iki yaşıdayım.

Ben, “Efendim, elimizde şöyle bir talimat var. Nurun başkâtibi Hüsrev Altınbaşak’ın evini basmışlar. Nur Risaleleri meyanında *Asâ-yı Mûsâ* ve *Zülfikar* adlı iki eser yakalamışlar. Bunları soruyorlar.”

Bu ara beraberimizdeki hâkim, savcı falan hepsi bir şeyler sormaya başladılar. Efendi Hazretleri de umumi olarak Nur Külliyyatının muhtevasını anlatıyor, izah ediyordu. Sıra *Asâ-yı Mûsâ*’ya gelince, “Haa!” dedi, “Bu *Asâ-yı Mûsâ*, şimalden gelecek Rus anarşisine karşı set çeken bir kitaptır. Gerek genç, gerek yaşlı kim olursa olsun *Asâ-yı Mûsâ*’yı okuduktan sonra Rus anarşisine kapılmayacaktır, set olacaktır” dedi. *Zülfikar* ise, Türkiye’deki Müslümanlarla, cenup Müslümanlarının kaynaşp, işbirliği, ruh birliği yapmaları için yazılmış bir eserdir. Sonra ayrıldık oradan, daireye geldik.

ÜSTAD’IN VEKÂLETİNİ ALIRKEN GÜLDÜ

Bir Başkâtip Mazhar vardı. Benden evvelki başkâtip... Efendi Hazretleri’ne çok muhalif birisiydi. Başkâtip Mazhar’ın bacanağı Terzi Mustafa Bilal geldi. “Bacanak, Efendi Hazretleri, ‘Benim vekâletimi alsın’ diyor” dedi. Noterler o zaman başkâtiplerdi. Galiz tabirlerle—etraf sivil polis dolu—“ben gitmem” dedi. “Ben gideyim o zaman” dedim. “Sen ne cesaretle gidiyorsun?” dedi. “Ne var bunda? Resmi bir iş” dedim. “Hadi git sen o zaman” dedi. O zaman ben zabıt kâtibiyim. “Al o zaman noter mührünü, başına bir iş gelirse karışmam” dedi. “Gelsin, gelirse ondan gelsin” dedim. Kaleminden, kapıdan çıkarken Mustafa Bilal, “Bacanak sana bir şey diyeyim mi? Hem vallahi hem billahi Efendi Hazretleri ‘Kardeşimin oğluna (Necati Müftüoğlu) söyle gelsin benim vekâletname-mi yapsın’ dedi” dedi. Sonra da, “Bak, yine Necati Bey gidiyor!” diye ekledi.

Vardım Efendi Hazretleri’ne, selam verip ellerinden öptüm. “Kardeşim oğlu” deyip anlımdan öptü. Ben yaptım, hazırladım vekâleti. “Buraya imza buyurun lütfen efendim” dedim. Tuttu altına eski yazı ile “Said” yazdı, yüzüme baktı, güldü. Tabii manalı baktı, bu yeni yazı olacak ama ne olduğunu o da biliyor ben de, onun için gülüyor. “Bu olmaz ya” der gibi... Sobası tenekedendi.

Altından bir şeker kutusu çıkardı, içinden bir torbacık, torbanın içinden de mühür: S.NURSİ. Mührü aldım, o eski yazıyla yazdığı Said yazısının üzerine bastım.

O, Efendi Hazretleri'ne galiz tabirler söyleyen Mazhar, aynı gün mal müdürüyle kavga etti. Mal müdürü vilayete, valiliğe yazmış, vali de adalet komisyonuna iletmış. Adalet komisyonu aldı onu Emirdağ'dan Bolvadin'e nakletti. Emin olun bunlar gerçek olaylar, hem de nasıl olaylar... Sonra Afyon'dan bir tel... Necati Bilge Başkâtip diye görev bana verildi. O zaman benim soyadım Bilge idi. Savcı vekilliği falan o zaman başladı benim. Ona, bacağı Terzi Mustafa Bilal, "Sen Üstad'a hakaret ettin, ondan bu başına geldi" demiş. Ama çok patavatsız adamdı; anlamıyor, bilmiyor bir şey...

DR. TAHİR BARÇIN'IN VERDİĞİ SARIK RAPORU

Bu arada, Asliye Caza Hâkimi Kıbrıslı Fethi Önkaya Bey çok dindar bir adamdı. Efendi Hazretleri'nin, şapka kanununa muhalefetten mahkemesi olmuştu. Doktor Tahir Barçın, kabri nur olsun, Allah için destek olacak ya, dünya gelse vız gelirdi ona.

Dr. Tahir Bey'e vardım. Efendi Hazretleri'nin sağlığı, sıhhati için sarık sarması gerektiğine dair bir raporu hâkim yazdırdı. "Sarık Said Nursî'de yakalanan, şapka kanununa muhalefetten sarık sarıp sarmaması hakkında" şeklinde bir rapor yazdırdı. Hâkim altına imza etti. Tâhir Bey de raporu verdi. Getirdim Efendi Hazretleri'ne verdim. "Evladım nur olsunlar" dedi, pek memnun oldu.

Vallahi çekinmedi Tahir Bey raporu vermekten. Her şeye katlanırdı. Koskoca Hükümet Doktoru... Emekli olup devleti bıraktıktan sonra hapishaneye girdi.

Aldım raporu getirdim. Şapkanın da sağlığına faydalı olmadığına ve iadesine diye yazdı. Ben de emanet memuruydum aynı zamanda. Şapkayı aldık, takkeyi iade ettik.

Doktor merhum Tahir Barçın, Bediüzzaman Hazretleri'ne rahatsızlığına binaen mahkemeye gitmemesi için de rapor verirdi. Kimseyi dinlemezdi. Kendisi çok muhterem ve mütedeyyin bir doktordu.

Emirdağ'da her şeyden benim haberim oluyordu. Mesela bir şifre geldi mi ben hemen haber veriyordum. "Emirdağ'da ikamete memur edilen Said Nursî üzerinden halen yazılmakta olan Nur Risalelerinin hemen yakalanması ve posta eliyle dağıtımının tespiti, kimler geliyor, kimler gidiyor gibi" şifreler işte.

EFENDİ HAZRETLERİ'NİN EVİNE YAPILAN BASKIN

Bir gün yine aynı evde... Üstad'ın ikamet ettiği evde...

Tahrirat Kâtibi Necati kaymakam vekili, ben de savcı vekiliyim. İkimiz de Necati... Kaymakam ve savcı ise, ikisi de rapor alıyorlar.

Kaymakam vekili Necati sivil polislerle Efendi Hazretleri'ni tacz ediyormuş diye bana bir haber geldi. Hemen ben koştum, baktım Necati orada. Kitaplar yerlere saçılmış, arama yapıyorlar. "Necati ne oluyor?" dedim. "Arama yapıyoruz" dedi. "Savcı vekili benim, haberim yok!" dedim. "Lüzumu yok" dedi. "Nasıl lüzumu yok, savcının haberi olmadan kimsenin evine girilir mi?" dedim. "Biz girdik" dedi. "Nasıl girersin?" derken Efendi Hazretleri üzgün bir şekilde divanda oturuyordu. Sivil polisler aslında saygıyla davranıyorlardı Efendi Hazretleri'ne.

Emin ol Üstad, "Bir Necati var, Allah onu kahretsin. Bir Necati var, Allah ilelebet mesut ve bahtiyar etsin" dedi bizim yüzümüze.

"Sen ayıp ettin memleket çocuğusun" dedim Necati'ye. "Canım" falan diyecek oldu. "Canım manım yok! Sen Kaymakam İbrahim Bey'in, ben de Savcı Nevzat Bey'in vekiliyim" dedim. Tahkikat kalemine uğradım, anlattım.

Emin olun, bu adam karısından boşandı, perişan oldu. Çocuklarının tahsilleri yarıda kaldı. Sonra kendisi de gırtlak kanserine tutuldu; hastane köşelerinde perişan oldu, öldü.

"ALLAH'IM HOCA DEDEMİ İYİ ET!"

Emirdağ'ın Adaçalı tarafında Haremi Tepesi vardır. Üç-beş ağaç vardır orada. Emirdağ'a hâkim İncili Mahallesi var Adaçalı'nın eteklerinde. Orada Zabıt Kâtibi İzzet'le beraber konuşarak gidiyoruz. Baktım Haremi Tepesinden Efendi Hazretleri yavaş yavaş iniyor. Bir de baktım, karınca gibi etrafında "Hoca Dede,

Hoca Dede" diyen çocuklar... Cıvıl cıvıl, bir bölük çocuk... Bir büyük zat, Bediüzzaman Said Nursî diye bir şey bilmiyorlar da, etrafında cıvıldaşıyorlar boyuna. Ben bundan rahatsız oluyorum tabii. Biz de vardık, selam verdik, elini öptük. "Çocuklara söyle, ben hastayım, bana dua etsinler, bunların duası kabul olur, 'Allah iyi etsin' desinler" dedi. Şu tevazua bakın, aynen böyle. Çocuklara "Yavrularım, paşalarım, Hocaefendi 'Bana dua etsinler, iyi olayım' diyor, o da size dua ediyor" dedim. "Allah'ım Hoca Dedemi iyi et, Allah'ım Hoca Dedemi iyi et" diye hep bir ağızdan dua ettiler.

Kadınlara elini öptürmezdi, elini çekerti. Elini sarar öyle öptürdü. Bez çekiyordu eline.

Ben oğluma, Nevzat'a Hocaefendi'yi anlatırdım, onun için buna tebessümle bakardı. Herhalde tesir etmişti, anlamıştı. Bunlar da peşine takılırdı.

RENKLİ KAR

Bir gün yine bir iftar vakti olmuş... Ben aramalara falan giderdim. Jandarma başçavuş ve polis arkadaşlar vardı. İftar vakti, ben hemen giderim veyahut Ceylan'a (Çalışkan) "Durum böyle, herhangi bir emare kalmasın" diye söyledim.

Vardık, aradık. Bu anlatacağım kısım *Emirdağ Lâhikası*'nda da var. Merdivenden indik. İndi o. Tuvalet aşağıda... Merdivenin kapalı yeri var, üstü açık yeri var, oraya kar yağmış o gün. O renkler âlâimüssema (gökkuşağı), renkli kar. Orada görüyor. Kendisi bunu bana anlattı. Yanımızda da jandarma başçavuşu var. "Kardeşim oğlu, şu iki-üç basamak kar" şeklinde anlattı.⁴⁹

1948 AFYON MAHKEMESİNDEN KALAN KİTAPLAR

Rahmetli (Üstad) bana üç-beş tane risale hediye etti. Eve ge-

⁴⁹ Üstadımız bu renkli kar hadisesini şöyle anlatıyor:

"Garip ve acıip bir hadise: Bu ayda bir gün avluya indim, baktım. Gelen kar üstünde, Risale-i Nur'un eczalarında tevafukatına işaret eden boyalar, kırmızı, sarı mürekkepler misilli, o karın üstünde serpilmiş katreler ve noktalar var. Çok hayret ettim..." *Emirdağ Lâhikası I*, s. 42.

tirdim. Meşguldüm, çok çalışıyordum, fazla okuyamadım. Bütün evler harıl harıl aranıyor. “O kitapları şu tavan arasına koyalım” dedi bizim hacı (hanımını kast ediyor). Emin olun bulamadık. Hâlâ yok... Bulamadık kitapları.

1953’de Afyon’a tayin edildim. “Efendim ayrılacağız” dedim Üstad’a. Altı ay bakanlığa gittim, geldim, naklim olmadı. Sonra geldim. Mütevazı bir ev tuttuk, ertesi gün adliyede vazifeye başladım.

Rahmetli Palabıyık’ın kardeşi Halil, “Hemşehrim merhaba, hoş geldin!” dedi. “Efendi Hazretleri’nin sana selamı var, mahkemenin iade ettiği kitaplar varmış, onları verecekmışsin” dedim. “Daha bugün geldin” dedi. “Ceza hukuk başkâtibi ayrı, hukuk başkâtibi ayrı... Ben hukuk başkâtibiyim” dedi.

Doğruca Ceza Başkâtibi Murat Karaman’a gittim. Allah rahmet etsin, geçen hafta vefat etti. “Ooo hoş geldin!” falan dedi. “Efendi Hazretleri selam söylemiş, kitapları iade edilecekmiş” dedim. Nedir bu işin şekli şemalı derken, “Hemen bir araba getirin, ilan çıkacakmış, karar çıkacakmış. Alakadar olur musun?” dedi. “Evet” dedim. Hemen Halim Efendi koştu, tek atlı bir arabayı getirdi. İmza aldık, kitapları yükledik. Efendi Hazretleri’ne ait bir araba dolusu kitap...

ÜSTAD’IN HÂKİMANE BAKIŞI

Şunu söyleyeyim: Üstad Bediüzzaman baktığı zaman öyle âcizane durumu yoktu. Baktığı zaman şöyle fevkalade hâkimane, halisane bakardı ki, hiç zavallı şekli yok... Kimin ne dediğini, ne diyeceğini, nerden zarar geleceğini anlardı.

EMİRDAĞ MÜFTÜSÜ OLAN BABAMIN TAVSİYELERİ

Ben başkâtip olunca rahmetli babam (Abdülkadir Bilge ile ilgili hatıralar bu kitaptan okunabilir) bana şöyle dedi:

“Oğlum ben müftü, deden müftü, amcan müftü, halanın kocası müftü, sen de benim oğlumsun. Başkâtip oldun... Başkâtip oldum diye koltuğunu kabartıp halka cart-curt etme. Ceketinizi ve paltonuzu evinizin içerisinde, avlunuzun içerisinde, bilhassa dışarılar da paltoyu yenlenip de (omuza atarak, havalanarak) gezmeyin.”

Ben, “Hayrola baba, ne olur?” dedim. O da şunları söyledi:

“Bu gurur iras eder. Mağrur insanlar da Cenab-ı Allah’ın hasmıdır. Mütevazı olacaksın, yaşına başına göre gelenlere saygı ile edep içinde selamını verip Müslümanca hitap edeceksin. Zengine sen ‘Buyurun şuraya,’ fukaraya ‘Bir hafta sonra gel’ dedin mi Cenab-ı Hak buna razı olmaz. Zevalin yakın olur. Aman oğlum! Bu millet Allah’ın emanetidir.”

Nevzat Müftüoğlu anlatıyor:

Necati Müftüoğlu’nun oğlu Nevzat Müftüoğlu babasının vefat anını şöyle anlattı:

Babam Necati Müftüoğlu 1996 senesinde, 80 yaşında iken vefat etti. Hem maddi hem manevi yönden kardeşlerimin hepsi Üstad’ın duasının bereketini görmüşlerdir. Babam rahmetli hep şöyle derdi:

“Oğlum ben Efendi Hazretleri’nin duasını almışım. Siz başınızın çaresine bakın.”

Babamın vefatı esnasında hastanedeyiz. “Oğlum, bana abdest aldır” dedi. Destek olarak lavaboya götürdüm, abdest aldırardım. Sonra yatağına yattı ve sekarata girdi. Başında nöbetçi bendim. Odada loş ışık... Elini tuttum, dualar okumaya başladım. Bir ara gözlerini açtı, bana döndü. “Bak, bak, bak” diye parmağı ile tavanı gösteriyordu. Baktım tavanda bir şey yok. Hemen gözlerine eğildim, gözlerini yumdu. Sağ elini kaldırıp avucunu açtı. Sanki bir şey alıyor gibi getirdi, getirdi avucuma boşalttı. Tebessüm etti. Sonra ruhunu teslim etti. O zaman bütün güzelliğiyle Üstad’ın duasını almanın bereketini anladım.

(1945-)

NEVZAT MÜFTÜOĞLU

1945 Emirdağ doğumlu Nevzat Müftüoğlu, doğuştan Nur talebesi... Yürümeye başladıktan sonra, iki yaşından itibaren “Bediüzzaman Dede” diyerek Hz. Üstad’ın arabasının peşinden koşanlardan... Nevzat Bey, Bediüzzaman’ın “Buranın Korkak Müftüsü” dediği Abdülkadir Bilge’nin torunu aynı zamanda. Babası Necati Müftüoğlu ise, Hz. Üstad’ın Emirdağ’da bulunduğu sırada Emirdağ Adliyesinin başkâtibi, bazen de savcı vekili... Ablasının eşi Hasan Hüseyin Ateş ise, Hz. Üstad’ın evinin bitişiğindeki dükkânın sahibinin oğludur. Hepsinin de Bediüzzaman Hazretleri’yle önemli hatıraları var. Nevzat Ağabey adı geçenler hakkında bolca bilgi, kendilerine ait ses kayıtları, fotoğraflar ve dokümanlar verdi bize.

Nevzat Müftüoğlu şimdi Afyon’da ikamet ediyor. Kendisi bizi 25 Temmuz 2010 tarihinde Afyon’da, oğlu Ahmet Bey’in evinde kabul etti. Afyon Risale-i Nur hizmetlerinin dinamosu Said Sulak ile beraber gittik ziyaretine. Vardığımızda gördük ki, Nevzat Ağabey iyi hazırlık yapmış. Çünkü önceden randevu almıştık, bizi bekliyordu. Risaleler masasındaydı. Kendisi, dedesi, babası ve eniştesiyle ilgili kısımlar işaretlenmiş olarak açık olarak bekliyordu. Bize önce kitaplardan okudu ve bahsi geçen olay ve isimlerle

ilgili hatıralar anlattı. Çok güzel hazırlanmıştı. Sonra bize babası ve eniştesinden kaydedilmiş ses kasetlerini verdi. Onlarda da çok ilginç hatıralar bulduk. Dedesi, babası, eniştesi ile ilgili hatıralar bu kitapta kendi isimlerinin başlığı altında ayrı olarak neşredilmiştir.

Nevzat Müftüoğlu'na yardımları için çok teşekkür ediyorum. Hatıralar yazılıp düzenlendikten sonra kendisine tashih ettirilmiştir.

Nevzat Müftüoğlu anlatıyor:

Adım Nevzat Müftüoğlu, 1945 Emirdağ doğumluyum. 1968 Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi mezunuyum. Öğretmenlik dâhil muhtelif memuriyetlerde bulundum. Şimdi emekli olarak Afyon'da oturuyorum. Biz yedi kardeşiz. Esas itibariyle baba tarafından Türkmen'iz.

Bediüzzaman Hazretleri'nin *Emirdağ Lâhikası*'nda "Buranın korkak müftüsü" dediği zat benim dedem Abdülkadir Bilge'dir. Soyadımız babam Necati Müftüoğlu tarafından sonradan "Müftüoğlu" şeklinde değiştirilmiştir.

"ÜSTAD BENİM HEMŞEHRİM"

Üstadımız ilk defa 1944'de Emirdağ'a geldi. Ben de 1945 Emirdağ doğumluyum. Hani sanatkârlara soruyorlar ya, "Sanata ne zaman başladın?" diye. Ben de Üstad'ı çocuk yaşından, hatta doğuşumdan beri tanıyorum desem mübalağa olmaz. Üstad, her ne kadar fasılalı olarak Emirdağ'a gelip gitse de, onun Emirdağ hayatı benim çocukluk devremle örtüşür. Emirdağ'da 15 yaşına kadar Üstad'la bilfiil mübarek simalarını görerek ve defalarca mübarek ellerini öperek tanışıklığım var. Bunları anlatacağım... Biliyorsunuz, Üstad benim hemşehrime. Emirdağ nüfusuna kayıtlı...

Benim lise dönemlerimde Risale-i Nur kitaplarını bulmak çok zordu. Ben şöyle elde ettim kitapları: Burada, Afyon Hapishanesinde (1948) yatan ağabeylerden taharri neticesinde el konulan eserleri dindar olan gardiyanlar evlerine götürüyorlardı. Ben 1962-63'te Afyon Lisesi'nde ikinci sınıfta okurken o gardiyanlar-

dan birinin çocuğuna kendi evlerinde, matematik dersi veriyordum. Bir gün kitaplıkta Risale-i Nur eserlerini gördüm ve onları aldım. Böylece Risaleleri lise çağımda okumaya başladım. Sonra üniversite hayatımız başladı, Ankara’da ağabeylerle dershanelerde kaldım. İçcebeci’deki dershane-i Nuriyede Dr. Macid Türkmenoğlu ile beraber kalmıştık.

“HOCA DEDE GELİYOR!”

“Bir miktardır hiç görmediğim bir tarzda, pek şiddetli bir alâka ile çoktan görmedikleri peder, validelerine hararetle bir ıstıyakla ellerine sarılmaları gibi, iki yaşından on yaşına kadar masum çocuklar, faytonla gezdiğim vakit beni görünce, aynen öyle uzaktan koşup benim ellerime sarıldıklarının ne hikmeti var diye hayret ediyordum...”⁵⁰

İki yaş olayı benimle ilgili olan kısım. Onun için burayı okudum. Bilfiil şahit olduğum olay bu nokta işte. Şöyle anlatayım:

Hz. Üstad’ın “Korkak Müftü” dediği dedem dört evliydi. Dört hanım demek, epey bir insan yani... Dolayısıyla nüfus artınca, Yeni Camii’nin kiblesi tarafında bulunan bir dönümlük yere üç tane ev yapıyor babam. O ev ile askerlik şubesi—ki tarihi binadır—arasında büyükçe bir boş alan vardır. Bizim evimizle askerlik şubesi arasında da büyükçe bir alan vardı. O alan bizim köyneklerimizle, yani yakasız gömleklerimizle top oynama sahamızdı. O caminin önünde bir çeşme vardı. O çeşmeden 300 m. öteden İnkılâp Okulu’na doğru baktığımızda Üstadımızın faytonuyla gelişini görüyorduk biz. Üstadımızın köylere geziye gittiği yol. Suvermez Yolu’ydu; köylere buradan geçiliyordu. Köylere gitmek için mutlaka o yoldan geçilirdi. “Beş seneden beri teneffüs için Emirdağ’ının etrafında faytonla gezdiğim zaman...”⁵¹ diyor ya Üstad, işte o köyleri kastediyor.

Biz bu alanda oynarken, Üstad’ın faytonunu ilk gören çocuk “Hoca Dede geliyor! Hoca Dede geliyor!” diye bağırdı mı, ta-

⁵⁰ *Emirdağ Lâhikası II*, s. 321.

⁵¹ *Emirdağ Lâhikası II*, s. 479.

mam... Her şey dururdu. Düşünebiliyor musunuz, o anda her şeyimizle oyundayız. On beş-yirmi kadar çocuk oluyorduk biz. İki mahallenin, Kaçarlı Mahallesi ile Yeni Mahalle çocuklarının kavgalı maçlarıydı bunlar. Ama “Hoca Dede geliyor” deyince, tamam, oyun bitiyor, her şey duruyor. Sonra haydi koştur bakalım Hoca Dede’yi karşılamaya.

O yollar taşlı, dikenli, stabilize de değil, inişli çıkışlı koca koca taşlar var. Ayaklarımız da çıplak. Ayaklarımız o taşlara vurup kanasa bile hedef Hoca Dede. Hemen gidip faytonuna binip elini öpersen öpebiliyorsun. Üstad, çocuklar faytonun etrafını sarınca muhakkak faytonu durduruyordu. Bakın aynı yerin devamında şöyle diyor Üstad:

“Hattâ hiç beni görmeyen, bilmeyen bir ve iki, üç yaşında çocuklar yalın ayak dikenler içinde koşu koşu faytona yetişiyorlar, büyük adamlar gibi temenna edip ‘Elinizi öpelim’ derlerdi.”⁵²

Ben de çok kere Üstad’ın faytonuna binip hemen elini öperdim. Zarif, incecik parmakları vardı. Öptükten sonra yüzüme bakıyordu. Düşünebiliyor musunuz, ben bir müftü torunuyum. Dedem sadece bayramdan bayrama elini öptürür ve emekli maaşı aldığı zaman 75 kuruş verirdi. Ne kucağına alır, ne de severdi. Onun için soğuk dururduk, çekinirdik yani. Hepimiz öyleydik ailece. Resmî, ciddi, gülmüyor hiç... Dedemin yüzünün güldüğünü bilmem ben.

Üstadımız da gülmüyordu, ben Üstad’ın güldüğünü hiç görmedim. Fakat Üstad yüzümüze bakar, kıvrır kıvrır sarı saçlarımızı okşar, mübarek ellerini başımızda, yanaklarımızda gezdirir, bazan da para verirdi.

O zaman, faytonunda iken zaman duruyordu sanki. Bir çeciklik ve derinlik vardı Üstad’ın pırl pırl yeşil gözlerinde. Öyle olmasa niye koşturalım yani? Ayağım kanıyor ama bir çekicilik, bir mutluluk var... Çoğu zaman Üstad gittikten sonra o ayağındaki kanamanın farkına varıyorsun. Evde annem dayak atıyor,

⁵² *Emirdağ Lâhikası II*, s. 479.

çamaşır tokacıyla dövüyor; ama ertesi gün bir daha koşuyorum. Bir-üç yaşlarımda ise Suzan ablamın kucağında faytona çıkarak Üstadımızın bakış ve okşamalarına muhatap olmuşumdur. Devamlı böyle olan hadiselerdi bunlar. İki yaşından itibaren on beş yaşlarına kadar hep böyle...

Bir de *Tarihçe-i Hayat*'tan okuyayım:

"Emirdağ'ında, bindiği faytonun geçtiğini görüp ta uzaklardan dikenlere basarak 'Bediüzzaman Dede, Bediüzzaman Dede!' diye Emirdağ köylerinin yollarında koşuşan masum çocuklar münasebetiyle..."⁵³

"BİR CAZİBE VE BİR HİSS-İ KABLELVUKU VAR!"

Üstadımızın çarşı içindeki evi hafif cumbalıydı. Oradan hem hükümet konağı, hem de Bolvadin Caddesi gözüküyordu. Çıkıntılı olduğu için, orada ışıktan istifade maksadıyla pencereye yaslanıp okurdu Üstad. Biz bazen ta Yeni Mahalle'den gelip Üstad'ı orada görürdük. "Hoca Dede!" diye el sallardım. Bunu yapmak da cesaret işi... Müftü torunuyum, memur çocuğuyum. Benim köynekle oraya gitmemem lazımdı. Babam da karşıda hükümet konağında, Üstad'ın evini her zaman görüyor. Onun için bir taraftan "Hoca Dede" dedikçe, karşıdaki hükümet binasında Adliye Başkâtibi olan babam bakıyor mu, diye hükümet konağına da bakardım. Üstad hemen gözlüğünü çıkarıp el sallardı çocuklara. Ne muhteşem bir hadise... Şu alçak gönüllüğe bakın! Üçer-beşer gruplar halinde giderdik evine. Bir de çocuklar mahalleye dönerken, "Ben üç defa el salladım, ben beş defa" diye bunun yarışı da vardı aramızda.

Üstad'ın mahiyetini, müceddidliğini, mehdiliğini, âlimliğini biz ne bilelim? Çocuğuz daha... Ama bildiğimiz bir şey var; bir cazibe ve bir hiss-i kablelvuku var! İşte bu şekilde samimi olarak koşturan çocukların emin olun yüzde doksanı Nur talebesidir şimdi. Üstad bu masumların ileride Nur talebesi olacaklarına da işaret ediyor. Yerinden okuyalım:

⁵³ *Bediüzzaman Said Nursi Tarihçe-i Hayatı*, s. 201.

“Biz de bir hiss-i kablelvuku ile hissediyoruz ki, ileride bu küçük masum mahlûklardan büyük Nurcular çıkacak. Ve ileride Nurun has şakirtleri olacak ki, bu vaziyeti gösteriyorlar.”⁵⁴

HEP BİR AĞIZDAN HOCA DEDE'YE DUA

Emirdağ Lâhikası'nda, “Hem masumiyetleri, hem ileride tam Nurcu olmalarına binaen, dualarını kendi hakkımda makbul olacak diye onlara derdim: ‘Madem siz benim evlâd-ı maneviyem oldunuz. Ben de size dua ediyorum. Siz de günahınız olmadığı için, duanız benim hakkımda inşaallah makbuldür. Siz de bana dua ediniz. Çünkü ziyade hastayım’ derdim”⁵⁵ şeklinde Üstad'ın çocuklardan dua talebiyle ilgili bir cümle geçiyor. Bununla ilgili bir hatıram var, şöyle anlatayım:

Bir seferinde Üstadımız yine faytonla gelirken Emirdağ'da Haremi Tepesi'nin orada babam ve arkadaşlarıyla karşılaştık. Üstad faytonunu durdurdu, biz etrafını çevirdik. Faytonuna binip elini öptük, ama Üstad'ın eski neşesi yoktu. Başımızı, yanaklarımızı okşama yok... Babam Üstad'a “Selamün Aleyküm Efendi Hazretleri” diye selam verdi. Üstad da anlayamadığımız bir kısık bir sesle ve el işaretiyle selamını aldı. Babam Üstad'a “Efendi Hazretleri,” Üstad da babama “Gardaşım oğlu” diye hitap ederdi.

Üstad babamı el işareti ile yanına çağırarak halsiz bir tavır ve kısık sesle bir şeyler söyledi. Babam da bizlere, “Yavrularım, paşalarım, Hoca Dedeniz, ‘Ben çok hastayım. Çocuklar bana dua etsinler, iyi olayım’ diyor. O da size dua ediyor” dedi. Bunun üzerine, “Allah'ım Hoca Dedemi iyi et, Allah'ım Hoca Dedemi iyi et!” diye hep bir ağızdan dua ettik.

Orada babam Üstad'a, Üstad da babama bir şey söyledi. Biz daha o sırada çocuğuz. Epey sonra bunu anlattı babam bana. Konuşmalar şöyle:

Babam Üstad'a, “Efendi Hazretleri, siz Allah'ın mübarek bir kulusunuz, niye çocuklardan dua istiyorsunuz. Siz Allah'tan

⁵⁴ *Emirdağ Lâhikası II*, s. 480.

⁵⁵ *Emirdağ Lâhikası II*, s. 480.

kendiniz yardım istesenez daha tesirli olmaz mı?” diyor. Üstad da, “Bu çocuklar masumdur. Cenab-ı Allah bunların duasını kabul eder” diye cevap veriyor babama. Şu tevazua bakın! Emsali var mı böyle bir şeyin?

TAYYARELERİN ÜSTAD’I TAKİBİ

“... Afyon Valisi ve Emniyet Müdürü ve iki defa Afyon Müddei-umumîsi benim için buraya gelmesi ve iki günde, her bir günde beş tayyare benim gezdiğim yerlerde beni nezaret altına alması...”⁵⁶

Emirdağ Lâhikası’ndan size okuduğum bu olaya ben şahidim. Hoca Dede’yi çoğunlukla faytonla, bazen atla, merkeple geçiriyoruz ya... Apişin Tepeciğini aştığımız zaman köylere giden yolda bazen bu tayyareler döner dururlardı. Ama Emirdağ’ın içerisinde incecik reklam sabunları da atıyorlardı bu uçaklardan. O anda Üstad Hazretleri, Emirdağ’ın dışında köy yollarında oluyor. Sabun atma bahanesiyle Üstad’ı tarassut ediyorlar böylece. Bu birçok defa olmuştur. Eskişehir’den kalkıp Üstad’ın gittiği yerleri tarassut ediyorlardı bu uçaklar.

DR. TAHİR BARÇIN’IN ZOR İMTİHANI

Dr. Tahir Barçın, Emirdağ Hükümet Tabibi... İskân Müdür-lüğü de yapmıştı. O bana çok iğne vurmuştur. Oranın tek dokto-ruydu. Babam yirmi dört saatin ona az geldiğini söylerdi bize. O, çok para kazanıyordu. Üstad’la tanışınca o da Nur talebesi oldu.

Adliyede zabıt kâtibi olan babam şöyle anlatmıştı:

“Bir gün hükümet binasının penceresinden bir baktım, iki süngülü askerin ortasında Dr. Tahir Barçın... Elleri kelepçeli...”

Annem ve ablamın ifadesiyle Tahir Ağabey’in hanımı çok güzel bir kadınmış. Zengin bir ailenin kızı, hem de tıp tahsili yaptırmış; ama doktor değil.

Tahir Ağabey, Üstad’la tanışıp da Nur talebesi olunca, hanımı, “Bak sen değiştin, ben burada kaymakam, hâkim hanımlarıyla

⁵⁶ *Emirdağ Lâhikası* I, s. 54.

oturup kalkıyorum. Artık bunu istemiyorum” diyor. Sonra demiş ki, “Ya Nurculuğu seçersen, ya da beni!”

Hadi buyurun bakalım! İmtihana bak şimdi! Bir tarafta çok güzel bir hanım ve servet, diğer tarafta Hz. Üstad ve hizmet. Tahir Ağabey hanımının bu teklifi karşısında tereddütsüz “Ben hizmeti seçiyorum” diyor ve hanımı boşanıp gidiyor.

(1933-)

SABRİ KARAGÖZ

Sabri Karagöz, 1933 senesinde, Afyon'un Dazkırı ilçesinin Ak-yarma köyünde dünyaya gözleri açmıştır. Nüfustaki adı Sabri olmakla beraber, 40 sene boyunca baba-oğul seviyesinde münasebetleri sürmüş olan, hocası rahmetli Hasan Atıf Egemen tarafından, ince bir mantıkla, Sabri'nin yanına "Hasan" da ilave edilmiştir. "Ha sen, Hasan!" Yani "Ha sen, ha ben farkımız yok" demiştir hocası Hasan Atıf Egemen.

Kur'an'ların toplatıldığı, Allah kelâmını okuyanların hayvan damlarına kaçarak saklandığı bir dönemde, "Köy Enstitüsünde" orta eğitime başlayan Sabri Ağabey'in çok ilginç hatıraları var. Bugüne kadar hiç kimseye vermedim dediği hatıralarında, Risale-i Nur'un erkânları içinde çok önemli yeri olan Hasan Atıf Egemen'le olan kısımları çok kıymetli... Bu sebeple Atıf Ağabey'i ayrı bir başlık halinde yayına hazırladık. Sabri Ağabey, o zamanlarda yazılmış bir dosya miktarı el yazması risale, mektup ve Atıf Ağabey'in okul diplomalarıyla, vesikalık bir fotoğrafını arşivime koyulmak üzere hediye etti. Kendisine çok teşekkür ediyorum. Hasan Atıf Ağabey'in fotoğrafını görünce çok sevindim. Onun doğru dürüst bir fotoğrafını daha evvel bulamamış ve yayınlamamıştım. Şimdi nasip oldu...

Bediüzzaman Hazretleri'ni üç kere ziyaret etmiş olan Sabri Ağabey, 1956 senesinden beri Nazilli'de ikamet etmektedir. 28 Aralık 2008 Pazar günü, kendisini saatlerce dinlediğimiz halde, o fevkalâde hâl ve kâl dili ile konuştuğça bizi oturduğumuz koltuğa çivilemiş, hem ağlamış, hem de ağlatmıştır.

Bu gizli kalmış tarih hazinesine bizi götüren Ertuğrul Öztürk ile büyük zahmetler çekerek kamera çekimlerini yapan Mehmet Turan'a çok teşekkür ediyorum. Hatıralar metin haline getirildikten sonra Sabri Ağabey'e tashih ettirilmiştir...

Sabri Karagöz anlatıyor:

Ben Sabri Karagöz, 1933 senesinde Dinar'ın Akyarma köyünde doğdum. Atalarım Bulgaristan göçmenidir. O zaman köyümüzde okul olmadığından, dokuz yaşında okula başlayabildim ben. Annem 1948 Osmanlı İdadiyesi (lise) mezunudur. Akşamları 3-4 kardeş bizi toplar, kandil ışığı ile Kur'an-ı Kerim öğretir, masallar anlatırdı. Ben Osmanlıcayı ilk defa annemden öğrendim. O tarihlerde annem ilk defa Bediüzzaman ismini duymuş. Hatta "Onu ziyaret edelim" demişti bana.

Köye jandarma geldiğinde hemen Kur'anlar saklanıyordu. Bizim köyümüz muhacir köyüydü. Kendi aralarında ittifak çok kuvvetliydi. Bir hoca tuttular, Nazife Hoca. Ona bir yer verdiler. 40-50 kadar çocuk, bize Kur'an'ı öğretmeye başladı. Yakınımızda Evciler köyü vardı. Oradan da bazı çocuklar gelirdi. Dışarıdan duyulmasın diye tedbir alındı ama duyulmuş. Jandarma geldi. Nazife Hoca alelacele bizi öküz damına sakladı. Bunlar 1940'lı senelerin başlarında oluyor.

İlkokul bittikten sonra Isparta Gönen Köy Enstitüsü'ne girdim. İki sene devam ettikten sonra bazı sebeplerden dolayı oradan mezun olamadım. Sonra Dinar Ortaokulu açıldı, ikinci sınıftan itibaren orada devam ettim. Ama orada da bakımsızlık vardı. Bizi sıtma tutuyordu. Ben de çok zayıf olduğumdan dolayı çok kötü etkileniyordum. Bu sebeple bu okulu da bitiremedim. Köyümüze geldim. Babam arabacı ustasıydı. Onun yanında demircilik yapmaya başladım. Böylelikle ilk işim demircilik olmuş oldu.

Daha sonra gezici işportacılık, tuhafiyecilik, saatçilik gibi çok farklı işlerde çalıştım. Nazilli’de, sonra küçük bir dükkân açtım. Ufak tefek şeyler satarken İzmir Karabağlar’da bir dükkân aldım. Sonra iflas edince o dükkânı satmak zorunda kaldım.

Sonra yedi sene kadar İstanbul’da çalıştım. Mahmutpaşa’da işportacılık yaptım. Saat kayışları imalatı yaptırdım, Türkiye’yi dolaştım. Üç çocuğum vardı. Benim evde olmadığım zamanlarda anneleriyle yalnız kalıyorlardı.

1946 senesinde tanıdığım Hasan Atıf Ağabey’le münasebetimiz, asıl olarak 1950’de başladı ve 1988’de vefatına kadar babaevlat, hoca-talebe samimiyetinde devam etti. Ondan çok istifade ettim.

Sonunda burada (Nazilli) bir ev aldım. 1956 senesinden itibaren Nazilli’de ikamet etmekteyim.

SABAHA KADAR HEYECANLA OKUDUM

Sene 1943... On yaşındaydım. Köyümüze çok yakın Sütlaç Tren İstasyonu vardı. Orada pazartesi günleri halk pazarı kuruluyordu. Bir gün babamla bu pazara gitmiştik. Orada 18 kişinin elleri bağlı olduğu halde namaz kıldığını gördük. Jandarma da başlarında bekliyordu. “Bunlar kim?” diye sorduğumuzda “Bunlar ‘Bedü’ imiş” dediler. “Bunlar Bediüzzaman”dan demek istiyorlardı herhalde. Bu manzara beni çok etkilemiş, çocuk yaşında uykularımı kaçırmıştı. Sonra duyduk ki bunları Homa’dan (Denizli’nin bir ilçesidir. Yeni adı Gümüşsuyu’dur) almış, Denizli’ye sevk ediyorlarmış.

Sonra babam onlar hakkında bazı şeyler duymuş. Bir defasında bize dedi ki:

“Bu namaz kılanların bir hocası varmış, Bediüzzaman diyorlarmış. Denizli Hapishanesi’ndeymiş. Çok sıkı tedbirler aldıkları halde, dışarıda Delikliçınar Camii’nde namaz kılarken görülüyormuş.”⁵⁷

⁵⁷ Bu konu hakkında geniş bilgi, *Ağabeyler Anlatıyor* 2’deki İbrahim Fakazlı maddesinde vardır. S. 171.

Sabri Karagöz

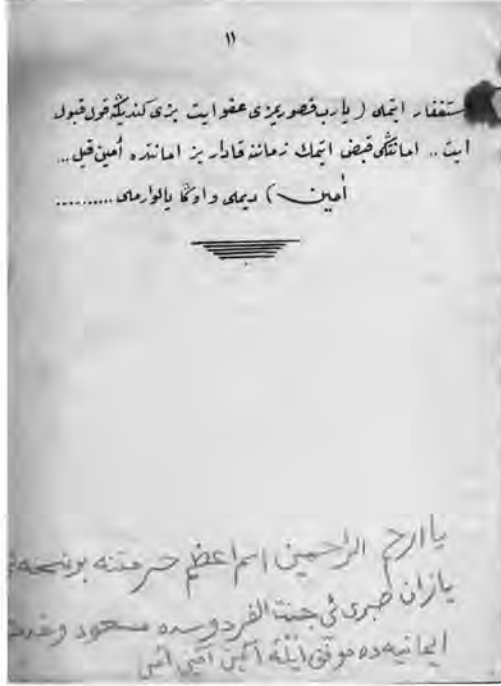
Bu benim çok ilgimi çekmişti.

Eskiden gezici pazarcılar vardı, Isparta'dan başlayıp çevreyi dolaşıyorlardı. Bizim bir köy odamız vardı, orada geceyi geçirip giderlerdi. Onlar vasıtasıyla köye bir kitap gelmiş. Babam alıp bana getirdi. O gece başladım okumaya... Okudukça okuyasım geldi. Sabah horozlar ötünceye kadar okudum. Heyecanla bitirdim kitabı. Eski harflerle "Gençlik Rehberi" imiş. Babam sabah namazına giderken baktı, "Daha yatmadın mı sen?" dedi. "Yatacağım şimdi baba" dedim.

1943 Denizli Mahkemesi'nden sonra, bir gün yine babam bir yerden duymuş. Bana dedi ki: "Bu hocanın talebelerinden Atıf Efendi varmış, Dazkırı Pazarı'na gelmiş. Gel seni de götürüyüm." Dazkırı bize 3 km mesafede uzaktaydı.

Vardık pazara... Baktım hocanın etrafında bir sürü adamlar var. Ben hoca deyince saçlı sakallı bir adam düşünüyordum. Karşımda mütevacı, sakın, güleç yüzlü bir adam vardı. Gittim, elini öptüm. "Ben de öğrenmek istiyorum, bana yazıver" dedim. O zaman, "Ragıp Takvimi" diye bir takvim vardı, yıllık. Onun kabını kopardılar "Bismillahirrahmânirrahîm. Rabbi yessir velâ tuassir, Rabbi temmim bi'l-hayr" duasını yazıverdi. (Rabbim kolaylık ver, zorluk verme! Rabbim, hayırlısıyla sonuçlandır!)

Atıf Ağabey, Homa ve çevresini gezer, Osmanlıca yazı dersleri verirmiş. Sene 1946'lar...

Sabri Karagöz'ün yazdığı risalenin sonuna Üstad Hazretleri'nin yazdığı dua:

“Ya Erhame'r-rahimîn! İsm-i Azam hürmetine, bu nüshayı yazan Sabri'yi Cennetü'l-Firdevs'te mesut ve hizmet-i imaniyede muvaffak eyle. Âmin...
Âmin... Âmin...”

Bir gün “Atıf Ağabey Baraklı'ya gelmiş” dediler. Benden daha yaşlı Hamit diye bir arkadaşım vardı. Onunla beraber gittik. Orası bizim köye 4-5 km mesafedeydi. Atıf Ağabey de daha yeni evlenmiş; ama hizmet için kalkmış gelmiş. Baraklı'da kardeşler ona bir ev tutmuşlardı. Orada meşhur “Sarı Hoca” diye birisi vardı. Sarı Hoca'nın nezaretinde bir ay kadar kaldım orada. Geceleri camide yatıtm. Orada Atıf Ağabey'den yazı dersini aldım ve Risaleleri yazmaya başladım. Sonra köyüme döndüm.

HÜSREV AĞABEY MAKİNE GİBİ YAZIYORDU

“Üstad” kelimesini ben o zaman daha duymamıştım. Hocae-fendi veya Bediüzzaman biliyorduk biz. Üstad kelimesini Afyon

Mahkemesi'nde Zübeyir Gündüzalp müdafaasında "Üstadım Bediüzzaman" dediğinde duydum. Benim hoşuma gitmişti. Usta manasında... "Nurcu" kelimesi de Afyon Mahkemesi'nden sonra teşekkül etti.

Üstad'a ilk ziyaretim 1950 senesinde Atif Ağabey'le beraber oldu. Bir kış günü trene binip Isparta'ya gitmiştik.

Atif Ağabey zaten Isparta'ya gidecekmış. Ama bana kendisi gidelim demedi. Ben babama, "Ben de gitmek istiyorum" dedim. Babam izin verince gittik. Üstad o gün bizi almadı. Biz otelde kaldık. Altında hamam olan bir oteldi. Şehir oteli ve hamamı... Bir ara Atif Ağabey, "Bir işim var" diye gitti. Sonradan Atif Ağabey nereye gittiğini anlattı. Hocaefendi, Hüsrev Ağabey ve Atif Ağabey üçlü bir konuşma yapmışlar aralarında. Üstad, ertesi gün genç bir arkadaş gönderip beni çağırды. Adı Abdullah Yeğin'di.

Abdullah Yeğin'le beraber, Urgancı Kazım vasıtasıyla gittik Üstad'a. Orası Hüsrev Ağabey'in eviydi. Üstte Üstad, altta Hüsrev Ağabey kalıyordu. Direkt olarak Hüsrev Ağabey'in evine girmedik. Yanında Urgancı Kazım'ın evi vardı; onun bahçesinin içinden geçtik.

Hüsrev Ağabey, çalışma odasında Tâhirî Mutlu ile beraberdi. İlk başta Üstad'ı görmedim, abdest almaya inmiş. Bana, "Üstad abdest alıyor, o tarafa bakma" dediler. Ben de bakmadım tabii. Hüsrev Ağabey'in başında bir havlu sarılıydı; devamlı çalışıyor, yazıyordu. Yanında Tâhirî Mutlu... Üstad saat 10.00'da kuşluk uykusundan kalkmış, abdest alıp çıktı yukarıya. Haber geldi bize, Abdullah Yeğin'le üst kata çıktık biz.

Yerlerde serili hiçbir şey yok, her taraf tahtaydı. Perde de yoktu. Bir çalışma masası, üzerinde kalemler ve gözlüğü vardı. Üstad karyolada oturuyordu. Önce Abdullah (Yeğin) elini öptü, sonra ben öptüm. Diz çöküp oturduk tahtanın üzerine. Üstad'ın bir tarafında ben, diğer tarafta Abdullah... Yüzüne baktığım zaman içim bir tuhaf oldu. Diz çöktüğüm yerde miyim değil miyim, sanki hava üzerinde oturuyormuşum gibi yerden kesildim. Böyle bir si-ma görmedim ben. Gözler mavi yeşil arası... Üstad eliyle benim başımı şefkatle okşamaya, sıvazlamaya başladı. Bir taraftan "Bin

Bârekallah! Fesubhanallah! Maşaallah!” diyor, bir taraftan da okuyordu. Üstad’ın sesi incedi. Ben konuşmaları tam anlayamadım. Anlayamadığımı o da biliyordu. Ağzında hiç dişleri yoktu. Yüzüne bakıldığı zaman kızıyormuş; ama ben baktım, bir şey demedi.

Birden “Hüsrev’i çağırın” dedi. Hemen aşağıya indim haber verdim. Hüsrev Bey nasıl geldi, biliyor musunuz? Rüzgâr gibi, fırtına gibi, kalemi kâğıdı kaplığı gibi Üstad’ın önünde hemen bir dizini dikti, diğer bacağının üzerine oturdu. Üstad söylemeye başladı. O da söylediklerini yazıyordu. Ama gır, gır, gır... makine gibi yazıyordu. O kaleminin gıcirtısını da biz duyuyorduk. (Sabri ağabey bunları anlatırken devamlı ağlıyordu.) Üstad o dersinde bir çam ağacının nüvesinden bahsediyordu. İmanî bir dersti. Hüsrev Ağabey öyle seri yazıyordu ki ben öyle seri yazan birini daha görmüş değilim. Biz sadece düz çizgi çizsek, yine onun yazı hızına ulaşamayız. Hem de nasıl bir yazı! Çok düzgün yazıyordu.

Hüsrev Bey, bana, siz gelmeyin demişti aslında. Ben kapıda durdum. Üstad eliyle gel işareti yapınca girdim içeriye. Sonradan arkadaşlar “Yüzüne baktın mı?” dediler. Ben “Baktım” deyince “Bakmasaydın” dediler. Bize bir şey demedi. Üstad yakın gözlüğünün üstünden bakıyordu.

Yazdırma işi bittikten sonra Üstad, “Benim misafirimizsiniz. Nuri Benli’de kalacaksınız” dedi ve bize yevmiye olarak 25’şer kuruş verdi. Nuri Benli tuz satardı, akşamüstü dükkânını kapadı. Abdullah Yeğin’le beni misafir etti. Otele değil evine götürdü. 1950’de oteli var mıydı bilmiyorum. Bize bir yatak atıverdi, Abdullah Yeğin’le ikimiz aynı yatakta beraber yattık. Orada Abdullah Yeğin’le birlikte üç gün kaldık. Üstad’dan 75 kuruş yevmiye aldık.

Sonra bana biraz ağırlık geldi. Yani burada misafireten bulunarak ağırlık veriyorum gibi hissettim. Hüsrev Ağabey’e gittim. “Ağabey ben gitmek istiyorum” dedim. O da “Üstad’a çık” dedi. Üstad izin verince ben ayrıldım. Abdullah Yeğin ayrıldı mı, orada kaldı mı bilmiyorum. Bir daha da hiç görüşmedik onunla. İlk ziyaretim böyle olmuş oldu.

ARAPÇA ASÂ-YI MÛSÂ

Sene 1952-53... Üstad'a ikinci bir ziyaretim daha oldu. Orada şöyle bir şey oldu:

Üstad, Pakistan'a *Asâ-yı Mûsâ* kitabından gönderecekmiş. Ama Arapçaya çevrilmesi gerekiyor... Çevirmesi için Ahmet Feyzi'ye vermiş. O da işlerinin çokluğundan ihmal edince iş uzamış. Üstad bana, "Onun işi çok, Atıf'a verilsin" dedi. Ben o zaman boş bulunup bir çiğlik yaptım, "Atıf Ağabey Arapça bilmez ki" dedim. Hâlbuki bilip bilmediğini de bilmiyordum... Üstad gülümsedi ve "Atıf yapar! Atıf yapar!" dedi. Ben bunu Atıf Ağabey'e söyledim. Artık o nasıl aldıysa bilmiyorum, kitapla birlikte temmuz ayında bizim köye çıktı geldi. En müsait yer bizim orası olduğu için Atıf Ağabey bize geldi. Ben de köydeydim.

Atıf Ağabey'in çok ziyaretçisi gelirdi; ama babam hiç birini almadı. Üç gün geceli gündüzlü hiç durmadan çalıştı. Bitirir bitirmez babama, "Ben çok üşüdüm" diyor ve üzerine yorgan örtüyorlar. Yarım saat sonra gülerek, "Sabri'yi çağır. Boy abdesti al-sın, hemen trene yetişsin ve bunu Üstad'a versin" diyor. Ben o sıralarda tarla işleri yapıyordum.

Hemen eve geldim. "Sabri sana iş düştü. Git kitabı Üstad'a ver" dedi. Trenin kalkmasına da 45 dakika var. İzmir istikame-tinden gelen tren bizim köyde duruyordu. Köyde bir durak var.

Trene bindim; ama Üstad'ın yanına gideceğimi duyan iki arkadaşı yanıma takıldı. Üçümüz beraber yola çıktık.

Tren Afyon'a vardı. Emirdağ'a neyle gideceğiz derken, bir araba denk geldi ve Çay ilçesine vardık. Orası Dört Yol ağzıydı. Bir fırının gördük, sıcak ekmek aldık ve yayan olarak Isparta'ya doğru yürümeye başladık. Bir süre sonra arkamızdan bir otobüs geldi; benzinli, burunlu bir otobüs. Bindik ve Emirdağ'a geldik.

Önce Mehmet Çalışkan'ın dükkânına gittik. Kendisi yokmuş. Yardımcılarına söyledik. "Üstad almıyor" dediler. Neyse götürdü birisi... Eve vardığımızda bir polisin kapının önünde volta attığını gördük. Karşımıza Mustafa Acet çıktı. "Üstad ziyaretçi almıyor" dedi. Biz üç kişiyiz ya, o yüzden. Ben, "Üstad'a 'Atıf'ın adamı geldi' dersin" diyordum ki baktım Üstad pencereden bize bakıyor.

Eliyle gel işareti yaptı. Gittik ama sadece beni aldılar, öteki iki arkadaşı almadılar.

Üstad yine karyolasında oturuyordu. Ben Üstad'ı hiç ayakta görmedim. Sadece pencereden işaret ederken görmüştüm, o kadar.

Elini öptüm ve kitabı takdim ettim. Kitabı öptü ve "Atıfım yapmış, Elmas kalemlî Atıfım" dedi. Bu şekilde bana da cevap vermiş oldu Üstad. Arapça bilmez demiştim ya...

Üstad'ın hasta gibi bir hali vardı. Bana "Ne var torbanda?" dedi. "Yarım Ekmek var Üstadım, Çay'dan ekmek almıştım" dedim. "Getir onu" dedi. Mustafa'ya "Sizin kurabiyelerden ver" dedi. Bana kurabiyelerden verdi Mustafa Acet. "Arkadaşlarım da vardı Üstadım" deyince "Onlar da gelsinler" dedi. Üstad'la ikinci görüşmemiz bu kadar olmuştu."

Biz çıktuktan sonra Mustafa Acet, "İki gün önce Üstad Eskişehir'den geldi. Üç gün kendini bilmez halde yattı. Zehirlenmişler" dedi. Osman Toprak'ın evindeymiş. Ama ne yapmış etmişler orada zehirlenmişler. "Üstad, o yüzden senin ekmeğini aldı" dedi. Ekmeği kendimiz için almıştık ya, herhangi bir tehlike yoktur, daha güvenilir diye.

Götürdüğüm *Asâ-yı Mûsâ* paket halindeydi. Ben açıp bakmadım. O kitap Pakistan'a gidecekmiş. Onu da Sabri Halıcı'nın pilot oğlu Ömer Halıcı götürmüştü.

Böylece Atıf Ağabey tarafından Arapçaya çevrilen *Asâ-yı Mûsâ'yı* götürme vesilesiyle Üstad'ı üçüncü sefer ziyaret etmiş oldum. Ondan sonra bir daha Üstad'ı görmedim.

(1934-)

ÜZEYİR ŞENLER

Üzeyir Şenler 1934 Mersin doğumludur. Nüfustaki adı “Özer” iken Bediüzzaman tarafından “Üzeyir” olarak değiştirilmiştir. Şûle Yüksel Şenler’in ağabeyidir. 1938 doğumlu olan kız kardeş Şûle Hanım’ın, 1960’ların son yıllarından itibaren Anadolu’da hanımlara verdiği seri konferanslar, İslamî hizmet kervanında bir milat olmuştur. Şûle Yüksel Hanımefendi bu konferanslarla dönemin genç kızlarını derinden etkilemiş, bilhassa tesettür ve başörtüsünün farziyetini kadınlara fark ettirmiştir. Zihinlere bir model olarak yerleşen Şûle Yüksel, genç kızlara öncü ve örnek olmuştur. Şûle Hanım sembol bir isimdir. O kadar ki, dönemin malum zihniyetteki basımı, başörtüsünü onun ismiyle bütünleştirerek “Şulebaş” demeye başlamıştır. Aynı basın, neredeyse her gün aleyhinde birinci sayfadan haberler vermişlerdir. Elbette ki bu zorlu hizmetin arkasındaki güç ve destek, ağabey Üzeyir Şenler’di. Her şeyden önce—kendi ifadeleriyle—gasfet içinde bulunan Şûle’yi Risale-i Nur ile tanıştıırıp, ona iman hakikatlerini okuyup şuurlandıran, bilinçlendiren oydu.

1952 senesinde, İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi dolayısıyla Risale-i Nur’u tanıyan Üzeyir Şenler, Ahmet Feyzi Kul Ağabeyin bir dersi ile 12’den vurulur ve yeniden hayat bulup

ayağa kalkar. Daha çocuk sayılacak bir yaşta koşarak o şefkatli Sultanın sakın ve huzurlu adasına sığınır ve geri dönüş gemileri yakar...

Üzeyir Şenler'in bu samimiyet ve fedakârlığı karşılıksız kalmaz. "Serdengeçti"leri çok seven Üstad'ı, serbestçe huzuruna girip çıkma imtiyazı verir ona. Daha da önemlisi, şimdiki neslin "olmaz böyle şey" diyebileceği bir olmazı yaşar Üzeyir Şenler. Isparta'da yaptığı askerliğinin bir senesini, Bediüzzaman'ın yanında kalarak, o büyük kumandana hizmet ederek geçirir. Üstelik askerî birliğine ayda sadece birkaç kere giderek... "Talebim üzerine, 'seni yanıma alacağım' diyen Bediüzzaman'ın manevi tasarrufu ile oldu bu iş" diyor kendisi...

**Başörtüsünün Kur'an'ın emri olduğunu
bütün Anadolu'da haykıran öncü, Şûle Yüksel Şenler**

1959 senesinin son günlerinde, Bediüzzaman Hazretleri'nin İstanbul'a bir ziyareti olmuştur. Bu sırada yaşanan bazı hâdiseler sebebiyle Üzeyir Şenler'in adı, o tarihteki bütün gazetelerde geçer. Sonradan, internet sitelerinde ve bazı yayınlarda yeniden çıkan bu haberlerin, hatalı yazıldığını üzülen ve gören Üzeyir Şenler, bize, yaşadıklarını doğru şekliyle anlatmıştır. Daha doğrusu, bu konularda ilk defa konuştu.

Baştan İslamî yaşantıdan uzak olan ailesi (annesi, babası ve kardeşi Şûle), Üzeyir Şenler'in çabaları ve Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin dualarıyla, sonradan hakikati anlar ve hizmete sahip çıkar. Bilhassa Üzeyir'den dört yaş küçük olan kız kardeşi Şûle Yüksel Şenler, ağabeyinin destek ve tertibiyle Anadolu kadınının uyanışına, şuurlaşmasına yaptığı hizmetlerle bir efsane olmuştur.

Üzeyir Ağabey hatıralarını ilk defa bize anlatmıştır. "Daha ön-

ce hiç kimseye vermedim, anlatmadım, sadece dolayısıyla bazı kitaplarda adım geçmiş. Bunları da tashih ederek ilk defa sana konuşuyorum Ömer Kardeş” dedi bize. Kendisine bu itimadından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Bursa’daki evinde bizi kabul edip uzun bir zaman ayıran Üzeyir Ağabey, son olarak şunları söyledi:

“Ben şimdi, büyük sahabe Ebu Zer Hazretleri gibi, yarı münzevi bir hayat yaşıyorum. Bütün âlem-i İslam’a ve Nur cemaatine devamlı duacıyım. Elimden şimdi bu geliyor. Şimdi emekliyim ve Bursa’da yaşıyorum.”

Hatıraları metin haline getirildikten sonra kendisine tashih ettirdik.

Üzeyir Şenler anlatıyor:

1934 Mersin doğumluyum. Aslımız Kıbrıs’a dayanır. Cumhuriyet kurulur kurulmaz Kıbrıs Türkleri heyecana gelip, Ada’da, “Ana Vatan’a gidelim” diye bir hareket başlıyor. Ama Kıbrıs Müftüsü: “Sakın gitmeyin, burada azınlık olarak kalırsınız, Rumlar bizi ezerler sonra” diyor. Ondan sonra bir yavaşlama oluyor. Fakat bizim de aralarında bulunduğumuz bir grup aile Ana Vatan’a hicret ediyor.

Önce Mersin’e yerleşiyoruz. Ben 1934’de Mersin’de doğmuşum. Babam Sümerbank’ta memur olarak göreve başlıyor. Memuriyet dolayısıyla Türkiye’nin muhtelif yerlerinde dolaşmışız. Babamın en son tayini de 1945 tarihinde İstanbul’a oluyor. Altı ay sonra istifa edip İstanbul’da serbest ticarete başladı babam. Bazen çok zengin olduk, bazen de fakir. Dalgalı bir durum...

1971 senesinde Bursa’dan evlendim. 2005’te Bursa’ya taşındım. Bir kızım, bir oğlum, üç tane de torunum var.

“TAM ON İKİDEN VURULDUM”

Risale-i Nur’u 1952 senesinde, Gençlik Rehberi Davası vesilesi ile İstanbul’da tanıdım.

İstanbul Aksaray’da ikamet ediyor ve o sırada ortaokul üçüncü sınıfta okuyordum; sonra lise bire geçtim. Benim ilkokul ve

ortaokulda birkaç sene kaybım olmuştu. Bu sebeple lise birde 18 yaşındaydım. Ama yine de küçük sayılırdım daha.

Bu yaşlarda Milliyetçiler Derneğinde Nevzat Yalçıntaş'larla beraber faaliyetler gösteriyorduk. Sohbetler oluyordu. Bu sohbetlerden birisi Süleymaniye Camii'nin yanındaki, şimdiki Suffa Vakfı'nın bulunduğu binada oluyordu. Orası Topbaşların damadınıdır. Yani Çelebilerin... Konyalıdır onlar.

Yıl 1952... Bir cumartesi... Ahmet Feyzi Kul Ağabey, İzmir'den İstanbul'a gelmiş ve bu evdeki sohbetimize iştirak etmişti. Beni bu sohbe Nevzat Yalçıntaş götürmüştü. Nevzat Yalçıntaş sonradan Profesör oldu. TRT Genel Müdürlüğü ve milletvekilliği yaptı.

Ahmet Feyzi Ağabey, o gün *Mesnevî-i Nuriye*'den dört beş saat süren harika bir ders okudu. Ama gerçekten harika bir ders... Ertesi hafta yine geldi. Bu sefer yine Risale-i Nur'dan Fatiha-i Şerif'in tefsirini okudu. Bu daha da dehşetli bir ders olmuştu. Çok etkilendim, mest oldum, Risale-i Nur'a hayran kaldım. İşte ben orada, bu derste, tam on ikiden vuruldum. O gün içimden, "Ben aradığımı buldum" dedim.

Meğer Ahmet Feyzi Ağabey'i bu derslere gönderen Üstad'mış. Bunu sonradan öğrendim ben. Şöyle oluyor bu: Gençlik Rehberi Davası dolayısıyla İstanbul'a gelen Üstad'a Ahmet Aytimur Ağabeyler, "Üstadım Süleymaniye'de ev dersi var. Siz de teşrif etseniz?" diye teklifte bulunmuşlar. Üstad da, "Kardeşim Risale-i Nur'un avukatı var, Ahmet Feyzi, o gitsin benim yerime" demiş. Bunu Aytimur Ağabey anlattı bana. O güzel dersler Üstad'ın feyzi ile oluyor tabii...

O zamana kadar orada Risale okunmuyordu. Sahasında otorite olan zatlar gelip sohbet ediyorlardı. Ben daha o zaman namaz kılmasını da bilmiyordum. Ama böyle çeşitli sohbetlere gidiyorduk.

O gün dersten sonra şöyle bir ilan at yapıldı: "Bundan sonra her cumartesi, bu evde Risale-i Nur dersleri devam edecektir." Hakikaten o günden sonra burada Risale-i Nur dersleri hep devam etti. Biz de her cumartesi bu derslere katılmaya başladık. Yalnız Nevzat Yalçıntaş her zaman gelmezdi.

İşte ben Nurları bu şekilde tanımış oldum. Bu sırada okumaktan vazgeçip okulu bıraktım, evi de terk ettim. Hizmete tam dalmış olduk yani.

Süleymaniye'deki Kirazlı Mescid Sokağı'ndaki derslane ilk olarak 50 numaralı evdeydi. Orası yıkılınca 46 Numara'ya taşındı. 1962'den sonra Zübeyir Ağabey'in on sene kalıp 1971'de vefat ettiği dershanedir 46 Numara. Abdurrahman Tan Ağabey'in eviydi orası.

1952 senesinde Muhsin Alev ve Ahmet Aytimur Ağabeyler burada kalıyordu. Muhsin Alev felsefede okuyordu; şu anda Almanya'dadır. Aytimur Ağabey hâlâ İstanbul'dadır. Ben onların yanında kalmaya başladım. Bilhassa Muhsin Ağabey benimle çok meşgul oldu, Allah razı olsun. 46 Numara'da hemen Osmanlıca'yı öğrenip Risaleleri yazmaya ve okumaya başladım. Bütün bunlar bir anda, 1952'nin Ocak, Şubat, Mart ayları içinde olmuştı.

ÜSTAD'IN ŞEFKATLE KARŞILAMASI

1952 senesinde lise birinci sınıfta, okulu ve evi terk edip 46 Numaralı dershanede Risale-i Nur'a çalışırken, içime bir sevdâ düşmüştü. Mayıs, temmuz ayları gelince Muhsin Alev Ağabey'e, "Ağabey ben Üstad Hazretleri'ni bizzat ziyaret etmek istiyorum" dedim. "Üstad kimseyi kabul etmez" dedi. "Ama ben illa görmek istiyorum" dedim. "O zaman bir hafta sabret. İnebolu'dan gelen kitaplar ciltlenecek. Üstad'a ait olanları sen götürürsün. Bu vesile ile ziyaret de etmiş olursun" dedi. Biz de öyle yaptık. Üstad o sırada Emirdağ'da idi.

Kitaplar geldi, ciltlendi, Üstad'a gidecek paket ayrıldı. Muhsin Ağabey de notunu yazdı. Bu pusulada Üstad'a bilgi veriliyordu. Şu kadar kitap geldi, şuraya şu kadar gönderildi gibi... Osmanlıca yazmıştı. Ama ben de zaten öğrenmişim yazıyı. Muhsin Ağabey'e dedim ki, "Bak burada iki satır boş yer kalmış. Buraya 'Ben bir buçuk ay Üstad'ın yanında kalmak istiyorum' diye yazsana" dedim. O zaman lise birinci sınıfı terk etmişim. Okulların açılmasına daha bir buçuk ay vardı. Muhsin Ağabey "Tamam" dedi ve benim namıma yazdı.

Muhsin Ağabey bana yolu tarif etti. “Önce Eskişehir’e git. Orada saatçi Şükrü Yürüten var, onu bul. O seni Emirdağ arabasına bindirir. Emirdağ’da da Mehmet Çalışkan’ı bulursun. O da seni Üstad’a götürür” dedi. Ben de aynen öyle yaptım. Çalışkan Ağabey önce kitapları götürdü. Biraz sonra geri döndü ve “Üstad seni bekliyor” dedi. Beni Üstad’ın kapısına kadar getirdi ve “Kapıyı çal gir. Üstad’la konuşman bittikten sonra yine bana gelirsın” dedi.

Üstadın kapısını çalacağım, fakat birden bir heyecan kapladı beni. “Yahu ben kiminle görüşeceğim? Eyvah! Hangi cüretle görüşeceğim ben?” diye heyecanla titremeye başladım. Sonra kendimi toparlayıp, “Tevekkeltü alâllah, bismillah” deyip çaldım kapıyı. “Buyurun!” diye ince bir ses geldi. “Allahu Ekber!” deyip girdim içeri. Baktım, mübarek Üstad karyolada oturmuş, nur gibi ışıltıyor. Ama anlatamam, nurlar fışkırıyor mübarekten...

“Hoş geldin evladım! Maşallah! Maşallah! Maşallah kardeşim” diyordu Üstad. “Allah Allah, bana mı diyor acaba?” diye şaşırmıştım bir an. İçeride başka kimse de yoktu. İnsanın öz annesinden bile göremeyeceği bir şefkatle karşılaşmıştım ben. “Allah Allah, bu nasıl şey böyle? Hiç görmediğim bir şey” diye içimden geçiyordu. Sonra eliyle yere doğru otur işareti yaptı. Önüne oturdum. Başladı şefkatle başımı, saçlarımı okşamaya. “Maşallah kardeşim! Maşallah kardeşim! Maşallah kardeşim!” diyordu mütemadiyen. Sonra adımı, annemin, babamın isimlerini sordu. Bunlar herkese sorduğu sorulardı tabii. Sonra birden ses tonunu değiştirerek, “Kardeşim, şu anda seni manevi evlatlığıma aldım” dedi.

Sonra Üstad çok önemli bir şey daha söyledi:

“Kardeşim! Zannetme ki Risale-i Nur, sadece bu zaman içindir, bunun esas sahipleri çok sonra gelecek. Çok dikkatli, ihlâşlı çalışmamız gerekiyor. Sen gelecekte bunun kıymetini çok iyi anlatacaksın.”

Üstad bir müddet durdu, elindeki pusulaya bakarak, “Haa, sen tatilde burada, benim yanımda kalmayı istiyormuşsun” dedi. “Evet Üstadım” dedim. “Evladım, Muhsin benim tarzımı bilmiyor ki. Bilseydi zaten yazmazdı. Ben seni yanıma alacağım, ama şimdi değil” dedi. Sonra da şunları söyledi:

“Eğer şimdi alsam ne olur, bilir misin? Bu Emirdağ şimdi devamlı kontrol altında... Seni hemen tespit edecekler. Hangi okulda okuduğunu bulup, senin okulda Risalelerle rahat hizmet etmene fırsat vermeyeceklerdir. Halbuki senin asıl vazifen bu hakikatleri mektepte anlatmandır. Senin esas vazifen budur. Onun için ben konuşmamı bitirdikten sonra, sana işaret verdiğim anda, ok yaydan çıkmış gibi fırlayacaksın, doğruca otobüse gideceksin.”

Üstad bunlardan başka birkaç şey daha söyledi. Ama ben önemli olanları hatırlıyorum şimdi. “Sen safa geldin kardeşim! Sen safa geldin kardeşim!” deyince ben hiç durur muyum? Hemen ok gibi fırladım doğruca otobüsün kalktığı yere. Ben zaten Üstad’ın “kalk” işaretinin böyle olduğunu ağabeylerden duymuştum. O kadar koştum ki, baktım arabanın tekerlekleri henüz dönmeye başlamış. Allah şahittir, gitmeye başlamış olan otobüse son anda yetiştim. O zaman, çok az araba var. Otobüs kaçtı mı en az bir gün daha beklersin.

Bu ilk ziyaretimdi. 1950’den sonra Üstad Isparta’ya geldi. 1956’ya kadar tam on bir kere daha Üstad Hazretleri’ni ziyaret ettim. Biraz sonra anlatacağım. 1956’da askerliğimi Isparta’da yaptım ve bunun bir senesini Üstad’ın yanında kalarak tamamladım.

YENİKAPI DERSHANESİ

O sıralarda Kirazlımescit Sokağındaki 46 numaralı dershanede Ahmet Aytimur, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Muhsin Alev ve Hakkı Yavuztürk’le beraber kalıyorduk. Bana birden bir sevk geliyor ve bir hizmet vesilesi bulup, “Ben Üstad’a gidiyorum” deyip gidiyordum. Senede birkaç kere... Gittiğim zamanlarda Arapça *Mesnevî-i Nuriye*, *İşârâtü’l-İcâz* derslerinde bulundum. Allah’ın lütfu olmuştu bu. Her gittiğimde de Üstad beni hemen bırakmazdı. On beş gün, bazen bir ay yanında kalırdım. Ama acaip dersleri oluyordu Üstad’ın. Anlatılacak gibi değildir o derslerdeki feyizler. Bu konuya tekrar döneceğim.

Galip Gigin isimli bir arkadaşımız vardı; lise birinci sınıfta beraberdik. Onun babası Halk Partiliydi ve bize muhalif birisiydi. Galip bir gün geldi, “Ben de size geleceğim, sizinle kalmak istiyorum. Yatağımı getirip buraya atacağım” dedi. “Tamam kardeşim

gel” dedim. Ama Ahmet (Aytimur) Ağabey, “Sen nasıl müsaade ediyorsun? Görüyorsun burası küçücük bir yer, sığmayız” dedi. Hakikaten 46 Numara küçük bir yerdi. “Ağabey gönlümüz geniş olsun” dedimse de, “Olmaz kardeşim, sığmayız” dedi. O olmaz dediyse olmazdı. Çünkü o bizim büyüğümüzü, ağabeyimizdi.

Benim ailem o zaman, Millet Caddesindeki Yusufpaşa Camii’nin arka taraflarında bahçeli bir evde kirada oturuyordu. Üç ayda bir kira veriliyordu. O anda ailem Vatan Caddesine taşındı ve bizim 2,5 aylık kira alacağımız kaldı. Biz bu süreyi Galip ile beraber orada değerlendirdik. Yani oraya taşındık. Sonra Hakkı’nın babasına (Ekrem Yavuztürk) ev aradığımızı söyleyince, “Gelin kardeşim, Yenikapı’daki benim evde kalın” dedi. Kira da vermeden biz orada hizmete başladık. Dershane olarak Galip Gigin ve başkalarıyla beraber kalmaya başladık. O dershane epey devam etti. İhsan Hoca (Barutçu), Risaleleri orada tanımıştır. Yalnız Yusufpaşa Camii’nin arkasındaki ev de uzun yıllar dershane olarak devam etti. Bu arada ben yine Üstad Hazretleri’ne gidip geliyordum.

ÖZER’DEN ÜZEYİR’E

Üstad Hazretleri, Ziver’i Zübeyir yaptığı gibi, Özer’i de Üzeyir yaptı. Benim nüfustaki adım Özer’dir. Çocukluğumdan beri hep öyle anıldım. Adımın değişmesi şöyle oldu:

Bir gün, ilk defa Mehmet Çalışkan Ağabey, “Üzeyir, gel Üstad seni çağırıyor” dedi. İçeri girdiğimde Üstad da “Üzeyir” diye hitap etti bana. O zaman anladım ki adımız değişmiş. Daha ne Üstad’a ne de başka birisine hiç bir şey sormadım. Herkes Üzeyir demeye başladı. Resmî ismim hâlâ Özer’dir.

ÜSTAD’IN YANINDA ASKERLİK YAPMAK

Askerden önce Hakkı Yavuztürk’le birlikte Üstad Hazretleri’ne ziyarete gitmiştik. Hakkı o zaman sağlık okulunda okuyordu. Üstad bir ara ona, “Senin askerliğin ne zaman?” diye sordu. Hakkı biraz net konuşmadı. Sonra Üstad bana döndü ve aynı şekilde sordu. Aslında Üstad’ın yanında bu kadar rahat konuşulamazdı. Ben o cesareti nasıl buldum bilemiyorum; ama kaderin bir cilvesiyle dilim çözüldü ve şöyle bir cevap verdim:

“Üstadım! Risale-i Nur’u okuduğum zaman gördüm ki, bu kâinatta en mühim hakikat imanı kurtarmaktır. En mühim mesele imanımı kurtarmaksa, bakıyorum ki, ben daha imanımı tam kurtardığıma emin değilim. Daha çok okumam lazım. Şu anda benim askerliğim geldi. Müracaat etsem hemen alırlar. Ama askerlik anında ecel bana vaki olursa benim halim nice olur! İmanımı tam kurtarmadan ben ne yapacağım askerlikte?”

Üstad gözlerini açmış pürdikkat beni dinliyor, sonu nasıl gelecek diye bekliyordu.

“Üstadım! Onun için ben karar verdim, askerliğimi mümkün olduğu kadar geciktirmeye çalışacağım.”

Ben böyle deyince, Üstad birden ayağa fırladı, “Gel kardaşım!” diye iki koluyla beni kucakladı, sımsıkı bağrına bastı. “Maşaallah kardeşim!” Üç kere böyle dedi. Sonra oturdu. Birden yatağın altından bir “Rovelver” çıkardı ve Ceylan’ın hadisesini⁵⁸ anlattı. “İşte ben böyle talebe isterim! Siz de böyle talebe olmalısınız” dedi.

Bu bir nevi dua hükmüne geçti ve askerliğimde beni bir sene

⁵⁸ Bahsi geçen hadise, 1940’lı yılların sonlarında Emirdağ’da yaşanır. Daha 14 yaşlarında Bediüzzaman Hazretleri’nin hizmetine giren Ceylan Çalışkan, Üstad’ı hakkında iftiralarda bulunan bir münafık adamın ağzına babasının tabancası ile kurşunları boşaltır. Gerisini bizzat Üstad Hazretleri’nin kaleminden okuyalım:

“Aziz, sıddık kardeşlerimiz,

“Evvelâ: Leyâlî-i aşerenzî tebrikle beraber, size Nur’un iki kerametini beyan ediyorum. Şöyle ki: Bu sıralarda çok cihetlerde, hususan makine ile Nurların inkişafatı, gizli düşman zındıkları şaşırttı. Cüz’î, fakat elim bir tarzda bir planla, çok evhama ve iftiralara medar olabılır bir hadiseyi, bir biçare muhakemesiz bir adamın vasıtasıyla yaptırdılar ki, burada Nurun en mühim ve vazifesi en ehemmiyetli bir şakirdini, tam hanesinin yanında dört gülle ile, o biçare adam yaralanıyor. Doktor, “Yüzde yüz ölecektir” diyor. O mecrhun tarafında dava edecek, resmî, gayr-i resmî çok adamlar varken ve yüzde doksan o ehemmiyetli şakirde isnat etmek ve o vesileyle hanesindeki bütün Nur risalelerini ve mektuplarını taharrî bahaneyle elde etmek yüzde doksan ihtimali varken ve o vasıta ile beni ve Nurcuları alakadar etmek ve o masum şakirdi de acip iftiralarla lekedar etmek, esbaplar

olduğu halde, فَإِنَّكَ مَحْزُورٌ بِمَعْنَى الْعِنَايَةِ (Cenab-ı Hakk’ın inayetiyle korunmaktasın) sırrıyla yine inayet-i İlahiye imdada yetişti. O adam tam yüzünden dört gülle ile yakından vurulduğu halde ölmedi. Ve harika bir surette hiçbir şahit bulunmadı. Hiçbir emare bulunmadı. O vurulan adam, ne mahkemeye, ne babasına, ne kardeşlerine, kim vurduğunu, ısrar ettikleri halde söylemedi, yani söylettirilmedi.” *Emirdağ Lâhikası I*, s. 331-32.

yanına aldı Üstad. Allah'ın lütfu ile 1956'da askerliğim Isparta'ya çıktı. Piyade muhabere sınıfındaydım. İki sene orada yaptım askerliğimi. Olmayacak bir şey, Allah'ın lütfuyla olmuştu. Şöyle ki:

1956'da askerlik için Isparta'ya ilk gittiğimde önce Üstad Hazretleri'ne ziyaret için gittim. Fakat Üstad Barla'ya gitmiş. Onun için Hüsrev Ağabey'e gittim. Biraz sohbet ettik Hüsrev Ağabey'le. Bana, "Sen git birliğine teslim ol. Üstad'ın ne zaman geleceği belli olmaz" dedi. Ben de öyle yaptım ve gidip birliğime teslim oldum. Hafta sonu olduğunda, cumartesi günü tekrar Üstad'ın ziyaretine gittim. Üstad çok memnun oldu. "Maşaallah kardeşim!" dedi.

O zaman, benim de tanıdığım ama şimdi adını hatırlayamadığım, sevdiği bir hocadan bahsetti. "Sen onu nereden tanıyorsun?" dedi. Meğer Üstad Emirdağ'da iken, onun vaazlarını cesur ve mert gördüğünden dolayı beğenirmiş. Üstad'la kırlara da gidermiş Emirdağ'da. Yalnız Risaleleri ve Üstad'ın makamını tam anlayamamış bir hocaydı bu. "Üstadım ben onu tanıyorum, Yenikapı'da açtığımız dershaneye gelir, orada beraber ders okurduk. Oradan tanıyorum" dedim. Üstad, "Ben onunla çok ilgilendim, uğraştım; ama anlayamadı. Sen ona nasıl anlattın? Maşaallah kardeşim" dedi.

Sonra, başını hızla bana çevirip sertçe, "Ben seni yanıma alacağım kardeşim!" dedi. İçimden, "Allah Allah! Askerim ben, Üstad nasıl alacak beni yanına?" diye düşünmeye başladım. Ama Allah öyle sebepler halk etti ki, hakikaten askerliğimin son bir senesini Üstadımın evinde, onun yanında yaptım.

Apaçık söylüyorum, bir sene askerliğimi Üstad'ın yanında yaptım. Ben muhabereci idim. Bana öyle bir görev verdiler ki, sadece atış talimi yapılacağı zamanlarda gidiyordum birliğime. Altı km. mesafede Aliköy vardı; atış talim yerleri oradaydı. Ben telleri çekiyor, telefonla irtibatları sağlıyor, bir arıza olursa müdahale ediyordum. Bu da ayda bir kere, bazen iki kere falan oluyordu, hepsi o kadar.

Böyle giderken, tezkereme sadece bir ay kala beni ihbar etmişler. Mahkemeye verdiler. Mahkeme lehime karar verdi ama beni Denizli'ye sürgün ettiler.

Üzeyir Şenler (ayakta), askerliğini Isparta'da Piyade Muhabere olarak yapmıştır. (1957)

Böylece 1957'den ta Denizli'ye gidene kadar, bir sene, Üstad'la beraber kaldım. 1958'de terhis oldum. Bu sırada Üstad Hazretleri'yle çok hatıralarım oldu elbette. Az sonra anlatacağım.

ÜSTAD'IN DERS OKUMA ŞEKLİ

Üstad'dan çok ders dinledim ben. Üstad Hazretleri'nin ders okuma şekli şöyledir:

Üstad Türkçe risalelerden bir konuyu okurken, onunla ilgili başka bir yerde aynı mesele varsa orayı bulur ve hemen okurdu. Başka bir kitapta varsa oradan da bulup okurdu. Bu arada gerekirse o konuyla alakalı açıklamalar da yapardı. Gerekirse ayet mealleri de verirdi. Yani Üstad yerine göre okuduğunu açıklar ve anlatırdı. Benim Üstad'dan gördüğüm budur.

Arapça *Mesnevî-i Nuriye* ve *İşârâtü'l-İ'câz*'dan yaptığı dersler de çok enteresandır. Ben Üstad'ın bu derslerinde de çok bulundum. Üstad'ın Arapça risalelerdeki ders yapma metodunu da şöyle gördüm:

Önce Arapça metni okurdu; ama esre, ötre, fail-i meçhul gibi kaidelere çok dikkat ederdi. Sonra sade bir meal verir ve o metin-

deki cümlelerin gramerini yani dilbilgisini kısaca açıklardı. On-
dan sonra daha geniş bir açıklama yapardı. Bu da bittikten sonra
esas konuya geçerdi. Esas konu ise marifetullah, esma, sıfat ve
şuunat-ı İlahiyenin incelikleri ve hassasiyetleridir.

O anda Üstad'ın dersinde bulunan cemaatin halet-i ruhiyesini
bilemiyorum; ama kendi hâlet-i ruhiyemi şöyle anlatayım. Aslın-
da bu anlatılamaz, tarif edilemez, yaşanmadan tadılamaz bir feyiz
ve bir haldir. Yine de ifade etmeye çalışayım:

Üstad ders yaparken, benim artık bu âlem-i şahadetle irtiba-
tım kesiliyordu. Ben yokum artık. Yokum bu âlemde. Dalmışım
gidiyorum. Nasıl ki uyurken ruhumuz inbisat ediyor, âlem-i gayba
bir pencere açılıyorsa, işte öyle bir şey. Sanki ben bu âlemde değil
de o âlemdeyim. Ruhum o tarafta seyran ediyor. Esma, sıfat, şuu-
nat içindeyim ben. Haa, arada bir makara tekrar toplanıyor,
kendime geliyor ve "Aaa ben buradayım" dediğim de çok oluyor-
du. Öyle acaip hallere giriyordum onun derslerinde. Şaşıırıyordum
çoğu zaman. "Ben neredeyim?" diye tereddütler geçiriyordum.

Üstad'ın derslerinde böyle çok acip bir feyiz, bir ruhaniyet, bir
maneviyat vardı ki nefis, ene gibi bir şey kalmazdı insanda. Üs-
tad'ın derslerini tam olarak anlatmak mümkün değildir. Ancak
yaşanabilir.

Üstad'ın konuşmasının kolay anlaşılmadığı söylenir. Doğru-
dur... Ama Risale-i Nur'u anlatırken öyle değildir. Üstad ders es-
nasında tam bir İstanbul lehçesi ile konuşurdu. İstanbul lehçesi
nasılsa aynen öyle... Günlük konuşmaları ile hiç alakası yoktur.
Hizmet anında, vazife başında tanıyamazdık Üstad'ı.

ÜSTAD'IN ALLAH'A NİYAZI

Gece teheccüd namazına kalkardı Üstad. Yatsıyı kılar, dünya
kelamı konuşmadan yatar ve iki-üç saat uyur, ondan sonra kal-
kardı. Sabah namazına kadar, kuşluğa kadar daha uyku yok...

Bir gece ihtiyaç için kalkmışım. Vakit gece yarısı... Kapısının
önünden geçerken—oradan geçilirdi—Üstad'ın sesini duydum. Öy-
le canhıraş bir ses, öyle muhrık bir yakarış, öyle ağlar gibi hazin
bir niyaz ki, tüylerim ürperiverdi bir anda. "Ya Rabbi, Ya Rahim,

Ya Kerim..." Öyle içten ve derinden yalvarıyor ki, sanki Rabbi ile karşı karşıya... "Aman Allah'ım! Biz de insan mıyız, böyle habersiz yatıyoruz" diye titredim birden. Ömer Kardeşim, bu anlatılamaz... Ben buna şahit oldum.

Üstad teheccüd namazı için bize katiyen bir şey söylemez, kalkmaya zorlamazdı. Ama kendisi sabahlara kadar böyleydi.

NİSAN YAĞMURU VE ÜSTAD'IN TOKADI

Üstad Hazretleri bizlere karşı çok ama çok şefkatliydi. Ama bir tokadını da yedim. Bu şöyle olmuştu:

Bahar yağmuru şifalıymış. Üstad o Nisan Yağmurunu çok beklemiş. Yalnız ben bunu bilmiyordum.

Bahar aylarından bir gün, Isparta'da dershanedeydik. Diğer ağabeylerden her birisi bir hizmet için bir yerlere gitmişti. Evde Üstad'ın yanında bir tek ben kalmıştım. Üstad kendi odasında, ben de bizim odada yalnız başıma Risale yazıyordum.

Birden Üstad odama öyle bir heyecan ve telaşla girdi ki şaşır-dım kaldım. "Üzeyir! Çabuk! Çabuk! Yağmur geliyor. Büyük bir kap getir, hemen su topla" dedi. "Tamam Üstadım" dedim; ama öyle bir telaşa kapıldım ki o hızla mutfığa daldım. En büyük kabı aradım. Baktım kocaman bir testi var orada. "Bu çok alır" deyip kap-tığım gibi Üstad'a getirdim. Halbuki testinin küçücük ağzıyla yağmur suyu toplanır mı hiç? Heyecandan düşünemedim. Üstad testi-yi görünce elini şöyle bir kaldırdı, bir tokat aşk etti bana, dünyam dönmeye başladı. Meğer Üstad'ın eli ne çok ağırmış! Mü-barek yemez içmez... Bu kuvvet nereden geliyordu öyle?

Benim bir teğmenim vardı. Menfi birisiydi. Beni çok döverdi. Vurduğu zaman yerlere yatırır- dı beni. Ama Üstad'ın tokadının yanında hiç kaldı o.

Neyse ben kendime geldim. Tam o sırada Tahiri Ağabey giri-verdi içeriye. Üstad, "Tahiri gel, bu garip beceremedi bu işi" dedi. Tecrübeli Tahiri Ağabey işi halletti.⁵⁹

⁵⁹ Üzeyir Ağabey bu tatlı hatırayı anlatırken gülmekten zor konuşuyor, bizi de gül-dürüyordu.

ÜSTAD'IN YEMEĞİ VE KUR'A USULÜ

Üstad ekseriyetle yumurta, yoğurt, patates, varsa mevsiminde ıspanak yerdı. Onun küçük bir kabı vardı. Kap dediğim, bir avuç kadar bir şey... Yemeğini onda kendisi yapar veya bazen yaptırırdı. Ona ben hiç yemek yapmadım. Ekmek de parmak kadar bir parça... Ama Isparta ekmeği kemikli, dolgun olurdu. Soğuk suyu çok içerdi Üstad. Çayı ise açık ve limonlu içerdi. Çayın yarısını kendisi içer, kalan yarısını bize verir, sırayla biz içerdik. Ben böyle çok çayını içtim.

Bir de artan yemeğini, yani artan deyince, bir küçük avuç yemeğin kendisi... Teberrüken bize verirdi, biz kura çekerdik. Ama Ceylan'ın hesabı öyle kuvvetliydi ki, ilk sırayı hep kendine düşürdü.

Kura dediğimiz şu: Kardeşlerle yuvarlak, daire şeklinde sofranın etrafında otururduk. Sırayla bazılarımız birer rakam söyler, sonra toplamını buluncaya kadar ilk söyleyenden başlar, sağdan itibaren sayardık. Toplanan son rakam kime geldiyse onun ilk seçme hakkı vardı. Sonra sağa doğru sırayla seçme hakkı devam ederdi. Ceylan çok zekiydi, hep kendine düşürürdü. Ben de biraz muziplik yapar, yüksek rakamlar söyledim ki kendine düşüremesin. Ama ona göre hiç! Yine hesaplar ve kendine düşürürdü ilk sırayı.

Şunu da söyleyeyim: Üstad Hazretleri çok temiz bir insandı. Mesela çamaşırları yıkandıktan sonra, bahçeye bakan çamaşır ipi önce iyice silinir, sonra çamaşırlar asılırdı. Ondan sonra hortumla çamaşırların üzerinden tekrar su akıtılırdı. Üstad bu derece temizliğe önem verirdi.

ÜSTAD, VASİYETİNİ YAZDIRIRKEN...

Üstad Hazretleri yüzüne bakılmasını istemezdi. Bakılmasından çok rahatsız olurdu. Ama ben bir kere doyasıya baktım. Şöyle olmuştu:

1957'de Isparta'da asker iken yanında kaldığım seneydi. Üstad'ın *Emirdağ Lâhikası*'nda kabri ile alakalı vasiyeti vardır. O vasiyetin yazılması anında oradaydım.

Üstad Hazretleri yatsı namazını vaktinde kılar ve dünya kelamını konuşmadan yatardı. Tabii biz de Üstad'a uyarak öyle yapıyorduk.

Bir gün zil çaldı. Zübeyir Ağabey fırladı Üstad'ın odasına. Hemen geri geldi ve "Üstad hepinizi acilen çağırıyor" dedi. Üstad'ın yatsıdan sonra konuşma âdeti yoktu ki. Bunda bir iş var diye tedirgin olduk. Neyse, hemen aleracele toplanıp gittik. Hatta iyi hatırlıyorum, bende çizgili bir pijama vardı. Pijama ile gittim. Üstad karyolasında oturmuş, bizi bekliyordu. "Oturun" diye eliyle işaret etti. "Ceylan git kâğıt kalem al gel" dedi. Ceylan tam kalkarken, Üstad, "Dur! Dur! Dikkatim dağıldı" dedi. "Şimdi beni çok iyi dinle. Vasiyetimi yazdıracağım. Buradan çıkar çıkmaz hemen kalem al, yaz bana getir" dedi. Ceylan hem seri yazardı, hem de çok güzel yazısı vardı.

Üstad, "Dünyada beni sohbetten men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu suretle, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle men etmeye mecbur edecek" şeklinde konuşmaya başladı. Netice olarak, "... Vasiyetim odur ki, kabrimin yerinin kimse tarafından bilinmesi istemiyorum" dedi. Biraz durdu, daha sessizce, "İki-üç kişi müstesna" dedi. Sonra kaşlarını çattı ve sağ elinin avucu yere doğru açık halde başının seviyesine kadar başıyla beraber yukarıya doğru kaldırarak, "Zaten kimse bilmeyecek" dedi.

İşte tam o sırada, birden başımı kaldırdım ve mübarek veçhesini doya doya seyrettim. Üstad'ın gözleri çok haşmetlidir. Bazen cemalî cilve ile bakar, bazen de Celalî bakardı ki, her iki hali de çok hoştur.

ÜSTAD'IN SES KAYDI

Ben, Kemal Ural⁸⁰ ve Said Özdemir üçümüz beraber Üstad'ı Emirdağ'da ziyarete gittik. Said Özdemir kocaman makaralı bir teyp getirmişti. Üstad'ın sesini almak istiyordu. Said Ağabey önce

⁸⁰ Atıf Ural'ın ağabeyidir ki, Atıf Ural'a Risaleleri o tanıtmıştır. Hatıraları *Ağabeyler Anlatıyor* 4'ten okunabilir. S. 156

Ceylan'a tarif etti. "Ses alırken şuraya basacaksın" diye sessizce gösterdi. Ceylan teybi açtı; fakat yanlış açmış. Ses alırken iki düğmeye birden basacakken sadece bir tuşa basmış. Said abi sonradan fark etti bunu. "Yahu ikisine birden basacaksın!" diye iki parmağı ile basma hareketi yaparak uzaktan işaret etti. Ceylan tekrar bastı ama bu sefer Üstad sustu. O sırada ben konuşmaya başladım. Üstad beni dinliyordu. Üstad'a anlattığım mesele şuydu:

"Efendim, ben İstanbul'dan geliyorum. Mehmet Kayalar 'Nur'dan Kıvılcımlar' diye bir şiir kitabı yazmış. Biz bunu Avukat Bekir Bey'e de incelettik. Bunda sıkıntılı şeyler var. Bununla hapse girer, Nur hizmetleri de sekteye uğrayabilir. Biz kendisine söyledik; fakat o bizi dinlemiyor. Duçar kaldık, size geldik Üstadım."

Biraz durduktan sonra, "Evet evet, hizmete zarar verir. Söyleyin Salih'e (Özcan), basmasın" dedi. Sonra tekrar döndü ve "Kardeşim, Salih'in âlem-i İslam'a ve Arap âlemine Risale-i Nur'u tanıtmaması öyle büyük bir hizmettir ki, onun yaptığı hataları görmemek lazım" dedi. Bu vesileyle bunu da söyledi Üstad.

Bu ses kasetinin şimdi Said Özdemir Ağabey'de olması lazım.

Üstadın yanında ekseri Tahirî, Bayram, Zübeyir, Ceylan, Sun-gur ve Hüsnü Ağabeyler bulunurdu.

"SENDE HAKKIM YOK"

Üstad'ı İstanbul Piyer Loti Otelinde bir kere daha gördüm. Burada birkaç hadise oldu. Önce Emirdağ'daki son ziyaretimi anlatayım:

Ziyaretine gittiğimde yanında sadece Zübeyir Ağabey vardı. Zübeyir Ağabey Üstad'a sormak için içeri gitti. Geldiğinde baktım yüzü sapsarı olmuş, konuşmuyor... "Ne oldu ağabey?" dedim. "Sorma Üzeyir kardeş. Allah Allah! Hiç böyle olmamıştı şimdiye kadar" dedi. "Ağabey ne oldu?" diye tekrar sordum. "Üstad kabul etmiyor seni" dedi. "Niye?" dedim. "Bilemiyorum" dedi kısık bir sesle. Sonra tekrar gitti, geldi. "Üstad, 'Üzeyir geldiğinde bana sormadan alın' diyordu. Ama şimdi kabul etmiyor. Anlamadım ben" dedi. Ben tabii şaşkındım. "Acaba ne hata işledim?" diye düşünmeye başladım.

Bediüzzaman'ın misafir kaldığı Piyer Loti Oteli

Bir kere daha gitti, geldi. Bu sefer yüzü gülüçtü. "Üzeyir, şu ibriği al, doğrudan caminin şadırvanına git ve testiği doldurup getir. Üstad'a abdest aldıracağını! Üstad böyle tembih etti" dedi. Hem gittim Çarşı Camii'ne ve testiği doldurdum, geldim. Baktım Üstad kollarını sıvamış, çoraplarını çıkarmış, leğani de koymuş, öylece beni bekliyor. Sert bir şekilde, "Bana abdest aldıracağını" dedi. Bağladım suyu yavaş yavaş dökmeye. Her şey bittikten sonra, "Tamam, sen bana abdestimi aldirttin. Şimdi sen hizmetini tamamladın, sende hakım yok" dedi.

Sonradan anladık, bunun manası gaydu: Ben Üstad'ın yanında devamlı kalacaktım ya... Fakat İstanbul'daki Aydımar, Fırıncı, El-rinci kardeşler bırakmadılar. "Sen bize daha çok faydalı oluyorsun. Burada çok ihtiyaç var" diye alıkoydular beni. "Ben Üstad'a söz verdim. Üstad da bana söz verdi" dediğim halde beni

bırakmadılar. Ben de bunu Üstad'a söylemem lazımken, söylemedim. Terhis olunca İstanbul'a gittim. İstanbul'dan da beni Ankara'ya yolladılar. Ankara'da Said Özdemir, Tahsin Tola, Atıf Ural, Mustafa Türkmenoğlu ile beraber, Risaleleri Osmanlıcadan Latinceye çevirmeye başladık. Yaptıklarımızı da Üstad'a getiriyorduk. O okuyup tashih ediyordu.

Hatta bir keresinde Üstad'ın Fatih Camii'nde dua eden resmini koyarak götürdüm. Üstad buna kızacak diye düşünüyordum. Baktım resmi görünce tebessüm etti Üstad. Bu formayı ben götürmüştüm Emirdağ'a. Üstad tebessüm ederek tasvip ettiğini gösteriyordu.

Neyse, Üstad benim bu hizmetlerimi biliyor tabii; fakat yakında vefat edecek ya, benim içimde hayat boyunca bir ukde kalmasın diye tedbirini alıyormuş meğer. Çünkü ben, Üstad'la yanında kalacağım diye anlaşılmıştım. Bu hadise Üstad'ın vefatına yakın olmuştu.

GAZETELERİN “ÜZEYİR ŞENLER GAZETECİYİ BALKONDAN ATIYORDU” HABERİ YANLIŞTIR

1959 senesinin son günlerinde Üstad İstanbul'a geldi. Piyer Loti Oteli'nde kalıyordu. Bu benim Üstad Hazretleri'ni son görüşüm burada oldu. Fırıncı, Birinci, Aytimur, Bekir Berk hep oradayız. Orada bazı hadiseler yaşandı. Benim de adımın geçtiği bu olaylar yıllar sonra basında yanlış olarak yazıldı maalesef. İnternet sitelerinde de görüyorum. Ben anlatmadığım halde olay yanlış olarak yazılıyor. Sizin vesilenizle bunları tashih ediyorum.

Piyer Loti Oteli'nde o gün yaşananların doğrusu şöyledir:

Biz o otelde, aynı katta, yan yana iki daire tutmuştuk. Biz bir dairede, Üstad ile Zübeyir Ağabey diğer dairede. Ama dairelerin balkonlarından birbirimizi görebiliyoruz.

Bir ara bizim balkondan, Üstad'ın dairesinin balkonuna doğru bakıyorduk. Gördük ki Zübeyir ağabey birisiyle konuşuyor, ama mücadele eder tarzda bir konuşma bu. Meğer fotoğrafını çekmek için gizlice Üstad'ın balkonuna kancalı ip atıp çıkmış olan bir gazeteciyi Zübeyir Ağabey yakalamış, “Sen haber vermeden nasıl çe-

kersin, nasıl buraya çıkarsın?” diye mücadele ediyor. Gazeteci de karşılık veriyor ama... Sonunda, “Peki peki gidiyorum” diye başını sallayıp aynı iple kayıp gitti gazeteci. Sonradan bu adamın *Akşam* gazetesinden Şeref Köylübay olduğunu öğrendik. Birinci hadise bu...

Üzeyir Şenler'in karakolda ifade vermesini haber yapan gazetenin kupürü

Bir de Üstad Hazretleri otelden çıktıktan sonra baktım ki, Üstad'ın çıktığı odanın kapısı açık. Birden kalbime bir korku düştü. Gazeteciler odaya bir şeyler atıp, “Bak, Bediüzzaman'ın odasında neler bulduk” diye iftira edip yazabilirler. Tedbir almak lazımdı.

Hemen odanın kapısını kilitledim. Aldım anahtarı topuzuyla beraber cebime koydum. Hiç unutmam odanın anahtarı topuzluydu. Bu da ikinci hadise...

Erzincanlı Refet Kavukçu'nun ağabeyi Seyfeddin Kavukçu, o sırada yedek subay olarak askerliğini yapıyormuş. Üstad'ı görmeye gelmiş, ama görüşemiyordu. Ben ona, "Gel sen benim yerimi al" dedim. Üstad o sırada ağabeylerin muhafazası içinde, şemsiye altında yürüyordu. O sırada keçisakallı bir gazeteci, Üstad'ın üzerindeki şemsiyenin kenarından kaldırıp üstada bakıyor ve zaman zaman Üstad'ın ayağına çelme takmak için ayağını uzatıyordu. Ben bunu gözlerimle gördüm. Plan şeytanî ve dehşetliydi. Üstad'ı düşürüp kalabalığın altında bırakmak istiyordu güya. Ben bunu görünce adamı kollarından çektim, tuttuğum gibi duvara doğru vurdum. Başladık yumrukla vuruşmaya. Ama Üstad gidince kavga da bitmiş oldu. Herkes dağıldı zaten. Bu adam *Dünya* gazetesindendi. Bu da üçüncü hadiseydi.

O zaman bu adamların kendi gazeteleri de dâhil, neredeyse bütün gazeteler, adımı da vererek, bu haberleri böyle yazmışlardı.⁶¹ Olay bundan ibaret...

⁶¹ O günkü bütün gazeteler Bediüzzaman Hazretleri'nin bu son İstanbul ziyaretini haber yapmışlardı. Bazılarında fotoğrafı olmak üzere, tamamı Üzeyir Şenler'in gazeteci ile yumrukleşmesini da yazmışlardı. Örnek olarak *Akşam* ve *Tercüman* gazetelerinin 3 Ocak 1960 tarihli haberini veriyoruz:

***Akşam* gazetesi:**

"Dün sabah otelin holünde yapılan toplantı sırasında, Said-i Nursî'nin Pazartesi veya Salı günü Eyüp Sultan Camii'ni ziyaret edeceği bildirildiği halde, karar değişmiş ve Nurcu Lider ögle üzeri geldiği gibi yine yüzünü yeşil şemsiyesine saklayarak, otomobiline binmek üzere aşağıya indirilmiştir. Altmış kadar Nurcu tarafından etrafı çevrili olan Said-i Nursî'nin aşağıya indirilişi sırasında, gazetecilerle Nurcular arasında itiş kalkış olmuştur. Bu muhabir ile foto muhabiri Osman Özcan ile gazetemiz foto muhabiri Şeref Köylübay, Nurcu talebeler tarafından taraklanmışlardır. Söz ve fiilen hakarete bulunan Özer Şenler ismindeki bir Nur talebesi, polis tarafından yakalanarak nezaret altına alınmıştır."

***Tercüman* gazetesi:**

"Said-i Nursî otelden çıkartılırken ısrarla kendisiyle görüşmek isteyen bir gazeteciye Nurculardan birisi bir yumruk atmıştır. İsminin Özer Şenler olduğu ve boya imalatçılığı yaptığı söylenen bu şahıs polis tarafından yakalanarak Alemdar karakoluna götürülmüştür. Özer Şenler hakkında suçüstü hükümlerine göre takibata geçilmiştir."

Bir gazetenin haberi veriş şekli böyle:

"MÜTECAVİZ: Gazetecilere tecavüz edenlerden biri de Özer adındaki bu müritti. Ama kanun pençesine yapıştı. Şimdi suçüstü olarak yargılanıyor."

Aksiyon dergisinin Mayıs 2006 tarihindeki 595. sayısında Necmeddin Şahiner tarafından, bu balkona çıkan *Akşam* gazetesinden Şeref Köylübay için, "Üzeyir Şenler gazeteciyi balkondan atmaya kalktı, Zübeyir Gündüzalp elinden kurtardı" diye yazılmış.⁶²

Hadisenin aslı az önce anlattığım gibidir. Balkondan atma diye bir şey yoktur. Bunun tashih edilmesi lazım. Bu beni üzüyor. Eğer böyle bir şey olsaydı, o günkü gazeteler zaten bunu ballandırarak yazarlardı. Ömer Kardeş, senin vasıtanla bunları tashih etmiş oluyorum ben.

⁶² Üzeyir Şenler'in yanlış yazıldığını söylediği, Necmeddin Şahiner'e ait 01 Mayıs 2006 tarihli *Aksiyon* dergisinin haberi şöyledir:

"Yıl 1959... Gazeteci Şeref Köylübay, Piyer Loti Oteli'nde kalan Said Nursi'yi, üst balkondan aşağıya sarkarak görüntüler. Köylübay'ı, onu balkondan atmak isteyen Özer Şenler'in elinden Zübeyir Gündüzalp kurtarır."

YIL 1959. GAZETECİ ŞEREF
KÖYLÜBAY, PİYER LOTİ
OTELİ'NDE KALAN SAİD
NURSI'Yİ, ÜST BALKONDAN
AŞAĞIYA SARKARAK
GÖRÜNTÜLER.
KÖYLÜBAY'I, ONU
BALKONDAN ATMAK
İSTEYEN ÖZER ŞENLER'İN
ELİNDEN ZÜBEYİR
GÜNDÜZALP KURTARIR.

Üzeyir Şenler'in tashih edilmesini istediği haber

Ayrıca bu hadiseden dolayı Üstad Hazretleri'nin memnuniyetini sonradan öğrendim. Şöyle:

Ben Mersin doğumluyum. "Özer Revanoğlu" diye Mersin doğumlu adaşım bir arkadaş, dost birisi vardı. İnşaat mühendisliğinde okuyordu. Biz ona Risaleler okumuş ve vermiştik.

1960 senesi içindeyiz. Bu arkadaş Mersin'den İstanbul'a gidecekken, bayide bir gazete gözüne çarpıyor. Bakıyor ki, "Said Nursî

Emirdağ'da" diye yazıyor. Hemen biletini değiştirip önce Eskişehir'e, oradan da Emirdağ'a geçiyor. Ve gidiyor Üstad'a...

Üstad herkese sorduğu gibi ona da adını memleketini falan soruyor. "Adın ne?" diye soruyor. "Özer" diyor. Üstad hayretle, "Özer mi?" diyor ve hemen karyolanın altıdan bir gazete seçiyor, çıkarıyor. Benim o gazeteci ile yumruklaştığımı yazan bir gazeteyi alıyor, resmimi göstererek, "Bunu tanıyor musun?" diyor. "Evet efendim, tanırım. Bana dersleri o yaptı zaten" diyor. Üstad, "Seni onunla kardeş yaptım. İşte ben böyle talebe isterim. Sen de öyle ol" diyor. Memnuniyetini belirtiyor. Özer Revanoğlu buna şahittir. O şimdi Türkî Cumhuriyetlerde cami inşaatları falan yapıyor.

"ÜSTAD VEFAT ETMEMİŞTİR"

Tarih 23 Mart 1960... Radyo, Üstad'ın vefat ettiğini anons etmeye başladı. Biz İstanbul Süleymaniye'de, 46 Numaradayız. Ama ben inanamıyordum tabii. Hiç aklımıza gelmiyordu. Bekir Berk, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Ahmet Aytımur, ben ve 46 Numaralı dershanenin sahibi Abdurrahman Tan. Altı kişi bir araba tuttuk, hep beraber Urfa'ya doğru yola çıktık. Yolda dedim ki:

"Arkadaşlar bu işte bir yanlışlık var. İki sebepten dolayı Üstad vefat etmemiştir. Birincisi, benim de bulunduğum bir ortamda, 'Kabrimin yerini kimse bilmeyecek' demişti. Öyle dediyse kimse bilmeyecektir. Bak şimdi bütün dünya biliyor. Mümkün değil, Üstad Hazretleri vefat etmiş olamaz. İkincisi, ed-Dâî şiirinde Üstad, 'Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde Said'den yetmiş dokuz emvat' diyor. Üstad burada, 'Said 1979'a kadar yaşayacak' diyor. Biz ise 1960 yılındayız, daha 19 senesi var. 19 seneye kadar İslamiyet gelir. Bu iki sebepten dolayı biz boşuna gidiyoruz."

O arada birisi, "Yahu biz hep miladi takvime hesap ediyoruz. Acaba hicri olarak hangi senedeyiz?" dedi. Benim cebimde namaz saatleri için takvim yaprağı vardı, onu çıkarıp baktım. Bir de ne görelim! Hicri 1379! O zaman "Eyvah!" dedim. Peki ama kabrini kimse bilmeyecekti diye düşündüm. "Onu da artık kader gösterecek" diye hükmedip yola devam ettik.

Üstad'ın cenazesi, hükümetin isteği ile bir gün erken kaldırıl-

dığından tam olarak yetişemedik. Biz vardığımızda cenaze namazı henüz kılınmıştı. Üç-beş dakikayla yetişemedik. Üstad'ın vefatından sonra dayanamadım, biraz depresyon geçirdim ben. Malum olduğu üzere, 111 gün sonra Üstad Hazretleri'nin mezarı meçhul bir tarafa kaldırıldı. Böylece vefat tarihi gibi ikinci ihbarı da gerçekleşmiş oldu.

ZÜBEYİR AĞABEY

Zübeyir Ağabey, Üstad'ın en yakınıydı. Üstad'ın hususî hizmetlerini gördü.

Ben mizaç itibarıyla tavizsiz bir insandım. Zübeyir Ağabey tabii daha geniş... Bazen kavga derecesine gelirdik. Bir keresinde elini kaldırdı, tokadı patlatacaktı bana. Ben, "Vur ağabey, vur! Ben sana karşı mı geleceğim? Ağabeyimsin, vur!" dedim. "Yok" dedi. "Karşımda Üstad var yahu, nasıl vurayım sana" dedi. Bir iki sefer böyle oldu.

Bir seferinde yine kaldırdı yumruğunu, bu sefer tam vuracaktı; ama birden elini indirdi. "Ne var ağabey? Vursana! Yine Üstad mı göründü" dedim. "Yok! O zaman ki ihlasım yok. Ama Üstad'ın senin hakkında söyledikleri aklıma geldi" dedi. "Nedir?" dedim. Üstad bana derdi ki, 'Üzeyir istediği zaman gelir, istediği zaman gider. Üzeyir geldiğinde gelsin mi diye sormayın bana. Gitmek istiyorsa da gitsin mi diye sormayın.' Üstad böyle derdi senin için." Bu kaide Zübeyir Ağabeyler için geçerli değildi. Mutlaka müsaade ile girip çıkarlardı.

Zübeyir Ağabey gazetenin çıkarılmasına taraftardı. Ama ben karşıydım. Ben gazete çıkarmaya karşı geliyordum. Yanlış buluyordum ve Zübeyir Ağabey'i de ikna etmeye çalışıyordum. Sonunda onu ikna ettim. Siyaset, ihlas düsturu, istişna, maddi alt yapı, tarafgirlik gibi meselelerde çok konuştum onunla. Bir gün bunları konuşurken, "O zaman seni gazetenin başına geçireceğim!" dedi. Bu konuşmalarımız, *Yeni Asya* gazetesinin çıkma sıralarında oldu. *İttihad* zaten çıkıyordu. "Yok ağabey! Kedinin boynuna ciğer asıp bunu yedirmek gibi bir şey olur bu" dedim. Tabii Zübeyir Ağabey sonradan gazete için maddeler yazıp hizaya çekmek için çok gayret gösterdi.

Zübeyir Ağabey bana bir gün bir şey söylemişti. Şöyle demişti:

“Üstad bizim Hanefi olduğumuzu bildiği halde, ‘Gusül abdesti aldıktan sonra, avret mahallerine elleriniz değerse namaz abdestiniz bozulur. Eğer öyle namaz kılarsanız namazınız sakıt olur. Buna dikkat edin’ demişti.”

Üstad böyle demiş ona. Şafîîlerde böyle imiş... Bunu, takva ve azimet yönünden Zübeyir Ağabey’e söylemiş; umumî değil.

“ÜSTAD’LA HİÇ SEFERÎ OLMADIM”

Üstad’ın namaz kıldırdığına ben şahit olmadım. Ekseriyetle Tahiri, Zübeyir, Ceylan Ağabeyler kıldırırdı. Biz Hanefi olduğumuz halde, Fatıha’yı içimizden okurduk; azimet cihetinden. Üstad’dan bu hususta bir tavsiye duymadım ben. Üstad kırlara veya bir yere, mesela Barla’ya falan gittiğinde, ben asker olduğum için beni daima evde bırakırdı. Üstad’la hiç seferî olmadım.

ÇALIŞMA HAYATI

Millet Caddesi’ndeki Yusufpaşa Camii’nin arkasındaki dershanede talebelerle çoğunlukla ben ilgilenir, dersleri ben yapardım. Tıp talebesi iken Dr. Mehmet Akay da orada kalıyordu. 1962 senesinde oradaki gençler bir gün bana dediler ki:

“Ağabey sen çok güzel ders yapıyorsun. Bizden fazla bilgi sahibisin. Ama sen daha liseyi bile bitirmemişsin. Okul dışından liseyi bitirme imtihanlarına girmelisin.”

Beni ikna ettiler. Ben de oradan çıkar çıkmaz doğruca Milli Eğitime gidip müracaat ettim. Beni Bakırköy Lisesi’ne verdiler. Allah’ın izniyle 1,5 senede liseyi dışardan bitirdim.

Ordan sonra Kimya Fakültesi ile Edebiyat Fakültesinin Arap-Fars ve Tarih bölümlerini bitirdim. Baba mesleğim zaten kimyacılıktı. Kimya mühendisiydi babam. Fakat ben daha çok, hizmet olsun diye öğretmenliği tercih ettim. Ama kadrolu değil de ücretli olarak öğretmenlik yaptım. Üç sene Eyüp’te, on iki sene de Zeytinburnu’nda çıraklık eğitimi yaptım. İstanbul Büyükşehir ve Eyüp Belediyesinde de çalıştım.

ŞÜLE YÜKSEL ŞENLER

Kız kardeşim Şüle 1938 doğumludur. Benden 4 yaş küçüktür. O zaman annem, babam ve Şüle'de İslamî bir kimlik, yani dinî bir şuur yoktu tabii. Yaşantıları, kıyafetleri İslamî değildi. Biz vesile olduk. Şüle bunları televizyonlarda kendisi anlatıyor zaten.

Şüle'nin kapanmasına Almanya'dan gelen bir başörtü ilk adım oldu. Üç tane başörtü gelmişti Almanya'dan. Anneme ve iki bacuma hediye ettim onları. Onların da hoşuna gitti bu. Acaba yarım mı örtsek falan derken, tam örtündüler, elhamdülillah. Öyle başladı tesettür... Şüle o başörtü şeklini kendisi tasarlamıştır. Kendisinde stilistik, modelistik bilgileri vardı zaten.

Şüle'ye Risalelerden verdim. Derslere gitmesi için zemin hazırlayıp yönlendirdik. Sonra başörtüsü vs. hanım dersleriyle o zaman Mehmet Emin Birinci ilgileniyordu. Şüle'nin Konferansları ise 1969'larda başladı.

Hakkında onlarca dava açılan Şüle Yüksel Şenler, 1971 yılında 9 ay 10 gün Bursa Cezaevi'nde hapis yatmıştı.

Ben tavizsiz, sert bir insandım. En ufak hatayı kabul etmiyor ve tepki gösteriyordum. Üstad'a gittiğimde bana, "Kardeşim sen evde annene babana karşı yumuşak davran. Onlar bilmiyorlar. Gönüllerini almaya bak ve sık sık ziyaretlerin git" derdi. Doğrusu ben çok sık gidemedim evime. Seyrek gidebiliyordum. Üstad Hazretleri annem babamın bana karşı olduğunu biliyordu. "Biçare, bilmiyor" derdi babam için. Ama sonradan ikisi de beş vakit namaza başladılar. Ama ne yazık ki Üstad Hazretleri görmedi o günleri.

Özeyir Şenler gençlik günlerinde

Üstad Hazretleri babamın muhalif olduğunu biliyordu; ama "Ziya'nın babası gibi değil" derdi. Ziya'nın babası çok muhalifti. Bu şekilde on sene devam etti.

Ailemdaki bu değişiklik Üstad'ın vefatından çok sonra oldu. Üstad'ın yanında Şûle'nin adı, bahsi hiç geçmedi. Yani ben duymadım. Yalnız Şûle, Zübeyir Ağabey'le görüşmüş. Zübeyir Ağabey ona, "Hemşire Hanım, Üstad Hazretleri vefatından önce, seninle ilgili, 'Türkiye'nin uyanışına vesile olacak bir hanım, İstanbul'dan çıkacak' şeklinde söylemişti" diyor.⁸³

Peder ve validem de sonradan Şûle'nin konferanslarına gidiyorlardı. Ben o zaman bir fabrikanın ortağı idim. Şûle bana dedi ki: "Ağabey! Sen bu işi bırak, babama devret. Gel, bu fırsat kaç-

⁸³ Şûle Yüksel Şenler'in bu konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

"Allah rahmet etsin, Zübeyir Ağabey çok mübarek bir insandı. Kendisini hep duyardım. Hatta yolda giderken de birkaç kez görmüştüm. Ama hiç görüşmemiştim. Bir gün annemle beraber, kaldığı 46 Numaranın üst katındaki Abdurrahman Ağabeylerin evine misafirliğe gitmişik. O, orta katta kalıyordu. Bizim olduğumuzu nereden öğrenmiş, bilmiyorum. Odasının kapısına çıktı ve 'Hemşire Hanım, size bir şey söylemek istiyorum; çünkü bu, benimle gitmemeli' dedi ve şöyle devam etti: 'Üstad Hazretleri vefatından önce, 'Türkiye'nin uyanışına vesile olacak bir hanım, İstanbul'dan çıkacak' demişti. Allah bunu size nasip etti. Bunu bilin' dedi. Ben çok mahcup oldum. 'Esağfirullah ağabey, bize dua edin' dedim." İhsan Atasoy, *Nur'un Büyük Kumandanı Zübeyir Gündüzalp*, Neşri Yayınları, İstanbul, 2006, s. 268.

maz. Allah bu imkânı her zaman vermez. Gel, beraber bu konferanslara gidelim. Bu hizmet imkânını değerlendirelim” dedi. Ben de makul karşıladım ve işleri babama devredip konferanslara katılmaya başladım. İlk konferanslarda yoktum ben. Şûle’nin birçok mahkemeleri oldu. Dokuz aydan fazla Bursa’da hapis yattı. Üstad’a ve Risale-i Nur’a bağlılığı aynen devam ediyor.

Ben şimdi çok kere ona tembih ediyorum. “Televizyonlara çıkmaz” diyorum. “Onlar seni yanıtlırlar. Yanlış bir cümle alırlar ağzından, bunu istismar ederler.” Ama çok yumuşak yüzlü olduğundan kıramıyor tabii.

MAHKEMELER, HAPİSLER

Bazı mahkeme hadiseleri de geçti başımdan. Birisi askerde Üstad’ın yanında kalırken oldu. Şikâyet etmişler, mahkemeye verdiler. Beraat ettim ama yine de teskereme bir ay kala beni Denizli’ye sürgün ettiler.

Üstad’ın vefatından sonra, 1960 İhtilali’nde acaip bir bunalım geçirdim. Eyüp Sultan Kabristanına giderdim. Orada ölülerle baş başa kalıp, “Ben de sizlerle beraberim. Yaşanmaz bu dünya artık” gibi duygularla Risale okurdum orada.

Üzeyir Şenler ve Şûle Yüksel Şenler bir konferans sonrasında İzmir Ökü Sinemasından çıkarken (18.05.1969)

Bir gün almışım elime kocaman bir Osmanlıca *Zülfikar Risalesi*, kabristanda okuyorum. O sırada beş astsubayla bir üsteğmen geldi. Onlar bir ziyareti bitirmiş, dönüyorlarmış. Beni gördüler, “Ne yapıyorsun?” dediler. “Kitap okuyorum” dedim. “Sesli oku biz de dinleyelim” dediler. Başladım okumaya. Ama çok hayran kaldılar. “Allah Allah, ne güzel ifadeler bunlar! Ne kadar mantıklı izahlar böyle” derken epeyce okudum. Sonra birisi, “Yahu kimdir bunun yazarı?” diye sorunca, ben de, “Bediüzzaman Said Nursî” dedim. “Ne!” deyip irkildiler. Haydi, aldılar beni doğruca karakola. Beş buçuk ay Balmumcu’da hapiste yattım bu yüzden.

Yalnız askerî hâkim çok müspet birisiydi, beraat ettim. Hem öyle bir karar yazdı ki, “Risale-i Nur talebelerinin bir araya gelip toplanması, Risale-i Nur okuyup başkalarına anlatmaları, tavsiye etmeleri hiçbir surette 163. maddenin kapsamına girmez; vicdan ve fikir hürriyeti içindedir” diye muazzam bir hukukî bir karar verdi. Sonra askerî savcı bu kararı temyiz etti. Ama oradan da bu karara tasdik geldi ki, o zaman oldu kazıye-i muhkeme. Artık biz bu kararı çoğalttık, ne kadar resmî daireler varsa, köy muhtarlarına kadar binlerce gönderdik. Avukat Bekir Bey, bunu delil olarak mahkemelerde hep kullandı. Çok büyük hizmete vesile oldu bu karar.

Sene 1962... Yusufpaşa Camii’nin oradaki, Mehmet Akay’ın kaldığı dershanede sohbet yapılıyordu. Derste yirmi altı kişiydik. Ama on beşimizi götürdüler. Hatta Zübeyir Ağabey bana, “Üzeyir Kardeş, bu akşam sen mutlaka Akayların dersine git” dedi. “Ağabey bugün ben çok yorgunum” dedim. O zaman ben pazarlama işi yapıyordum; ama ağır bir işti. “Yok, kardeşim mutlaka senin bulunman lazım. Halk Partili bir muhtar var, bir oyun yapabilir. O kardeşlerimiz daha yeni. Senin orada olman lazım” dedi. Çok ısrar edince, “Peki ağabey” dedim ve gittik. Dersi ben yapıyordum. Yanımda *Sözler* kitabını getirmiştım. Ben tabii dilimin döndüğü kadar izah da yapıyordum.

Birkaç kişi müstesna gençlerin hepsi de üniversiteliydi. Bizi sıraya koydular, on beş kişi tevkif edildik. Sonradan anayasa profesörü ve Harran Üniversitesi kurucu rektörü olan Servet Armağan

da on altıncı sıradaydı. O zaman asistandı, kıl payı kurtulmuştu. Biz bu hadiseden dolayı otuz beş gün kadar içerde yattık.

Mehmet Akay üç sene, biz üç kişi altışar ay ceza aldık. Onları af kanunu şümülüne sokmadılar. Akaylar üç sene yattı hapiste.

“EBU ZER HAZRETLERİ’NİN MEŞREBİNDENİM”

Ömer Kardeş, hatıralarımı ilk defa sana veriyorum. Daha önce hiç kimseye vermedim. Dolayısıyla yazarlar oldu. Ama onlar yanlış ve hatalı.

Resulullah Efendimizin (a.s.m.) en çok sevdiği sahabelerden birisi Ebu Zer Hazretleri’dir. O büyük sahabenin hayatını araştırdım. Bana muvafık geldiğini gördüm. Ben onun mesleğini, meşrebini ihtiyar etmişim. Ebu Zer Hazretleri’nin meşrebindenim.

Ben dobra dobra ve şeffaf bir insanım. İçim dışım birdir. Haksızlığa tahammül edemiyorum. Belki muhatabım haklıdır ama o anda ben bildiğimi yaparım. Bu benim mizacımdır... Ben şimdi yarı münzevi bir hayattayım. Bütün âlem-i İslam’a ve Nur Cemaatine devamlı duacıyım. Elimden şimdi bu geliyor. Şimdi emekliyim. Bursa’da yaşıyorum. Bir kızım, bir oğlum, üç tane de torunum var.

Üzeyir Şenler “Hatıralarımı ilk defa sana verdim” dediği Ömer Özcan’la beraber kendi evinde

İhsan Barutçu anlatıyor:

Ağabeyler Anlatıyor 3'te hatıraları bulunan İhsan Barutçu, Risale-i Nur'u Üzeyir Şenler vasıtasıyla tanımıştır. Üzeyir Şenler'i, o sıkıntılı günlerin yakın şahidi olan İhsan Barutçu'nun dilinden daha iyi tanıma namına, hatıralarının ilgili kısmını buraya ilave ediyoruz:

"Yenikapı'da Çakırın Gazinosu vardı. Onun yakınında bulunan üç katlı ahşap bir binanın orta katına çıktık. Ufak ufak odaları vardı. Salon sayılabilecek biraz daha büyükçe bir odada üç dört tane genç delikanlı oturuyordu. Hoş beşten sonra, bizden birkaç yaş daha büyük 17 yaşlarında bir genç, ayağa kalktı, rahlenin üzerinde koca bir kitap açtı. Eskimez yazılı bir kitap... Birde ne göreyim! Benim rüyamda gördüğüm sayfaların aynısı... Başladı okumaya... Okuyor ve durmadan bir şeyler anlatıyordu. Fakat ben onun anlatmalarından hiç bir şey anlamıyordum. Zaten dikkatimi kitaptaki sayfalara vermiş, gökyüzünde gördüğüm sayfalarla irtibatını kurmaya çalışıyordum. Sonradan öğrendim ki o kitap *Sözler* kitabı, ders okuyan genç de Şüle Yüksel Şenler'in ağabeyi Özer Şenler imiş. Üstad onun adını Üzeyir olarak değiştirmiş.

"Ders bittikten sonra çay içtik, sohbet ettik ve iyice kaynaştık. Evden çıkarken o kitap okuyan genç, Üzeyir, bize 'Biz her gün buradayız, böyle kitap okuyoruz. Sizi de bekliyoruz' dedi.

"O bina, Ekrem Usta diye babayığit birinindi. Üstte kendi oturuyor, altını dershane olarak kiraya vermişti. En alt kat ise oturulacak gibi değildi; karanlıktı.

"Oraya biz bir-iki ay gidip geldik. Üzeyir bize kitap veriyordu. 'Bunları okuyup getirin, başka vereyim' diyordu. Bize verdiği kitaplar, parça parça halindeydi. Mesela *Âyetü'l-Kübrâ* bir kitap, *Uhuvvet* ayrı bir kitap şeklindeydi. Hem de teksir halindeydi. Böylece ufak kitaplardan okumaya başladık.

"Üzeyir, bizden biraz büyüktü. Evden, babasından kaçıp geliyordu oraya. Babası bazen geliyor 'Benim oğlumu kandırdılar, kacırdılar' diye bağırıp çağırıyordu. Üzeyir, babası gelince kaçıyor, babası gittikten sonra tekrar geliyordu.

"Allah ondan razı olsun. Onun bende çok emeği vardır. Onun-

la risaleleri baştan sona kadar okudum. O anlattı bana risaleleri. Çok güzel risale okurdu. Bazen gider Üstad'ın yanında kalırdı. Onlar aslen Kıbrıslıdır. Ama İstanbul'da ikamet ediyorlardı. Şûle Hanım ise o zamanlarda daha devrede yoktu.

“Ben Risale-i Nur'u okudukça, o zamana kadar hissetmediğim, farkına varmadığım duygularım inkişaf etmeye başlamıştı. Ruhumda ve bedenimde değişiklikler hâsıl olmaya başladı. Hayata, hadiselerle bakışım değişmişti. Üzeyir bunu fark etti ve ‘Seni bura-ya alalım’ dedi. Ben camiden oraya, yani Yenikapı'daki dershaneye taşındım, oraya yerleştim. Artık biz Üzeyir'le beraber mütemadiyen mütalaalı dersler okuyorduk. O kadar ki, mesela, *Ene ve Zerre Risalesi*'ni ezber etmiştik. Öyle bir aşk ve şevkle okuyorduk ki akıl dimağ dururdu yani. O zaman henüz Lâhikalar basılmamıştı. Benim hafızam iyiydi. Kısa zamanda Risaleleri anlamak nasip oldu, elhamdülillah. O sıralarda Üstad Emirdağ'da idi.

“Biz Üzeyir'in kendi evine de giderdik. Şule, o zamanlar daha çocuk durumundaydı. Risaleleri, ağabeyi Üzeyir anlattı ona, sonra tesettüre girdi. Şule Hanım, Üstad'ın vefatından sonra tanınmaya başladı.

“Biz böyle devam ederken, bir gün Üzeyir, ‘Seni Üstad'a gönderelim. Üstad, yanına gelenlere dua ediyor. Git sen de duasını al’ dedi. ‘Ama benim param yok. Yalnız elli liram var, bu yeter mi?’ dedim. ‘Fazlasını ben sana veririm. Sonra ödersin bana’ dedi. Üzeyir Şenler çok fedakâr bir insandı. Çok emeği vardır üzerimde. Üstad'ı ziyarete gitmem seksen liraya mal olmuştu. Otuz lirasını Üzeyir vermiştir.”

(1912-2002)

ZEHRA DÜLEK

Merhume Zehra Dülek, Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin hanım talebelerindendir. 1912 yılında Ödemiş'in Birgi beldesinde dünyaya gözlerini açan Zehra Dülek, 1967 yılına kadar daha çok İzmir'de ikamet etmiştir. O tarihe kadar İzmir'in merkezi ile çevre il ve ilçelerde hizmet-i Nuriyede bulunmuş olan Zehra anne, 1967 yılından itibaren Medine-i Münevvere'de yaşamaya başlamıştır. Hacca giden hanımlar, onun ziyaretine giderler ve dönüşlerinde hac hatıralarıyla birlikte, mübarek Zehra anneden aldıkları feyizleri de anlatırlardı. İzmirli Zehra Dülek, Hz. Üstad'ın "Âsiye, Ulviye, Lütfiyeler, Zehralar, Şerifeler..." şeklinde Risalelerde adını zikrettiği Kastamonulu Zehra Baydar'la karıştırılmamalıdır.

Otuz beş yıl Medine-i Münevvere'de yaşayan Zehra Dülek, 90 yaşında iken 7 Şubat 2002 tarihinde aynı mübarek beldede vefat etmiştir. Mezarı, Hz. Peygambere (a.s.m.) çok yakın olan ve binlerce sahabenin de içinde bulunduğu Cennetü'l-Baki Kabristanındadır. Zehra Dülek ile ilgili bilgiler, hatıralar ve fotoğraflar oğlu Feridun Dülek tarafından verilmiştir. Feridun Ağabeye çok teşekkür ediyorum.

Feridun Dülek anlatıyor:

1937 doğumluyum. 1976'da astsubaylıktan emekli oldum. Şimdi İstanbul'da ikamet ediyorum. Annem Zehra Dülek hakkında bildiklerimi, kendisinden duyduklarımı ve gördüklerimi anlata-yım:

ALLAH VE RESULULLAH AŞKI

1912 İzmir'in Ödemiş ilçesine bağlı Birgi beldesi doğumlu olan annem, "Ablanı kucağıma aldığımda 15 yaşındaydım ben" derdi. Erken evlendirmişler yani. Annem önce Tire'ye geliyor. Tire'de dedesi vardı; Yalınayak Camii'nin imamlığını yapıyordu. Sonra İzmir'e taşındık. Babam baştan dine karşı bigâne idi, sonradan düzeldi. Annem soyadını beğenmez, daha çok babasının adı olan "Hüsnü" olarak kullanmayı tercih ederdi.

İzmir'e taşındığımızda, ben sekiz yaşındaydım. Demek ki 1945 senesinde gelmişiz İzmir'e. Orada Basmane taraflarına yakın Kemer-Kapılar'da Kocakapı Mahallesi'nde oturmuştuk. Validem 1967 senesinde Medine'ye gitti ve oraya yerleşti.

Merhum validemin ruh haletini anlatabilmek kolay bir iş değildir aslında. Onda Allah ve Resulullah aşkı çok galipti. Evlad, torun falan çok sonra gelirdi onun için. Bediüzzaman Hazretleri ile de üç defa görüşen ve konuşan Zehra annem, takva ve kemalat sahibiydi. Vaktini hiç boş geçirmeden ibadet, tilavet-i Kur'an ve Risale-i Nur okuyarak geçirirdi. Risale-i Nur'a çok hayrandı; çok okur ve okuturdu. Risale-i Nur'u muhtaç olanlara dağıtır, tebliğ ederdi. Mesela, *Lem'alar* koynunda iken uyurdu.

Öyle evine radyo, televizyon vs. mümkün değil, almazdı validem. Hatta son zamanlarında telefon bağlatmıştık Medine'deki evine. "Evladım bu beni rahatsız ediyor" diyordu. İki üç senede bir gelirdi Türkiye'ye. 1978 senesiydi. "Anne artık gitme! Orada sıkıntı çekiyorsun. Sana bakacak kimse yok orada" dedim. "Dayanamam oğlum, dayanamam" dedi. Kimse yoktu o zaman yanında. Titreyerek uçağa kendim bindirdim mecburen, gene gitti Resulullah'ın yakınına. Ve 2002 senesinde Medine'de vefat etti.

NAKŞİ ŞEYHİ HİLMİ EFENDİ'NİN YÖNLENDİRMESİ

İzmir'de oturduğumuz Kocakapı Mahallesi'nde Emine Teyze vardı, hafız bir hanımdı. Emine Teyze, annemi M. Zahid Kotku'nun İzmir'de bulunan talebesi Nakşî Şeyhi Mustafa Hilmi Efendi'ye götürüyor. Mustafa Hilmi Efendi, anneme, “Evladım, ben sana ulaşamıyorum. Bir perde var, ruhuna inemedim. Seni tanıdığım bir mürşide havale ediyorum” diyor. Sonra “Sen Bediüzzaman Hazretleri'ne git, senin derdine o çare olur” diyor, sonra da “İman mevzularını anlat hanımlara” diye de vazife veriyor. Tabii bu görüşmeler yüz yüze değil, delikli tahta paravanlar arkasından oluyor. Mustafa Hilmi Efendi 1948'de vefat etmişti. Cenaze namazına ben de iştirak etmiştim. Mezarı Karabağlar Kabristanının hemen girişindedir.

BEDİÜZZAMAN'A İLK ZİYARET

Mustafa Hilmi Efendi'nin tavsiyesi üzerine İzmir'den Emine Hanım, Nazmiye Hanım ve annem Zehra, aynı mahalleden üç hanım karar verip Emirdağ'a gidiyorlar. Yalnız validem bir rüya görüyor. Rüyasında “İki dağ arasında görüşeceğiz” diyor Üstad Hazretleri. Bunu annem bize ağlayarak anlatmıştı o zaman, iyi hatırlarım.

Üç tane limonla, Emirdağ soğuk olur diye duyduğu için bir kışlık kazak alıp çantasına koymuş annem. Gitmişler Emirdağ'a... Firdevs Köker Hanımlarda⁶⁴ misafir olarak kalmışlar o zaman. Firdevs Teyze, Üstad Hazretleri evinden çıkıp başka bir yere gittiğinde, Üstad'ın odasını toplamak bahanesiyle validemi götürüyor oraya.

Annemler Firdevs Hanımlarda kalırken, Ceylan Ağabey geliyor, “Üstadımın İzmir'den gelen Zehra Hanımlara selamları var.

⁶⁴ Firdevs Köker, Emirdağlı Ahmet Köker'in hanımıdır. Ahmet Köker'in, Hz. Üstad'a Emirdağ'da iken çok hizmetleri olmuştur. Yirmi ikinci Lem'ada bahsi geçen atı veren Ahmet Köker'dir. Keza hanımı Firdevs Anne de aynı şekilde Nurun hanım talebelerindendir, Üstad'a yemek ve giyecek konusunda çok hizmetleri vardır. Emirdağ'a hariçten gelen hanım Nur talebelerini Firdevs Hanım misafir ederdi.

‘Burada pek durmasınlar. Yarın ben Bolvadin’e gideceğim. Yola çıksınlar, orada görüşelim. Evde kabul edemiyorum’ dedi Üstad.” Böyle demiş Ceylan Ağabey. O sırada validem Ceylan Ağabey’le kazağı Üstad’a göndermiş; fakat limonları göndermeyi unutmuş.

Sonra Ceylan Ağabey, Firdevs Hanım’ın evine tekrar geliyor, “Üstad bu kazağı geri gönderdi, ‘Bunun kollarını kısaltсын. Abdest alırken, kolları sıvarken güçlük çekiyorum’ diyor” demiş. Bazı yerlerde yaka diyorlar ama yaka değil, kollarıdır. Bunu da tashih etmiş olalım. Bu arada Ceylan Ağabey, “Üstad, ‘Çantasındaki limonları da göndersin’ diyor” diye söylüyor. Ve ortası delik iki buçuk liralardan bir sürü gönderiyor karşılığında. Tabii bu hadiseler annemleri daha çok etkiliyor, şevklendiriyor.

Ertesi gün çıkıyorlar Bolvadin yoluna. Üç kadın yolun kenarında bekliyorlar. Üstad’ın arabası geliyor, duruyor ve camı açıyor Üstad. “Hoş gelmişsiniz evlatlarım. Buralarda fazla durmayın. Sizi sıkıntıya sokabilirler, ziyarete lüzum yok, Risaleleri okuyun” diyor. Ve el yazması Osmanlıca bir Uhuvvet risalesiyle bir risale daha veriyor. “Okuyun, yazmaya çalışın. Hanım talebelerim var benim. Onları bulup konuşun, onlarla istişare edin. Buraya gelmeyin. Siz birbirinizle irtibat kurun. Hiç olmazsa iki üç kişi bir araya gelip Risale-i Nur okumaya başlayın. Benimle konuşmaktan ziyade, Risale-i Nur’dan bir sayfa okumak sizin için daha istifadeli olur” diyor.

Annem, “Üstadım bana ‘Zehra’ değil, ‘Zühre’ derdi” diye anlatırdı bize.

ASÂ VE MÛSÂ

Sonra bu üç hanım İzmir’e dönüyor. Nazmiye Teyze çok heyecanlı bir hanımdı, o biraz daha gençti validemlere göre. İzmir’de bir de Âdile (Suluk) Teyze vardı; biraz aksak yürür, baston kullanırdı. Onun evinde ders yapmaya başlıyor hanımlar.

Bu derslerden birinde vilayete şikâyet ediyorlar. Polis evi basıyor ve bunların hepsini dersten alıp götürüyorlar. Kemer Karakoluna götürüyorlar. Orda gece saat 12.00’a kadar sorguluyorlar hanımları. Baskın olduğu sırada Asâ-yı Mûsâ kitabı okunuyormuş.

Polis girince içeriye, tabancalarını düzelterek “Burada Asâ ve Mûsâ varmış. Ortaya çıksınlar!” diyor. O zaman Âdile Teyze bastonunu çıkarıyor ve “Evladım Asâ burada ama Mûsâ nerede bilmiyorum” diyor. Meğer valiye telefon eden muhbir, “Orada Asâ ile Mûsâ var” demiş.

Sonra suç olmadığı anlaşıncı polisler “Tamam, gidin” diyorlar. Validem, “Ben bu saatte dışarıya bir tek adım atmam. Bizi buraya nasıl getirdiyseniz, öyle götüreceksiniz” diye çıkışıyor. Bu cevabı alan polisler artık mecbur kalıyorlar ve bir araba ile annemleri evlerine kadar bırakıyorlar.

Zehra Anne ve oğlu Feridun Dölek, Medine-i Münevvere’de

Risale-i Nur Hizmetkârları
AĞABEYLER ANLATIYOR 4

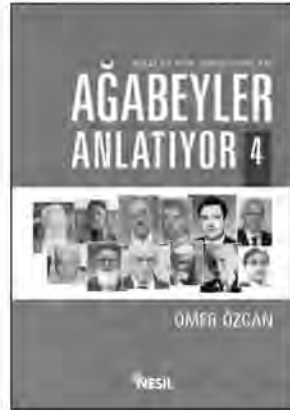
ÖMER ÖZCAN

365 sayfa

NESİL

(0212) 551 32 25

www.nesilyayinlari.com

Ağabeyler Anlatıyor serisi, mümtaz hizmet ve dava erlerinin doğrudan birinci ağızdan hatırlarını aktarmaya devam ediyor. Ayrıca bu seri, yakın tarihimize aynalık yaptığı gibi, gelecek nesillere bir miras ve belge olma özelliğine sahip.

Uzun ve yorucu çalışmaların neticesinde tespit edilen hatıralar tamamen orijinal, teyitli ve tashihlidir. Tamamına yakını geniş kitleler tarafından daha önce ya duyulmamış veya hiç neşredilmemiş bilgi ve belgeleri ihtiva ediyor...

İşte bize ve gelecek nesillere Nur'un ilk kahramanları ve onların dilinden Nur'lu hatıralar...

400 sayfa

544 sayfa

320 sayfa